

„O poveste fascinantă despre
muzică, ambiție și feminitate în
Veneția secolului al XVIII-lea.”

— CHARMINE WILKERSON

VOLONISTA

Harriet Constable

BOOKZONE

Harriet Constable

VIOLONISTA

Original: The Instrumentalist
(2024)

Traducere de Camelia Pas

2024

Notă istorică

În 1696, un nou-născut a fost lăsat prin gaura din zid la Ospedale della Pietà, un orfelinat din Veneția. A primit numele de Anna Maria della Pietà și a devenit una dintre cele mai mari violoniste ale secolului al XVIII-lea. A fost una dintre discipolele lui Antonio Vivaldi.

UNU

1

VENEȚIA, 1695

E amurg și în Piața San Marco răsună clopotul Marangona¹. Bătăile ies vibrând din gura de bronz, alunecă peste cupola acoperișului Basilicii, ating bărcuțele înșirate de-a lungul canalului nămolos și se strecoară prin fanta dintre pavaj și ușa de lemn. În spate, o fată într-un coridor slab luminat ridică privirea.

Pentru unii, clopotul indică ora. Pentru alții, marchează zile sfinte, întruniri ale consiliului, execuții publice. Dar pentru ea e semnalul că poate ieși împreună cu celelalte colege lucrătoare pe străzi. E timpul pentru muncă.

Își înfășoară la gât eșarfa galbenă, o lână subțire care semnifică breasla căreia aparține, și iese afară. Locuința ei e un bordel din cartierul San Polo, pitit în spatele Ruga dei Oresi, principala stradă folosită de călătorii și localnicii ce trec în fiecare zi podul spre San Marco. O locație strategică: aici găsește clienți.

Schimbă direcția și păcănitul tocurilor răsună pe pietrele din pavaj. Face stânga la ieșirea din bordel, stânga iar, în colțul unde vinde măruntaie măcelarul, și apoi drept înainte până la locul obișnuit de pe marginea Podului Rialto. Salută din cap o femeie care a ajuns cu câteva clipe mai devreme și se instalează. Își împăturește mantia și eșarfa și le așază pe pietrele de sub pod. Există o

înțelegere nerostită – *cât lucrăm, aici ne păstrăm lucrurile, așezate ordonat.*

Poartă o rochie de în verde, cu talie înaltă. În marginea decolteului adânc, pătrat, e împletită o panglică. Găsește gulerul și trage rochia jos de pe umeri, până ce sânii îi rămân goi în răceala nopții, se cocoată pe un zid din cărămizi albicioase și așteaptă următorul client. De obicei bărbat, adesea singur, deseori învăluit într-un iz de vin.

Stând acolo, inima îi bate tare, dar nu așa de repede ca la începuturi. Are șaptesprezece ani și simte că poate să facă față aproape oricărei situații. Trei pe zi, în medie. În șase luni, aproape șase sute de clienți. Bate ușurel din picior, într-un ritm auzit doar de ea. E o noapte de lucru ca oricare alta.

Nu e unul dintre clienții obișnuiți. Bărbat, da. Singur, da. Dar nu l-a mai văzut. Tratează totul ca pe o tranzacție comercială, iar pe ea nu o deranjează asta, dar trebuie să fie cu vreo patruzeci de ani mai bătrân ca ea și ochii lui sunt negri ca iadul.

— Hai! spune, uitându-se peste umăr de parcă se teme să nu fie prins.

Miroase a fum de lemne și tutun. Are vocea hârâită și groasă.

Îl conduce la bordel și în sus pe scara de lemn, care scârțâie sub greutatea lui. Când intră în cameră, el icnește și se apleacă mult, ca să nu se lovească la cap. Șapca roșie și haina cu nasturi de cositor sugerează că ar lucra la șantierul naval. A auzit că acolo pot construi o navă de război într-o singură zi.

În încăpere se află un pat mare, cu stâlpi de lemn închis la culoare și câteva lumânări aprinse, din care au mai rămas doar cioturi. Umbrele lor pâlâie și tremură pe pereți. Trage adânc aer în piept și închide ușa după ea.

Nouă luni mai târziu, burta îi e umflată și întinsă ca o tobă. Se trezește înaintea zorilor, fiindcă prin trupul ei a început să pulseze o durere electrică și incredibil de puternică. Conformându-se planului făcut, se înfășoară în eșarfa galbenă și îndeasă în buzunar țesătura pe care o broda.

Primul obstacol sunt scările. Durerea pulsează stacojiu. Undeva, adânc înăuntru și jos de tot, simte o senzație ca de sfâșiere fierbinte, care îi înmoaie genunchii, făcând-o să se agațe cu disperare de balustrada de lemn, plină de așchii. Reușește să ajungă în stradă, dar acolo cade în genunchi, apoi în mâini, ținându-și cu o mână burta. Oare o să ajungă la timp? Nu e departe, dar în starea ei...

„Nu te poți opri”, își spune. „Ai să reușești”, decide.

Se chinuie să se ridice în picioare și merge mai departe, alunecând lipită de zidurile de cărămidă ca să se țină pe picioare. Sub pantofi, băltoacele se despică și reflexiile se sparg în două. Drumul e doar de câteva străzi, dar pare nesfârșit. Durerea îi taie respirația, mult mai cruntă chiar și decât acum cincisprezece minute.

Trei bătaii, ceva foială și o moașă căruntă și ridată crapă ușa vreo doi centimetri. Privirea ei coboară spre burta unde o mână mai tânără e încheștată pe pielea întinsă. Expresia de pe chipul moașei trece de la enervare la îngrijorare. Ușa se deschide larg.

— Între dinți, spune moașa, smulgând cu greu un os din colții câinelui alb cu negru și dându-i-l, câinele mârâie la ea. Fata mârâie și ea la el. Mușcă tare osul, mai aproape de stadiul de animal decât a fost vreodată. Durerea devine spectaculoasă, de un roșu viu, de parcă e ruptă în bucăți dinăuntru.

E ultimul ei gând lucid. „Spectaculoasă.”

Au trecut două zile în întunericul cămăruței din casa moașei. Nu e nici pe departe suficient de mult

timp ca trupul ei sfâșiat să își fi revenit, dar e nevoie de pat. O altă fată țipă acum.

— E timpul să te duci, spune moașa.

— Dar unde? întreabă fata.

Nu se așteptase să supraviețuiască chinurilor facerii.

Moașa îi înapoiază eșarfa galbenă și ea descoperă cu surprindere că înfășurată în eșarfă e o făptură care mișcă. Aproape că uitase de asta. E zbârcită, pătată, brăzdată de vene albastre. Moașa ia o lingură și o hrănește cu ultimele picături de apă îndulcită cu zahăr. Fata se luptă cu membrele mici ce se zvârcolesc, incapabilă să se concentreze, incapabilă să gândească, până ce-și dă ochii peste cap și durerea începe să-i pulseze spasmodic prin coapse. Lacrimi îi picură pe față. Făptura urlă furioasă.

Umblă o vreme fără nicio țintă, luând-o la stânga și la dreapta prin labirintul de străduțe lăturalnice și poduri. E cumplit de obosită, cu trupul încă sângerând, zdrobit. Toată noaptea s-a luptat cu țipetele ascuțite, dar acum e în sfârșit liniște.

Se apropie zorii, iar pe canal șerpuiește o ceață groasă. Trebuie doar să nu se oprească din mers. Dacă nu se oprește, făptura din brațele ei va continua să tacă. Ajunge la o deschidere unde clădiri ornamentate, cu ferestre arcuite în unghi, dau în spate, către canalul verde-jad. Patru trepte coboară până la apa care pleoscăie pe ele ademenitor.

Vino la mine, o cheamă. Vino la mine.

Apa e rece, dar revigorantă, chiar și atât de devreme, în dimineața de primăvară. Cu făptura strâns lipită de trup, înaintează tot mai adânc.

Asta e. Bineînțeles că asta e soluția. E așa de liniștită, de calmă. Fata se lasă pe spate și, simplu ca o respirație, scufundă ambele trupuri.

Dar mica făptură, șocată de răceală, de umezeală, de lipsa de oxigen, erupe. E furioasă și vie și, deodată, din nou reală. Se zbate să îi scape din strânsoare.

— Oprește-te, doar șșșșșșt și gata, o imploră. Nu mai durează mult. Mai e puțin de-acum.

Dar făptura e o vâlvătaie incontrolabilă și nu o poate ține. Capetele lor sparg suprafața apei și amândouă țipă desperate după aer, după viață.

Făptura o strânge acum mai tare de mână. Nu țipă, o imploră și, undeva în depărtare, o notă solitară, elegantă și lungă, străpunge văzduhul. Saltă creatura, o înfășoară în mantia îmbibată de apă și o ia la fugă.

Ușile gigantice, sculptate, ale bisericii Santa Maria della Fava sunt deschise în așteptarea primilor participanți la liturghie. Fata intră împleticindu-se, udă learcă, cu dinții clănțănind de frig, ținând în brațe făptura, care tace. E întâmpinată de pașii iuți ai preotului, însoțiți de clic-clic-clacul pantofilor pe coridorul dintre banchete.

— Nu primim târfe, spune, împingând-o înapoi, către ușile înalte din lemn.

Roba lui de mătase brodată flutură în adierea vântului.

— Te rog..., părinte, imploră ea, smucind deoparte mantia ca să dezvăluie făptura din brațe.

Expresia lui trece de la dezaprobare la dezgust. O îmbrânțește iar. Fata simte șfichiuirea aerului când ușile i se trântesc în față. Se lasă moale la pământ, cu picioarele întinse în față. Trage aer în piept, îl expiră și un alt junghi dureros îi străfulgera prin coapse.

Aerul – își dă ea seama în timp ce se strâmbă din cauza propriului corp – miroase dulce. Un amestec de unt, zahăr și făină, ce se răspândește de la patiseria din apropiere.

Sânii îi pulsează; făptura începe iar să urle. Soluția e simplă. E instinct animalic. Știe deja ce să facă. Cu o mână lipsită de vlagă, își trage rochia în jos, dezgolindu-și sânul. Făptura se prinde de el și începe să sugă.

Femeia care o găsește a fost cândva și ea o *cortigna lume*²? O curtezană care și-a pierdut nurii, dar și-a păstrat rezistența în fața loviturilor sorții. Fata se trezește în casa modestă a aceleia, pe podea, înconjurată de câteva perne și o pătură. Lipită de perete e o masă îngustă și pe ea se află o cutie plină cu cărți de joc. Primește o ceașcă de cafea, din care se ridică unduind aburul. O ridică la buze, suflă ușor și soarbe. Mai că îi dau lacrimile simțind căldura cum îi coboară în trup.

Femeia e acum aplecată spre ea și îi vorbește. Cu o mână se ține de șale, iar cu cealaltă adună de jos, de lângă ea, o farfurie și o cană goale. Vorbește fără să se uite în ochii fetei.

— Poți să rămâi aici până te înzdrăvenești și apoi o să-mi plătești pentru asta până la sfârșitul lunii. Pot să îți găsesc de lucru la fostul meu bordel. O să le placă cum arăți, odată ce ți se vindecă trupul.

Când se îndreaptă de spate, farfuria se lovește de cană cu un trăncănit. Arată cu cana.

— O să o duci la Pietà. Peste două săptămâni, când ai să fii mai în putere. Dar peste două săptămâni fix, nicio clipă mai mult. Dacă se face mai mare, n-o să mai încapă în gaură.

— Ce e Pietà? întreabă fata încet.

— Au să o crească acolo, o să-i dea o viață bună. O să primească o educație, șanse. Le învață până și să cânte la instrumente.

Nu e o conversație, femeia nu așteaptă răspuns. Se întoarce și iese din încăpere.

Fata se uită după ea clipind des. Apoi aude un gângurit blând, o foiala. Simte ceva în corp și se pregătește. Dar durerea nu vine. În loc, e ceva mai

puternic, mai durabil, ceva bun. Se uită în jos, să vadă care e cauza. Și pentru prima dată își dă seama că ține în brațe o fetiță.

Săptămâna care urmează e cea mai minunată din viața ei. Vede cum bebelușul începe să vadă limpede, să o privească în ochi și să învețe că ea e mama. Fata o hrănește, o strânge la piept, îi mângâie obrazii și îi șterge scuipatul de la gură. Și, cu toate că nu mai împart același trup, le unește o legătură profundă. Fac parte una din cealaltă și așa va fi întotdeauna.

Trage în piept mirosul cald de lapte și se gândește la ce ar vrea să-i spună într-o bună zi. Lucruri pe care își dorește să i le fi spus și ei, cândva, cineva.

Îi va spune să alerge. Îi va spune să viseze. Îi va spune să lase să se reverse tot ce are în ea. Iar când fiica va întreba ce ar putea să facă cândva cu viața ei, ce ar putea deveni, îi va spune: „Orice. Orice îți transformă lumea într-o explozie de culori incandescente.”

Cu trei zile înainte de soroc, își ia copila și monedele și traversează orașul. Cu puținii bani strânși, va cumpăra hârtie, hârtie venețiană din cea mai frumoasă, hârtie demnă de o regină.

Negustorul pufnește disprețuitor când ea o alege pe cea mai fină pe care și-o permite – o foaie groasă, crem, perlată, cu particule verzui. Îi întinde mai multe monede decât ar costa-o mâncarea pe trei zile, dar asta nu o oprește.

Deasupra ușii de alături scrie Scriba. Din centrul unui clopot negru de metal atâră o funie. O bate de trei ori de margine și un bărbat frumos, cu mâini pătate de cerneală, răspunde chemării sale.

— Scrie așa, spune ea odată intrată, iar el îi transformă cuvintele în bucle superbe pe hârtie.

Fata o împătorește cu grijă și o pune bine sub mantie.

Întoarsă acasă la prostituată, trage o carte din pachetul aflat pe masa de lângă perete și folosește un cuțitaș de bucătărie ca să o taie în două pe diagonală. Strecoară una dintre bucăți în pliurile corsetului.

Alți zori, o zi care de acum pentru ea va însemna veșnic durere.

— Trebuie să o duci azi, spune femeia.

Fata își înfășoară copila în eșarfa galbenă și pornește iar pe străzi, stârnind cu pașii stratul gros de ceață de la picioare. Merge iute prin labirintul amețitor, cu inima bubuindu-i în piept și fustele plesnind-o peste glezne. De la ferestre, măști aurii o privesc trecând și rânjesc batjocoritor. Instinctul animalic din ea e în alertă – prada așteptându-se la un atac. Își ciulește urechile mai mult ca oricând, atentă la orice zgomot brusc sau fluierat, iar mâinile cuprind protector copila de sub mantie.

„Mergi repede, nu tândăli, fii cu ochii în patru. Stânga, dreapta, dreapta, stânga, dreapta. La primul semn de pericol, fugi”, își spune. „Fugi.”

Dar pe drum e liniște, iar când se apropie de Pietă, pe aleea din laterală, simte că încetinește. Cât i-a luat să facă acei ultimi pași nu va ști niciodată.

Se uită lung la grilaj, la gaura din zid în care își va pune copila, această parte din ea, acest ghemotoc de foc și energie care îi umple sufletul de mândrie. Această ființă care a implorat-o să trăiască.

Nu poate să o facă. Dă înapoi, clătinându-se, strângând-o la piept, când un scâncet îi distrage atenția.

Pe jos, sub gaura din zid, sunt niște cutii. Par să fie umplute cu capete de țesături, mâncare aruncată și resturi, dar un zgomot venit dintr-una o face să se apropie. Dă deoparte capacul și își înăbușă un țipăt.

Înăuntru, un copil vânăt de frig și zgâriat tot de cine știe ce animal își dă ultima suflare. Copilul pare mare, prea mare ca să mai încapă în gaura din zid.

Trage adânc aer în piept și îi apasă gâtul cu degetele, dar nu mai simte bătaia inimii. Îi închide pleoapele și cu nesfârșită blândețe îi acoperă fața cu o bucată de pânză.

A văzut tot ce trebuia să vadă.

Se ridică, se mai uită o ultimă dată la fiica ei și o strecoară cu grijă în gaura din zid. Bagă în legătura de pături biletul îndoit și cealaltă jumătate de carte de joc. O sărută pe cap, face un pas înapoi și bate clopotul. Apoi se răsuțește pe călcâie și, fără să se îndure să se uite înapoi, dispare pentru totdeauna.

Rămâi cu bine, copilă dulce, scrie în bilet, și nu uita niciodată că ai fost iubită.

De cealaltă parte a zidului, ritmul e complet diferit.

— Primul pe ziua de azi, strigă sora Clara, când limba de metal se lovește cu un clinchet de buza clopotului.

Iese repede în curte și trage din gaură o fetiță care se zvârcolește.

— 15 aprilie 1696, îi dictează sorei Madalena, care notează detaliile într-un registru uriaș, legat cu sfoară, plin cu nume.

Chiara della Pietà, sosită pe 20 februarie 1687, cu o monedă stanțată și un bilet de la mamă. Paulina della Pietà, sosită pe 29 aprilie 1695, cu o bucată de pânză brodată. Agata della Pietà, sosită pe 4 mai 1695, cu o poezie și o rană la cap de la cutie.

Copila e desfășată, dusă la un lavoar și spălată. Pielea îi e verificată de infecții, puținul păr, de păduchi. O tijă de fier e pusă în foc. Se aude un sfârâit, urmat de mirosul metalic de carne arsă și un urlet furios. Unde a fost apăsător fierul e acum un P – carne vie, mânioasă, pe partea de sus a

brațului. Rana e bandajată. Un preot o botează. Și apoi se întorc la registru.

Respirația bebelușului e găfăită, întretăiată de durere. Dar e ceva în ochii săi. O hotărâre mânioasă.

— Și pe ea cum zici să o numim? întreabă sora Madalena.

Sora Clara se uită în jos, la copilă, care o apucă de deget cu mânuța. Mijește ochii, concentrându-se.

— Anna Maria della Pietà, declară ea, iar bebelușul o strânge mai tare de deget. Am un presentiment bun în privința ei.

Anna Maria e în picioare pe un podium, pregătită pentru moment. Momentul vieții ei. În curând, va primi titlul de *maestro*. Va fi, oficial, maestru al muzicii.

Parcă fiecare respirație din viață a condus-o aici. Ca și cum fiecare decizie, fiecare bătaie de inimă sunt legate între ele. Luminile o orbesc și dinspre public simte cum radiază un val de căldură. Simte o mie de ochi plini de adorație fixați asupra ei. Și respectul. Are o greutate anume. Se mișcă prin aer, dens, viu și grandios, îl trage cu nesaț în plămâni.

Și atunci aude un chicotit.

Se încruntă, smulsă din lumea imaginară și adusă brusc înapoi în dormitor, unde podiumul e un pat îngust din lemn, iar certificatul, o batistă.

— E o datorie și, totodată, o onoare pentru mine, răcnește cu voce îngroșată Paulina, o fată slăbuță, cu bărbie ascuțită, să... să...

Își pierde concentrarea și momentul solemn e aproape distrus.

— Acord, șoptește Anna Maria din colțul gurii.

Paulina își înăbușă râsul care bolborosește în ea, cât pe ce să izbucnească.

Poate că unora li s-ar părea un joc copilăresc, dar nu și Annei Maria. Fiindcă există unele lucruri pe care fetele pur și simplu le știu. Unele știu că spiritul lor poate erupe, incendiar și devastator. Altele știu că puterea e la îndemâna lor, trebuie doar să o manifeste.

Unele știu că moartea vine devreme și într-un mod crud. Iar altele știu că le așteaptă un destin măreț.

Pe Anna Maria della Pietà o așteaptă un destin măreț.

La vârsta de opt ani știe asta cu aceeași siguranță cu care corzile știu arcușul, fulgerul știe

furtuna, apa știe cerul. Știe, așa cum știe că unul dintre degetele de la picioare e îndoit, carnea de miercuri are gust de pește și nota do e verde. Ca foarte multe alte lucruri, asta e o certitudine. Așa că statul pe scenă, cu mâinile în șolduri, acceptând titlul primit, e la fel de natural ca visatul noaptea.

Tușește, încurajându-și prietena să continue.

Zâmbetul Paulinei dispare pe loc. Dă din cap. Redevine gravă.

— Să acord acest titlu unicei, specialei Anna Maria della Pietà, strigă.

Anna Maria zâmbește, întinde teatral brațele deschise spre mulțime și apoi, întinzându-se, de pe podium, ia cu grație certificatul.

Mulțimea înnebunește. Sare de pe scaun în colțul camerei și aplaudă cu chipul strălucind de fericire. Fiindcă azi, ca în fiecare zi, mulțimea e cealaltă cea mai bună prietenă, Agata. Are părul negru, ca ea, dar e mai scundă, mai dulce. În sunet de urale și ovații, Anna Maria face plecăciuni peste plecăciuni și clăia de bucle scurte îi cade peste ochi. Coboară de pe podium și își ia admiratoarea de mâini.

— Am muncit toată viața ca să obțin această onoare. *Grazie, grazie, grazie!*, spune Anna Maria.

Paulina chicotește, cu obrajii îmbujorați de două buline roz. Se uită cu un ochi de un albastru pătrunzător direct în ochii Annei Maria. În locul celui alt e o gaură scufundată în orbită, cu pleoapa prost cusută, carnea încrețită aiurea și roșie.

— Acum eu, acum eu, se roagă ea.

— Încă o dată și gata, spune Anna Maria, urcându-se la loc pe podium, gândindu-se cum să își îmbunătățească discursul, și apoi o să ai și tu ocazia.

Când se crapă de ziuă, în Piazza San Marco sună clopotele. E la nici cinci minute de mers pe jos de la impunătoarea clădire a Ospedale della Pietà, care dă spre lagună. Dincolo de ferestrele cu

obloane verzi, trei sute de fete orfane sunt deja treze și lucrează. Merg una după alta pe coridoare, îmbrăcate în alb, într-un șuvoi monoton.

La etajul cinci, ultimul, Anna Maria își scoate așternuturile de pe pat cu simțurile inundate de dăngănitul violet-închis.

„*Si bemol*”, își spune.

Își strecoară mâna printre zăbrele și crapă puțin mica fereastră a dormitorului. Aerul rece al dimineții năvălește înăuntru. Inspiră adânc și se ițește peste țiglele de teracotă ca să asculte sunetele noii zile. Undeva, dedesubt, departe, cineva aleargă pe piatra cubică. Se aud huruitul unei cotigi trase pe caldarâm, țipătul unui bebeluș, un câine care latră. Dar crescendoul va veni cam peste o oră, când lumea se va revărsa pe străzi și canale și Veneția va fi iar plină de viață.

Mai întâi e liturghia, ținută în capelă. Fetele le răspund maicilor turuind rugăciunile.

Apoi urmează terciul, primit în refectoriu. Anna Maria plesnește cu lingura cocoloașele grăunțoase, în semn de protest. Apoi vin sarcinile domestice. Spălat și frecat și cusut și călcat, tocat și fiert și răzuit și curățat. Libertatea vine în fiecare zi după rugăciunile de la amiază.

Când măicuțele își exersează imnurile și psalmii, Anna Maria se furișează afară. Urcă scara curbată de piatră câte două trepte odată și dă buzna în dormitorul din pod.

Patul scoate un scârțâit ascuțit când îl trage spre dreapta. Se cațără pe el și caută pe pipăite zăvorul dintre obloanele de după pat. Un scrâșnet și cedează, iar ea iese de-a bușilea pe o mică platformă de lemn. Pe vremuri, aici puneau rufe la uscat. Dar când s-a crăpat și rupt, în timpul unei furtuni, a fost dată uitării. Acum folosesc platforma mai mare, de pe cealaltă parte a clădirii. Asta acum e toată numai a ei.

Soarele îi scaldă chipul; scândurile îi scârțâie sub tălpi. Își ocupă poziția, adunându-și sub ea

sarafanul larg, pătat, de bumbac, și își încrucișează picioarele pe lemnul fierbinte. Își plimbă satisfăcută privirea peste regatul ei.

În orașul ei, drumurile sunt făcute din apă. Viața răsuflă din toate direcțiile, energică, colorată și zgomotoasă.

Ridică brațele către orchestră, pregătită să dirijeze. Să intre gondolierii, care fredonează o melodie veselă în timp ce alunecă pe străzile înguste. Să intre vânzătorii de fructe din piață, care psalmodiază „Curmale pentru un *denari*, lămâi pentru o *lira!*”. Să intre fabricanții de piepteni, tocilarii, tâmplarii și alții, fiecare breaslă cântând propriul cântec. Să intre mulțimea care aplaudă dansul măscăricilor, pescărușii care țipă înălțându-se în văzduh. Să intre filatorii, care marchează cu bătaia din picior învârtirea războaielor de țesut, lustragii care trebăluiesc cu fața spre lagună. Să intre lăptarii, în clinchet de sticle de lapte ciocnite între ele, și prietenele ei, care țipă în jurul copacului din curte. Să intre bărbatul care cântă operă, din tunelul din stânga, și clopotele care dăgăne *miezul zilei!* din turnul din dreapta.

Iar acum, să intre culorile. Toate nuanțele de albastru și galben, verde și roșu, violet și portocaliu, alb și maro. Un caleidoscop cât o lume întreagă explodează în fața ochilor ei. Tonuri și nuanțe plutesc în sus, mult deasupra orașului, atârând ca notele pe un portativ, reflectând sunetele de dedesubt. Apoi se amestecă și se rotesc ca un imens banc de pești și un zâmbet îi luminează fața.

Fata aceasta a știut note muzicale înainte de cuvinte, iar notele acelea au avut întotdeauna culori.

În spatele ei, Paulina și Agata se năpustesc afară și se trag aproape, de o parte și de alta.

— Scuze că am întârziat, spune Paulina. A trebuit să ne spunem rugăciunile.

Agata încuviințează și dă ochii peste cap.

— Bun-venit la petrecere! spune Anna Maria, privind drept în față. Bun-venit în Republica Muzicii.

În 1704, viața la Pietà e una a contrastelor. Acum eviscerezi un pește, acum ciupești coarda unei harpe. Acum îți zdrobești degetul de la picior, acum cânti o simfonie. Durerea și brutalitatea se îmbină cu muzica și cântecul. Și mai sunt și Anna Maria, Paulina și Agata.

Nu a existat niciun moment original, niciun act anume care să le fi adus împreună. E exact ca în cazul unor surori. Sunt pur și simplu acolo, prezente, întotdeauna.

Anna Maria își lasă capul în scobitura gâtului Paulinei. O ia de braț pe Agata. Când cea din urmă întoarce capul, se vede o adâncitură cât un pod de palmă. Pe partea dreaptă a capului, exact deasupra gâtului, și concavă, ca o palmă făcută căuș. Peste ea cad câteva șuvițe de păr drept; în mare, porțiunea aceea e cheală.

— Într-o zi, vom conduce totul, spune Anna Maria uitându-se la oraș. Îl vom conduce cu adevărat. Nu ca acum. Nu în joacă, cum ar veni. Vom fi reginele muzicale ale Veneției. Mulțimile ne vor cădea la picioare.

— O să fim acoperite de giuvaeruri din cap până în picioare! chițăie Paulina.

— O să călătorim la Paris și Roma, spune Anna Maria.

— O să mâncăm *frittelle*⁴ cu frișcă toată ziua!

— Și nu o să ne mai spună nimeni ce să facem.

Agata scoate un mic geamăt.

Anna Maria îi dă un ghiont.

— Frittelle, așa-i?

Pe chipul Agatei se așterne un zâmbet strâmb. Dă din cap aprobator.

Au avut voie să mănânce sferile de aluat prăjit o singură dată – o donație către Pietà când a fost *carnevale*⁵. Au sosit într-un coș legat cu fundă, iar

mirosul de coajă de lămâie și aluat dulce se strecura prin împletitura de răchită. Celelalte fete se luptaseră pe ele ca niște căței vagabonzi, dar Anna Maria a reușit să pună mâna pe trei înainte să dispară toate. Ea, Paulina și Agata le-au înfulecat chiar aici, pe acoperiș, zâmbind larg, bucuroase, cu buze presărate cu zahăr.

Anna Maria oftează, amintindu-și gustul. Se lasă pe spate acum, urmată de Agata și Paulina. Stau întinse și privesc cerul și norii care trec în goană pe deasupra.

Soarele intră într-un nor, umbrindu-i chipul pătat. Cicatrici de la vărsatul-de-vânt de acum doi ani.

— O să îți treacă când ai să crești și ai să devii cine ți-e dat să fii, spune sora Clara.

Dar Anna Maria deja simte că e cine i-e dat să fie. A simțit întotdeauna. Și oricum, înfățișarea nu o interesează mai deloc. Aici toată lumea are ceva.

Paulina își rearanjează sarafanul, netezind cutele care s-au format. Agata se uită la Anna Maria, așteptând ce urmează. Un pescăruș plonjează spre ele și Anna Maria îl strigă imitându-i țipetele, până ce Agata râde în hohote și Paulina i se alătură la croncăneli.

Acum Paulina se rostogolește spre Anna Maria și o ia de mână.

— Gemene, spune când palmele li se ating.

E așa de subțirică, încât uneori Anna Maria se întreabă dacă nu cumva vântul care suflă dinspre lagună ar putea s-o ia cu el și să o ducă în depărtări. Șuvițe de păr blond-deschis îi flutură pe lângă față, suflate de o adiere. Agata se apleacă peste Anna Maria și o înghiontește pe Paulina.

— Bine, bine, suntem triplete, spune Paulina râzând de-acum.

Clopotele anunță ora unu și Anna Maria sare în picioare. E, în sfârșit, după-amiază. Au orele de muzică.

— Ce e acela? întreabă Anna Maria năvălind în încăperea în care signore Conti se sprijină de un instrument mare, cu acoperiș ridicat și picioare subțiri.

E făcut din lemn și decorat cu arabescuri elegante, îi plac albul și negrul claviaturii. Dar nu e un clavecin, a mai cântat la unul dintre acelea. Acesta e mai mare.

— Bună ziua și ție, Anna Maria! spune el, dându-și pe spate buclele lungi și blonde.

E înalt și suplu, cu maxilar pătrat și gropiță în barbă. Lumea spune că e elegant; unele dintre fetele mai mari spun că vor să îl aibă. Anna Maria nu prea știe ce înseamnă asta și nu prea o interesează să afle.

— Se numește *fortepiano*⁶. E ultima invenție a lui signore Cristofori. În loc să aibă înăuntru un mecanism de ciupire, corzile sunt lovite ușor cu un ciocănel. Asta oferă interpretului mult mai mult control asupra volumului, vezi?

Anna Maria se ridică pe vârfuri, se apucă de marginea de lemn și bagă capul în măruntaiele instrumentului. Observă micile capete de pâslă suspendate deasupra corzilor, gata să lovească.

— Signore Cristofori a avut bunătatea să ni-l doneze pe acesta. Trebuie să îi fim foarte recunoscători.

— Vreau să-l încerc, spune Anna Maria cu mâinile în șolduri acum și abdomenul înainte.

Signore Conti o cântărește câteva clipe.

— O să îți vină rândul după ce terminăm cu flautul, dacă ești bună. Dar mai întâi stai jos.

După oră rămâne în clasă, săcâindu-l pe signore Conti până ce acesta cedează și o lasă să încerce să cânte la *fortepiano*. Mângâie cu degetele clapele netede și el o învață o linie melodică pe care ea o interpretează de câteva ori la rând.

„Plăcut”, își spune. „Dar nu e ce trebuie.”

Ca și cu flautul și oboiul, pe care le-a învățat anul trecut, culorile din mintea ei sunt prezente,

dar sunt șterse, neclare. Nu e ce îi trebuie pentru planul ei.

Anna Maria della Pietà va fi cea mai tânără membră din istoria *figlie di coro*, orchestra orfelinatului, faimoasă în întreaga lume, apoi *maestro* până să împlinească optsprezece ani. Lumea îi va învăța numele. O va recunoaște drept cea mai mare muziciană din toate timpurile.

Când pleacă în sfârșit din sala de clasă a lui signore Conti, coridoarele sunt pustii. Îi spune să se ducă direct la cină și că va spune el surorilor de ce a întârziat din nou.

Se grăbește pe coridorul de la etajul trei, iar tălpile ghetelor jerpelite plesnesc pe dalele de piatră cu mare viteză. Pereții sunt cenușii și crăpați, iar tavanele, joase. În capăt e o singură fereastră, cu gratii, prin care se vede lumina zilei care se topește rapid. Derapează, ia o curbă, ajunge la scara în spirală, când un sunet, străpungător și bogat, o încremenește.

Urmărește zgomotul, mergând încet înapoi pe unde tocmai a venit, până găsește o ușă întredeschisă. Trage cu ochiul prin deschizătură și vede un bărbat abia trecut de adolescență, cu o claie de păr roșu, ondulat, lung până la umeri.

E cu fața la un șemineu, îmbrăcat într-o haină maro, simplă, cu pulpane scurte și nădragi crem, luminat de strălucirea flăcărilor.

Într-o mână ține o vioară, în cealaltă, un arcuș. Gonește cu el peste corzi, smucindu-se și tresăltând, agresiv și rigid. Posedat, cu siguranță. Anna Maria ar trebui să fugă după *medico*². Bărbatul acesta are nevoie de un preot. Dar picioarele îi sunt paralizate – sunetul o oprește în loc.

În schimb, îi studiază degetele, mișcarea mâinilor. Arcușul zboară înainte și înapoi, iar culorile din mintea ei încep să se reverse. Chihlimburiu, auriu, limoniu și alb, argintiu, ocru

și ruginiu. Nuanțele i se perindă în viteză prin fața ochilor. E nevoită să se țină de tocul ușii ca să își păstreze echilibrul. Nu a mai văzut niciodată acest instrument folosit așa. Nu l-a mai auzit niciodată „vorbind” cu o voce așa de limpede și vie, că parcă cântă chiar numele ei. Ca un alt element, își spune ea. Pământ, aer, foc, apă. Iar acum acesta.

Dar salturile, răsucirile bruște! E prea mult. E înfricoșător. Se gândește să fugă, să se îndepărteze cât mai mult de acest moment. Și cu toate acestea, undeva în adâncul ei o încordare începe să se topească încet. Notele îi par familiare, sunetul, unul pe care îl știe. Culoarele încep să se aștearnă în straturi, până formează un peisaj – munți înverziți și flori violet, apus oranj, izbucniri de alb. Se mișcă și se leagănă înaintea ochilor ei. Își șterge obraji de lacrimi al căror motiv nu prea îl știe.

Totuși acum are o certitudine: trebuie să încerce acest instrument.

Se ascunde în micul bufet aflat în fața încăperii unde e el, cu spatele lipit de un raft de călimări cu cerneală uscată și degetul de la picior în crăpătura ușii, ca să o împiedice să se închidă și să rămână încuiată înăuntru. Inhalează praful. Așteaptă până ce el se oprește. Aude clicul încuietorilor cutiei, scârțâitul ușii, păcănitul tocurilor îndepărtându-se. Năvălește din întuneric.

Vioara e acolo, bărbatul, nu.

Se apropie încet, cu prudență, fără ezitare. Deschide clapetele și dă la iveală conținutul acestui cufăr de comori. Corpul lucios, arcușul lung, lustruit, ambele perfect încastrate în catifea. Respirația i se calmează și o străbate o senzație caldă și dulce ca zahărul topit.

Întinde mâna și își trece ușor degetele mici peste instrument. Lemnul e neted și rece ca o pietricică. Se apleacă mai aproape și inhalează mirosul de lac, de cărți vechi. Gura i se umple de salivă.

Își strecoară mâna sub gâtul viorii și o scoate cu grijă. O ridică solemn la bărbie, exact așa cum o ținea el.

Degetele găsesc corzile, încercând să imite felul în care o strângea el. Cu un gest teribil de teatral, trage arcușul de la stânga la dreapta.

Un scârțâit oribil stârnește ecouri în încăpere, urmat de o serie de scârțâieli scurte, când arcușul saltă în jos pe corzi.

„*Deloc exceptional*”, își spune. Dar repetiția e mama învățaturii.

Își ajustează poziția și...

— Ce e în capul ăla al tău?

O voce ascutită din spate.

I se strânge stomacul. Întoarce încet capul ca să se uite peste umăr.

Bărbatul e în prag, iar părul lui e roșu ca focul.

— Pune-o la loc, copilă – spune încet – și ieși afară până nu te dau eu.

Iau cina în refectoriu – o sală de piatră cu bolți arcuite aflată la parterul mănăstirii, amenajată cu trei mese lungi de lemn. Sub banchete, sute de perechi de picioare în ghete negre, cârpite, peste care atârna cortina fustelor albe, de bumbac. Clănțănit de farfurii și murmur de conversații („Schimb panglica, dar atât.”, „Mai ușor, că ai să te îneci.”).

Paulina împunge prin farfurie ceva maro și spongios, apoi îl atinge bănuitoare cu limba.

— Oare ce-o fi asta? spune îndepărtând lingura de gură și inspectând iar conținutul.

Anna Maria nu o aude. Se gândește la el, cum stătea și o privea în timp ce ea se repezea să îi pună vioara la loc în cutie. Genunchiul îi bâtaie sub masă.

— Anna Maria?

Clipește și își pune mâna pe picior ca să îl oprească. Apoi se apleacă peste masă, adormecă

lingura pe care Paulina o întinde spre ea și se strâmbă.

— Creieri fierți? propune ea.

Agata o înghiontește, avertizând-o cu un semn din cap. Dar e prea târziu. Paulina scoate un urlet și tot refectoriul – o sută de eleve, poate mai mult – se întoarce să se uite la ele.

— Taci, prostănaco, se încruntă sora Madalena, tropăind către ele de pe taburetul de lemn din colț.

O femeie masivă, cu spinarea bombată și mâini bătătorite, ce privește fiecare dintre orfane cu dispreț suprem, maturat ca un vin vechi în anii de când e aici.

Paulina ar trebui să tacă. Dar nu se poate abține, începe să icnească. Sare de pe scaun și intră în goană în bucătărie pe sub o arcadă de piatră. Ajunge în ultima clipă la o cutie mare de lemn din colț, în care țin cojile și resturile, și vomită în ea. Conținutul, maro și urât mirositor, va fi golit în seara asta pe barjele de gunoi și dus la fermele din afara orașului, pentru a fi folosit ca îngrășământ. Anna Maria va auzi sirena din pat, îi va vedea culoarea și va ști nota.

Ea și Agata izbucnesc acum în râs, dar sora Madalena le aruncă o privire care spune „*ați face bine să încetați*” și ele își înăbușă râsul. Rapid.

Când Paulina se întoarce, e și mai palidă ca de obicei. Pe farfuria ei se află acum o porție de două ori mai mare. Își ridică mâna încet, ca să-și acopere gura.

— Ai să mănânci tot, spune sora Madalena, aplecată peste ea ca o piază rea.

Ochii Paulinei se umplu de lacrimi.

— Sau te alegi cu biciul. O să mă întorc să te verific.

De îndată ce pleacă, Agata se întinde peste masă și trage spre ea farfuria Paulinei. Apoi se întoarce spre Anna Maria, cască disperată ochii mari, căprui, și rostește doar cu buzele: „*Te rog!*”

Anna Maria strânge gura punga și se uită la mâzga din farfurie. Ceva pare să se zvârcolească acolo. Dar apoi o vede pe Paulina. Cu fața scaldată în sudoare, respirația inegală, gâfâită.

Anna Maria oftează adânc.

— O împărțim.

Agata dă din cap și, trăgând adânc aer în piept, ia lingura în mână. Paulina se ridică în picioare, ocolește în fugă masa și le pupă pe amândouă pe obraz.

Anna Maria începe să mestece încet, strâmbându-se când simte pe limbă ceva fibros, cartilaginos. Îi atrage atenția conversația dintre două fete așezate în spate.

— Încă una? șoptește o fată.

— Ieri, răspunde prietena. A treia pe anul ăsta.

— Crezi că a fost... corbul?

Anna Maria lasă lingura în farfurie și se uită la Paulina.

— Despre ce vorbesc astea?

Paulina o fixează câteva clipe cu privirea.

— E o poveste care spune că...

Se oprește și se uită în stânga și-n dreapta, ca să se asigure că nu le dă nimeni atenție.

— Că există un bărbat. O creatură. Că vine noaptea și ia fetele de la Pietă.

— O creatură? șoptește Anna Maria.

Mestecând cu stoicism, Agata clatină din cap. Înghite și apoi spune pe tăcute:

— Nu e real.

— Am spus doar că e o poveste, spune defensiv Paulina. Niște fete vorbeau pe șoptite despre asta în dormitor. Fără îndoială că încearcă să ne sperie.

Coboară iar ochii către masă.

— Și ce se întâmplă când vine? întreabă Anna Maria.

În ochii Paulinei se aprinde o sclipire. Se întoarce. Anna Maria se apleacă mai aproape.

— Întâi vine ceața. Coboară răsucindu-se pe canal, înghițind tot ce îi iese în cale. Apoi se aude

un sunet. Un pleosc, pleosc, pleosc. E un sunet pe care nu îl aud decât fetele mai mari. Cică le pătrunde în măduva oaselor.

Pe chipul Annei Maria se răspândește groaza. Ochii Paulinei se fac și mai mari.

— Se trezesc, se ridică din pat ca într-un vis și pornesc desculțe către sunet. Când ajung la ușile ce dau spre canal, rămân acolo înghețate, uitându-se către apă, până ce vine. E în picioare într-o gondolă la a cărei provă se leagănă un felinar. Corpul lui e de om, dar are cap de...

Respiră adânc, înspăimântată, pare-se, de propria poveste.

— Cap de corb. Ochi mici, negri și un cioc lung și negru.

Anna Maria își încleștează mâinile pe bancheta pe care stă.

— Se apropie fără zgomot, cu excepția pleosc, pleosc, pleoscăitului vâslei în apă. Fetele sunt atrase spre el. Prind mâna creaturii, pășesc în barcă și apoi...

Un țipăt lângă ele – o fată care râde de ceva ce a spus prietena ei.

— Ce? întreabă Anna Maria. Ce se întâmplă apoi?

— Și apoi o ia. Ceața îi învăluie și când dispare nu se mai vede nimeni. Ultimul lucru pe care îl aude cineva e țipătul ei.

Anna Maria expiră, dându-și seama că își ține respirația de ceva vreme.

Agata o bate acum din nou pe braț:

— E doar o poveste.

„Doar o poveste”, își repetă în gând Anna Maria, încercând să zâmbească. Dar genunchiul începe iar să bâtaie sub masă. În mod normal, nu e genul de lucru care să o tulbure. Probabil că are nervii mai întinși ca de obicei, după ce a fost prinsă cu vioara. Scoate un sunet, un fel de încercare de râs. Dar ochii îi fug spre fereastră, către canalul care se întinde dincolo de ea. Și face

un efort colosal să nu își astupe urechile cu
palmele, să refuze să audă vreodată sunetul
gondolei în ceață.

Lumina lunii se așterne peste ea din pătratul din acoperiș, de deasupra grinzilor. Stă lungită în pat, ascultând zgomotele, jucându-se cu încâlceala de cârlionți negri, ale căror vârfuri îi gâdilă urechile. Părul îi ajungea înainte până la umeri, la fel ca al celorlalte fete sub paisprezece ani, dar surorile i-l tăiaseră până la piele când s-a îmbolnăvit și s-a încâlcit prea tare ca să mai poată fi periat. Sora Clara oftează zilnic din cauza lui și se plânge că e ciufulit ca penele unei ciori.

„Trei pe anul ăsta”, se gândește Anna Maria, amintindu-și de conversația de la cină. Simte că o străbate un fior rece și trage păturile mai sus, spre bărbie.

Sora Madalena se plimbă prin dormitor, verificând fiecare fată, ca să se asigure că doarme, și pocnindu-și degetele, în încercarea de a-și dezumfla încheieturile. Anna Maria urăște sunetul acela și îi vine să își astupe urechile, dar știe că dacă ar face-o s-ar da de gol că încă e trează. Când pocniturile se aud mai tare, închide repede pleoapele.

Simte cum mâini mari apucă rama de lemn a patului. Un trup se apleacă spre ea. Păturile se mișcă. Fata se crispează.

Dar apoi mâinile dispar și pașii se aud tot mai slab. Anna Maria răsuflă ușurată și își dă voie să deschidă iar ochii.

Acum sora Madalena și sora Clara sunt în colț. Arată amuzant așa, una lângă alta – sora Madalena, așa de mare, și sora Clara, așa de mărunțică. Scrijelesc notițe într-un caiet gros, același în fiecare noapte. Care au dat de belea, care sunt bolnave, ce îndatoriri va avea de îndeplinit fiecare mâine.

„Nu la spălătorie”, se roagă în gând Anna Maria, „orice, numai la spălătorie nu”.

Lângă ea, Paulina şuieră pe nas, dormind de parcă e mumificată. Întinsă pe spate, cu braţele lipite pe lângă corp, albul singurului ei ochi e vizibil. Anna Maria o priveşte zâmbind. Paulina, Iepuraşul. Poreclă primită datorită felului în care îşi ţine mâinile strânse la piept când vorbeşte şi delicateţii cu care ciuguleşte mâncarea.

Sora Clara i-a spus la un moment dat Annei Maria că există palate la ţară care au insule întregi pline cu iepuri. Sute de creaturi catifelate trăiesc pe mici unghere înverzite înconjurate de şanţuri cu apă. Anna Maria s-a gândit că par un adevărat paradis şi şi-a dorit cu disperare să le viziteze şi să îi sară iepuraşii în poală. Apoi a aflat că sunt ţinuţi acolo numai până când sunt gata să fie mâncaţi. A văzut bucătăreasa ridicând o ladă cu iepuri vii în bucătăria de la Pietà, trăgându-i afară unul câte unul şi imobilizându-i. A văzut cum li se zbat picioarele chiar înainte să se audă pocnetul gâtului rupt.

Agata e întinsă în patul din cealaltă parte, cu membrele răşchirate dincolo de marginile saltelei. Annei Maria i se strânge stomacul la vederea dosului capului ei. Sora Madalena spune că a fost prea mare ca să încapă în cutie. Că trebuie să o fi împins cu forţa înăuntru. Că de aceea nu a putut să vorbească niciodată.

Dincolo de Anna Maria mai sunt încă o sută de fete care se sucesc şi se răsucesc, sforăie şi fornăie.

Din gură îi iese o buclă de respiraţie aburită şi se înfioară. Nu vrea să se gândească la gondolă, la bărbatul cu cap de corb de la pupă. Se străduieşte să alunge gândul şi se hotărăşte, în schimb, să treacă în revistă evenimentele zilei.

A cântat fals la ora de interpretare vocală; va trebui să se ocupe de asta. Şi nu a putut atinge rezonanţa sperată cu flautul. Încearcă nişte exerciţii de respiraţie, aşa cum a învăţat-o signore

Conti. Inspiră trei timpi, expiră cinci, inspiră trei, expiră... I se închid pleoapele.

Se lasă pe spate, dar, în loc să ajungă pe saltea, se prăbușește în apă rece ca gheața și stomacul i se contractă. Șocul îi spintecă trupul. Cu toate că se opune, plutește tot mai departe spre adâncuri. Deschide ochii. Clădiri colorate tremură deasupra, legănându-se în ritmul unei muzici care e încetinită, distorsionată, întinde disperată mâinile către suprafața vălurită, dar tot e trasă în jos... tot mai în jos. Țipă și bule de aer îi erup din gură și se ridică deasupra. Țipă și țipă și țipă și țipă și...

E în capul oaselor, ținându-se de gât, gâfâind disperată după aer.

— Liniștește-te, respiră.

Paulina e lângă ea, mângâind-o pe braț.

— E doar un alt coșmar. Al cincilea pe săptămâna asta.

O conduce la propriul pat și ridică păturile aspre, mâncate de molii. Anna Maria îi simte trupul slăbuț mulându-se pe al ei ca o matrice.

Întunericul din dormitor pare glacial, sinistru, ca și cum ceva zăbovește lângă ele. Gondola apare plutind în mintea Annei Maria, cu lampa unică legănându-se la provă.

— Oare o să vină și după noi? șoptește strângând tare păturile în pumni.

— Hmm? întreabă Paulina.

— Bărbatul-corb. Le ia pe toate fetele?

— Se spune că doar pe câteva. Și că muzica...

Se oprește și se asigură că sora Madalena nu se apropie.

— Că muzica asigură protecție.

— Cum?

— Nu știu. Poate că cele cu talent sunt cruțate. Anna Maria prinde această idee și se agață strâns de ea. Cele mai talentate sunt în orchestra orfelinatului, își va găsi un loc acolo, exact așa cum a planificat, și va fi în siguranță față de acest monstru din întuneric.

„Cele talentate sunt cruțate”, își repetă ea.

Își strecoară mâna în palma mică și moale a prietenei și inima își încetinește ritmul datorită atingerii. Și în noaptea aceasta, ca în fiecare noapte, abia aici reușește să se cufunde în somn, chiar dacă unul agitat.

O adiere caldă intră pe fereastra celei mai mici săli de muzică de la etajul trei. E mare cât să încapă doar o catedră, un rând de scaune de lemn tapițate și mai multe pupitre muzicale. Anna Maria e așezată în mijloc, cu picioarele încrucișate sub scaun, prima sosită la oră, ca de obicei. În dreapta, un șemineu încastrat în piatră. În spate, fereastra, crăpată vreo doi centimetri, cu un grilaj de fier.

O umbră cade pe podea. Paulina și Agata ar trebui să fie aici de-acum. Vrea să le povestească cum s-a împiedicat când urca scările încoace și...

Simte că stomacul i se face ghem. În ușă stă bărbatul cu păr roșu și redingotă maro.

— Unde e signore Conti? întreabă ea fără să vrea.

E miercuri după-amiază. Acum e ora de flaut.

Bărbatul pășește în încăpere cu mișcări iuți și rigide. Își azvârle în spate coada redingotei, pune cutia pe măsuta de lângă perete și desface încuietorile cu un clic. Nu se întoarce, nu se uită la ea, nu îi răspunde deloc. Palmele fetei devin lipicioase de transpirație. E sigură că o așteaptă o pedeapsă pentru că s-a furișat în sala lui și a atins ce nu îi aparține. Dar ce fel de pedeapsă? Și cât timp o să o facă să aștepte, frământându-se?

Restul colegelor încep să intre rând pe rând. Paulina vede că profesorul a ajuns deja și scoate un chițăit, apoi se grăbește să ajungă lângă Anna Maria. Agata vine câteva clipe mai târziu, ștergându-și mâinile de fuste, lăsând amprente soioase pe bumbac. E urmată de Candida și Cecilia, gemene care au fost lăsate aici împreună când aveau doar câteva ore. Ca întotdeauna, se țin

de mână. Elevele se așază la locurile lor, copii acoperite până la glezne cu sarafane albe, lungi. Fiecare fată îl privește atent pe intrus.

— Sunt noul vostru profesor, spune apropiindu-se de tabla din fața lor.

Vocea lui are un ton ciudat. Oscilează, de parcă încearcă să o facă să pară mai groasă decât e.

— Vom studia vioara.

Agata și Paulina se uită la Anna Maria. Numai cele de peste doisprezece ani studiază acest instrument. Lor nu li s-a oferit ocazia până acum.

Noul profesor își scrie numele pe tablă și, când îl subliniază de două ori, firimituri minuscule și praf de cretă plutesc către podea.

Anna Maria simte că i se taie respirația. A auzit de el, desigur. Toată lumea a auzit de el. E un *maestro*, recunoscut în toată republica pentru virtuozitatea cu care cântă la vioară. Steaua în ascensiune a Veneției. Șmecher, arogant, i-a auzit pe ceilalți profesori șușotind. Anna Maria apucă strâns marginea scaunului. L-a înfuriat pe unul dintre maeștri.

Însă nu e deloc cum se aștepta. În mintea ei, era mai înalt, mai frumos. În schimb, umerii lui sunt lăsați, de parcă îl doare ceva, și fără vioară mâinile par nevolnice. Parcă nu prea știe ce să facă cu ele.

Se uită în jos, la propriile mâini, apoi iar la el. Ridică o palmă către obrazul ei brăzdat de cicatrici de la vărsatul-de-vânt.

— Astăzi vom...

Se oprește respirând greu, șuierat și apoi tușește de câteva ori într-o batistă simplă, înainte să continue:

— Azi vom învăța elementele de bază. Cum să ținem vioara, poziția corpului, cum să cântăm pe corzile deschise.

Ei, și ce dacă e un pic ciudat?! Nu contează mai deloc. Anna Maria l-a auzit cântând. Viteza uluitoare, spectacolul de culori pe care îl poate evoca. Bărbatul acesta merită respectul ei. Simte

asta cu aceeași certitudine, aceeași intensitate ca ritmul care-i pulsează în venele de un albastru palid de la încheietura mâinii.

Se îndreaptă de spate, concentrându-se. Când el spune „poziția corpului”, ea își întinde coloana, trage umerii în spate și își sugă burta.

Privirea îi fuge spre cutia în care e așezată vioara. Perfect încastrată, elegantă, în așteptare.

Se iscă o încăierare, când toată lumea se repede la dulap ca să ia un instrument. Pe rafturile dinăuntru sunt împrăștiate vreo douăzeci de cutii. Instrumentele dinăuntru, donate de binefăcători bogați care le-au folosit și le-au aruncat, sunt zgâriate și deteriorate. Se repede la cutia cea mai puțin stricată, dar cineva o smulge, înainte să o poată apuca.

— Pe rând! Nu vă îmbrânciți.

Se mulțumește cu una de pe raftul din mijloc, înainte să dispară și acelea. Vioara aceasta e mai deschisă la culoare decât a lui și câteva dintre firele de păr de cal din arcuș sunt ieșite în afară, dar tot îi place senzația pe care o simte când își strânge degetele în jurul gâtului instrumentului.

Acum sunt înapoi la locurile lor, așezate în șir, iar el se plimbă prin fața lor. Fata inhalează mirosul de pin și tămâie. „Ca un preot”, își spune. Cunoaște mirosul de la capelă.

Când ajunge în dreptul ei, încetinește, zăbovește la doar câțiva centimetri de ea. Pulsul din încheieturi i se accelerează.

Întoarce capul spre ea și, fără să o privească în față, spune:

— Pune vioara jos.

Aflată lângă Anna Maria, Paulina dă să se supună. El pocnește din palme tare, o singură dată, iar fata sare în poziție de drepti.

— Nu tu, spune.

Anna Maria ridică privirea spre el.

— Signore?

— Jos. Acum.

Inima i se ridică în gât. Se întoarce și pune vioara pe scaunul din spate. În încăpere se lasă liniștea.

— Măinile, spune el, făcându-i semn să se ducă în spatele scaunului și să se țină cu mâinile de prima bară a spătarului.

Va primi lovituri de bici, e sigură. Simte cum aerul șuieră, cum biciul îi spintecă pielea, usturimea de carne vie de pe încheieturile degetelor.

O privește cu ochi reci și cenușii precum chiciura.

— Această fată crede că e mai presus de reguli. Că poate să atingă, că poate să ia ce nu e al ei.

Anna Maria strânge din dinți. Toată clasa privește. Nicio respirație nu tulbură aerul dintre ei.

— Ai să stai aici, în picioare, spune el, și vei învăța care ți-e locul.

Nu spune nimic, dar refuză să își desprindă ochii din ochii lui, refuză să fie cea care întrerupe încheștarea de priviri.

Acum el se mișcă printre ele, ignorând-o, strângând cheile unora dintre viori până e mulțumit.

— Acum, spune restului clasei, ridicați-vă instrumentele la bărbie, având grijă să vă țineți centrul – adică mușchii abdomenului – încordat, și așezați-vă mâinile cum le țin eu.

Ridică vioara și trece arcușul în jos, peste cea mai groasă coardă. Emite un sunet plin, verde, care Annei Maria îi face pielea de găină pe brațe.

Clasa e străbătută de un freamăt, în atmosferă plutește neliniștea. Câteva aruncă o privire fugară spre Anna Maria, înainte să imite mișcarea profesorului. Viorile se reunesc într-o notă șovăielnică, tremurătoare.

— Nu vă grăbiți cu arcușul, trageți-l peste corzi lin, ca o pensulă pe pânză. Fără mișcări smucite.

„*Verdele devine mai viu. Cald și proaspăt*”, îi trece prin minte Annei Maria.

— Bine. Acum puneți arătătorul pe cea mai subțire coardă. Se numește coarda *Mi*. Apoi, ținând delicat arcușul, ca și cum ar fi ciocul unei păsări, trageți-l de-a curmezișul corzii.

Clasa îi urmează indicația.

— Folosiți vârfurile degetelor, nu le lăsați să ajungă peste alte corzi, spune el, repositionând mâinile unora dintre fete în timp ce se plimbă printre ele.

Anna Maria se uită spre dreapta. Lângă ea, corzile subțiri sapă șanțuri în degetele Paulinei. Dar Paulina apasă și mai tare, iar Anna Maria își dă seama că astfel obține un sunet mai curat. Mișcarea aduce cu ea mai multe nuanțe – una luminoasă, una palidă, una închisă ca măslinile.

Respirația Annei Maria devine mai grea, mai profundă. Se concentrează numai asupra acestor instrucțiuni, asupra regulilor complicate ale instrumentului.

Profesorul explică cum, dacă își pun degetul arătător la capătul dinspre melc al celei mai groase corzi, obțin nota *La*, care strălucește galben în mintea Annei Maria, dar, când pun degetul mijlociu la vreo doi centimetri mai jos pe aceeași coardă, cântă nota de mai sus, *Si*. Degetul mic pus pe aceeași coardă a instrumentului redă nota *Re*, care e mov, ca o afină.

În clipa aceea, Anna Maria își dă seama de nesfârșitele posibilități. O privește pe Paulina, care își plimbă degetul în sus și în jos pe coardă, și e cuprinsă de încântare când se revarsă șuvoiul multicolor.

— Foarte frumos, spune el, trecând prin mijlocul lor.

Anna Maria e hipnotizată, concentrată pe degetele Paulinei, la instrumentul, la sunetul ei. Încheieturile degetelor încleștate de spătarul scaunului încep să i se albească din cauza strânsorii.

— Da, foarte frumos. În curând, dacă o țineți tot așa, veți putea să faceți asta.

Se duce în fața lor, ridică vioara la bărbie și gonește cu arcușul înainte și înapoi pe aceeași coardă. Continuă cu o înfloritură intensă de note, cotul lui tăind unghiuri prin aer.

Iar Anna Maria nu se mai poate abține. Se repede la vioara din fața ei și ridică forma elegantă de lemn sub bărbie. Se cutremură de plăcere simțind atingerea. E o extensie a propriului corp.

Bâjbâie până găsește poziția mâinii și apasă tare pe corzi. Se apucă să ia urma dărei de culori lăsate de el, cu nările umflate și buzele strânse de concentrare. Tonuri de roșu, galben, verde, albastru. Roșu, roșu, albastru, verde, albastru, verde, albastru. Vioara nu mai există. Anna Maria nu mai există. Doar culoare, sunet și o senzație calmă și certă, cea a unui trup care își găsește sufletul.

— Cum îndrăznești..., spune el, dar ea nu se poate opri.

Doi pași până la scaunul ei. O înșfacă de umăr, cu palma pregătită să lovească. Anna Maria se poticnește, vioara îi alunecă de la gât. Dar o ridică iar și cântă, fiindcă așa trebuie. Vioara cântă pentru ea cu un sunet care e cald și catifelat ca un balsam. Nu se poate ca el să nu îl cunoască. Nu se poate să nu îl audă.

Culorile țipă prin încăpere. O doare partea cărnosă a antebrațului și, pentru prima dată în viața ei, e conștientă de tendoanele subțiri care merg de la degetul mijlociu în jos, pe dosul mâinii. Se strâmbă. Dar refuză să se supună. Refuză să cedeze.

Se pregătește pentru ce urmează. Dar lovitura nu vine. În sfârșit, ca smulsă din transă, se oprește. Coboară încet vioara pe lângă corp. Tăcerea care o înconjoară e densă și pulsează. Se uită în stânga, în dreapta. Fiecare dintre colege se holbează la ea. Și atunci dă cu ochii de privirea profesorului.

În acel moment, lumea pare să se dizolve. Gamă, umbră, spațiu, toate se îndepărtează, până nu mai rămân decât el și ea, înghețați în timp. Pieptul lui se umflă ritmic, dar chipul e inexpresiv. Să fie furie, surpriză? își dă seama că îi place tensiunea aceasta. Exaltarea vibrează adânc în sufletul ei.

Cuvintele lui sunt încordate când șuieră chinuit, printre dinți:

— Destul. Ora s-a încheiat.

Aceste vorbe o smucesc înapoi în încăpere. Și acum simte mușcătura fricii. Aleargă la dulap cu inima bubuind în piept.

Oare ce o să-i facă? Ce o să-i ia?

Pune bine instrumentul, înconjurată de frenezia colegelor, când un clic o face să se oprească.

Iar, când se întoarce și rămâne pe loc, așteptarea la ce e mai rău e așa de palpabilă, că ar putea fi tăiată în felii, mestecată și înghițită cu totul.

— Tu nu, spune el încet. Tu rămâi.

Pescărușii de la piața de pește Rialto sunt nesățioși. Dau ture și se leagănă și plonjează ca niște boabe de grindină spre standuri, lacomi să apuce ultimele îmbucături de plătică, ultimele suvițe de sardele. Cumpărătorii se apleacă, ridicându-și mâinile deasupra capetelor.

— Hăș, hăș de-aici, țipă negustorii de pește, vânturând prin aer măhuri din lemn.

Mișcările sunt întâmpinate cu fâlfâieli furioase și țipete indignate. Hărmălaia se revarsă prin arcade în aleea din spatele pieței, unde o pasăre, flămândă și iritată, decide să adopte o tactică diferită.

Decolare. Aripile albe bat tot mai sus și mai sus prin spațiul îngust dintre clădiri, de la răcoare la căldură, de la întuneric la lumină, iar briza le zburlește penele. Aerul de aici, de sus, e mai dulce, mai curat.

Pasărea erupe în cerul de un albastru orbitor, iar razele soarelui se sparg și se împrăștie pe spatele ei. Se înalță o clipă, scaldându-se în căldura după-amiezii, până ce izul sărat de pește îi dictează noua destinație. Își ajustează poziția aripilor. Sud-vest.

Se înalță peste Canal Grande. Pălăriile roșii ale gondolierilor strălucesc dedesubt. Peste acoperișuri de teracotă, cupole de biserici, frânghii de rufe și canale șerpuitoare, până ce ocheste punctul de observație perfect de unde să își găsească următoarea masă. Se rotește și coboară, iar picioarele galbene îi aterizează pe țiglele curbate, pătate de mușchi, ale clădirii care dă spre lagună.

Două etaje mai jos, Anna Maria e în picioare, cu vioara în mână și inima în gât.

— De la capăt, spune el.

— Signore?

— Cântă iar bucata aia pentru mine, acum.

— Iertați-mă, signore, nu ar fi trebuit...

— Fă-o odată, se răstește el.

Încă mai simte pe umăr încheștarea mâinii lui. Ridică vioara, revede în minte culorile și cântă. Când termină, obrajii lui sunt livizi.

— E evident că ai luat lecții înainte. Cine ți-a fost profesor?

— Înainte, signore?

— Da, înainte.

— Nu am luat, signore.

— Nu mai spune „signore” așa!

Fata tresare și înghite în sec. O buclă din părul lui roșu e ridicată în sus. Ochii fetei sunt atrași spre ea. El ridică iute mâna și o netezește la locul ei.

Din sala de muzică de alături se aude pac-pac-pac-ul unui ritm bătut în catedră. Simte că parcă e înăuntrul ei, parcă încearcă să iasă.

Trage aer în piept și încearcă iar.

— Nu am mai luat lecții înainte. Nu de vioară.

Astăzi e prima dată. Cânt bine la flaut și oboi, iau lecții în fiecare după-amiază. Am încercat și *fortepiano* și cânt și cu vocea, deși sora Madalena spune că ar trebui să mă opresc, că o dor urechile când mă aude.

Îi tremură buzele. E adult, dar de foarte puțin timp. E ceva în ținuta lui care îl face să pară mai tânăr. Pe frunte încep să se formeze riduri de concentrare – două paralele clare, înfruntându-se, între sprâncene. Dar nimic în jurul ochilor. Niciun istoric de zâmbete.

— Câți ani ai? întreabă el. Bărbia ei țâșnește sfidător în afară.

— Opt.

Face un pas spre ea.

— Crezi că ești mai deșteaptă ca mine, Opt?

— Nu, signore. Adică... nu.

— Crezi că mă poți păcăli? spune el, cu obrajii aprinși de-acum.

Fata clatină din cap și spune cu voce joasă:

— Nu cred asta.

O cântărește o clipă și pare satisfăcut de această reacție.

— Repetă asta, spune el.

Urmează lungi note roșii și roz, separate de încâlceli jucăușe, care îi fac degetele să fluture în susul și-n josul corzilor. Ea urmărește cu atenție, încearcă să cartografieze mișcările, ordinea nuanțelor. Se termină cu un re de sus, a cărui culoare e așa de vie, că fata face ochii mari.

El face țeapăn un semn din cap. E rândul ei.

Ridică iar vioara și o atinge, de trup. Închide ochii și lasă arcușul să îi arate calea, în timp ce sunetul vibrează prin ființa ei.

Anna Maria a înțeles tempo, acord și armonie înainte să învețe să vorbească. Muzica e sângele și oasele ei și tot ce mai e în afara acestora. Dar nu a fost niciodată așa. Parcă a deschis poarta spre un alt strat, parcă a găsit ceva aflat și mai adânc în sinea ei.

Trage arcușul în jos, de-a curmezișul corzilor, și ridică privirea spre el.

— Încă una, spune el.

O mai testează încă de trei ori, fiecare frază muzicală, tot mai iute, mai agresivă, mai intensă. Încearcă să îl urmeze, dar culorile sunt copleșitoare. Se umflă, năvălesc și se ciocnesc. Strânge din dinți și aproape că nu mai clipește, de concentrată ce e. Dar degetele i se împiedică unele în altele, se poticnesc în îndârjirea ei.

— Îmi pare rău, spune. Încerc să țin pasul, dar...

El ridică mâna și ea își înghite restul vorbelor.

— Nu am mai văzut niciodată o fată care să cânte așa. Nu una așa de mică ca tine.

Anna Maria se încruntă. Faptul că e fată nu e ceva ce a preocupat-o până acum cine știe ce. Deschide gura să răspundă, dar el îi întoarce spatele și se duce la cutie. Scoate din ea un cub de rășină și începe să îl frece încet de perii din arcuș.

Tăcerea urlă în urechile fetei. Ce se întâmplă?
Oare să plece?

Brusc, el ridică ochii spre ea.

— Spune-mi, fetele din locul ăsta au ambiții?

— Da, spune ea, luată prin surprindere. Vreau să fiu violonistă, ca dumneavoastră.

Aproape că adaugă că vrea să fie cea mai mare violonistă din lume, dar ceva o face să se abțină. Celelalte fete râd de ea când spune astfel de lucruri.

El scoate un hohot scurt de râs.

— Nu sunt un simplu violonist, Opt. Sunt compozitor. Instrumentiștii sunt dați uitării.

Fetei îi ard obraji.

— Lumea își amintește și de cei care cântă la instrumente, spune ea.

— Poate doar niște ani. Dar nu e același lucru. Compozitorii rămân în amintire pentru totdeauna.

Se foiește iar de pe un picior pe altul. Probabil că nu ar trebui să spună ce îi vine să spună. Încă îi mai simte palma ridicată la doi centimetri de față ei, dar cuvintele tot îi izbucnesc de pe buze.

— Vreau să învăț. Vreau să mă învățați.

El se răsucescete iute pe călcâie, trânteste capacul cutiei viorii și pornește hotărât spre ușă. Și, la marginea încăperii, pe muchia tăioasă dintre visele împlinite și cele zdrobite, întoarce puțin de tot capul către ea.

— Marți, la ora două, vino singură, spune el.

A doua zi, dimineață, un zvon circulă prin Pietă ca o pană dusă de vânt. Pe tonuri șoptite, entuziasmate:

— A venit în vizită regele Spaniei!

Surorile vorbeau despre asta la masa de dimineață. Spuneau că vrea să vadă faimoasa orchestră a orfanelor, ca încununare a marelui său turneu.

Așa că Anna Maria e în curte, la fereastra capelei, ridicată pe vârfuri, cu palmele lipite de

vitraliul pestriț, înăuntru pâlpâie o lumânare. Ușile sunt închise, deci nu se poate strecura înăuntru. Dar sunetul emis de *figlie di coro*⁸ își croiește drum până la ea prin crăpăturile din zidărie, spațiul dintre fereastră și tocul ei. Un cântec triumfător, cu culori îndrăznețe: fucsia, turcoaz, alb. Își schimbă poziția, sperând să îl zărească măcar o clipă pe rege, dar vede doar mișcare, siluete neclare și reflexul propriilor ochi de un verde-crud.

Se apropie așa de tare, că respirația ajunge pe sticlă, lăsând un cerc aburit, ca ceața de pe lagună. Ridică mâna și își scrie inițialele în centru, cu grijă, ținând limba între dinți. Apoi cineva îi strigă numele. Pe ton iritat, răstit. Șuieră dezamăgită și se dezlipește de fereastră. O ia la fugă și intră în goană, derapând, în clădirea principală a Pietă.

„*Acuși*”, își spune ea. Ajunsă înăuntru, le găsește pe Paulina și Agata în dormitor, râzând cu lacrimi. Paulina e îmbrăcată într-o mantie lungă, bleumarin, cu câteva numere prea mare pentru ea.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, îi spune Agatei, care e îngenuncheată ca pentru rugăciune.

Agata își face o cruce solemnă. Nu o văd pe Anna Maria apropiindu-se.

— Și fie ca Dumnezeu să îți binecuvânteze veșmântul amplu, șoptește Anna Maria la urechea Paulinei.

Paulina sare în sus doi metri. Anna Maria râde și trage de pe umerii ei faldurile pânzei brodate cu aur, ca să o probeze și ea, spunând:

— De unde ai asta?

— Hm-hm.

Cele trei fete se răsucesc cu ochii mari. Sora Clara e mai bună decât pare. Ca un țurture de gheață. Mic, ascuțit, rece.

— Ce e cu voi trei? Vine spre ele țâțâind.

— Nu vorbiți, țipați, nu mergeți, țopăiți.

— Ba nu țopăim! spune Anna Maria.

— Și nu sunteți niciodată doar furioase, sunteți mereu furibunde.

Sora Clara întinde mâinile. Fără niciun chef, Anna Maria depune mantia pe ele.

— A cui e asta?

Paulina se uită în podea și mormăie:

— A lui signore Conti, soră Clara. Sora Clara oftează.

— Duceți-o imediat înapoi.

Deja năvălesc pe ușă, când ea strigă după ele:

— Trebuie să învățați să fiți fete cuminți! Data viitoare o trimit pe sora Madalena!

Noaptea, Anna Maria stă în pătuț și nu visează că se îneacă, nu trece în revistă evenimentele zilei cu un nod în stomac, nu e enervată de zgomotele făcute de fete și de surori. În noaptea asta e concentrată la un singur lucru. Trebuie să se facă compozitoare.

Acum, că se gândește, e cât se poate de evident. Ajunsese cu planificarea doar până la ascensiunea la statutul de *maestro* până la optsprezece ani. Dar ce rost are să fii extraordinar, dacă nu o să te țină nimeni minte? E imperativ să fii faimos. E totul.

A știut asta încă de la vărsatul-de-vânt.

Avea șase ani. A început cu un petec de brobonele roșii pe piept. Vie ca un fier roșu, mâncărimea a ținut-o trează și s-a scărpinat toată noaptea. În dimineața următoare, tot trunchiul îi era inflammat. A fost dusă la *infermeria*⁹, ținută separat de celelalte paciente. Se trezea din când în când, smulsă din coșmaruri de usturimea insuportabilă. Erupția i s-a împrăștiat pe tot pieptul, până la umeri și în sus, pe față, iar trupul i-a devenit tot mai slăbit și cuprins de febră. A zăcut în pat, cu respirația din ce în ce mai superficială, și la capătul patului a apărut o formă. Ca un vâl sau cearșaf umflându-se, unduindu-se nu de vreo adiere, ci de răsuflarea a ceva întunecat, nelumesc. Ceva ce o aștepta.

A apucat în pumni marginile saltelei și a strâns tare pleoapele. Scârțâitul ușii i-a trimis în creier un

fulger albastru, ciripitul unei păsări – o linie de alb. Iar în timp ce se gândea la culori, pe obraji i se rostogoleau lacrimi. Era îngrozită de văl, de ideea de a petrece o eternitate singură, într-un loc întunecat și necunoscut. Dar era mai mult de-atât. Era durerea de a ști că are în ea ceva extraordinar ce nu avea să vadă niciodată lumina zilei.

Apoi, într-o seară, s-a trezit, cu inima răpăind ca o tobă. S-a uitat în jos, sigură că avea să o vadă spărgându-i pieptul. Acolo, săltată în sus și-n jos de efortul respirației chinuite, e așezată cartea de joc. Dama de cupă, tăiată pe diagonală. Jumătatea ei, jumătatea de sus, înfățișează ochiul stâng și obrazul unei măști de carnaval colorate, decorate cu puncte și arabescuri aurii.

A întins mâna către ea, surprinsă, fiindcă o ținea de obicei în dulapul de lângă pat și nu își amintea să o fi avut cu ea. A apucat-o între degete și a privit lung ochiul, care a privit-o la rândul lui. Parcă îi spunea să lupte. Așa că a strâns cartea mai tare la piept, frecând cu degetul dunga ascuțită, tăiată, simțind cum îi circulă prin vene ceva puternic, amețitor. Energia și forța, creativitatea dinăuntru ei. Trebuie să găsească aer. Trebuie să continue să trăiască.

În zilele ce au urmat, abcesele au început să se spargă și să se usuce. Și, pe măsură ce au fost înlocuite cu cicatrici, o nouă mâncărime a început să crească. Ambiția făcuse întotdeauna parte din ființa ei, dar acum era aprinsă, mai vie ca niciodată. Îi dădea înțepături în coapse și furnicături în încheieturi. Nu avea să fie niciodată singură dacă devenea faimoasă. A țâșnit din *infermeria* și înapoi la prietene cu un singur gând în minte, mai presus de toate: nu avea să dispară pe tăcute în abis. Lângă ea, ceva se agită și se aude o bufnitură înfundată. Întoarce capul și vede că Agata e trează, cu brațul întins peste spațiul dintre paturi și palma pe salteaua Annei Maria. E

luminată de razele lunii, care se revarsă șuvoi prin pătratul din acoperiș.

— Alt coșmar? rostește Agata cu buzele, strângând cealaltă mână pumn și lipindu-l de frunte, ca să demonstreze ce vrea să spună.

— Nu, șoptește Anna Maria, întorcându-se, ca să stea ghemuite față în față. Mă gândeam.

Agata înclină capul în semn de „*La ce?*”

— La compozitori.

Agata se încruntă.

— Compozitorii rămân în memoria publicului pentru totdeauna, spune Anna Maria.

Agata ridică din sprâncene, zâmbind. O ia de mână, împletindu-și degetele cu ale ei.

— Da, spune Anna Maria, acum știu, Agata. Știu că asta vreau să fac.

Agata o strânge mai tare de mână, apoi îi mângâie blând încheietura cu degetul mare. Ridică celălalt braț în sus și se uită lung la el, cu pumnul azvârlit către cer.

Anna Maria se uită la ea zâmbind.

Un clic când se deschide ușa dormitorului și în prag apare umbra sorei Madalena.

— Noapte bună, spune pe tăcute Agata, iar Anna Maria răspunde la fel.

În câteva clipe, pleoapele Agatei sunt închise, iar în spatele lor, ochii se mișcă rapid dintr-o parte în alta, cufundați în vise. Anna Maria se întoarce la gândurile ei.

Nu va putea publica nimic până nu va fi numită *maestro*. Asta va fi peste cel puțin zece ani. Dacă e să devină până atunci suficient de bună ca să fie publicată, trebuie să înceapă imediat să exerseze. Începe să bâțâie picioarele sub cearșaf. Trebuie să înceapă să compună imediat.

— Am auzit că interpretarea ta la vioară e foarte promițătoare, spune sora Madalena, măsurând-o din cap până în picioare, de parcă nici o altă informativă pe care a primit-o în viață nu i-a provocat mai patina plăcere.

Boneta și vălul albe atrag atenția asupra tenului îmbătrânit și pungilor negre, umflate, de sub ochi.

E a doua zi, dimineață, și se află în biroul ei. O cameră mică, fără ferestre, aflată la parter, în care e loc numai de un birou și un scaun. Rafturile sunt pline de cărți mari, legate în piele. Pe ele pâlpâie o lumânare înfiptă într-un sfeșnic.

„Foarte promițătoare”, se gândește Anna Maria. Îi crește inima în piept. E iar pe podium, cu vioara pe lângă corp. „*Maestro*, ovaționează mulțimea. *Maestro!*”

— Pari bolnavă. Ești bolnavă?

Pocnitura puternică a palmelor sorei Madalena în fața ochilor o aduce înapoi la realitate.

— Ești. Bolnavă? repetă ea, mai lent și mai tare.

Annei Maria îi vine greu să își ascundă iritarea. A auzit același lucru de la sora Madalena, săptămâna trecută, și de la sora Clara, când venea încoace, la această întâlnire.

— Nu, nu sunt deloc bolnavă. Așa sunt buzele mele, palide.

Albe ca laptele, la fel ca tenul. Așa au fost întotdeauna.

Sora Madalena țâșâie. Se apucă să mâzgălească ceva în catastiful aflat în fața ei, pe birou.

— Ce spuneți de vioară?

— Da, spune sora Madalena fără să ridice privirea. Vei continua lecțiile particulare în fiecare după-amiază și vei înceta celelalte ore de muzică.

Anna Maria se gândește o clipă.

— Deci nu o să mai am ore împreună cu Paulina și Agata?

Biroul sare-n sus; câteva fâșii de pergament cad fluturând la podea. Sora Madalena a bubuit cu palma în birou.

— Unul dintre cei mai promițători muzicieni ai Veneției se oferă să te mediteze și tu îți faci griji că nu ai să-ți mai vezi prietenele? E timpul să-ți bagi mințile în cap, fato! Acum ori niciodată.

Anna Maria dă din cap înainte chiar să își dea seama.

— Așa o să fac. Da.

— Bine. Ai grijă să ai părul pieptănat și îngrijit și fă ce-ți spune. La cel mai mic semn de probleme, această șansă îți va fi retrasă. Ai înțeles?

Anna Maria ridică mâna și își trage cu greu degetele prin încâlceala de cârlionți. Încearcă să îi netezească cu palma.

— Am înțeles.

În acea după-amiază, toate simțurile Annei Maria sunt în alertă. Sunt atente la clicul lacătului, la țipătul porții de fier care se trage în lături, la puterea și posibilitatea ca piciorușul ei să pășească dincolo de hotarul clădirii reci, întunecoase a Pietă, către lumea mare din partea cealaltă. A pus mâna pe cea mai bună sarcină dintre toate: să aducă apă pentru bucătăreasă.

Iese de pe strada principală și o ia încet pe străduțele întortocheate care duc spre piață, savurând fiecare pas. Ziua e însorită, aerul, rece. Își trage șalul mai bine pe umeri și merge spre fântâna din centru, cu țurțuri sclipitori pe marginea gurii de curgere din marmură. E una dintre cele peste o mie din oraș care captează apa de ploaie prin grilajele care străpung piatra dimprejur.

În timp ce așteaptă la coadă, soarbe cu nesaț energia, pompa. Băieți în sacouri de catifea chiuie alergând după o minge făcută din sfoară. O proiectează cu un șut sus, în înaltul cerului, unde țâșnește printr-o fereastră deschisă. Un bătrân scoate capul bombănind ceva, dar băieții încep să scandeze și acela în scurt timp chicotește și aruncă mingea înapoi jos.

În băltoacele de pe lângă fântână se scaldă porumbei, ciufulindu-și penele și gângurind. Femei înalte cu gulere de dantelă și mantii lungi își plimbă cățele în lese asortate cu mănușile. Un bărbat cu bucle albe, proaspăt pudrate, îndeasă o

batistă de mătase în buzunarul hainei brodate, apoi pășește într-o gondolă. A ieșit doar ca să fie văzut.

E Cineva, își spune Anna Maria ridicând găleata. Se ciocnește de cărămizi și niște apă se varsă, pleoscăind, înapoi în adâncuri.

Într-o zi, nu peste mult timp, Anna Maria della Pietà va fi Cineva.

La Pietà sunt patru săli de muzică. Înșirate una după alta, la etajul trei, miros a copaci și rășină. E după-amiază și prin pereții crăpați ai uneia dintre ele se strecoară o melodie melancolică, ce plutește până la Anna Maria, care se află pe coridor. În vârful picioarelor, se îndreaptă spre sursă.

Agata e așezată la *fortepiano* și degetele îi alunecă peste clapele alb-negre, trupul legănându-se odată cu muzica. Are părul despletit și împărțit în două printr-o cărare pe mijloc, astfel încât scobitura din cap e ascunsă privirii.

Sunetul e vinețiu-închis, tern, dar se înfoaie și unduiește ca o mantie de catifea.

Anna Maria se furișează tot mai aproape și mai aproape și...

— Ha!

Înfige două degete în coastele prietenei. Agata sare de pe scaun și se întoarce.

Pe jumătate râzând, pe jumătate scoasă din sărite, pronunță cu buzele un șir de cuvinte pe care nu au voie să le folosească, vânturând furioasă brațele. Anna Maria ridică mâinile în semn că se predă.

Dar Agata clatină din cap și ochii ei mari ard de sete de răzbunare. Apasă o clapă gravă de la *fortepiano*, un avertisment pentru ce va urma. Apoi se repede. Anna Maria sare din calea ei, rupând-o la fugă pe lângă instrument. Aleargă în jurul *fortepiano*-ului, fugărindu-se ca șoarecele și pisica, până ce Anna Maria alunecă și Agata se ciocnește de ea. Se trezesc pe jos, spate în spate, cu

instrumentul formând o peșteră deasupra, râzând și trăgându-și cu greu sufletul.

Un porumbel aterizează pe pervaz și își înfioaie penele, cuibărindu-se la soare pe margine.

— Apropo, să știi că sună mai bine. Progresezi cu iuțeală, spune Anna Maria, odată ce își recapătă suflul, în doar câteva luni, Agata a trecut de la acorduri elementare și game cu o mână la interpretarea fluidă și grațioasă a unor piese simple.

Simte cum Agata întinde mâna în spate și o strânge de braț în semn de mulțumire.

Totul e exact așa cum trebuie să fie. Anna Maria a fost selectată pentru lecții de vioară, Agata își dezvoltă abilitățile de a cânta la *fortepiano*, Paulina devine tot mai cunoscută pentru vocea ei și aptitudinile de oboistă. Anna Maria respiră adânc, cu spatele lipit de Agata.

Trec așa minute în șir. Apoi simte cum corpul prietenei alunecă pe spatele ei. Zâmbește, crezând că jocul începe iar. Dar se aude o bufnitură. Sunetul unui cap izbit de podea.

— Agata?

Anna Maria se răsuțește spre ea.

— Agata! spune, de data asta mai grăbit, mai tare.

Marginile vederii periferice a Annei Maria pocnesc și sfârâie. Albul ochilor Agatei e vizibil, iar pleoapele sunt date peste cap, dispărute în craniu.

Anna Maria se ridică iute și aleargă pe coridor, strigând după ajutor.

Agata e pusă pe o targa și ridicată de două surori, ale căror ultime cuvinte la plecare sunt:

— Du-te înapoi la ore.

Infermeria e un spațiu cavernos aflat în curtea din spatele clădirii Pietà. Anna Maria stă în fața ușilor groase, negre, cu palma lipită de una, degetele roz de la aerul rece al dimineții. Trebuie

să o deschidă, dar țipetele bebelușilor din creșa de alături umplu văzduhul și mai e și un miros care se strecoară de acolo: acru și metalic, miros de durere și frică. Declanșează ceva, un tremurat în stomacul ei. Până la urmă, Paulina e cea care o apucă de cot și o conduce înăuntru.

Sunt în total trei șiruri, zece paturi per rând. Unul e înconjurat de un inel de perdele groase. De dincolo de ele răzbat rugăciuni nedesluite. Într-un pat de pe rândul din mijloc, o fată ghemuită doarme liniștită, cu pătura trasă până la gât. Toate celelalte paturi sunt goale azi – cu excepția unuia.

Acolo, în celălalt capăt al încăperii, e prietena lor.

Agata stă pe marginea patului, îmbrăcată de plecare, cu sarafanul atingând podeaua. Pare rușinată, are obraji mai aprinși ca de obicei.

În venele Annei Maria năvălește un val de ușurare.

— V-a fost dor de mine? rostește fără voce Agata, ducându-și mâinile la inimă și apoi despărțindu-le.

— Nu prea, spune Anna Maria zâmbind ghiduș. Paulina o dojenește pe loc:

— Anna Maria!

Dar acum zâmbește și Agata. Anna Maria se așază lângă ea pe pat și o strânge tare de mână.

— Sigur că ne-a fost, spune ea.

— Voi ce faceți? întreabă Agata.

— Lasă-ne pe noi! Ce faci tu?

Paulina îi inspectează chipul, apăsându-i obrajii. Sora apare de după perdea. E o femeie micuță, care vorbește cu mâinile în șolduri.

— Nu ar trebui să fiți la rugăciune?

— Ne-a trimis sora Madalena să o luăm, spune repede Anna Maria.

Sora se strâmbă, dar nu insistă.

— O să se facă bine? întreabă Paulina.

— N-are nimic. Trebuie să fi fost vreo bucată de carne stricată. Hai, plecați toate de aici. Iute!

Flutură din mâini să le alunge.

Agata se ridică în picioare și le ia pe amândouă de braț, formând un rând. Pornesc spre ieșire, pocnindu-se pe drum de câteva paturi, dar refuzând să se despartă. Până ajung la ușă, prin care încearcă să se înghesuie toate odată, le cuprinde iar o criză de chicoteli cu fornăieli.

Mărți, profesorul e la fereastră, cu vioara ridicată, uitându-se printre zăbrele la cheiul Riva degli Schiavoni. E îmbrăcat într-o jiletcă spălăcită și cămașă albă, cu părul proaspăt pudrat, astfel încât vârfurile sunt tot roșii ca o flacără, dar cărarea de pe mijloc se pierde în gri.

Sunetele de la alte cursuri dansează pe sub ușă și se contopesc în aer. Un oboi dintr-o încăpăre, un flaut din alta.

Fetele din clasa ei șușotesc despre el, spun că e aspru, groaznic. Dar Anna Maria nu e de acord. Un *maestro* nu poate să își bată capul cu chestiuni insignifiante precum sentimentele altora. Trebuie să pună pe primul loc sunetul, expresia, perfecționarea fiecărei note. Așa ajung să fie mari, așa ajung să fie adorați de mulțime. Așa de mult, încât, într-o zi, unul dintre cei din mulțime strigă: *maestro!* Și, odată cu acest cuvânt, restul mulțimii se ridică în picioare și se alătură strigătului. Mulțimea decide cine câștigă în lumea aceasta. Mulțimea îl alege pe *maestro*. Muzicianul nu se poate gândi decât la mulțime.

Anna Maria se uită în jos, la ghetetele jerpelite, la stropii de zoaie de pe sarafanul ei alb. Își atinge părul ud – soluția sorei Clara la clăia imposibil de pieptănat – și apasă la loc în jos câteva bucle.

„Nu e un filfizon”, decide Anna Maria. Jiletca e decolorată și pare să fi fost făcută pentru cineva mai mare. Ridică bărbia și pășește hotărâtă înainte.

Nu se întoarce, nu o salută. E ceva palpitant și o oarecare teroare în faptul că nu știe ce urmează să se întâmple.

— Astăzi ne vom întoarce la noțiunile de bază, spune el, tot cu fața la fereastră. Înainte să cânte, orice interpret trebuie să stăpânească poziționarea instrumentului și a arcușului, acordarea și

strângerea corzilor, ungerea cu rășină și repararea instrumentului.

Frica bolborosește în ea. Nu are timp de toate astea. Nu are deloc timp. Ca planul ei să funcționeze, trebuie să fie *figlie di coro* până să împlinească paisprezece ani. Și pentru asta, trebuie să fie împinsă serios din spate.

— Dar...

— Vei face ce spun.

Vorbele lui sunt tăioase ca lama.

Trebuie să își țină gura. Să și-o țină la propriu, cu buzele strâns lipite și prinse între dinți. Simte un puternic impuls să îi tragă un șut zdravăn.

Se întoarce să o privească.

— Și poți să-ți ștergi expresia aceea de pe față.

Când mă plângeam de metodele tatei, mă ciupea de brațe până se învinețeau. Vrei și tu același tratament?

Se foiește și clatină din cap. Carnea moale de la subțioară începe să o furnice.

El începe să acordeze și să bibilească cele mai mărunte detalii ale instrumentului. I se dă voie să pună câteva întrebări: curba aceea mică din lemn de sub corzi se numește căluș, răsucirea din capătul limbii se numește melc. Îi place acordarea, asta face culoarea mai vie, dar acum sunt la jumătatea sesiunii și obrajii fetei ard de frustrare.

Se aude o bătaie la ușă. El își îndreaptă atenția într-acolo.

— Intră.

În prag stă o fată cam de vârsta Annei Maria. E îmbrăcată într-o mantie cenușie, dintr-o catifea care face ape în lumină. Părul îi e buclat în cârlionți subțiri, care îi atârnă pe lângă față, iar la gât are un șirag scurt de perle. În niciun caz nu e orfană.

— A, da, intră.

Anna Maria îi aruncă profesorului o privire tăioasă și deschide gura să spună „nu”, să spună că

acesta e timpul dedicat ei, că această impotoare nu are ce căuta...

— Poți să pleci, Opt, spune el.

Strânge din dinți și se duce încet să pună vioara deoparte. În drum spre ieșire aruncă spre impotoare o privire plină de venin.

— Fetele, anunță Anna Maria, sunt niște porci.

Cu ajutorul a două linguri de lemn ținute la mare distanță, cu brațele întinse, scoate dintr-un coș mare de răchită un halat de bumbac plin de murdărie. E miercuri dimineață, iar ea, Paulina și Agata au prins cea mai urâtă sarcină a zilei.

Rufele se spală în încăperea de lângă bucătărie. O mireasmă grețoasă de pește în descompunere de la cârpele de bucătărie și sudoare de la lenjeria fetelor mai mari plutește în aerul cald. Bufete de lemn se înalță pe lângă pereții umezi de piatră. Mormane de săpun, ulcioare pentru apă și uși duble care se deschid spre canal. Toată mâncarea intră în Pietă pe aceste uși, toate resturile ies tot pe aici.

Mai devreme, Anna Maria a stat câteva clipe în pragul acestor uși, privind apa care clipoceă pe lângă zidul clădirii. A trebuit să facă un pas înapoi când s-a uitat în jos la canal și și-a imaginat gondola ieșind încet din ceață.

E doar o poveste, și-a spus, cu inima ciocănind în coaste.

— Niște lacome și niște scroafe, toate, îi dă dreptate Paulina, storcând deasupra canalului un combinezon cumplit de pătat.

Are vocea înăbușită de cârpa pe care și-a legat-o peste față ca să mascheze mirosul.

Lângă ea, Agata trage de o sfoară întinsă până la clădirea Pietă de pe cealaltă parte a canalului și prinde cu cârlige de ea haine curate, ca să se usuce în vânt.

Anna Maria azvârle capotul într-o supă de apă închisă la culoare și se apucă să o bată cu o padelă

de lemn. Apa îi stropește sarafanul, împrôșcând particule maro pe bumbacul alb. Trage iritată aer printre dinți.

Corvoda asta e molipsitoare. Dacă pierde destule ore aici, cu siguranță, nu va mai reuși niciodată să scape. Își va petrece zilele storcând ciorapii mizerabili ai altora, îngrijind suferințe plictisitoare, curățând mizeria făcută de nou-născuți urlători. E o muncă stupidă, banală, împruțită. Muncă pentru oameni fără niciun talent ori abilitate. „Acesta”, își spune azvârlind cu un plesnet încă un sarafan în ciubăr, „nu e nicidecum locul potrivit pentru mine.”

— Astăzi vom învăța despre caracterul sunetului, spune el în loc de salut.

E a doua lecție. O vioară și un arcuș o așteaptă scoase din dulap, pe scaunul de lângă șemineul gol. Pe podea e o tașcă ponosită de piele, plină cu pergamente.

„În sfârșit”, își spune ea. Toate simțurile i se ascut, concentrate la maximum.

— Când interpretăm o piesă muzicală, trebuie să ne gândim cine trebuie să devenim ca să o interpretăm.

Să luăm, de exemplu, Sonata nr. 1 a lui Alberti.

Își ridică vioara și emite o melodie care e luminoasă și veselă și galbenă.

— Ce personaj vezi?

Ooo, ăsta e un joc grozav. Provocarea furnică buricele degetelor Annei Maria. Ascultă cu atenție și decide:

— E un băiat care se duce țopăind la piață, cu un măr în mână.

Pentru prima dată, profesorul începe să râdă. E un zgomot hârâit, care se sfârșește într-o tuse. Ea clipește și zâmbește surprinsă.

— Foarte bine, Opt, foarte bine. Și, dacă îți cant Adagio în sol minor de Albinoni, ce vezi?

Sunetul e frumos, dar mai trist decât cel dinainte. Tonuri de albastru și violet. E cineva mai vârstnic, mai complex.

— Văd o doamnă îngrijindu-și grădina. E bătrână, cu păr sur. Miroase trandafirii și își aduce aminte de viața ei.

Profesorul o privește lung.

— Mă înșel? spune fata repede.

— Nu, spune el, doar că... mă surprinzi în continuare.

Se ridică și se duce la fereastră.

— Și dacă îți cânt acum ceva... inventat?

Lasă umerii în jos și trece arcușul pe corzi de la stânga la dreapta, de la stânga la dreapta, un fel de maro nămolos.

— Văd un câine bătrân și urât, cu o mutră mânioasă, spune ea.

Râsul lui izbucnește ca un lătrat. Tușește șuierat în batistă până ce tușea se transformă în gâfâieli sufocate și Anna Maria face un pas spre el, spunând:

— Sunteți teafăr?

Îi vine să adauge „signore”, dar se abține în ultima clipă. Ce îi iese, în schimb, din gură e „*Maestro?*”.

— Am nevoie de – se clatină între accesele de tuse – o clipă să îmi revin.

Fata îi aude pașii îndepărtându-se pe coridor și apoi scârțâitul îndepărtat al unei uși. Obloanele se cutremură în balamale și țipătul entuziasmat al unui copil intră în încăpere pe fereastră de la promenada aflată dedesubt.

Trece o clipă și apoi face ochii mari. Ea, atotputernica Anna Maria, și-a înfrânt marele profesor. L-a redus la un morman de accese de tuse și icnete.

Sare în picioare, hotărându-se să exerseze elementele pe care tocmai i le-a cântat el, ca să îl impresioneze când se întoarce. Începe să se plimbe cu pași ușori prin încăpere în timp ce cântă.

Își imaginează că e dansatoare. Nu, patinatoare, alunecând peste lagună, acompaniată de tremurul palid al notelor. Lasă să alunece în față un picior, apoi celălalt, creând un hârș-hârș-hârș lent, de lame însemnând gheața. Tot felul de nuanțe de alb și albastru încep să curgă din instrument, înghețate și sclipitoare. Fata prinde viteză, fugărindu-le către cer. Se învârtește și se răsuțește tot mai iute și mai iute, sărind peste făgașele din pământul înghețat, alunecând printre patinatori, când...

Bum! Se prăbușește la pământ și își pocnește bărbia de podeaua de lemn. Vioara și arcușul zboară din mâini și ajung sub dulap.

Se ridică amețită, scutură capul și se uită în spate. Care ticălos i-a pus piedică?

În mijlocul încăperii, traista profesorului zace deschisă, căzută pe o parte în urma șutului primit. Mai multe cărți legate în piele și pene sunt risipite pe toată podeaua și o călimară s-a vărsat. Sângele bleumarin picură în șanțulețele dintre scândurile de sub dulapul cu instrumente.

Stomacul i se face ghem. Ce tâmpită e! Lucrurile lui sunt stricate și împrăstiate peste tot fiindcă a fost neatentă.

Sare în picioare. Începe să se miște prin cameră cu iuțeala unui șoarece pe cale să fie călcat în picioare. Ia sticla de pe jos și o picătură de cerneală i se prelinge pe degete. Caută din priviri capacul și îl vede ascunzându-se după draperii.

„Treci încoace, afurisit mic!”

Adună cărțile, una câte una, și începe să le îndese în geantă.

Și atunci se uită în jos, la obiectele pe care le are în mână.

Caiet de manuscrise. Pană. Cerneală.

Dorința îi străfulgera trupul, aprinsă și fierbinte. Ar trebui să le pună la loc. Sunt scumpe și nu sunt ale ei. În schimb, își aruncă ochii spre ușă. Ciulește urechile. Alte țipete de la copiii care se joacă afară. Dar niciun sunet de pași. Așa că scoate ușurel din

geantă un caiet legat în piele și începe să îl frunzărească. Și acum, un fior de frică. Dacă e prinsă, poate să-și ia bătaie cu bastonul.

Dar paginile sunt delicios de palide, goale și totuși pline de potențial. Bagă iar mâna în geantă, până la cot, după pană și călimară, iar apoi fuge la dulap și le împinge dedesubt, lângă vioara care se ascunde acolo.

Păcănit de tocuri joase pe piatră și el e în prag.

— Așadar, *maestro*? spune sprijinindu-se de tocul ușii.

Ea e din nou în picioare, cu vioara și arcușul în mână și inima bubuindu-i în piept.

— Dacă doriți, spune cât de nonșalant poate, suflând deoparte un cârlionț negru căzut în ochi. Și nu sunt Opt. Sunt Anna Maria.

Dă politicos din cap și pășește înainte cu mâna întinsă.

— Anna Maria della Pietà, sunt încântat de cunoștință.

În dulapul aflat în fața sălii de muzică e beznă și cumplit de frig. Așteaptă, fără aer, cu genunchii strânși la piept, să îl audă plecând.

Când clopotele bat o dată, intră în încăpere, la a treia bătaie, scoate obiectele din dulap și e iar afară din cameră, la a cincea bătaie. Până să bată a șaptea oară, e deja la scări. Aleargă în dormitor, ascunde hârtiile și cerneala sub saltea, iar acum gonește înapoi jos, la cină.

A doua zi, dimineață devreme, Anna Maria și Agata sunt în capul oaselor în patul Annei Maria, acoperite amândouă cu pătura aspră, iar prin pătratul din acoperiș începe să se strecoare lumina curată a zorilor. Caietul de manuscrise furat e tot sub saltea. Anna Maria îl simte, practic, acolo, pulsând, așa de hotărâtă e să îl scoată la iveală. Dar sora Madalena patrula azi-noapte. Va trebui să aștepte momentul potrivit ca să-și înceapă munca.

Se uită în jos și pipăie cu degetul mare biletul pe care îl ține în mâini, moale ca o pânză după nenumărate împăturiiri și despăturiiri. Scoate din el cartea de joc tăiată.

Nu știe cine a lăsat-o. Nu știe de ce. Uneori crede că ar trebui să întrebe, dar se răzgândește întotdeauna.

Agata oftează. Ține în mână o poezie, mângălită cu un scris dezordonat pe spatele unei foi boțite, tipărită cu știri din mai 1695.

Ești în inima mea

Deși plec

O să mă-ntorc să te iau.

Peste o mie de obiecte au trecut prin gaura din zid. Mărturii ale iubirii și pierderii, strecurate între păturici, strânse în mâini micuțe în beznă înghețată a nopții. Un memento pentru fiecare fată abandonată despre fiecare persoană care a șoptit „adio”. A devenit aproape un ritual - Anna Maria și Agata se trezesc devreme, cuprinse de insomnie, și ajung una lângă alta, cu ochii ațintiți asupra obiectelor care le-au fost lăsate.

Agata mângâie cu degetul ultimul vers al poeziei, apoi se uită la Anna Maria.

„*Ce așteaptă?*”, rostește fără voce.

Anna Maria oftează, lasă capul pe spate până ajunge să se sprijine de gratiile de lemn din tăblia patului. Nouă ani a așteptat Agata. Dar niciodată nu s-a auzit nimic de vreo întoarcere.

— Chiar ai vrea să vină? șoptește Anna Maria, repetând replici pe care le-a mai rostit. Probabil că o să te trimită la muncă. Și nu o să aibă *fortepiano* la care să cânti. Și ai fi luată de lângă noi.

Anna Maria arată cu un gest spre Paulina, care doarme liniștită în patul de lângă ele.

Agata scutură capul.

— Nu ar face așa ceva. Ne-ar lua pe toate.

— Dar eu nu vreau să plec. Nu înainte să devin *maestro*.

— Nici dacă vine cineva după tine?

Anna Maria se uită la cartea tăiată din mâna ei. Nu a auzit niciodată ca vreo fată să fi fost luată din locul acesta. Spune cu voce egală, sigură:

— Nu vine nimeni după mine.

Agata se trage de lângă ea și începe să-și împăturească foaia cu noutăți. Își trage discret nasul, încercând să-și ascundă lacrimile.

Brusc, Anna Maria parcă e din sticlă și o crăpătură se întinde galopant prin ea. Întinde mâna și o acoperă pe a Agatei. După o pauză, spune:

— O să descoperim curând de ce a așteptat atât.

Cu siguranță, a avut motive serioase.

Ochii Agatei se încrețesc la colțuri a zâmbet și nasul i se face un pic mai roz.

— Crezi că arată ca mine?

Anna Maria studiază nasul lat al Agatei, zâmbetul strâmb și ochii mari, cafenii. Fisura care o străbate se lărgește. Dar nu are timp să răspundă. De pe coridor se aude un zgomot și Agata sare din patul Annei Maria în al ei și își trage păturile până sub bărbie. Anna Maria alunecă în jos până e întinsă pe spate. Așteaptă cu urechile ciulite.

Când ușa nu se deschide, se rostogolește pe o parte, cu fața la Agata.

„*Știi sigur că vine*”, spune Agata mutește.

Anna Maria nu reușește să îi ofere decât un zâmbet pierit. Apoi o umbră spintecă zorii, ce se revarsă prin lucarnă, și țipătul strident al unui pescăruș sfâșie văzduhul.

— Ar trebui să dormim puțin, șoptește Anna Maria. Mai avem pe puțin o oră.

Agata încuviințează din cap și se întoarce pe cealaltă parte, trăgând păturile mai bine peste ea. Anna Maria studiază iar jumătatea de carte de joc. Ochiul stâng al măștii de carnaval o privește lung, la rândul lui.

„*Nu vine nimeni*”, își spune.

Anotimpul alunecă din vară în toamnă. În unele zile, laguna se revarsă, furișându-se atât de sus, că înghite străzi și udă picioare.

Mintea Annei Maria e orbitoare azi, sclipește, plină de note de culoarea muștarului și a mierii, care se rotesc și se leagănă ca frunzele. Învăță o piesă simplă, ce implică arcușul și ciupitul corzilor. Cu toate că instrumentul e vechi, uzat, cu câteva dintre corzi subțiate de îndelungata folosință, îi place felul în care vibrațiile reverberează prin trupul ei.

El e așezat în fața ei, picior peste picior, bărbia în palmă și fruntea încrêțită în mijloc. Stă așa de ceva vreme.

— Cum faci? o întreabă în cele din urmă.

— Ce să fac? îi răspunde, în timp ce galbenul-aprins se transformă în nuanțe de caramel și unt chiar în fața ochilor.

— Cum de ții minte? Nu te-ai uitat la portativ nici măcar o dată de când ți-ai aruncat privirea asupra lui prima oară. Nu te uiți niciodată a doua oară.

Fata coboară vioara. Încăperea sclipește în după-amiaza asta, iar podeaua e străbătută de fulgere de lumină solară.

Anna Maria nu poate să explice culorile și notele. Știe deja de ani întregi că e ceva unic, dar nu spune nimănui de asta. În acest loc, dacă vezi lucruri pe care alții nu le văd, poți să dai de necaz. Anul trecut, în timpul repetițiilor de oboi, o fată pe nume Francesca a spus că a văzut un cal galopând pe apele lagunei. Ochii i-au devenit sticloși și a început să tremure. Signore Conti le-a spus surorilor și au băgat-o la Corecție trei nopți, numai cu pâine și apă. Asta a făcut-o să delireze și mai rău, iar când le-a spus că acel cal a intrat în trap direct la ea în celulă, i-au luat sânge.

Anna Maria se cutremură. Nu vrea să i se ia sânge.

— Nu știu, țin minte și gata, spune.

El se îndreaptă de spate ca să ridice din umeri.

— Foarte bine, păstrează-ți secretele. Le am și eu pe ale mele.

Nu îi place asta. Vrea să știe toate secretele lui. Dar deocamdată păstrează tăcerea.

El se ridică și începe să se plimbe în sus și în jos prin fața ferestrei, iar silueta se unduiește în lumina puternică.

— În dimineața asta am fost informat că Pietă va fi onorată să primească, luna viitoare, vizita lui Lorenzo Ciuvan, unul dintre guvernatorii școlii. Mi s-a cerut să compun un scurt concert pentru el, pentru care să aleg câteva dintre cele mai promițătoare eleve din fiecare an.

Se oprește și se uită la ea. Dacă ochii ar arunca flăcări, ai ei l-ar incinera cu totul.

— Va fi nevoie să exersezi foarte mult. Va însemna să...

— Pot să o fac, spune înainte ca el să apuce să mai rostească un cuvânt.

— Da? o întreabă și gura i se întinde într-un zâmbet larg.

Arată tânăr, plin de entuziasm.

— Da!

Îi vine să sară cât mai sus spre cer, să apuce ceva și să îl arunce cu toată puterea. Dar acum a apărut în ușă altă fată, cu o bonetă plină de funde pe cap. Anna Maria fierbe de furie, fiindcă e nevoită să își înăbușe bucuria nebună, să își strângă lucrurile în tăcere și să plece.

Iarna e o pătură groasă ce se așterne peste oraș. Ceața face să dispară străzile, clădirile, oamenii. Gondolele de pe lagună saltă în sus și în jos, plesnind apa rece ca gheața. Gri, oțelie și amenințătoare, nu mai știe nimeni unde se termină marea și unde începe cerul.

Respirația Annei Maria e un curent argintiu în aer, nasul îi curge și e amorțit. Urăște astfel de zile, când apa se agită și crește, iar canalul arată ca un lung șarpe de jad ce șerpuiește către neant. Cine e acolo? se întreabă ea. Ce așteaptă în ceață?

Tunetul huruie deasupra orașului, un pescăruș țipă pe acoperiș. Anna Maria se chircește și trage păturile peste cap. Degetele ei găsesc P-ul care s-a întins și deformat pe braț, pielea cicatrizată fiind acum mai moale, mai fragilă.

Ar trebui să mai doarmă; urmează o zi importantă. Dar coșmarul a revenit și nu vrea să închidă iar ochii. Hotărăște, în schimb, să-și pună mintea la treabă.

Aerul din jur se încălzește și devine umed. Ascultă atent sunetele fetelor care visează. Șuieratul nasului Paulinei. Fornăitul dinspre Agata. Își duce mâinile la nas și îl freacă până începe să o furnice, încălzit. Apoi ascultă, să prindă sunetul surorilor apropiindu-se ca să le verifice. Când e sigură că totul e liniștit, se rostogolește pe burtă.

Scoate cu grijă și fără zgomot caietul cu manuscrise de sub pernă. Împinge în adâncuri vinovăția care îi distrage atenția. Printre foi a strecurat niște portative cu muzica pe care o exersează. Trage afară o foaie și o studiază. Notele năvălesc la început în unghi, în triolette, trei dintre ele legate în partea de jos printr-o linie. Pe ici, pe colo sunt cuvinte precum „*moderato*” și „*lento*”;

ff înseamnă că trebuie cântat TARE. Îi place când vede *ff* într-o piesă. Face culorile și mai aprinse.

Brațul palid țâșnește de sub pătură și, întinzându-se în jos, destupă călimara de sub pat și înmoaie în ea vârful penei.

La capătul a cinci bare, în partea stângă, exersează cheia sol. Are grijă să se miște repede, ca cerneala să nu păteze foaia. Cu limba între dinți, duce simbolul într-o spirală din centru în afară, îl curbează în sus, apoi plonjează în jos prin centru și îl finalizează cu mica șfichiuire în sus.

Deasupra, un țurture alunecă de pe acoperișul clădirii, cade și se sparge, sclipind pe promenadă.

Anna Maria pufnește și se strâmbă. Cheia pe care a desenat-o e puțin prea mare și aplecată într-o parte. Scoate o foaie de dedesubt, unde sute de chei sol se înșiră unele după altele. Le compară. Sunt tot mai mici, mai delicate, dar tot mai e nevoie să lucreze la ele.

Revine la pergamentul curat. Lângă ultima cheie sol desenează o notă. O simplă pietricică neagră, așezată orizontal pe linia din mijloc, cu o coadă dreaptă țâșnind în jos din partea stângă. Acum zâmbește: e perfectă. O vede și o aude în minte. Albastru-alburiu. *Si*.

Trage ciorna mai aproape și începe să copieze notele cu exactitate în caiet, așa cum face de câteva luni, în întunericul tăcut.

Ca să fie compozitoare, trebuie să învețe să scrie notele.

E vineri, mai e o săptămână până la concert. Pentru prima dată, profesorul a adunat laolaltă toate elevele care urmează să cânte, ca să repete împreună.

Astăzi sunt într-una dintre sălile de muzică mai mari. Un semicerc de scaune tapițate cu catifea și un foc care pocnește încetisor. În total șase, ele reprezintă cele mai promițătoare eleve din fiecare an. Lângă ea e Vittoria, cu un an mai mare, față

pătrată și păr negru, drept – cântă la clavecin. Apoi urmează Anneta, care are doisprezece ani și ține arcușul ca pe o cârpă udă, și Christina, care are paisprezece ani și are pe brațe păr lung și negru. Amândouă cântă la violoncel, iar instrumentele mari, curbate, așteaptă răbdătoare între picioare. A doua din capăt e Vincenta, de cincisprezece ani, cu un neg pe obraz și o vioară în mână.

Dar cea la care se uită insistent Anna Maria e cea din capăt. Invidia e ceva cât se poate de real. E o fiară care se târăște prin vene și iese scuișând și sâșâind prin ochi.

Chiara della Pietà are șaisprezece ani, e violonistă și e în *figlie di coro*. Fetele mai mari au voie să își lase părul lung și să îl prindă în coc; al ei e pieptănat într-un nod îngrijit la ceafă. Are genele așa de dese și negre, că arată de parcă au fost vopsite.

El vorbește cu ea, cu brațul lăsat pe spătarul scaunului ei și părul prins cu o simplă ață neagră. Ea râde încetișor de ceva ce-i spune.

Annei Maria îi vine să-i dea un pumn în față când o vede cum monopolizează toată atenția. Nu o ajută nici faptul că nu a dormit mai deloc azi-noapte. Simte cum îi tremură mâna cu arcușul și se foiește în scaun.

Se uită în jos și vede cum îi atârnă picioarele deasupra pământului. Picioarele celorlalte fete sunt toate așezate ferm pe podea. Se îndreaptă mai tare de spate și se trage mai pe marginea scaunului, până ce pantofii de piele scârțâie pe podeaua de lemn. Ridică bărbia. O fi ea cea mai mică, dar e cea care își dorește cel mai tare succesul.

— Anna Maria, vino puțin.

Profesorul îi face semn. Se ridică, surprinsă, și îl urmează afară, pe coridor.

Sunetul scos de fetele care se încălzesc se revarsă ca fumul prin fanta dintre ușă și podeaua de piatră.

— E prima ta ocazie de acest fel? Anna Maria încuviințează din cap.

— Bun.

Îi zâmbește.

— Azi vreau să te simți bine, să te distrezi!

Își schimbă expresia. Nu își dăduse seama că se încrunta.

— Mai bine, spune el.

— Da, *maestro*. Mulțumesc.

Se duce înapoi și se așază la locul ei, fără să își dezlipească privirea de la el. Simte cum celelalte fete se uită urât la ea, întrebându-se ce s-a discutat pe coridor.

— Chiara, hai să începem cu soloul tău.

Chiara zâmbește, dând la iveală un șir de dinți drepți. Își dă după ureche o șuviță subțire de păr, apoi își ia instrumentul. Anna Maria pipăie cu limba spațiul gol din fundul gurii, unde trei dinți s-au stricat și au fost scoși anul trecut. Gustul amar de fier.

Dar atunci Chiara începe să cânte. Sunetul e impecabil, iar Anna Maria își schimbă poziția ca să stea mai dreaptă. Culorile sunt incandescente. Năvălesc din corpul instrumentului către ea. Anna Maria se apleacă spre ele. Cristaline, magnifice, diamante șlefuite înaintea ochilor ei. Tremură și țâșnesc, neașteptate și rare. Lumea se cufundă în tăcere și nu mai rămâne nimic, doar dâra de culori. O ademenește de pe locul ei. „*Hai mai aproape, hai mai aproape!*”

Se mișcă, întinde mâna, se apleacă să le atingă...

— Nu, șoptește.

Culorile încep să pălească. Sunetul scade. Pentru o clipă, totul e tăcere. Apoi vin râsetele.

Lumea reală năvălește înapoi, cu claritate. Anna Maria e în picioare, la nici doi pași de Chiara, cu mâna întinsă în față. Celelalte fete o privesc cu sprâncenele ridicate, strâmbându-se batjocoritor.

— E ciudată rău, șoptește cineva.

Sângele năvălește pulsând în sus pe gâtul Annei Maria către față. Închide palma și o trage înapoi, pe lângă corp.

— Gata, spune el, ca să pună capăt chicotelilor.

Credeam că sunteți muzicieni serioși.

Și, ca prin minune, tăcere.

Anna Maria se uită la el blocată, nesigură.

El dă din cap. „*Du-te la locul tău.*”

La sfârșitul orei îi cere să rămână. Se duce spre el încet, adusă de spate. S-a înșelat; probabil o crede nebună.

O privește adânc în ochi, fără să își desprindă privirea atât de mult timp, că fata simte cum i se accelerează pulsul. Când vorbește, rostește cuvintele cu încetineală și atenție.

— Ești aici dintr-un motiv bine întemeiat, spune el, iar vorbele o paralizează, ca strânsă într-un pumn.

Vreau să ții întotdeauna minte lucrul acesta.

Când Anna Maria pleacă de la repetiție, fata cu haină de catifea cenușie s-a întors și așteaptă în hol. Mantia ei e strânsă bine pe lângă corp. Are ochii încercănați și chipul inexpressiv și supt.

Anna Maria s-ar uita urât la ea, i-ar spune că nu are ce căuta aici. Dar lângă fată e o femeie. Mama ei, presupune ea. E înaltă și mare, are riduri fine în jurul ochilor și o sprânceană arcuită mai sus decât cealaltă. Poartă o rochie verde-măr, cu paspoal de dantelă, și un miros scump, de mosc, se înfășoară în jurul ei. Prin contrast cu coridoarele mohorâte și igrasioase ale Pietà, e plină de viață ca o pasăre rară. Nu observă când Anna Maria ridică privirea spre ea și o studiază.

— Hai, du-te! îi spune fetei.

Tonul ei e coborât și calm.

Fata dă din cap fără o vorbă și intră cu capul plecat în încăpere.

Anna Maria dă să o întrebe pe femeie de ce e aici, când o oprește o voce din spate.

— Ai cântat bine azi.

Anna Maria se întoarce și o vede pe Chiara în mijlocul coridorului. Se încruntă și se uită peste umăr, convinsă că trebuie să vorbească cu altcineva. În spatele lor, mama fetei se îndepărtează.

Chiara râde cu blândețe.

— Vorbesc serios, Anna, guvernatorul Ciuvan va fi impresionat.

Cuvintele refuză să vină. Anna Maria zâmbește crispat, dă din cap și se uită cum Chiara trece pe lângă ea.

Ar putea să se ducă după ea. Ar putea să îi pună întrebări, să încerce să facă conversație. Însă în schimb, în ultima clipă, exact când Chiara dă colțul și e pe cale să dispară, strigă după ea:

— Mă cheamă Anna Maria!

Se întoarce și o ia spre cea mai mică dintre sălile de muzică, aflată mai jos, pe coridor. Ajunsă înăuntru, deschide ușile dulapului cu instrumente, scoate o cutie, o pune pe un scaun și o deschide. Încuietorile sunt rablagite, una dintre ele atârând chiar, smulsă din balamale. Vioara dinăuntru e maro-șoricie. Și, cu toate că structurile și curbele sale sunt tot frumoase ca formă, poartă semnele unei întregi vieți de maltratare. Anna Maria se duce la fereastră ca să o studieze mai atent. Corpul e plin de zgârieturi și urme de lovituri. O doare sufletul să vadă o vioară în halul acesta. Dar e cea mai bună dintre ele. Va trebui să se descurce cu ea.

Ridică instrumentul la gât și evocă culorile în minte. E departe, alergând după nuanțe de roșu și albastru, făcând tumbe cu viteza tonurilor de verde și gri, până ce un urlet străpunge aerul. Se oprește pe loc, încearcă iar nota. Dar vioara protestează – un lup conversând cu luna. Problema nu e cum manevrează instrumentul. Instrumentul acesta a fost neiubit, neîngrijit. Vioara suferă. Strânge din dinți și încearcă să treacă peste asta. Își adaptează apăsarea arcușului pe corzi, suficient cât să reducă

urletul la un sunet înfundat. Nu e o soluție grozavă, dar e cea mai bună care îi vine în minte.

Exersează până se lasă seara, până ce fitilele lumânărilor au ars până la capăt, până ce se cufundă în întuneric.

A doua zi, dimineață, laguna arată dezgolită, expusă; o ceață joasă plutește pe suprafața apei sub un cer golaș.

— Fetele de la Pietà spun „vă rog”, zice sora Clara, bătând cu o riglă îngustă de lemn în fiecare dintre cuvintele scrise pe tablă.

Clasa le repetă monoton.

Anna Maria se întinde și își înăbușă un căscat. O oră pe săptămână sunt învățate feluri în care să zâmbească și să mulțumească, să facă reverențe, să laude și să complimenteze.

— Vai, vă mulțumesc, signore, le demonstrează acum sora Clara.

Anna Maria încrucișează brațele la piept, bătând din picior iritată. Ora asta e o pacoste. Manierele nu au nicio legătură cu compozițiile, cu talentul ei. Și ar prefera să jupoaie un șobolan decât să fie considerată gingașă.

Alt căscat amenință să erupă, când se aude un ciocănit la ușă. Apoi târșâit de picioare și o voce severă strigându-i numele.

Anna Maria o urmează nedumerită pe sora Madalena, care iese pe coridor și apoi urcă hotărâtă scara în spirală. Când ajung la dormitorul din pod, nedumerirea se risipește și e înlocuită de groază.

Sora Madalena își arcuiește corpul masiv peste pătuțul de lemn al Annei Maria. Smulge păturile zdrențuite. Dă la iveală mai multe pete acuzatoare de cerneală.

— Explică, spune sora Madalena, sfredelind-o cu ochii mici și negri.

Anna Maria ar trebui să spună ceva, orice. Dar nu poate vorbi, nu se poate mișca.

— Deschide dulăpiorul. Anna Maria scutură din cap.

— Deschide-l.

Sora Madalena face un pas spre ea. Anna Maria simte mirosul cinei de aseară în respirația ei.

Se apleacă, deschide ușa și încearcă să își poziționeze corpul în așa fel încât sora Madalena să nu poată vedea ca lumea înăuntru. Dar, cu iuțea fulgerului, sora smulge afară caietul cu manuscrise, pana și călimara. Le ține o clipă în brațe, privindu-le ca pe un copil nedorit.

— Vino cu mine, mârâie.

Catedra saltă, izbită de mișcarea pripită.

— Ce... ce e asta? întreabă, ridicându-se în picioare când Anna Maria e târâtă de ceafă în cea mai mare sală de muzică. Focul pocnește și aruncă scânteii: miroase a ars.

— Avem o hoată printre noi.

Sora Madalena trânteste obiectele pe catedră, în fața lui.

Anna Maria trebuie să vorbească. Trebuie să îi explice.

— Am nevoie de ele! izbucnește. Ca să exerseze..., să... mă ajute la vioară.

El răsfoiește paginile și vede notele copiate de ea. Știe piesele, desigur, știe că nu sunt ale ei.

Anna Maria simte o adiere când îi e ridicată rochia, icnește și încearcă să o tragă la loc. Nu se poate să se întâmple asta aici, nu în fața lui. Dar apoi vine o plesnitură dureroasă peste dosul picioarelor.

Loviturile vin, iuți și cumplite, iar și iar. Tremură. Nu are de gând să plângă. Refuză să plângă.

„Într-o zi”, își spune, „o să te plesnesc și eu pe tine.”

Aruncă o singură privire spre profesor. Îl vede întorcându-se cu spatele.

— Imediat la Corecție și o săptămână fără vioară, spune sora Madalena, odată ce picioarele fetei sunt o rană roșie.

— Nu! țipă Anna Maria, zbatându-se acum și aruncând orbește cu pumnii și picioarele.

Corecția o poate suporta; a mai petrecut nopți acolo. Dar concertul e în mai puțin de o săptămână.

— Vă rog, i se adresează ea zvârcolindu-se, nu le lăsați să facă asta.

Pe chipul lui se vede confuzie, surprindere. Dar nu protestează nicidecum. Stă cu mâinile în sân și se uită cum Anna Maria e târâtă de acolo.

Nenorocita de groapă neagră a osândeii.

Anna Maria dă șuturi șobolanilor, care intră și ies alergând printre gratii. Hârșăitul ghetei de piele pe podeaua de piatră stârnește ecouri. Stă într-una dintre cele trei celule înghețate care alcătuiesc Corecția, o aripă aflată în spate la *infermeria*, unde elevele sunt trimise drept pedeapsă. Celula e așa de îngustă, că abia are loc să se întoarcă. O fereastră cu zăbrele e undeva la înălțime, unde nu poate fi ajunsă, și deasupra e un tavan boltit. Mirosul e umed, rece; miroase a nefericire și mucegai.

Stomacul îi ghiorțăie, o creatură independentă, la fel de nemulțumită ca ea de această situație. Fata sâșâie la farfuria goală care zace într-un colț.

Apoi un scârțâit, un icnet și tropăit ușor de picioare.

— Taci! Hai mai repede, închide-o după tine.

Anna Maria îngenunchează cu obrazul stâng lipit de gratiile reci de metal și trage cu ochiul spre stânga, unde le vede pe Paulina și Agata trăgând după ele ușa grea de lemn. Pe chip i se răspândește un zâmbet larg.

— Ce căutați aici? șoptește Anna Maria când Agata patinează până la gratii cu ochii sclipind năstrușnic.

— Stai să vezi, rostește din buze Agata, ridicând degetul.

Apoi bagă mâinile în faldurile fustei și scoate un pachetel turtit. Îl strecoară printre gratii. E cald și mireasma dulce de fenicul pătrunde prin bumbac. Anna Maria îl desface iute, flămândă, și găsește o *pinsa*, o bilă de aluat împestrițată cu stafide, smochine și semințe.

Cu dinții deja înfiți în ea, întreabă cu gura plină:

— Cum ați...?

Paulina, care păzește ușa, cu chipul luminat de o fâșie de lumină, se uită spre amândouă.

— Bucătăreasa le-a lăsat pe măsuță pentru fetele din *figlie*, să le aibă după repetiție – am șterpelit una pentru tine înainte să apară ele.

Agata dă din cap bucuroasă.

— Mulțumesc, șoptește Anna Maria înghițind ultimul duminic.

Dar, când mâncarea ajunge în stomac, simte o greață care nu are nicio legătură cu foamea.

Probabil că Agata observă, fiindcă bate în gratii ca să-i atragă atenția și rostește cu buzele:

— Ce e?

Anna Maria se lasă din genunchi în fund și își încrucișează picioarele.

— S-a terminat, spune și cuvintele sunt grele ca plumbul pe limba ei. Nu o să mă ierte niciodată pentru asta.

Agata se trage mai aproape și apucă mâna Annei Maria printre gratii.

— Ba nu, spune clătinând din cap.

Dar Agata se înșală și adevărul e ca un pumnal înfipt adânc în piept. Anna Maria lasă capul în jos și se uită la un gândac ce traversează în viteză podeaua.

Încă o bătaie, mai rapidă, mai puternică, în metal. Paulina șoptește:

— Vine cineva.

Iar Anna Maria ridică privirea exact la timp ca să prindă ultimele cuvinte ale Agatei.

„*Ai să reușești*”, spune pe tăcute, strângând gratiile așa de tare, că i se albesc degetele. „*Ai să reușești.*”

Apoi ușa se deschide scârțâind și năvălește un val de aer înghețat, iar Paulina șuieră:

— Fugi!

Petrece trei nopți în Corecție și starea de spirit a Annei Maria e mai neagră decât cerneala pe care a furat-o. În sfârșit, ușile de fier se deschid iar.

Lumina zilei. Frumoasa, orbitoarea lumină a zilei o așteaptă în curte. Simte pe piele aerul curat și rece. Ridică brațele și simte cum coloana pâraie și se întinde, în timp ce urmărește cu privirea norii ce gonesc deasupra. Apoi își dă seama că e privită.

Stă lângă ușile ce dau către clădirea principală a Pietă, în cunoscuta redingotă maro, cu chipul perfect încadrat de bucle.

Ea se apropie încet, precaut și simte că mâna începe să îi tremure pe lângă corp. Nu numai că va rata concertul, dar el o să își retragă oferta de a-i da lecții, o să o bată cu bastonul sau mai rău.

— Nu m-am așteptat să furi, Anna Maria, spune când ea se oprește.

Ea dă din cap. Nu vorbește, nu își dezlipește ochii de la ghete.

— Concertul..., spune. Vă rog să mă iertați, am...

— Ți se va da voie să participi totuși, am avut eu grijă.

Ea ridică brusc capul. Minte? Glumește? O păcălește cumva? Dar expresia lui e calmă. Nu, nici vorbă, decide ea, iar ce simte e dulce ca mierea.

— De ce ai făcut-o? o întreabă, de data asta cu mai multă răceală în voce.

Anna Maria trage aer în piept și inima începe să-i bată mai iute. Ce să spună?

— Am vrut să fiu mai bună. Am vrut să vă impresionez.

O cântărește o clipă, apoi oftează.

— Îți văd ambiția, Anna Maria, dar nu o să ai succes în felul acesta.

Întinde mâna și o strânge ușor de umăr, cu chipul grav.

— Poți să ai încredere în mine. Dacă ai nevoie de ceva, nu trebuie decât să ceri.

Are nevoie de o clipă de răgaz până să vorbească. Și apoi înclină țeapănă din cap, o singură dată.

— Îmi trebuie o pană, niște cerneală și niște hârtie, spune.

Apoi se gândește la dulapul din sala de muzică, la instrumentele zgâriate și lovite, la lupul ce urlă la lună.

— Și îmi trebuie o vioară a mea.

El râde, tușește și își scoate batista din buzunar.

— Prea bine, atunci, spune odată ce respirația îi revine la normal.

Bagă mâna în geantă și îi întinde o pană jumulită, o sticlută și câteva foi de pergament.

— Deocamdată o să trebuiască să te descurci cu astea. Vioara e scumpă, dar am să fac o cerere.

În ziua concertului, Anna Maria urcă în goană scările în spirală. În ultimul timp au circulat mai multe zvonuri despre unele dintre fetele de la ea din dormitor, cele care nu au un viitor promițător ca instrumentiste. Cică, în cele din urmă, gondola va veni după ele.

Gândul o mână din spate și îi face inima să bată cu iuțeală în piept. În două ore trebuie să fie la capelă. Va petrece fiecare secundă până atunci asigurându-se că e pregătită.

Aleargă, cu mâna pe balustradă, repezindu-se prin arcadă către coridorul etajului trei. Și acolo, în fața celei mai mici săli de muzică, e Paulina.

Azi, pielea din jurul orbitei e roșie. Probabil că s-a frecat cu mâna. Anna Maria își amintește ziua în care a trebuit să fie chemat *medico* ca să scoată globul ocular, după ce a devenit lăptos ca laguna, după ce nu a mai văzut cu el.

— Aici erai.

Paulina se apropie alergând cu obrajii îmbujorați. O ia de mână.

— Agata nu se simte bine.

Anna Maria simte că e trasă înapoi de unde a venit.

— Stai așa, așteaptă puțin.

— Nu se știe ce are, spune Paulina. A leșinat din nou. E în *infermeria*.

Anna Maria simte un nod în stomac. Mintea îi zboară la ele două stând în peștera de sub *fortepiano*.

— Dar au trecut luni de când...

— Știu.

Paulina se uită acum în lungul coridorului.

— Totuși, spune, trebuie să vedem ce e cu ea.

Anna Maria se uită la Paulina, apoi spre sala de muzică. E pe punctul de a pași pe calea către tot ce

și-a dorit vreodată. Și e deja într-o poziție precară din cauza comportamentului ei. Dacă pleacă acum, va distruge tot. Și-apoi, azi-dimineață, în zori, ea și Agata erau treze și şușoteau. Nu avea nimic.

— Nu pot. Trebuie să mă pregătesc pentru diseară. Dar o să vin direct de acolo să o vizitez imediat după aceea.

Pe chipul Paulinei apare un licăr de surpriză.

— Nu vii?

— Vin imediat după aceea, repetă Anna Maria.

— După repetiție?

— După concertul de diseară. Altă licărire pe chipul Paulinei.

— Atunci nu o să te mai lase să intri.

Fără vizitatori după apusul soarelui – Anna Maria uitase. Dar nu poate să plece. Nu acum.

— Bine, atunci mâine la prima oră.

Paulina se foiește. Parcă îi vine să mai spună ceva, dar după o pauză dă drumul mâinii Annei Maria.

— Bine, păi atunci... succes.

Anna Maria se uită după ea. Apoi se întoarce, cu mâna pe tocul ușii și pășește în cameră. Muzica ei e deja pe stativ. O privește lung, fără să clipească, aproape fără să se miște, până ce șuvoiul începe să curgă. Până ce e dusă departe, cu culorile din minte.

Apus. Anna Maria ar trebui să fie deja la concert, făcând încălzirea, dar se poticnise în câteva măsuri dintr-o piesă și o prinsese perfecționarea. Se grăbește gâfâind prin holul de la intrare, când aude un ciocănit și se oprește.

Ușile duble de lemn sunt deschise, dar porțile de dincolo sunt încuiate. Un bărbat în haină neagră, cu pălărie cu boruri largi și o geantă de piele la picioare e afară, pe promenadă, și bate în gratii.

Nu a văzut-o pe Anna Maria; ea a cotit deja pe coridorul care duce la curte și capelă. Dar acum se uită înapoi. Bărbatul strigă ceva despre cheie. Ar

putea să o aducă pe sora Madalena, să îi spună să vină să îl vadă. Dar e deja în întârziere, își spune. Nu el e prioritatea ei.

O ia la fugă fără să se uite în urmă.

Zarva unui mic grup care sosește se strecoară pe sub ușa în încăperea anexă capelei. În colț se află o statuie a Fecioarei Maria, cu palmele împreunate. Parcă e una dintre ele, pregătindu-se să intre pe scenă.

Concentrate și tăcute, fetele își acordează instrumentele și se uită pe partituri. Numai așteptare încordată, aproape niciun sunet. Cu excepția gemetelor Annei Maria. În spatele ei, sora Clara o trage iar de păr și îl umezește, băgându-și mâna într-o găletușă cu apă de pe birou și apoi netezind părul cu palmele, de la cărare în jos. Câteva picături reci ca gheața își găsesc drum în jos pe gâtul Annei Maria.

— Asta e tot ce pot să fac, suspină sora Clara, dându-se înapoi ca să evalueze rezultatul.

Se șterge pe mâini cu o cârpă, apoi bagă una în dulapul din spatele ei și spune:

— Poți să te îmbraci cu ăsta, e...

E un sarafan nou-nouț, de in, alb, imaculat. Anna Maria și-l trage pe ea înainte ca sora să apuce să termine. Stă apoi în fața oglinzii de pe ușa dulapului, cu pupilele mărite, negre, într-o postură hotărâtă, de forță.

Acum e acum, acesta e începutul.

— Ești foarte elegantă. Și acum, nu uitați, spune sora Clara, pigulind un fir de păr de pe roba Vittoriei, prima impresie e totul. Guvernatori fericiți înseamnă mai mult aur pentru programul de muzică. Deci capul sus, zâmbiți, faceți-vă mândră republica.

Un ciocănit la ușa și de dincolo se aude înfundat vocea profesorului.

— Intrați, spune sora Clara.

Are părul prins la spate cu o panglică albă și e îmbrăcat nu în obișnuitul maro sau negru, ci într-un costum de catifea albastră. Tot e prea mare pentru el, dar arată spilcuit, elegant.

Le trece în revistă pe toate și dă din cap aprobator.

— Adunarea! spune, iar ele formează un semicerc.

În timp ce vorbește, le privește în ochi pe fiecare dintre ele. Să fie doar imaginația Annei Maria sau atenția lui se îndreaptă fugăr cel mai des către ea?

— Aș putea să vă urez baftă în seara aceasta, dar nu de baftă aveți nevoie. Aveți iscusință, aveți talent.

Am repetat. Suntem pregătiți. Așa că vă cer doar atât: când treceți dincolo de uși, gândiți-vă la acel loc nu ca la spațiul în care vă rugați zilnic, ci ca la o scenă dintr-unul din cele mai elegante locuri din Veneția. Cântați cu toată energia de care sunteți capabile. Haideți să dăm publicului ce își dorește! Haideți să le oferim un spectacol de neuitat!

Chiara pășește prima în capelă. Anna Maria strânge ferm arcușul, ridică bărbia și o urmează. Lasă realitatea în urmă, în acea încăpere anexă. Intră, în schimb, în lumea concertului.

Spațiu modest, dar frumos, capela are o podea multicoloră, din marmură mozaicată, și grinzi de lemn, ce se arcuiesc sus de tot, deasupra capetelor. Dar atenția Annei Maria e captată de public. Sunt cel puțin treizeci de participanți pe care nu i-a văzut niciodată, așezați pe rânduri, vorbind încet.

Guvernatorul Ciuvan e foarte ușor de identificat. E în mijlocul primului rând și două dintre surori se agită pe lângă el. Nu e un bărbat frumos, cu sprâncenele stufoase, sure, ieșind de sub peruca albă, buclată. Dar, cu umerii lați și spinarea dreaptă, are un anumit aer autoritar. Poartă o haină bleu, până la genunchi, ornată cu nasturi de aur, iar tricornul negru i se odihnește în poală. Simpla

apropiere de atâta putere o face pe Anna Maria să vibreze de energie și surescitare.

În altar e o mică scenă de lemn, ridicată față de podea. Cele trei violoniste stau față în față cu violoncelistele, iar clavecinista, în spate. Chiara le conduce și ocupă scaunul cel mai apropiat de marginea scenei. Vincenta, apoi Anna Maria se așază lângă ea. Își bagă sarafanul nou sub picioare, zăbovind o clipă cu mâinile pe pliurile de in curat, țeapăn. Se îndreaptă de spate și suge burta.

Profesorul își ocupă poziția în fața scenei. Pare mai sigur pe el, mai matur decât l-a văzut vreodată. Își începe prezentarea.

— E o Marcini, șoptește Vincenta pe la colțul gurii, arătând cu un gest discret din cap către femeia aflată la câteva scaune distanță de guvernator, cu o rochie ornată cu pene.

Anna Maria își concentrează atenția asupra ei. E femeia în rochie verde-măr de pe coridor, de acum câteva zile, mama fetei bogate.

Dar Anna Maria nu își dăduse seama, nu știuse atunci la cine se uită. Familia Marcini e una dintre cele mai vechi și mai avute din Veneția. Cel puțin unul dintre ei a fost doge în trecut. Iar numele Elisabettei Marcini e faimos prin Pietà. Anna Maria a auzit că uneori prinde drag de fete și le cumpără instrumente.

— Are o fiică? întreabă Anna Maria. Vincenta clatină din cap.

— Nu are copii, așa cred.

Anna Maria se încruntă. Susținerea orfanilor e doar un act de milostenie, înțelege și ea atâta lucru. Dar, dacă nu e mama acelei fete, de ce ar ajuta astfel o fată bogată?

— Iar bărbatul care stă în spatele ei e fiul guvernatorului, adaugă Vincenta.

Anna Maria scrutează tot rîndul. E o adunare de demnitari, nobili și nobile ale Veneției. În această capelă, aici, așteptând să o vadă pe ea cântând. Bătăile din piept răsună mai tare.

Profesorul își începe soloul. Stă drept, cu picioarele strâns lipite, arătând drăguț cu manșetele cu margini de dantelă. Viteza alarmantă, răsucirile și schimbările de direcție! E nevoită să închidă gura și să-și imagineze noduri invizibile în jurul picioarelor, ca să se împiedice să se ridice în picioare. Corpul lui e rigid – îi simte concentrarea. Exaltarea crește în ea și îi erupe în tot corpul.

„Într-o zi, aceea voi fi eu. Atât de talentată voi fi și chiar mai mult.”

Termină și mulțimea aplaudă politicos. Apoi ridică brațele și se uită în ochii fiecăreia.

„Energie”, rostește pe mutește, făcând ochii mari, ca să zâmbească toate.

Soloul Chiarei e elegant și rafinat. Guvernatorul dă din cap aprobator.

Apoi violoncelele și apoi Anna Maria și Vincenta li se alătură, luându-se după Chiara.

Notele sosesc, improscând lumină. Un fulger de portocaliu aici, o linie fugară de magenta colo. Instrumentele se hârjonesc și sar, unindu-se și săltând împreună. Anna Maria nu știe sigur dacă e vorba de public, de emoție, de presiune sau de altceva, dar de data asta senzația e diferită de ce era înainte. Pe scena aceasta, lumea e vie de multitudinea de culori din mintea Annei Maria. Parcă a fost adăugat un delicios ingredient suplimentar. Face ca totul să strălucească și să sclipească.

Acum vine soloul ei. Le va oferi ceva memorabil. Dansează cu notele pe scena ei. Se uită la public și simte că zâmbește și se leagănă.

Dar atunci privirea îi e atrasă către colțul din spatele capelei. E sigură că vede o mișcare, o formă. Ceva pândește acolo, în întuneric.

Acum observă sunetul. E pleoscăitor, repetitiv și sosește prin ușile deschise ce dau din marginea capelei direct afară, spre canal.

Culorile devin o ceață colorată ce îi gonește prin fața ochilor. Umbra se unduiește ca pielea

înfrigurat. Arcușul îi alunecă în palmă, dar îl apucă și îl strânge mai tare. Nu are de gând să îl scape; corbul nu va veni după ea.

Se uită la guvernator și îl vede dând din cap odată cu muzica. În spatele încăperii, surorile se leagănă ușurel, alăturându-se momentului.

Și apoi el, dirijând în fața scenei, cu sprâncenele ridicate. Fata încheie și, cu frica răsucindu-i-se în stomac, îl vede rostind din buze:

— Bravo!

Lumea se cufundă o clipă în tăcere și sunetul dispare. Dar senzația încă nu s-a retras de tot din sufletul ei. Sorbirea și atracția adâncului.

Aplauzele răsună în toată capela, delicioase și dătătoare de dependență, smucind-o pe Anna Maria înapoi în acest moment. O vede pe soția guvernatorului aplecându-se spre el și șoptindu-i ceva la ureche, apoi arătând spre ea și dând din cap. Guvernatorul își îndreaptă atenția spre Anna Maria. Ridică mâinile mai sus și își adresează aplauzele direct ei.

Simte înțepătura plăcerii. Nu se mai uită înapoi la întuneric.

Anna Maria della Pietà a obținut succesul.

După concert, fetele sunt rugate să aștepte la porți ca să dea mâna cu oaspeții care pleacă și să adune donații în coșurile de răchită de la picioare. Anna Maria o vede pe Elisabetta Marcini că se apropie. O va opri, se va prezenta și îi va cere direct să îi doneze bani pentru propriul instrument.

Dar, când Anna Maria îi întinde mâna, Elisabetta se uită pe deasupra ei, către Vincenta, care stă lângă ea. Către ea se duce, pe ea se oprește să o laude.

Anna Maria se încruntă. Profesorul i-a spus ei „bravo”; guvernatorul a aplaudat-o pe ea și numai pe ea. Elisabetta a făcut o greșală, nu se poate altfel.

— Scuzați-mă, vă rog, spune Anna Maria.

Dar vocea ei răsună mai tare decât a intenționat. Vorbele ei sună ca o insultă.

Elisabetta se uită la ea cu o sprânceană ridicată, buzele subțiate.

— Nu vezi că vorbim, fato?

Îi întoarce spatele, fluturând din penele de pe rochie. Anna Maria e lăsată pe dinafară, uitându-se cu jind înăuntru.

În curte există un singur ulm. Fiindcă frunzele s-au scorojit, galbene, și au fost luate de vântul toamnei, acum e doar un schelet, cu brațele descărnate ridicate spre cer.

Pe cea mai de sus cracă, un corb își mișcă ritmic coada. Stă cocoțat acolo, privind, așteptând, până ce clopotele bisericii aruncă în văzduh nouă bățai. Acum pasărea plonjează, iar aripile negre ca de smoală o duc vibrând pe lângă ușile de la *infermeria*, apoi în sus, unde dispare în bolta mohorâtă a cerului.

Înăuntru, Anna Maria e încremenită, încovoiată de spate, cu mâinile în poală. Respiră sacadat. Aerul intră și iese poticnit din pieptul ei, vizibil în frigul din încăpere. În depărtare se aud cuvinte, zgomote.

— S-a întâmplat repede... Nimic de făcut... Ai cinci minute.

O mână pe umărul ei. Pași. Tăcere.

Lângă ea zace trupul prietenei. Brațele pe lângă corp, părul pe umeri. Ai zice că doarme.

Anna Maria îi ia mâna – rece ca gheața și tot mai rigidă.

— Agata? șoptește.

Mai că se așteaptă să deschidă ochii. Mai că se așteaptă să îi vadă încrețindu-se la colțuri, cum se întâmplă de fiecare dată când zâmbește.

Dar nicio reacție, nicio mișcare. Doar un copil pe un pat. Un copil mult prea mic pentru ce se întâmplă.

Anna Maria nu reușește să priceapă. Unde e prietena ei? Unde s-a dus?

Acum se uită în jur, la celelalte fete întinse în paturile din *infermeria*. Câteva paturi mai încolo e o fată făcută covrig, cu părul negru risipit pe pernă. O clipă îi stă inima. Trebuie să fie Agata. Întoarsă cu spatele, ca să se ascundă – o glumă între prietene.

Dar apoi se uită iar în jos, la mâna pe care o ține în a ei, la unghiile mici, transparente, la cicatricea subțire, albă, care îi traversează palma.

Își amintește ziua aceea când Agata a alunecat, coborând scările în fugă, s-a rostogolit în față și a intrat cu mâna direct prin vitraliul de la poalele scării, încercând să se oprească. Și cum a urlat Paulina. Dar Agata a fost calmă, netulburată. Și-a ridicat mâna drept în sus, cu tot cu ciobul ce ieșea din ea, și s-a dus hotărâtă la *infermeria*, cu sângele picurându-i pe umăr.

Anna Maria mângâie cicatricea cu degetul mare. Mâinile acestea, își spune, care cântau la *fortepiano*, care ademeneau melodii gingașe dintr-un bloc tăcut de lemn și niște corzi. Îl aduceau la viață, îl înțelegeau, îi dădeau un scop.

Anna Maria nu a venit ieri. Nu a văzut-o pe Agata cuprinsă de amețală. Nu a văzut atacul de apoplexie, nu a văzut cum a urlat noaptea, cum s-a chinuit să se țină pe picioare, să meargă în aceste ultime ore. Călugărițele au spus ceva despre gaura din cap. Au spus că a fost prea mult.

„*Triplete*”, își spune cu disperare, apăsând acum palma pe palma Agatei.

Aveau un plan. Cum rămâne cu Roma? Cum rămâne cu Parisul? Cum rămâne cu *frittelle*-le cu frișcă și cu îmbătrânirea împreună, și cu a deveni cele mai mari muziciene din lume?

Nu simte lacrimile calde ce i se rostogolesc pe față, nu aude pașii asistentei care trece pe lângă ea. Își soarbe din ochi prietena. Singura soră pe care o

va avea vreodată. Nu își ia ochii de la neclintirea pieptului.

A fost singură. Gândul o secătuiește, îi golește plămânii de aer.

Anna Maria știe cum e să fii aici, izolată, pe marginea întunericului. Să vezi lucrul negru, purulent, pândind în tenebre și să știi că sfârșitul e aproape. Agata a fost înspăimântată să vadă că e în pragul morții. Și-ar fi dorit ca Anna Maria să o țină de mână, să îi spună că trebuie să mai aștepte măcar un pic. I-ar fi plăcut să privească chipurile surorilor și să știe că e iubită.

Anna Maria închide ochii și atinge obrazul Agatei. E încă moale, cu pielea translucidă ca aripa unui pui.

La atingerea ei, marginile lumii se pliază, strângându-se, și, preț de o clipă, pășește într-un loc necunoscut. Un loc alb, neclar pe la margini. E frig, așa de frig, că Anna Maria își înconjoară trupul cu brațele. Nu e un loc pentru ele, nu pentru cineva așa mic și cald ca Agata. Nu e un loc al luminii.

Albul se mișcă ca o furtună de zăpadă, ca viscolul. Annei Maria îi vine să țipe. Dar ceva se mișcă în față. În depărtare se vede o siluetă cu păr castaniu. Se îndepărtează încet, hotărât. Anna Maria se grăbește spre ea, poruncindu-i cu gândul să se oprească, să privească în urmă.

— Agata! strigă prin mugetul zăpezii și vântului.

Agata! strigă iar.

Unde se duce? Nu e nimic acolo decât un nesfârșit alb orbitor. Nu va supraviețui. Anna Maria aleargă, se poticnește în zăpadă, se clatină încercând să o ajungă din urmă. „*Stai, așteaptă-mă*” vrea să spună, dar Agata continuă să înainteze.

— Întoarce-te, îi ordonă. Întoarce-te imediat!

Fiindcă moartea, lucrul acesta, prezența asta care o atrage, care încearcă să i-o ia pe Agata, nu a

avut de-a face cu forța voinței Annei Maria. Nu are de gând să accepte. O va forța să se întoarcă la viață, cu toată ființa ei. Prietena ei trebuie să trăiască. Va trăi. De data asta țipă din răputeri:

— Întoarce-te, Agata!

Dar vântul, zăpada sunt mult prea mult, îi îneacă vocea.

Albeața se apropie din toate părțile. Anna Maria își spune că a pierdut-o. E prea frig. Nu mai poate îndura prea mult mușcătura gerului.

Dar apoi silueta se oprește, doar o clipă, cu capul întors doi centimetri spre stânga.

Cuvintele plutesc prin aer spre Anna Maria. Line și calde, ca tăciunii în vatră. Pin lichid.

— Ai să reușești, șoptește ea. Ai să reușești.

În acea clipă viscolul se potolește; cerul strălucește auriu, efervescent. Iluminează partea din spate a capului Agatei, concavă ca o palmă făcută căuș. Anna Maria e nevoită să ridice brațul ca să se ferească de lumina orbitoare.

Și atunci deschide ochii.

Trage cu sete aer în piept. Strânge mai tare mâna Agatei.

— Vino înapoi!

Are vocea spartă, fragmentată, deformată de lacrimile care îi scaldă obrazii.

— Agata, vino înapoi. Vine cineva. Cineva vine după tine.

Dar e doar un cadavru, rece și întărindu-se pe patul din fața ei. Piele flască și lucioasă.

Nu mai e cale de întoarcere din așa ceva.

Deodată, lumea e prea caldă. Se umflă și se lipește de pielea Annei Maria. Mintea pare să i se scrântească și se dă înapoi poticnit, simțind că se îneacă. Și, brusc, cea din pat, cu privirea fără viață ținută în tavan, e ea și Agata e pe scaun, ținând-o de mâna înghețată.

Apoi vine gândul, cel mai rău dintre toate.

„*Măcar nu am murit eu.*”

Și acum aude vocile din spate, asistentele și surorile șușotind la capătul patului.

— A așteptat o oră.

— Cine?

— *Medico*. Încuiat pe dinafară, la poarta principală.

O gheară se înfinge în stomacul Annei Maria. Aseară, înainte de concert. Bărbatul care bătea în gratii, cerând să intre. Anna Maria se opri. Dar apoi și-a continuat fuga, fiindcă era în întârziere, fiindcă trebuia să ajungă la concert.

— Nu a știut nimeni că e acolo, șoptește asistenta. Până l-a văzut cineva, era deja prea târziu.

Anna Maria dă drumul mâinii Agatei. Ajunge la uși și încearcă să le deschidă larg, dar descoperă că are calea blocată.

— Unde ai fost?

Fața Paulinei e pătată și roșie. Două adâncituri deasupra pomeților marchează noaptea nedormită.

Anna Maria se trage înapoi.

— Nu pot..., spune, încercând să treacă pe lângă ea, dar Paulina e plantată ferm în calea ei.

— Am fost singură, spune Paulina.

Zgomotul unui pat de metal târât pe podea trimite fulgere albe prin ochii Annei Maria. Lumea e prea zgomotoasă, prea mult.

— Nu e... Nu am...

— Nu ai ce? Nu ai știut? Ți-am spus, Anna Maria. Ai avut timp să vii.

— Termină, lasă-mă.

Anna Maria o împinge și iese în curte, unde aerul rece o plesnește peste față. Corbul se rotește deasupra.

— Unde te duci? spune Paulina, urmând-o acum îndeaproape. Nu poți să pleci, nu acum!

Lumea se învârte, copacii, cerul și clădirile se strâmbă și se contopesc într-un singur vârtej grotesc. Trebuie să scape, să plece departe de acest

lăcaș al durerii și morții, dar vocea Paulinei o trage iar înapoi.

— Tu mă asculți? Anna Maria? Anna Maria! Să știi că sunt lucruri mai importante decât muzica!

La auzul acestor cuvinte, ceva cedează undeva în adâncul Annei Maria.

— Ba nu, nu sunt!

Cuvintele îi explodează din piept.

— Este motivul. Este totul.

Paulina clatină din cap, tremurând.

— Nu te uita așa la mine. Am să fiu cea mai bună.

— Asta e prețul.

Anna Maria se întoarce către clădirea Pietà. Dar după câțiva pași Paulina vorbește iar:

— Dacă asta e prețul, atunci nu vreau să mai am nimic de-a face cu tine.

Anna Maria nu se uită înapoi. Fuge înainte ca Paulina să vadă că privirea îi e încețoșată de lacrimi, înainte ca Paulina să mai apuce să spună vreun cuvânt. Pe coridorul clădirii Pietà, până în încăperea din capăt. Trânțește ușa după ea.

Doi pași până la gaura din pământ. Abia reușește să ajungă înainte să erupă voma. Varsă până nu mai rămâne nimic.

Tremurând, își ridică fusta și se șterge la gură. Se târăște înapoi în colțul micii camere, cu genunchii la piept și respirația gâfâită. Capul îi cade în mâini; zgomotele Veneției intră în valuri pe fereastra minusculă de lângă ea.

Treptat, lumina de afară scade, până ce pătratul galben de pe perete devine un mic dreptunghi aproape de podea.

Trece ceva vreme până ce pescărușul țipă afară, până o smucește pe Anna Maria înapoi în lumea aceasta, în viața reală.

Ridică privirea clipind. Sfârtecată și amorțită. Trupul găunos ca o peșteră sau o cochilie. Scoate un sunet. E de animal rănit: o durere abisală, sfâșietoare. Iar după aceea ia amintirea Agatei,

prietena, sora ei, și o împinge cu toată forța într-un loc adânc, într-un loc primar, într-un loc negru.

Orașul se întunecă și mai tare, dreptunghiul se dizolvă în noapte. Respirația îi încetinește, până ce pulsul e o bătaie surdă la încheietură. Acum îi vine plutind în minte cartea de joc tăiată, cu ochiul care o urmărește tăcut. O urmează, ținându-se de pervaz ca să se ridice în picioare. Și, în cele din urmă, nu spune nimănui, doar ei:

— Lumea o să-și amintească de mine. Viața mea va însemna ceva.

DOI

8

Lumina cade despicată pe fața ei, făcând-o să strângă ochii și să se tragă înapoi. Scârțâitul obloanelor strânse.

— Sus! spune sora Madalena, smucind păturile de pe pat.

Anna Maria mârâie și se întinde, cu ochii tot strâns închiși. La treisprezece ani, membrele i-au crescut subțiri și lungi. Buclele negre sunt risipite pe pernă, încâlcite după o noapte de răsucit în somn. Reușește să deschidă un ochi, cu fața spre patul unde dormea Paulina. Înainte să ceară să fie mutată. În celălalt capăt al dormitorului. Departe de Anna Maria.

Sara doarme acum în fostul pat al Paulinei. E deja în picioare, prinzându-și părul arămiu și făcându-și patul. În cele mai multe nopți adoarme plângând, cu fața pistruiată udă și plină de pete roșii. Anna Maria nu se bagă.

Sara îi tot aruncă pe furiș, cu ochii mari, priviri dezaprobatoare, în timp ce împătorește cearșafurile.

— Nu te mai holba la mine, o repede Anna Maria, trăgând păturile mai bine pe ea.

Aceea chițăie ca un șoarece prins, apoi se îndepărtează în grabă.

Timpul Annei Maria e prețios. În cei cinci ani de când au remarcat-o la concert guvernatorul și soția lui, s-a concentrat neîncetat asupra instrumentului. În fiecare după-amiază și deseori până târziu în noapte poate fi găsită în cea mai mică sală de muzică de la etajul trei, încercând o nouă

deprindere sau rafinând una proaspăt învățată. Nu mai poate să stea cu mâinile în sân, visând la cai verzi pe pereți. Are de muncă, dacă vrea să fie primită în orchestră, iar munca cere efort.

Acum abia dacă se mai uită din pat la Paulina când râde cu celelalte fete înainte să adoarmă. Sau prin crăpătura ușii, când Paulina are ora de oboi, cântând concertul lui Scarlatti cu nespusă grație. Nu se mai uită la ea, mai deloc.

Se ridică în capul oaselor. Patul rablagit scârțâie. Trage mai sus pătura aspră de lână, care îi dă mâncărimi. E aceeași pe care o folosește de când avea cinci ani, subțiată de uzată ce e, presărată cu găuri.

Apoi vine cunoscuta senzație de gol în stomac, când își amintește că profesorul e tot plecat. Sunt șase luni de-acum. Probleme de sănătate. Ceva legat de tuse, de respirație. I-a luat locul signore Conti, dar nu e același lucru, e ca și cum ai încerca să alergi într-o pereche de ghete prea mici. Signore Conti nu are abilitatea, viteza necesare. Signore Conti nu o poate înțelege.

Se extrage din încâlceala de așternuturi și se ridică în picioare. Își scoate cămașa de noapte, trage pe ea cu mișcări stângace sarafanul, încercând să-și ascundă trupul de celelalte fete în timp ce se îmbracă. Sora Clara vine în grabă și începe să țâțâie și să îi aranjeze tivul.

În momente ca acesta, Annei Maria îi vine să urle.

— N-are nimic, spune ea, smucind un fir răzleț din mâinile sorei Clara. Mă descurc singură.

Balonașele de săpun reflectă lumina, mici globuri de curcubeu improșcate pe toată podeaua, în timp ce freacă, freacă, freacă. Anna Maria își scufundă iar peria în găleată, tresărind când degetele ating apa murdară și înghețată. O trage înainte și înapoi peste piatră, cu mâini roșii,

crăpate, cu degetele pline de bășici gata să se spargă.

Știe că trebuie să îndure, dar e intolerabil. E strigător la cer să fie de-a bușilea, târându-și sarafanul ud flească pe toată podeaua holului de la intrare. Aptitudinile ei de violonistă sunt deja cunoscute în toată Pietà, clar tot i se cere să frece, să muncească, de parcă e la fel de mediocră ca restul fetelor din locul ăsta.

Se lasă pe călcâie și piatra podelei îi intră în genunchi. Parcă în ultimii ani zidurile s-au mai apropiat puțin, tavanele s-au lăsat puțin mai jos. Toată clădirea parcă o apasă pe piept.

Cu coada ochiului, vede apărând o siluetă. Paulina merge spre scara în spirală cu un oboi în mână. Se duce la oră.

Părul blond i-a crescut lung și ceva mai închis, dar conformația e tot mărunțică, în comparație cu alte fete de vârsta ei. Pielea din jurul ochiului care lipsește e denivelată, dar țesutul cicatrizat nu mai e roșu și inflammat.

Anna Maria zâmbește, încearcă să zâmbească, dar Paulina lasă iute capul în jos și grăbește pasul fără să se uite în urmă.

Imaginea Agatei îi plutește acum în minte, zâmbind larg, rostind cu buzele: „*Triplete*”.

Anna Maria își șterge o lacrimă cu mâna înghețată și împinge cu forța amintirea înapoi în adâncuri. Reflexia ei o privește de pe podeaua udă. O pată de murdărie e tot ce rămâne pe obrazul mâncat de vărsat-de-vânt.

După-amiază, Anna Maria stă în colțul celei mai mici săli de muzică, iar zăbrelele de la ferestre aruncă umbre pe chipul ei. Cineva a strecurat mâna printre ele și a reușit să crape fereastra vreo doi centimetri, ca să intre puțin aer. Dar încăperea tot pare mică, încinsă pentru luna septembrie.

În lagună e ancorată o navă cu fructe. Negustorii au debarcat și și-au expus bunurile pe covoare de-a lungul promenadei; parfumul dulce de busuioc și

piersici plutește prin deschizătura îngustă a ferestrei.

Studiază lucrările lui Giuseppe Tartini, un compozitor venețian pe care l-a descoperit într-un vraf de piese donate, într-una dintre sălile de muzică.

Cu vioara în poziție, studiază secțiunea din mijloc a unei partituri intitulată *Trilul diavolului*¹⁰. Mâna stângă i se contorsionează și degetele se extind cât pot de departe, ca să ajungă peste toate corzile, să se potrivească cu notele scrise de el, dar nu e suficient. Degetul mic îi tremură. Tendoanele devin incandescente și vii, iar mușcătura vârfulor bășicate ale degetelor îi distrage atenția.

Ia mâna de pe corzi și o întinde, ca să mai elibereze din tensiunea acumulată. Încearcă iar și iar, întorcându-se înapoi câteva măsuri și apoi ajungând iar în acest punct, până ce mâna îi înțepenește într-o poziție nefirească, refuzând să continue.

Mârâie furioasă, îndemnându-și degetele să se supună, până ce tendoanele țipă și mâna părăsește poziția cu o smucitură puternică. Se repede să prindă vioara înainte să cadă la podea. Arcușul îi alunecă din cealaltă mână și aterizează cu un trăncănit.

Strânge din dinți. Se trânteste pe scaun și ascultă trăncăneala din strada de sub fereastră, până ce se contopește cu sunetul unor pași pe coridor și foșnetul unei cutii de vioară frecate înainte și înapoi de o haină.

Nu se întoarce, nu îl salută pe signore Conti când intră.

„*Hai să ne facem treaba și gata*”, își spune.

— Ți-a fost dor de mine, Anna Maria?

O voce ascuțită – nu cea la care se aștepta.

Se răsucesc iute, inhalează mirosul cunoscut de pin și tămâie. Îi vine să deschidă brațele larg și să îl îmbrățișeze.

Are cutia viorii în mână stângă și un caiet cu manuscrise în dreapta. Batista e împăturită într-un triunghi, băgat în buzunarul redingotei spălăcite, și pe obraz are un pistrui pe care nu l-a mai observat până acum. Acum e, își dă seama, aproape la fel de înaltă ca el.

O studiază, măsurând-o din cap până în picioare. O privire pe care nu prea reușește să o interpreteze. Fata coboară ochii spre fustă și duce mâna ca să acopere o pată rămasă acolo de la frecat podele. Apoi...

— Hai să nu mai pierdem vremea, și așa a trecut prea mult timp. Arată-mi unde ai ajuns cu exercițiile.

Se duce hotărâtă la stativ, pe care e deschisă partitura *Trilul diavolului*. El ridică o sprânceană și dă aprobator din cap. Acum ridică palma, dându-i semnalul să înceapă.

Se concentrează cu tot trupul la note, la limbajul punctelor, liniilor și curbilor care îi pictează calea. Cântă puțin mai lent decât ar trebui, dar reușește să treacă lin prin secțiunile piesei, manevrând cu grijă degetele ca să evite bășicile, până ajunge la mijloc, când mâna i se contorsionează iar într-o gheară și tendoanele protestează furios. Scoate un sunet — două obiecte fizice ce se ciocnesc cu o bufnitură.

— Întotdeauna te poticnești aici, spune el, de parcă a fost aici să vadă.

Ea dă din cap. El își scoate instrumentul din cutie. Lacul acela. Roșu-închis. Doamne, cât și-ar dori să cânte la acea vioară!

— Mâinile sunt niște lucruri amăgitoare. Par să vrea să se miște în unele direcții, iar în altele, nu. Dar lucrurile amăgitoare pot fi amăgite.

Se uită la ea. Ea se apleacă un pic mai tare spre el, sorbindu-i cuvintele.

— Încearcă să întinzi degetele invers.

Îi arată punându-și mai întâi degetul mic în cea mai îndepărtată poziție, apoi, pe rând, celelalte

degete din ce în ce mai în jos pe gâtul viorii, până ce și restul mâinii e în poziție.

Sunetul care izvorăște din vioară e moale ca o petală de floare, delicat ca o adiere de primăvară pe gâtul ei. Tânjește dureros, cu fiecare fibră a ființei, să cânte, să aibă un instrument care să împânzească văzduhul cu muzică.

Anna Maria îi urmează exemplul, imitându-i poziționarea, pornind în felul acesta ciudat, și se trezește că zâmbește. Își simte altfel mâna. Liberă cumva să atingă toate notele. Degetele mijlocii au mai mult spațiu de mișcare, nicio urmă de durere în nesuferitele de tendoane. Nici măcar nu simte o întindere exagerată. Trage arcușul peste corzi și descoperă că sunetul e complex, ademenitor. Exact așa cum a fost intenția lui Tartini.

— Așa, spune profesorul, dând din cap. Așa!

Ajung la secțiunea finală, cea mai avansată din toată piesa.

— Măsura aceasta e mai rapidă, spune arătându-i pe instrumentul lui.

Și apoi face ceva la care ea nu se aștepta. Continuă elaborând pe tema notelor scrise pe pagină, creând ceva original.

— Nu înțeleg, spune ea, de îndată ce termină.

— O *cadenza*. O ocazie pentru un muzician de a adăuga unei piese propria interpretare, o bucățică din sine. Aceasta e a mea.

A auzit de *cadenze*, dar nu a știut înțelesul cuvântului până acum. E șansa de a compune în limitele propriei lumi a lui Tartini. Înainte ca el să apuce să spună „încearcă și tu”, ea e deja cu instrumentul sub bărbie.

Secțiunea precedentă e plină de nuanțe de maro și galben, muzica sărind de la unele la altele. Urmează drumul de culoare, lăsând arcușul și degetele să o călăuzească pe măsură ce inventează. Sunt doar vreo două măsuri, dar pentru ea sunt dătătoare de viață, revigorante, de parcă descoperă o parte complet nouă a minții.

După ce termină, tăcere. Profesorul o privește iar, cu sprâncenele ridicate a surpriză.

— Aha, spune el în cele din urmă. Da, a fost foarte bine. Hai să încercăm din nou, de data asta mai repede.

Ea încuviințează din cap, strânge din dinți, își așază degetele în poziție, dar în ritmul acesta nu poate evita presiunea asupra bășicilor. O oprește ridicând mâna.

— Ce e cu expresia asta? Cu tensiunea din maxilar?

— Nimic, spune repede, ridicând instrumentul ca să încerce iar.

— Nu-l simți pe Tartini. Te doare ceva?

Inima îi accelerează, avertizând-o. Nu vrea să-i spună; s-ar putea să nu o lase să cânte.

Se apropie de ea, îi ia mâna de pe vioară și o întoarce. Inspiră scurt, șocat, inspectându-i bășicile, roșeața, crăpăturile. Cu o privire întunecată, spune:

— Am să mă ocup eu de asta.

— Vă rog, spune ea repede. Nu vreau să mă opresc.

Se încruntă.

— Ești sigură?

— Categorie, da.

El se uită o clipă pe fereastră, către negustorii de fructe ce strigă sub geam.

— Prea bine.

Se concentrează pe emoție, pe expresie, mai mult decât pe ritm, și spre sfârșitul orei deja se amuză interpretând piesa, căutând noi forme și nuanțe acolo unde nu le văzuse înainte. A fost nevoie numai de o oră cu el ca să obțină ceea ce, în mai bine de șase luni, signore Conti nu a putut să o ajute să reușească.

Își pune vioara în cutie, zâmbind larg, când el o întreabă:

— Încă îți mai e de ajutor copiatul partiturilor?

— O, da, minte ea, îmi e de mare ajutor.

El știe doar că îi furnizează hârtie și cerneală. O să îi spună de compozițiile ei la un moment dat. Când vor fi gata. Dar nu acum, nu încă, nu cât sunt doar joacă de copil, pe lângă geniul lui.

Profesorul dă din cap, mulțumit.

În acea seară, Anna Maria trece pe lângă biroul sorei Madalena. O flacără pâlpâie în suportul montat lângă ușă. Vocea profesorului plutește dinăuntru. Fata încetinește pasul și se dă mai aproape.

— Are mâini muncite, spune el. Sora Madalena răspunde pe ton sec:

— Toate fetele trebuie să muncească.

— Și cum vrei să cânte? Cu mâini roșii și pline de bășici? Lasă-mi măcar asta să decid, Madalena, lasă-mi măcar acest lucru.

Anna Maria nu îi vede reacția, apoi îl aude tot pe el zicând:

— Mulțumesc, spune, îți sunt recunoscător.

În depărtare, clopotul campaniei San Marco sună o dată, de două ori. Și Anna Maria fuge zâmbind larg, iar umbra pâlpâie pe zidurile crăpate ale coridorului.

Agata, la nouă ani, așezată la *fortepiano*.

Anna Maria și Paulina sunt în colț, sub fereastră, cu picioarele împletite, și se uită la ea cum cântă. Trei note, în cheie minoră, repetate și apoi dezvoltate într-o melodie. Stacojiu, bronz, cafeniu ca miera.

Anna Maria îi simte căldura prin vene. Cu toate că sunetul e melancolic, are și ceva mângâietor, ca o eliberare. Ca și cum ești luat în brațe când plângi în hohote. Ca atunci când plângi până ce tristețea a găsit o fisură – o cale de scăpare.

Paulina o ține de mână pe Anna Maria și îi mângâie degetul cu degetul mare. Iar Agata ridică acum privirea, ochii i se strâng a zâmbet și rostește fără sunet:

— Cum vi se pare?

Pocnitura tunetului o smucește violent pe Anna Maria înapoi în prezent. E în refectoriu, ploaia se izbește în geamuri, iar ea așteaptă mâncarea de dimineață, înlemnește când își dă seama la ce se gândește și alungă amintirea din minte.

Deja s-a dus vestea. Gemenele Candida și Cecilia se uită urât la ea, la fel și alte câteva fete de vârsta ei. Știu că ea a scăpat, cel puțin deocamdată, de oroarea muncilor casnice.

— Se crede tare deosebită, le aude șoptind.

Anna Maria își ferește privirea. În schimb, își concentrează atenția asupra celor cinci fete care așteaptă în față. Poartă altfel de uniforme decât obișnuitele sarafane albe lălâi. Sunt, în schimb, elegante, în rochii negre de bumbac, cu decolteuri pătrate și mâneci lungi. Unele dintre ele au broșe colorate și părul prins cu panglici în cocuri la ceafă. Râd și stau de vorbă, apropiindu-se încet-încet de mâncare.

Bucătăreasa, o soră cu brațe musculoase și bonetă de in pătată cu suc de roșii, stă în fața unei vane imense cu ceva gros care bolborosește. Trânțește fiertura cu polonicul în castroane de ceramică de parcă ambele i-au făcut vreun rău.

Dar acum, când le vede pe fetele în negru, se oprește. Se duce grăbită în bucătărie. Se întoarce cu un coș plin cu pâine proaspătă, brânzeturi și fructe. Li-l dă într-un cor de mulțumiri politicoase.

Anna Maria urmărește atent scena, cu o privire intensă.

Ea știe asta. *Figlie di coro* e considerată cea mai bună orchestră din lume. Mai există orchestre în republică și în lumea largă, dar cea de la Pietà e neîntrecută. Are cam patruzeci de membre și majoritatea fetelor sunt chemate la audiție la șaisprezece ani. *Figlie* dau numeroase concerte și fac bani. Bani serioși, ai lor. Primesc haine mai bune, băi mai regulate, mâncare mai bună.

Majoritatea membrilor au în jur de douăzeci de ani. Fetele pot alege să rămână în orchestră toată

cariera, așa că e greu să obții un loc. Dar tot se mai eliberează locuri în fiecare an. Odată, ciuma a omorât jumătate din orchestră. Acela ar fi fost un an tare bun să dai concurs.

Din cele patruzeci de membre, vreo opt sunt violoniste. Apoi mai sunt cântărețe și interprete de instrumente de suflat, violonceliste, organiste, claveciniste. Unele dintre ele cântă și la lăută și mandolină. E posibil să apară un post de violonist pe an. Iar dacă nu ești în *figlie* până la șaptesprezece ani, ești pusă la muncă, la croșetat sau spălat de vase sau alte asemenea orori.

Anna Maria își ia castronul și traversează cu pași mari refectoriul, către un loc gol de pe băncile de lemn. Se uită în jos la mâncare, maro și plină de cocloașe. Ia o lingură și simte cum i se coagulează în gură. Candida și Cecilia o privesc din capătul mesei.

Ochii ei poposesc iar asupra fetelor în negru.

În curând, ea va fi cea cu fructe și panglici.

În fiecare seară, surorile verifică paturile, căutând pete roșii. Unora dintre fete li se dau în fiecare lună cârpe curate de bumbac, pe care le îndeasă sub sarafane. Se fac ghem și gem în întuneric, ținându-se de abdomene de parcă trebuie imobilizate în loc.

Anna Maria știe că se întâmplă ceva. Ceva ce i se va întâmpla și ei într-o zi, poate curând. Pare groaznic și dureros și de evitat cu orice preț. Însă singurele pete pe care le-a avut vreodată în pat au fost de cerneală albastră. Și acum știe cum să fie mai isteată în privința asta.

Schimbările care au loc în ceea ce o privește sunt diferite. Și sunt miraculoase și fascinante – un fitil din care izbucnește o flacără.

A început să viseze muzică, uneori piese pe deplin formate.

Noaptea e ca multe altele. Se trezește, încearcă să se ridice în fund, dar atunci lumea tremură și

fuzionează și își dă seama că e sub apă. Își duce imediat mâinile la gât, de parcă dacă îl strânge va putea respira.

„*E un vis*”, își spune. „*Doar un vis.*” Dar e prinsă, paralizată, iar plămânii ei urlă după aer. Uneori trec ore în șir așa, cu ea înghețată în timp. În această noapte însă, se gândește la muzică.

O melodie tulburătoare, plină de alean. Calmă, lentă, minimalistă. O notă plutește spre ea prin apă, verde ca o frunză, apoi alta, mai palidă, de un verde mai aprins. Dedesubt, e ceva mai intens, mai întunecat, mai grav. Notele se înalță și coboară împreună ca panglicile în vânt. La început a crezut că e doar o vioară, dar acum își dă seama că sunt două. Viorile încep să se imite. Mici variațiuni, aruncate de la una la alta, întrebare și răspuns. Membrele încep să i se dezghețe. Ghemul din stomac slăbește. Tălpile ating fundul moale, mîlos și își face vânt, trage cu mâinile prin apă și începe să înoate.

Odată cu zorii, erupe prin suprafața apei. Își aruncă păturile și se furișează afară din dormitor. Când ajunge pe coridor, deja aleargă pe podeaua înghețată cu degetele goale și cămașa de noapte fluturând în tunelul de vânt creat de mișcare. Se oprește brusc lângă dulapul din fața celei mai mari săli de muzică. Trage ivărul și deschide ușile duble din lemn. Ia lumânarea de pe raft și o aprinde de la felinarul care arde pe coridor. După care intră de-a bușilea și închide ușile după ea. Inhalează mirosul de praf și pergament.

Lumina umple spațiul micuț, scoțând la iveală un teanc de caiete cu manuscrise, mai multe pene și niște călimări cu cerneală uscată. Le înșiră pe jos, în fața ei, și încrucișează picioarele. Începe să scrie repede; culorile se revarsă, iar mâna i se mișcă așa de repede, de ai putea crede că e posedată. Vibrațiile republicii care se trezește se propagă prin trupul ei. Huruitul unui căruț, bătaia

clopotelor, o barcă spintecând apa. Sunetul o scoate din transă. Un șarpe lepădându-și pielea.

Când sora Madalena vine să le trezească, e înapoi în pat, cu pătura trasă până la bărbie și compoziția ascunsă în spațiul dintre saltea și stinghiile patului, peste alte zeci. Iar inima ei bate în ritmul cântecului.

Duminica, *figlie di coro* dau un concert în capela din Pietà. Sora Clara spune că aduce o mulțime de aur pentru orfelinat.

Cântă cam jumătate dintre membrele orchestrei și uneori sunt lăsate și alte eleve să se ducă să le vadă. Anna Maria e responsabilă de colectă și, în timp ce stă la ușă, se imaginează pe scenă. Monedele zornăie în coș, pe măsură ce intră localnicii. Majoritatea sunt bărbați, îmbrăcați elegant, cu dantele și peruci. În aer zumzăie un ton plin, jos, al conversațiilor de dinainte de începerea concertului. Pălăvrăgeala și energia îi amintesc că există viață dincolo de aceste porți. Fac întunecata și recea Pietà să pară plină de viață.

„Într-o zi”, își spune ea. „Într-o zi nu prea îndepărtată.”

Ochii îi fug spre ușile laterale, care dau spre canal. Sunetul apei care se lipește plescăind de cărămizi. Paulina e lângă ele, așezată pe ultimul rând, cu mâinile împreunate în poală.

Inima Annei Maria tresare puțin când o zărește așa de aproape. Chipul i s-a mai lărgit în anii din urmă, buzele îi sunt acum trandafirii și arcuite, nasul, puțin mai lung. Un cârlionț îi atârână peste umăr. Nimic nu-și dorește mai mult Anna Maria decât să îl ia în palmă, să îi simtă între degete moliciunea mătăsoasă.

O mai privește un moment, își adună curajul, apoi se hotărăște să se ducă la ea. Va spune poate „bună”. Sau ceva precum „mi-e dor de tine”. Face un pas înainte, întinde brațul...

Dar Paulina nu o vede. Se întoarce spre fata de lângă ea, râzând de ceva. Anna Maria se dă înapoi și se sprijină de perete.

Figlie intră pe scenă; numără douăzeci în total. Iat-o pe Chiara, cu părul lucios și vioara și mai lucioasă, care are acum nouăsprezece ani. Trecerea anilor a făcut-o doar și mai frumoasă. Silueta ei e puțin mai rotunjită, chipul, puțin mai definit. Cu ea sunt câteva dintre fetele pe care le vede în refectoriu. Sunt acolo Lucietta, care își ocupă locul la orga din spate, și Teresa, pe care a auzit-o uneori exersând în sala de muzică de lângă ea. Cântă la flaut într-un fel care o face pe Anna Maria să se cutremure până în măduva oaselor. Și mai sunt și suferințele – degetele lipsă, urmele de arsuri, cicatricile de la accidente. Dar niciuna nu contează când cântă. E important doar că ele sunt în *figlie di coro*, iar ea nu e. Să le vadă pe scena ei e o senzație usturătoare. O dorință care arde așa de intens, că sigur ar putea aprinde un rug.

Signore Conti iese pe scenă și e întâmpinat cu aplauze politicoase. Își netezește buclele blonde, apoi flutură degetele către public. Își ocupă locul în fața orchestrei.

Anna Maria își ține respirația, așteptând apariția culorilor. Mâinile încep să îi tresalte, de parcă e acolo, în față, cu degetele apăsate pe corzi și cu profesorul privind-o și spunând: „Foarte frumos, Anna Maria, foarte frumos!”

Dar atunci ceva îi atrage atenția. Trei bărbați din spatele încăperii arată cu degetul către fetele din public. Unul scoate din buzunarul hainei un caiet legat cu sfoară și un creion și începe să scrijească ceva.

A început muzica, dar acum sunt și mai multe șușoteli prin încăpere. Mai multe degete care arată spre fete, mai mulți bărbați care se întorc unul spre altul.

— „Încetați”, îi vine să le spună, simțind cum i se ridică sângele la cap. „Încetați imediat.”

Se uită spre sora Clara, care stă în picioare, în colț. Dar aceea nu se mișcă, nici măcar nu clipește. I-a văzut pe bărbații care vorbesc – e imposibil să nu îi observe – dar se poartă de parcă e ceva normal.

Acum unul dintre cei din ultimul rând se întoarce și se uită la Paulina. Fata se îmbujorează. Se apleacă spre ea și îi șoptește ceva la ureche. Paulina abia dacă mai respiră și ochiul ei e sticlos și încremenit, așa cum se întâmplă când e speriată. Bărbatul se întoarce spre prietenul lui, se uită peste umăr la Paulina, apoi mai scriu ceva în caietul lor.

— Pe cine crezi că vor alege? șoptește peltic fata care stă lângă Anna Maria.

— Despre ce vorbești? șuieră Anna Maria fără să-și ia ochii de la Paulina.

— Care vor deveni soții? Pentru asta sunt ei aici.

Anna Maria o săgetează cu privirea, până ce fata se trage ușurel mai departe de ea. Deodată, atracția canalului e asurzitoare, îi urlă în urechi. În mintea ei, gondola iese din ceață, cu lampa la cârmă și creatura care o conduce. O poveste cu fantome pentru copii, da. Dar nu e complet incorectă. Uneori fetele sunt date în căsătorie, măcar acum știe asta. Cele fără talent, abilități muzicale, cele care nu au niciun viitor. Dar nu a asistat niciodată la asta, nu a simțit lațul strângându-se. Anna Maria se repede și o înșfacă de mână pe Paulina.

— Ce faci? șoptește Paulina când se trezește smucită de pe loc.

Se aude un țâțâit în public, un „șșș”. Sora Clara nu a observat; e prea ocupată să stea cu ochii pe bărbații care arată către fete.

— Ai încredere în mine.

Anna Maria o trage mai tare.

Paulina se lasă condusă în curte, apoi își eliberează brațul cu o smucitură.

— Ce se întâmplă?

Soarele își revarsă strălucirea orbitoare asupra lor. Anna Maria se vede nevoită să ridice brațul ca să-și umbrească ochii.

— Te alegeau. Să fii soție! S-au uitat la tine, apoi ți-au scris numele într-un caiet. A trebuit să iau măsuri, a trebuit să te scot de acolo.

Expresia Paulinei trece de la enervare la groază.

— Asta spunea? Mi-a șoptit ceva despre..., mă rog, nu vreau să repet.

— Ce? Ce a șoptit?

Paulina se codește stânjenită, apoi spune:

— Despre menstruație. A întrebat dacă mi-a venit.

Annei Maria îi bubuie inima așa de tare, că parcă îi vibrează tot corpul. Ai fi zis că alegeau pești dintr-un coș. Stăteau acolo de parcă erau stăpâni peste toate.

— În fine..., spune Paulina uitându-se acum în jos, la pantofi, presupun că trebuie să te întorci la repetiții.

Anna Maria deschide gura, dar cuvintele refuză să vină. Se uită lung după Paulina, care traversează curtea și dispare.

Pune mâna pe ulm ca să se liniștească și îi simte sub palmă scoarța vălurită. Nu se va întoarce la concert. Nu va sta cu mâinile în sân, așteptând să fie oferită spre sacrificiu ca vitele în țarc.

Așteaptă o clipă, apoi se îndreaptă de spate și ochii îi trec de la lespezile netede de piatră de sub tălpi la ușa care duce înapoi în clădirea Pietă. O fetiță o deschide și pășește înăuntru. Se uită înapoi, la Anna Maria, doar o clipă, în timp ce ușile de la capelă se deschid spre curte și mulțimea de eleve și vizitatori se revarsă afară.

Anna Maria clipește, dar silueta a dispărut. Fuge la uși și le deschide. Fata e de-acum la celălalt capăt al coridorului și o ia spre holul de la intrare. Părul ei negru și drept i se leagănă pe spate.

— Stai! gâfâie Anna Maria alergând după ea. Vino înapoi!

Vede o șfichiuire de plete, pe cineva urcând pe scara în spirală. Inima îi bubuie tot mai tare și mai tare, în timp ce urcă în goană, în timp ce aleargă. Acum fata intră într-una dintre sălile de muzică. De undeva se aud trei note, un tipar repetitiv lent, în cheie minoră. Stacojiu, bronz, maro ca mierea.

Anna Maria apucă strâns tocul ușii ca să se sprijine. *Fortepiano*-ul e chiar în fața ei. Stă acolo, abia îndrăznind să respire, și ascultă notele, ciulește urechile, să audă foșnetul unei rochii mișcate de mâini care vorbesc prin semne, de furnăitul pe care îl scoate când doarme.

Dar nimic. Tăcere. Nu e nimeni acolo.

Noapte. Anna Maria stă în pat și ascultă cum sora Madalena își târșâie picioarele prin cameră. Ușa scârțâie și intră sora Clara. În liniștea nopții, șaptele plutesc prin toată încăperea.

— Avem vreo ofertă azi? întreabă sora Clara. Multe dintre ele sângerează de-acum, măcar au de unde alege.

— Mulți sunt îngrijorați că fetele sunt prea... sofisticate. Prea inteligente.

— Prea inteligente? Ca să fie neveste?

— Nu vor soții mai deștepte decât ei.

Anna Maria e străbătută de un fior. La Pietă au fost întotdeauna școlite în numeroase domenii, învățate că inteligența e ceva bun.

Se întoarce, încruntându-se, pe cealaltă parte, ordonându-i menstruației să nu vină niciodată. Măritișul ar însemna moartea a tot ce iubește mai mult. Nu se poate să fie luată în calcul pentru acea soartă. Nu acum, când mai are atât de multe de făcut. Trebuie să intre în *figlie* cât poate de repede. *Figlie* e pe viață. Dacă e în *figlie*, e protejată.

Gândul i se învâрте în minte până ce ochii sunt doar umbre întunecate și luna strălucește pe cer. Până ce apa vine să o ia.

A doua zi, după rugăciunile de prânz, Anna Maria e oprită de sora Madalena și i se spune să se ducă la bucătărie.

— La bucătărie?

Rostește cuvântul ca pe o insultă.

— Dar am curs. Sunt scutită de munci gospodărești, credeam că profesorul a...

— Acum.

Buzele sorei Madalena sunt cât un fir de ață.

Anna Maria se duce tropăind și strângând din dinți, dar, odată ajunsă la ușă, încetinește. În spatele blatului principal din lemn, cu un șorț agățat după gât și chipul îmbujorat de o expresie ce ar putea fi caracterizată drept ghidușă, o așteaptă chiar el.

— *Maestro?*

Îi întinde un șorț.

În fața lor, pe blat, vede felurite ingrediente. Un castron cu ouă, un pătrat de unt, un sac de făină. Mai e și un borcânel cu miere, chihlimbarie ca o nestemată, îl privește.

— Mama m-a învățat să gătesc, spune, trăgând mai aproape un castron mare, în care adaugă o movilită de făină.

O parte se ridică într-un norișor și cade ca zăpada pe părul roșu.

— *Fugassa* era rețeta noastră preferată, făcută o dată pe an, când tata era plecat. Ingredientele erau scumpe pentru o familie ca a mea. Nu o puteam face decât o dată.

O privește.

— Dă-mi ouăle.

Fata nu știe de ce se află aici, în bucătărie, turnând făină. Dar îi spune lucruri despre el, îi împărtășește secrete. Senzația flutură în stomacul ei ca o aripă.

Îi dă un ou din castron, iar el îl sparge de margine. Luciul luminos al gălbenuşului şi albuşului se revarsă în bol. El le încorporează cu grijă în făină.

— Maiaua, spune, arătând către lichidul alb dintr-un castronel de lemn.

Îl toarnă în amestec şi îi spune că va ajuta compoziţia să crească.

— Mi-a luat foarte mult timp să perfecţionez asta, spune el începând să frământa. Nu am cerut niciodată reţeta şi, când am vrut să o cer, se opreşte o clipă şi rămâne cu mâna în aer, deasupra aluatului, când am vrut-o, era prea târziu.

— Prea târziu? îl întreabă încet. Nu se uită la ea.

— Zahărul.

Arată cu capul spre un sac mare din colţ şi îi dă un pahar.

— Îmi aminteşti oarecum de ea. Nici ea nu dădea doi bani pe reguli.

Îi aruncă o privire fugară, cu o umbră de zâmbet în colţul gurii.

— Hai, repede, umple paharul.

Câteva granule aterizează uşor pe podea, când se întoarce la el, ca hipnotizată, cu un pahar plin cu zahăr în mâini.

El îl ia, îl toarnă în aluat şi începe iar să frământa.

— Într-un fel, gătitul e precum o compoziţie muzicală. Îţi trebuie ingredientele corecte, combinate în mod corect, ca să creezi o capodoperă.

Compoziţie muzicală. Ciuleşte urechile la auzul cuvântului. Îl priveşte şi mai atent.

— Un compozitor e un traducător care conectează oamenii cu ceea ce nu pot rosti, cu ceea ce poate că nici nu ştiu. O punte între sunet şi emoţie, între muritorii de rând şi Dumnezeu.

O priveşte iar.

— Ce ai adăuga acum?

Simte că i se strânge stomacul. Privirea îi zboară la toate ingredientele, toate oalele, cănile și castroanele de pe blat. Nu știe.

El arată spre unt. Fata i-l împinge mai aproape.

— Produsul suprem, piesa finală, poate fi spectaculoasă. Ce cântăm va avea viteză, energie, vioiciune.

Va ridica lumea de pe scaune. Dar pentru a crea asta trebuie să existe o bază solidă. Și pentru asta trebuie să învățăm limbajul înaintașilor.

Ridică aluatul din castron și îl pune pe blatul presărat cu făină.

— Numai atunci putem crea ceva nou. O limbă a noastră.

Încorporează în aluat coajă de lămâie și de portocale, migdale tăiate și miere. Aluatul devine moale, elastic. Îl taie în două și începe să împletească cele două părți ca pe niște codițe de păr.

Anna Maria îl urmărește concentrată. Aripa din trup se zbate și mai tare. Nu a văzut niciodată un adult purtându-se cu atâta blândete, cu atâta grijă cu nimeni și nimic.

— De unde știți când e gata?

Îi zâmbește.

— Un maestru știe când e gata.

Când deschide ușa cuptorului, fierbințeala năvălește afară, scaldându-i în căldură. El bagă înăuntru aluatul împletit.

A petrecut mult timp în această bucătărie, tocând și curățând, frecând și făcând curat. Dar niciodată așa. Niciodată combinând aceste ingrediente scumpe ca pe vopsele pe o pânză, niciodată creând ceva nou și frumos.

În câteva minute, mirosul dulce al pâinii începe să se răspândească în bucătărie. Oare, se întreabă ea, așa miroase un cămin?

El lasă puțin capul pe spate, părând să fie relaxat de aromă.

— Mirosul are putere. Poate trimite o persoană înapoi către un moment, către un loc. Nu crezi?

Comentariul o smulge pe Anna Maria din prezent și pentru o clipă se trezește în patul din dormitor. Are doar opt ani. Agata râde și îi spune să se grăbească, să se întoarcă pe o parte, ca să îi arate ceva. Anna Maria simte pe spate ploaia degețelor prietenei sale. Îi arată ultima piesă pe care a învățat-o, i-o arată fără *fortepiano*.

Agata avea un miros al ei. Pufos, moale, ca abia trezită.

Annei Maria i se pune un nod în gât. Apucă strâns suprafața de lucru plină de făină și îl înghite cu greu.

Profesorul vorbește răspicat.

— Muzica are același potențial. Capacitatea de a controla emoțiile, voința, memoria unui public.

Vine lângă ea.

— Ce vrei să îi faci pe oameni să simtă? Ce vrei să îi pui să facă pentru tine?

Îl privește lung în ochi. Observă că ochii cenușii sunt presărați cu cafeniu.

— Gata, vi s-a terminat timpul.

Bucătăreasa e la ușă.

Profesorul își plimbă privirea de la Anna Maria la ea.

— Aproape am terminat.

Bucătăreasa își încrucișează brațele la piept, arătându-și enervarea.

— Credeți că e ușor să faci de mâncare în fiecare zi pentru trei sute de fete flămânde? Ați avut la dispoziție mai bine de o oră. Îmi vreau bucătăria înapoi înainte de cină. Și o să împărțiți aia când e gata.

Arată cu capul spre cuptor. Anna Maria simte parcă cum aerul din jur se răcește.

— Prea bine, spune el în cele din urmă, cu vocea încordată.

Anna Maria e dată afară din bucătărie. Simte mirosul pâinii în timp ce se îndepărtează singură

de bucătărie. Îi simte mirosul și la cină, cu toate că nu are cum să mai fie în cuptor. Și îl simte și seara, când ajunge în dormitor înaintea celorlalte fete și găsește pe pat ceva ambalat în hârtie și sfoară.

Despachetează iute. Crusta e netedă ca mătasea, presărată cu cristale mari de zahăr. Ridică privirea, bucuroasă, ținând-o în palme.

Dar firește că nu. Nu are cu cine s-o împartă.

Apoi vede bilețelul prins de pachet. Două cuvinte, scrise cu litere înflorite, cu cerneală neagră.

Capodopera noastră.

Trece o săptămână până să îl revadă, în cea mai mică dintre sălile de muzică, ca de obicei. E aplecat peste catedră, studiind o piesă muzicală. Hârtia arde, luminată de soarele ce cade în tipare neregulate. Văzând-o în prag, mai ține o clipă hârtia în mână, de parcă încearcă să-și hotărască următoarea mișcare. Apoi o pune pe catedră și îi face semn să ia loc lângă el.

— Sonata pentru vioară a lui Corelli, primele trei părți. Ce vezi?

E compusă numai din șaisprezecimi, o notă care e cântată preț de un sfert de timp. Anna Maria cunoaște numai încă un singur compozitor care le-a folosit astfel.

— *Trilul diavolului*, a doua parte, își privește uluită profesorul.

— A furat ideea de la Tartini! El zâmbește.

— Și totuși piesa lui Corelli a fost scrisă înaintea *Trilului diavolului* al lui Tartini.

— Dar... nu. Refuză să accepte așa ceva.

— Tartini e un maestru. Nu ar lua de la altcineva.

— Ți se pare că efectul general al *Trilului diavolului* e același ca al acestei piese?

După o clipă, clatină din cap. Cele două piese sună complet diferit.

— Tartini a fost elevul lui Corelli, îi explică el. În *Trilul diavolului* a luat esența ideii lui Corelli și a făcut cu ea ceva nou. A învățat limbajul și apoi a adăugat ingrediente proaspete. Nu neapărat mai bune, ci diferite.

Îl privește. Simte pe buze pâinea dulce ca zahărul. O pauză, apoi:

— Poți să iei tu asta.

Îi întinde manuscrisul.

— Studiaz-o, găsește locurile în care Tartini s-a abătut de la calea așteptată. Învăță regulile, ca să le poți încălca.

Fata ia încet partitura, cu ochii la el, dorind mai mult. Îi spune cumva să compună? Îi dă permisiunea?

Petrec restul orei cântând piesa lui Corelli. Își strânge lucrurile, cu intenția de a fugi în dormitor ca să studieze cele două manuscrise unul lângă altul, de îndată ce termină aici, când profesorul îi dă altceva.

— Ce e asta?

Anna Maria are în mână o foaie groasă de hârtie crem, aflată până acum pe catedră. Îi simte greutatea în mână.

— Ce-ai zice să o citești și să vezi?

Sus sunt nume, nume de bărbați. Două seturi de câte șase, în coloane alăturate. Recunoaște unul. Nu e guvernatorul care a venit odată să o vadă cântând?

Trece cu privirea peste hârtie, peste vreo două pete maro. Cafea, poate. Până la...

O vioară. Anna Maria della Pietà. 20 de ducați. Permisune primită.

Din ea țâșnește un sunet, ceva între icnet și geamăt. Deschide gura. Dar nu poate vorbi. Dă doar din cap, cu gâtulejul umflat și ochii deodată încețoșați.

Aproape că uitase. Aproape că își pierduse speranța.

— Îmi pare rău că a durat atât de mult timp, spune el încet.

Îi pune mâna pe umăr și strânge delicat. O căldură se răspândește în ea din locul atingerii. Se uită la haina spălăcită, la părul roșu, ondulat, la gulerul ridicat într-o parte. Pentru o clipă se întreabă cum ar fi fost să aibă tată. Oare ar fi strâns-o așa de umăr? Oare ar fi ajutat-o să cânte?

Șterge iute o lacrimă cu pumnul strâns.

— A fost nevoie de multă muncă de convingere ca guvernatorii să facă o achiziție așa de costisitoare. Dar le-am spus că vei avea nevoie de ea pentru audiție.

— Audiție? întreabă ea repede.

— În primăvară, pentru *figlie*.

E tot ce a visat. Și, cu toate acestea, tot spune:

— Dar am doar treisprezece ani.

— Mai sunt șase luni până atunci. Cred că avem timp să ne pregătim. Și vei avea atunci aproape paisprezece ani, dacă nu mă înșel. În orice caz, dacă obții postul, vei fi cea mai tânără membră din istorie. Tot atunci voi fi luat și eu în calcul pentru o promovare. Pentru postul de director muzical. Va însemna că îmi vor publica compozițiile, că vor avea loc spectacole.

Entuziasmul lui e contagios și face să vibreze aerul din încăpere. Și pulsul fetei să își accelereze ritmul.

— Vreau să fac lucruri mărețe, Anna Maria.

Vreau să creez muzică ce ridică oamenii de pe scaune, care îi propulsează spre cer. Vreau să fii alături de mine pentru toate acestea. Ce spui?

Fără măcar să se uite la el, ci înainte, șase luni de acum încolo, spre viitor, spune:

— Cred că am să fiu cea mai tânără membră a *figlie di coro* din toate timpurile.

O săptămână mai târziu, lângă șemineul mic, din căramidă, din sala de clasă de la parter, stă așezată o femeie, alături de sora Madalena. Anna

Maria încetinește când se apropie și le privește din coridorul întunecat prin crăpătura ușii. Scaunele sunt față în față. Anna Maria vede partea din spate, neagră și netedă, a vălului sorei Madalena. Firicele de praf sclipesc prin aer, luminate de soarele care se revarsă prin ferestre.

Femeia care e cu ea stă aplecată în față, adusă de spate, și are părul gri-închis adunat la spate și presărat cu șuvițe albe. Pe umeri are un șal maro, rochia e lungă și simplă și ridicată pe gât ca la măicuțe.

Cuvintele se ridică în văzduh și plutesc spre Anna Maria.

— A fost un scandal, vă dați seama, la vârsta mea... Nu am putut... nu am avut ce să...

Sora Madalena se întinde și pune palma bătătorită pe genunchiul femeii.

— Nu e nevoie să explicați.

Anna Maria se pregătește să intre, dar aude în spate o respirație și se întoarce; spre surprinderea ei, o vede lângă ea pe Paulina. Are obrajii aprinși, de parcă a alergat. Pe umărul sarafanului e o pată verde, poate de la bucătărie. Când o vede așa de aproape, Anna Maria simte în inimă un junghi de fericire. Dă să o salute, să o întrebe de pată, dar sprâncenele Paulinei se împreunează, în încruntare.

— Ce cauți aici? Anna Maria se aricește.

— Am fost chemată.

— Și eu.

Paulina se strecoară pe lângă ea și împinge ușa, care se deschide cu un scârțâit.

— Fetelor, spune sora Madalena răsucindu-se în scaun ca să se uite la ele. Bun. Luați loc.

Arată către pupitrele din față. Are vocea mai calmă, mai blândă ca de obicei. E ciudat.

Anna Maria se uită acum la femeie. Zâmbește cald, deși are obrajii scăldați în lacrimi. Zâmbetul îi încrețește colțurile ochilor. Așa cum făceau și ochii...

— Povestiți-i despre Agata, spune sora Madalena.

Un pumn strânge deodată inima Annei Maria, îi aruncă o privire sorei Madalena, apoi se uită iar la femeia din fața ei. Nu se poate. Nu e posibil. Dar apoi privește mâinile femeii și vede ce strânge în ele. Foaia tipărită cu noutăți e împăturită, udă de lacrimi. Dar încă mai poate desluși, vag, poezia, versul: *O să mă-ntorc să te iau.*

Și deodată îi răsar în minte zâmbetul strâmb al Agatei, ținând în mână aceeași hârtie, cuibărită în pat lângă ea, trupurile lor calde sub pătură.

În acea clipă, lumea se face neagră și rece. Anna Maria simte cum i se mișcă trupul și scaunul scrâșnește pe podeaua de piatră.

Paulina o privește. Are între sprâncene o cută de tristețe, îngrijorare. Nu s-a mai uitat așa la Anna Maria în toți anii de când a murit Agata.

Își îndreaptă atenția spre femeie.

— A fost... a fost cea mai dragă prietenă a noastră.

Vorbește o vreme despre farsele pe care și le făceau una alteia, despre cum Agata o ajuta cu mâncarea ca să nu dea de necaz, despre cum fornăia în somn. Când îi spune despre talentul Agatei la *fortepiano*, femeia scoate un mic sunet. Delicat, plin de durere, tandru ca un sărut.

— Am sperat ca muzica să îi ofere alinare.

Anna Maria nu poate vorbi, nu se poate mișca.

Sora Madalena o privește cu o expresie întrebătoare. Dar nu cere mai multe detalii.

— Avea nouă ani când... — Paulina se uită la Anna Maria — când s-a întâmplat.

Inspiră adânc și expiră încet.

— Vorbea despre dumneavoastră.

Arată spre hârtia șifonată strânsă în mâna femeii.

— Credea că veți veni.

Femeia se uită în jos, mângâind cu degetul ultimul rând al biletului.

— Am venit prea târziu, șoptește.

Anna Maria nu aude când sora Madalena spune:

— Puteți pleca, fetelor.

Revine la realitatea încăperii când Paulina o bate pe umăr. Se ridică amândouă, iar de pe buzele sorei Madalena se desprinde murmurul blând al unei rugăciuni și sora ia mâinile femeii într-ale ei.

Când ajung la ușă, femeia ridică ochii înainte ca Anna Maria să apuce să fugă.

— Vă mulțumesc, le spune în cele din urmă. Vă mulțumesc că i-ați fost prietene.

În dormitor, Anna Maria trage încet arcușul peste corzi. Se uită la jumătatea de carte de joc, așezată pe pat în fața ei, cu biletul pus sub ea. Nu înțelege cum de știe ce să cânte, cum de poate să își poziționeze degetele pe corzi și să transforme tristețea și dragostea în culori, în note. Știe doar că așa e bine, că e tot ce știe să facă, că doar asta vrea să facă.

Piesa e duioasă, culeasă dintr-un loc blând, un loc bogat, profund. Culori de miere și aur se revarsă în jur și, printre ele, negru, cenușiu și un alb străpungător, orbitor. Și aceea e nota pe care o ține. O ține și o ține și o ține cât îi permite brațul, până ce arcușul cade de pe corzi, până ce respirația îi devine suspin, până ce lacrimile se revarsă în valuri. Până ce simte o mână pe umăr.

Nu e nevoie să se întoarcă. Anna Maria a simțit timp de opt ani mâna aceea, în fiecare zi.

— Nu mi-am dat seama că suferi așa de tare, spune Paulina.

Dar Anna Maria nu își poate lua ochii de la carte, de la mesajul de sub ea.

— Ce e? șoptește Paulina.

Anna Maria trebuie să-și recapete răsuflarea înainte să poată vorbi. Iar când o face, vocea e joasă, scăzută.

— De ce biletul meu are un ton de final?

— Ce vrei să spui?

— Celălalt... al...

— Agatei?

Anna Maria dă din cap o singură dată.

— Mama ei a spus că o să se întoarcă și s-a întors.

Cuvintele Nu uita niciodată că ai fost iubită de pe pergament le țintuiesc. Timpul trecut. Final.

Paulina o strânge mai tare de umăr. În cele din urmă spune:

— Ai fost lăsată aici ca să devii cineva.

Pentru prima dată în acest an laguna vibrează, plină de viață. Apa e presărată cu o sută de gondole, ale căror pupe curbate aruncă umbre pe apă. O navă înaltă își croiește drum printre ele, cu pânzele roșii, înalte cât un turn, umflate de vânt. Pe marginea promenadei, unde piloni groși de lemn țâșnesc în sus și gondolierii își leagă bărcile, negustorii au întins covoare și mărfuri. Mirodenii și mătăsuri, săruri și lemn sculptat, pene și măști de carnaval, bumbacuri și lânuri colorate. Și apoi mai e și minunarea de pe chipurile celor care pășesc pe chei. Veneția e construită din momente ca acesta: visători cu ochi plini de speranțe, punând prima dată piciorul pe țărm. Fiecare persoană aduce ceva nou. Negustorii, cu mărfuri noi, veniți aici ca să facă avere, gânditorii, cu scriituri noi, veniți aici ca să devină cunoscuți, muzicienii din ținuturi îndepărtate, cu melodiile noi. Fiecare pas e un tempo, fiecare ritm marchează o variațiune.

În dormitorul de la Pietà, Anna Maria e trezită devreme de sora Madalena.

— Ce-i? spune cu ochi împăienjeniți, încercând să apuce cearșafurile smulse din mâinile ei.

— E nevoie de tine. Schimbă-te și du-te imediat în sălile de muzică.

Anna Maria dă să iasă din încâlceala așternuturilor. Un foșnet de hârtie o face să se întoarcă, să ridice păturile și să scoată biletul și cartea de joc dintre ele.

Le privise îndelung, până târziu în noapte. Trebuie să fi adormit și i-au căzut din mână.

Se ridică încet, se întoarce și le pune pe noptieră. Le privește lung, apăsând cu palma cartea. Apoi dă din cap, o singură dată.

Zece minute mai târziu e la ușă. Soarele dimineții pătrunde pe fereastră, conturând silueta profesorului și făcându-l să arate de parcă are părul în flăcări.

— În dimineața asta mă duc în vizită la un vechi prieten, să vorbim despre instrumentul tău. Mă întrebam dacă nu vrei să vii cu mine, îi spune el.

Ocazia de a ieși afară, în lume, printre oameni și energie și viață! Nu e nevoie să spună nimic. Doar face ochii mari și zâmbește.

Nu a mai fost niciodată așa departe de Pietà. Îi bubuie inima și privirea îi fuge în toate părțile, încercând să vadă tot.

Aici, în stradă, culorile sunt copleșitoare. Muzica se revarsă pe ferestre, se rostogolește de pe bărci, izvorăște din gura fiecărui lucrător care trece pe stradă. Parcă îi vine să sară în sus, ca să prindă notele în mâini.

Merg pe chei către celălalt capăt al Veneției, trecând pe lângă negustori ce vând movilite de ceai din farfurii aurii și femei care au expus la vânzare covoare, țeșături dantelate ori mărgelile de sticlă. Bărbați trec pe lângă ei, fredonând, ducând găleți cu pește uscat, saci cu legume proaspete, o tocilă într-o roabă. Pe stradă merg cântând cizmari, cu mici truse de scule în mână. Pe acoperișuri, servitoarele scutură rufe și le întind sub soarele rece al iernii. În aer plutește mirosul de pește, sare și mirodenii de la corăbiile care trec.

Își trece limba peste buze, savurând gustul orașului. Trage adânc aer în piept, apoi încă o dată, ca să își reamintească că e trează. Că e cu adevărat aici, mergând prin Veneția ca să își caute vioara.

Profesorul se uită la ea cu un mic zâmbet.

— Ce e?

— Nimic, spune el cu un surâs larg pe chip.

— Ce e? insistă ea. De-acum el râde de-a binelea.

— Doar că... să zicem că încântarea ta e contagioasă.

Fata se gândește la prima lecție, cu mulți ani în urmă. El, teribil de furios, ea, teribil de hotărâtă. Ciocnirea a două fulgere. Totuși ea a muncit din greu și l-a impresionat și, de atunci, afecțiunea lui pentru ea pare să crească de la o zi la alta.

— Oamenii sunt intrigati de tine, spune profesorul, ridicând o sprânceană când o femeie care trece pe lângă ei întoarce capul de două ori să se uite la ea.

Arma Maria o privește, apoi se uită și la un bărbat care trece. O studiază atent – părul ciufulit, sarafanul alb; de la Pietà.

— Sigur, e ceva rar să o vadă pe una dintre voi pe străzile republicii. Probabil că își dau seama că ești specială.

Annei Maria îi crește inima de încântare.

Acum o iau pe o alee îngustă, mărginită de un imens zid de cărămidă. Fata întinde gâtul ca să îi vadă capătul.

— Arsenalul, spune el, mergând înaintea ei.

Respirația lui e puțin şuierătoare. Își scoate batista și tușește.

Fata știe că în acest loc se construiesc corăbiile, dar nu l-a văzut niciodată, nu și-a imaginat cât de monstruos de mare trebuie să fie. Trec pe lângă o curte deschisă, cu mormane de bușteni clădiți unul peste altul. Peste culmea zidului se revarsă zgomote făcute de bărbați care ridică obiecte grele și clănțanit de metal. Se întreabă ce fac cu legăturile imense de pânză roșie și portocalie pe care o folosesc pentru vele, se întreabă dacă pereții dinăuntru sunt tapetați până sus cu ele, dacă baloți uriași, colorați de țesături, se înalță ca niște turnuri dincolo de zidărie.

Dar acum încetinesc și atenția îi e atrasă în altă parte. Profesorul bate de trei ori la o ușă neagră, elegantă.

Nu e un magazin. E un palat. Pe pereții holului vast de la intrare sunt atârnate tablouri prețioase și o oglindă imensă cu ramă aurie, iar dincolo de hol se află o încăpere mare, cu o masă ovală. Ar putea fi o sufragerie, dacă ai mânca viori la cină. Masa e acoperită de ele. Lucioase, spectaculoase, voluptuoase. Simte cum îi ghiorăie stomacul. În spate, într-un dulap înalt, de sticlă atârnă și mai multe viori, ca hainele pe umerase. În dreapta e o arcadă – vede un *fortepiano*, un covor cu lucrătură complicată, niște violoncele așezate vertical, ca oamenii la concert, și un rând de scaune.

Uită Veneția. Uită străzile, oamenii și cerul, mirodeniile, măgelele de sticlă și măștile. Acum e de-a dreptul în rai.

— Ia loc, spune profesorul, arătând spre unul dintre scaunele tapițate cu piele din salonul de dincolo de arcadă. Vom fi primiți în curând.

Anna Maria se așază cu mâinile prinse între picioare, temându-se că, dacă le lasă libere chiar și pentru o clipă, vor atinge fiecare obiect splendid din acest loc.

Un bărbat cu barbă albă, scurtă și frunte adânc ridată intră șchiopătând. Își șterge palmele de șorțul bleumarin, apoi îl ia de mâini pe profesor. Chipul bronzat și sprâncenele lungi și sure îi amintesc Annei Maria de un pescar.

— Ce mai face tatăl tău? întreabă cu voce răgușită și blândă.

Parcă profesorul e mai tânăr aici. În ciuda faptului că e cu vreo treizeci de centimetri mai înalt decât bărbatul, pare să se cocoșeze.

Cu un gest iute își scoate buclele roșii de sub guler, se foiește puțin și răspunde:

— Bine, bine, mulțumesc, Nicolò. Am să îi spun că ai întrebat.

Bărbatul dă din cap, cu ochi plini de afecțiune.

— Excelent violonist, tatăl tău. Cu adevărat impresionant.

— Da, spune profesorul. Am auzit.

Traversează încăperea și pune mâna pe spătarul scaunului ei. Vorbește umflându-se în pene.

— Însă acum am venit să îți prezint o altă instrumentistă excelentă. Ea e Anna Maria, de la Pietà.

E momentul ei. Sare în picioare.

— Anna Maria, spune bărbatul apropiindu-se cu pași târșâiți.

Îi place cum o spune, de parcă numele ei e un vers. R-ul i se rostogolește pe limbă.

— Eu sunt signore Selles, dar poți să îmi spui Nicolò. Am auzit lucruri bune despre tine. Voi fi onorat să te servesc.

Ea dă din cap. „*Să te servesc*”, își spune. Îi place cum sună. Iar dacă îi spune unui adult pe numele mic înseamnă că sunt egali.

Privirea îi fuge spre dulapul de sticlă. Spre giuvaerurile din el.

Nicolò o vede și zâmbește.

— Vioara este perfecțiune. Fiecare detaliu are o funcție.

Se duce la masă și ia un instrument.

— Vezi forma? E o structură care se autosusține, foarte subțire, dar foarte solidă. Bordura, îi arată, pare decorativă, dar împiedică lemnul să se crape, iar găurile astea în formă de F – Anna Maria soarbe din ochi spiralele întunecate așezate pe fața instrumentului – permit eliberarea tonului cald. Nu poți schimba nimic.

Absolut nimic.

Inima îi gonește în piept. Își dorește cu disperare să o atingă, să cânte la ea.

— Știi cum se cheamă partea asta? o întreabă Nicolò arătând spre cea mai mare bucată de lemn de pe față.

Anna Maria clatină din cap.

— Aceasta e placa de rezonanță, făcută numai din molid alpin de cea mai bună calitate, copaci din nord-est, care cresc către cer aproape două sute de ani.

Iernile sunt lungi și geroase, deci creșterea e lentă și regulată.

Acum se întoarce spre profesor.

— Poate i-ar plăcea să vadă puțin atelierul, ca să înțeleagă cum se fac?

— Da, spune ea înainte ca el să apuce să răspundă. Mi-ar plăcea foarte mult.

Profesorul încuviințează din cap și face o mică plecăciune.

— Du-te. Eu trebuie să vorbesc cu Marco despre arcuș.

E condusă pe un coridor îngust și întunecat, către mirosul de praf și lemn. În mijlocul atelierului e o masă masivă. Aplecat deasupra se află un alt bărbat cu șorț, înalt și slab, cu o mică chelie în mijlocul părului rărit, trăgând o mică unealtă metalică de-a curmezișul a ceva ce pare a fi gâtul unei viori. Spirale de lemn sunt răzuite cu grijă și cad pe podea.

Un banc cu dălți și lame așteaptă răbdător la capătul camerei. Lângă el e un panou pe care sunt prinse schițe și desene ce includ grosimea tipurilor de lemn, părțile instrumentului, o listă de restaurări planificate și un calendar al datelor de finalizare a lucrărilor. Și acum ridică ochii, după aroma de arțar, și vede atârinate deasupra capului modele gata de lăcuit, legănându-se palide și golașe în adierea vântului.

A ajuns în ținutul unde se nasc instrumentele.

— Suntem lutieri. Fabricanți de viori. Dar fiecare dintre noi are propriul talent. Alberto, aici de față, e specialist în lucrătura în lemn, eu, în lăcuire. Avem angajați specializați care fac arcușurile.

Fata întinde mâna să atingă cu degetele subțiri o placă, poate o placă pentru dosul instrumentului, care atârnă pe perete. Forma generală a fost deja sculptată.

— Piesa aceasta e din arțar, spune Nicolò privind-o. Trebuie lustruită; marginile vor fi

rotunjite.

Vezi cum lucește? Vezi cum fibrele lemnului sunt separate între ele doar printr-o distanță subțire cât un fir de păr?

Ia piesa din cârlig și. O mișcă înainte și înapoi, ca să prindă lumina care se revarsă pe fereastră.

— Așa recunoști lemnul de calitate.

— Și corzile?

— Catgut¹¹.

— Catgut?! țipă ea, imaginându-și-o pe bucătăreasă spintecând pisica ce se furișează în bucătăria de la Pietà la ceasul cinei și smulgându-i măruntaiele.

— Nu sunt, de fapt, de pisici – chicotește el –, ci intestine, da, dar în principal de la oi. Iar părul din arcuș e din cozi de cal – sunt alese numai firele cele mai bune, cele perfecte.

Fata dă încet din cap. Apoi îi vine în minte un alt gând.

— Cum știi cum va suna, odată terminată?

Ochii lui sclipesc în lumina soarelui.

— Acesta, draga mea, e tot farmecul. Fiecare vioară e diferită, așa cum fiecare persoană e diferită, îmi place să cred că există în ea un dram de magie.

Ceva ce nu putem prezice sau ști. La sfârșit, când e gata, trebuie pur și simplu să cânti la ea și să vezi.

Perișorii de pe ceafa fetei se zbârlesc și i se face pielea de găină.

În spate se aud un chiuit, un țipăt și un hohot de râs. În atelier năvălește tropăind o fată de vreo cinci sau șase ani. Chicotește, iar părul lung și roșu e prins cu o fundă de catifea, care saltă odată cu pașii ei grăbiți. E fugărită de un cățel cu o panglică la fel ca a ei în jurul gâtului. Fetița se ciocnește de Anna Maria.

Nicolò țâțâie dezaprobat.

— Sofia, ce ți-am...

Dar e întrerupt de o pocnitură. Bancul de lucru se zgâlțâie. În iureșul de entuziasm, fugăreală și goană, Sofia s-a dat cu capul de colțul bancului.

Nicolò tresare. Se duce repede la ea, iar lacrimile fetei țâșnesc pe loc, de șoc și durere. El îi pune mâna pe cap și începe să o maseze ușurel.

— *Dolce bambina*¹², ești bine?

Sofia plânge cu suspine. Câinele se învârte în jur, țăpăind cu lăbuțele din față, de parcă spune: „Joacă, joacă?”

Dar Anna Maria nu se uită la câine. Se uită fascinată la Nicolò, la fată. La felul în care se poartă cu ea, la îngrijorarea lui pentru capul ei, la felul în care îi alină durerea. Îi amintește pentru o clipă de corpul ghemuit al Paulinei lipit de al ei în nopțile când dormeau împreună în pat. Invidia se aprinde în sufletul ei, tăioasă și orbitoare. Descoperă că i-ar plăcea să o smulgă pe Sofia din mâinile lui ca să îi ia locul.

— Ce ți-am spus de joaca în atelier? spune el, ștergând ochii Sofiei cu o cârpă.

Iar suspinele fetei se potolesc și respirația întretăiată i se calmează. În scurt timp, râde din nou, iar câțelul latră bucuros. Iese în goană din încăperea, strigând:

— Mulțumesc, *papà*, iartă-mă, *papà*!

Nicolò râde încet, ca pentru sine, uitându-se după ea și clătinând din cap.

— Scuzele mele, *cara*¹³, spune întorcându-se spre Anna Maria.

„*Cara*”, își spune ea, simțind cum inima îi prinde aripi. I-a spus *cara*.

Așa spun tații fiicelor. Dar nimeni nu i-a spus ei așa vreodată. Cuvântul îi încălzește sufletul. Se uită la el. La ochii blânzi, încrețiți la colțuri. La părul moale, grizonant. La șorțul presărat cu rumeguș și stropi roșii și cafenii. Pentru o clipă, îi vine să-l ia de mână și să nu-i mai dea drumul.

— Unde eram, unde eram? întreabă el. A, da!

Scoate dintr-un sertar al mesei o fâșie lungă de pânză marcată cu liniuțe.

— Ai treisprezece ani, da?

Ea încuviințează din cap.

— Foarte bine. Atunci, cred că vei avea nevoie de o vioară de dimensiuni normale, dar, ca să fiu sigur, am să fac o mică măsurătoare.

Fata stă neclintită, cât el îi ridică brațul stâng și întinde materialul de la baza gâtului până în mijlocul palmei. Închide ochii și se imaginează ținându-și vioara. Tânjește cu disperare să atingă un model finalizat, să simtă cum notele îi alunecă pe sub piele.

— Știam eu, spune el, rulând iar pânza și notând măsurătorile într-un carnețel legat cu sfoară aflat pe masă. Ești pregătită. Hai cu mine!

O conduce printr-o încăpere mai mică de lângă atelier, care arată ca studioul unui artist. Un raft de lemn de pe perete e plin cu tot felul de borcane de sticlă. Au etichete cu nume de pigmenti și sunt umplute cu un lichid vâcos în nuanțe de ambră, arțar și vin. În față e un birou și pe el, un catastif legat în piele, în care sunt scrise substanțe chimice și cantități. Într-o carafă pentru smântână se află o colecție întreagă de pensule cu perii pătați, iar în jur sunt borcane cu alte lichide. Lac incolor și apă de var, extracte de semințe de pătrunjel și o vană mare cu felurite rădăcini ieșind dintr-o apă măloasă, cafenie.

— Alegerea unei viori e ca alegerea unui consort. Muzicienii își dedică luni întregi ca să facă alegerea corectă. Se tot întorc, iar și iar, ca să încerce toate opțiunile pe care le oferim și să decidă care li se potrivește perfect.

— Vreau să încerc una – spune ea iute, apoi adaugă – vă rog, dacă se poate.

Nicolò zâmbește și ridurile de pe obraji i se adâncesc și mai tare.

— Nu va fi nevoie să alegi. Pentru tine, cară, vom crea una de la zero.

Se trage într-o parte, dând la iveală o vioară proptită vertical pe un suport de pe pervaz, golașă, în stare brută. Corpul său e încă palid, nelăcuit. Are limbă, dar nu are nici corzi, nici căluș.

E în plină transformare.

I se taie respirația. Întinde mâna să o atingă.

— Asta e...?

— Da.

Nicolò o ia cu tot cu suport, o duce pe birou și ia loc în fața ei.

— Aceasta va fi curând a ta.

Fata se apucă cu mâinile de tăblia mesei. E imposibil să coste doar 20 de ducăți.

— Pietà își permite o asemenea sumă?

— Nu doar Pietà – profesorul tău a insistat să ai un instrument făcut la comandă și și-a donat propriul aur. Va fi ceva foarte special, ceva desăvârșit, anume pentru tine.

În pieptul fetei începe să crească o emoție caldă, profundă. Nu numai că va avea propria vioară, dar profesorul crede așa de mult în ea, că a dat bani din buzunar. Astfel stând lucrurile, poate să aștepte. Pentru asta are senzația că a așteptat deja o viață.

Din atelier pătrunde zarva făcută de dălți și fierăstraie, șmirghel și rindele. Nicolò face semn către un mic taburet de lemn din colțul încăperii. Anna Maria îl trage către birou. Rotește umerii și se îndreaptă de spate.

— Chiar azi voi începe să o lăcuiesc.

Deschide sertarul biroului, dând la iveală alte borcane de sticlă, mai subțiri și mai înalte decât cele de pe raft. Fiecare e umplut cu prafuri în nuanțe de maroniu-roșcat.

— Pigment, spune el, alegând unul și scoțându-i capacul.

Bate ușurel, ca să scoată pe o placă de sticlă o cantitate mică din amestecul uscat, granulat.

Toarnă peste compoziție un strop din ceva ce arată ca melasa, apoi ia o unealtă din sticlă cu

capătul plat și începe să le frece, ca să le amestece. Pe măsură ce freacă cu mișcări circulare, pe sticlă începe să apară o nuanță de roșu intensă, autumnală. Apoi ia o pensulă, o înmoaie în amestec și o ridică spre instrument.

Cu grijă, cu foarte mare grijă, trece pensula de-a curmezișul feței viorii. Iar Anna Maria privește cum începe să răsară ceva mai profund, mai complex și mai frumos.

Noaptea stă în pat și reia în minte fiecare clipă petrecută în atelier. Mirosul dulce de arțar plutind în aer, viorile legănându-se, suspendate de acoperiș, felul în care lemnul strălucea ca iluminat din interior. Și fata, Sofia. Cățelușul ei. Capul lovit de masă. Felul în care Nicolò o mângâiasse, o îngrijise, îi ștersese lacrimile.

Cu ochii închiși, Anna Maria își duce palma la cap. Cu grijă, ezitând, începe să mângâie cărlionții încâlciți.

Și, în timp ce face asta, în minte îi vine profesorul. Și acum mâna lui e cea de pe capul ei, mângâind-o, alinând-o. Gândul îi încălzește ființa și începe să zâmbească.

— Șșș, *cara*, îi spune, ridicând păturile și îndesându-le strâns pe lângă corpul ei. Dormi, *dolce cara*.

Sâmbătă sosește un pachet. Ajunge în holul de la intrare, într-o cutie mare de răchită. Vreo treizeci de fete se îmbulzesc în jur, șușotind.

— Ce e?

— Ce e înăuntru?

Sora Clara scoate funda lată, albastră și deschide capacul. Umplutura de fân se împrăstie pe podea, dând la iveală cinci păpuși din lemn, cu buze roșii și rochii de mătase. Se aud suspine de încântare, chiotе și zgomot de îmbrânceli. Unele fete se împing să ajungă mai în față, încercând să le apuce. Anna Maria privește scena cu ochi de

vultur, până își dă seama că înăuntru nu e niciun instrument.

După-amiază, în vreme ce păpușile sunt trase și smucite prin dormitor, Anna Maria aleargă la dulap și scoate manuscrisul lui Tartini. Așază lângă el o foaie curată de scris. Studiază muzica și se gândește la cuvântul *cadenza*. Ocazia de a-și exprima propria personalitate, închide ochii și stă în tăcere, concentrându-se, permițând amintirilor de ieri, din atelierul de viori, să îi inunde simțurile, până ce notele izvorăsc din ea de parcă e însăși cerneala.

Lunile se rostogolesc unele după altele. Anna Maria petrece cele mai multe nopți singură, în sala de muzică, pregătindu-se de audiție, studiind lucrări de Tartini și Vandini, Marcello și Corelli, Lotti, Biffi și Porta. Se concentrează asupra muzicii lor, învață câte ceva în plus despre ei. Despre modurile în care s-au inspirat unii de la alții ori au adaptat ce au făcut ceilalți, despre profunzimile minților, despre surprizele notelor lor.

Viața din afara Pietà e înăbușită de ziduri groase, zăbrele de fier, plăci de sticlă. Abia așteaptă să iasă din nou acolo și să alerge cu briza în păr. Să alerge după vioara ei.

Uneori se întreabă unde se duce profesorul în fiecare zi, după ore. Îl privește printre zăbrelele de la geamuri cum părăsește clădirea Pietà și iese în întinderea deschisă a promenadei, apoi se face tot mai mic, îndepărtându-se. Și-l imaginează singur, la o măsuță de lemn, cu o singură lumânare care să îi țină companie. Se întreabă dacă într-o zi va putea să tragă un scaun și să se așeze lângă el.

Uneori se gândește la Paulina, și-o închipuie în colț, zâmbind și aplaudând când termină o piesă.

Uneori nu are decât culoarea drept călăuză.

O existență liniștită. Repetă, cizelează, urmărește, așteaptă. Doar ea, instrumentul și

mintea ei.

— Nu puteți merge mai repede?

E nevoie de toată tăria ca să nu o rupă la fugă. Peste poduri, pe lângă canale. Au trecut patru luni de la ultima vizită la atelier și astăzi a sosit, în sfârșit, ziua. Vioara ei e gata. Cu toate astea, el găfăie fără suflu, cu câțiva pași în urma ei, încetinind-o.

— Starea pieptului meu nu e gravă, dar face ca alergătura să fie oarecum irealizabilă, Anna Maria. Oricât de mult ți-aș aprecia entuziasmul, va trebui să ai răbdare cu mine.

Fata pufnește.

— Când voi fi directorul muzical de la Pietà, vom merge cu gondola, indiferent de distanță, spune fixând-o cu privirea.

Vorbele o fac să zâmbească și încetinește puțin, uitându-se la bărcile care pleoscăie pe canal. Apa e lăptoasă azi. Felul în care soarele de iarnă cade pe ea o face să arate ca un giuvaer adânc și complex.

Undeva în adâncul ei simte impulsul de a pași pe ea, doar ca să vadă dacă nu ar putea merge direct peste suprafața unduitoare. Dar face un pas înapoi. Apoi încă unul. Nu trebuie să se apropie așa de tare.

Se concentrează asupra culorilor și sunetelor orașului – mirosul de coriandru și busuioc din jardinierile de la ferestrele pe lângă care trec, nuanțele de albastru și verde ale unui cântec fredonat de un copil care trece pe stradă – până ce ajung la ușă. Bate în ea și o simte cum vibrează, de parcă îi oglindește nerăbdarea.

Așteptarea. Clicul zăvorului. Nicolò îi zâmbește larg de la înălțimea lui, cu ochi sclipitori.

— A sosit momentul, Anna Maria.

O conduce pe coridor. Pășește sprinten, plutind, până ajunge în salon, lângă *fortepiano*.

Vitrina se deschide. Fata întinde brațele. Și Nicolò îi înmânează instrumentul cu mâinile lui

mari, pătate de bătrânețe, punându-l în mâinile ei subțiri, albe și tinere.

E ușor ca fulgul. Fata îl ține în brațe ca pe un nou-născut, sprijinindu-i gâtul cu o mână și trupul cu cealaltă. Nu știe cât timp stă așa, simțind vioara în mâini. Nuanța ei roșu-închis, luciul neted, gâtul subțire, curbele perfecte, arabescul negru din capăt. Respirația fetei încetinește, devine mai calmă, mai blândă. Tocmai i-a fost pus în brațe membrul care îi lipsea.

Ridică vioara și simte cum intră perfect în căușul de sub bărbie, de parcă aici i-a fost dintotdeauna locul. Ia arcușul, cu fiecare fir de păr neted și la locul lui, și îl ridică la corzi. Va cânta un fa, la fel de roșu și de profund ca instrumentul pe care îl are în mână. Trage arcușul și simte cum corzile vibrează prin ființa ei când vioara se trezește la viață și își dezvăluie vocea în cântec. Sunetul e lichid, sclipitor, sublim. Roșul pe care se așteptase să îl vadă izvorăște și plutește în fața ei. Dar apoi face altceva. Tremură și se fragmentează înaintea ochilor, nemaifiind doar o culoare, ci o mie de nuanțe de auriu, castaniu și maro-roșcat. Un suflet adus la viață.

Îi dau lacrimile. Cu excepția cărții de joc și a biletului, e primul lucru cu adevărat al ei pe care l-a avut vreodată.

Vocea lui Nicolò o readuce în realitatea salonului.

— Crearea de viori e o afacere de familie. Înaintea mea, au fost tatăl și bunicul meu. Eu am făcut vioara tatălui lui Antonio, am făcut vioara lui Antonio și acum, pe a ta.

Îi ia pentru o clipă instrumentul din mâini, îl pune împreună cu arcușul pe bufet și o apucă strâns de mâini.

— Acum faci și tu parte din asta. Bun-venit în familie ție și instrumentului tău.

Familie. Nu e un cuvânt cunoscut ei. Se uită către vioară – către vioara ei – și promite să o

îngrijească și să o protejeze și că acum, că sunt împreună, vor realiza lucruri remarcabile.

— Mulțumesc, spune emoționată.

Cade o umbră și el e acolo, în colț, sprijinit de perete, zâmbind stânjenit.

— Ați pus bani ca să plătiți pentru asta? îl întreabă ea.

El își ferește privirea, timid. Dar încuviințează din cap, cu o singură înclinare, aproape imperceptibilă. Ea clatină capul, uluită.

— Vă mulțumesc amândurora, spune.

— Ar trebui să ne întoarcem, îi răspunde profesorul.

Fata simte cum i se încleștează maxilarele. Are nevoie de trei piese muzicale pentru audiere. I-a luat peste patru luni să perfecteze una; nici nu s-a apucat de celelalte două. Și mai sunt doar opt săptămâni.

Vioara e pusă delicat în cutie și îi e înmânată cu grijă. Își urmează profesorul în holul cu oglinzi și se oprește când ajunge la ușă.

Deodată, simte apă la picioare și e prea mult, nu se poate mișca.

El se întoarce spre ea.

— Ce s-a întâmplat?

Fata se uită la cutia din mână. Costul, perfecțiunea. Frica e ca un clopot care îi bubuie în piept. Dar e un semn de slăbiciune și de aceea o urăște. Refuză să o verbalizeze, să dea voce gândurilor ei.

Profesorul însă a înțeles deja.

— Crezi că aș lucra la cea mai prestigioasă instituție muzicală din Veneția dacă m-aș lăsa condus de îndoieli?

„Cea mai prestigioasă instituție muzicală din Veneția.” Nu a numit-o orfelinat, iar fetei îi vine să-l strângă în brațe pentru asta.

— Ei? insistă el.

Fetei i se strânge stomacul. Clatină din cap.

— Exact. Indiferent ce ți-ar spune vocea din minte, vreau s-o ignori. Concentrează-te pe asta.

Arată spre vioara din cutie.

— Arată-mi că o meriți.

Se vede în oglinda din spatele lui. Pare foarte tânără, mică pentru vârsta ei, și are obrajii îmbujorați de plâns. Încă e o nimeni. Și, cu toate astea, e aici, cu el, ținându-și în brațe propria vioară.

Profesorul se apropie până îi despart doar câțiva centimetri.

— Locul tău e aici, spune. M-ai auzit? Meriți asta. Simte cum toată ființa i se umple de însuflețire la aceste vorbe.

„*Locul meu e aici*”, își spune. „*Sunt Anna Maria della Pietà.*”

Duhoarea de gunoaie în putrefacție plutește în capelă dinspre canal. Odată cu ea intră și o adiere caldă de primăvară, prima pe acest an. E duminică după-amiază. Pe scena din față, cinci membre ale *figlie di coro* cântă o melodie corală tulburătoare. Sunetul se înalță, devenind tot mai plin și rotund în spațiul de deasupra, stârnind ecouri printre coloanele de piatră.

Anna Maria e la liturghie, dar nu se roagă. Are audiția peste o săptămână și își trece în revistă muzica în minte. Trebuie să interpreteze trei piese diferite, fiecare cam de cinci minute. Una dintre ele va fi secțiunea finală – și cea mai grea – din *Trilul diavolului*, singura piesă pe care se simte cât de cât sigură. Apoi va cânta primele două secțiuni din Sonata numărul 1 pentru vioară în re major de Corelli. Frazarea din a doua parte e dificilă. Ca și o propoziție, o frază are un început și un sfârșit. Dar uneori abordează notele prea abrupt, rupând fraza în bucățele urâte.

Fata de lângă ea cască, capul îi cade în piept, Biblia îi alunecă din poală și aterizează pe podea.

Și apoi mai e ultima piesă. Cea de Torelli. Au ales prima parte din Concerto în mi minor. Are un caracter diferit de celelalte două. Când o cântă, se simte puternică. De parcă mânuiește o sabie, nu un arcuș. Dar e rapidă și complicată, ca și celelalte două, și are o mulțime de puncte înșelătoare. Mâinile trebuie să se miște în moduri complet diferite, cu mare viteză, în exact același timp. Chiar și numai asta e foarte greu, în plus mai trebuie să nu falseze și să păstreze și un tempo constant.

Se uită în jos, la mână, și își dă seama că și-a înfipt unghiile în palmă. Adânciturile arată ca patru zâmbete sinistre îndreptate direct spre ea.

Vor discuta mâine toate acestea; are o lecție de două ore cu el după-amiază. Dar așteptarea e lungă și nu are voie să exerseze duminica.

Cu stomacul strâns într-un ghem greu ca plumbul, se uită cum vocalistele își împăturesc partiturile și iau loc. Pe scenă urcă un preot al cărui veșmânt cu imprimeu auriu unduiește pe trepte ca apa peste pietre.

Nu e suficient de bună. Nu e pregătită.

Luni, Anna Maria intră val-vârtej în sala de muzică pentru repetiție, exact când clopotele campanilei bat ora două. Lasă jos cutia viorii și o deschide așa cum face în fiecare zi – ca și cum nu îi vine a crede că un obiect de o asemenea frumusețe încă mai e înăuntru. Chipul îi strălucește de fericire când îl vede. Luciul, curbele, pura perfecțiune a acestui instrument!

Scoate din cutie și ține în față potențialul de a transforma în fluid ceea ce e tăcut, static. Are senzația că ar putea să facă țandări tot Pământul, să îl facă să vibreze și să se reverse. Mâinile unei fete și instrumentul acesta.

Lumina se reflectă din vioară, aruncând o strălucire pe chipul fetei. Sora Clara a avut dreptate, cicatricile de pe obraji ei sunt mai puțin vizibile decât erau în copilărie. Dar sunt tot acolo, dacă te uiți cu atenție.

Îi va lua puțin timp să își intre în mână, așa i se întâmplă mereu când nu exersează o zi. Iar ea și vioara încă mai fac cunoștință una cu alta. Sau, mai degrabă, fac iar cunoștință. E ca și cum au fost separate și acum trebuie să se cunoască din nou. Să își învețe una alteia ciudățeniile și preferințele, cum să își poarte de grijă una alteia și să se protejeze, cum să o pună pe cealaltă în lumină. Procesul e în desfășurare, dar ia timp – ceva ce ea nu prea are.

Trec cinci minute și acum stă la fereastră și bate nerăbdătoare din picior. Lungește gâtul, încercând

să îl zărească venind grăbit pe promenadă către clădirea Pietà. Când nu-l vede, iese grăbită pe coridor.

Se ciocnește de ceva care năvălește în încăpere exact în aceeași clipă când ea sprintează afară. Capul i se izbește de tocul ușii cu o bufnitură.

— Doamne, Anna Maria, ai pățit ceva?

O vagă licărire îi înconjoară câmpul vizual.

— Ce...?

Se străduiește să își focalizeze privirea până ce vede buclele blonde, chipul frumos. Până ce i se strânge stomacul.

— Unde e? întreabă ea.

Signore Conti intră cu pași iuți și începe să își pregătească lucrurile pentru oră.

— Mă tem că iar nu se simte bine. Știi de boala lui de piept și...

— Nu..., abia șoptește ea.

Nu se poate să se întâmple așa ceva. Nu acum, nu când audiția e așa aproape.

Capacul clavecinului se trânteste cam tare.

— Îmi pare nespus de rău să te dezamăgesc, Anna Maria, dar azi va trebui să înduri încă o lecție de la mine și asta e.

Îi vine să dea un pumn în ceva. Se gândește la capelă, la bărbați așezați în bănci, cu carnețele. „Prea inteligentă pentru măritiş.” Simte că-i îngheață sângele în vene.

O flacăra pâlpâitoare e singura lumină ce cade asupra ei și micile globule de ceară picură pe raft. E într-o cameră mică de lângă bucătărie, unde o cadă din lemn a fost umplută cu apă caldă și tapetată de jur-împrejur cu o pânză de in. Afară, un șir de fete își așteaptă rândul la baia lunară.

Clădirea șuieră, căci fisurile din zidărie permit aerului rece al nopții să se strecoare înăuntru.

Tremurând, Anna Maria își dă jos sarafanul. Își încrucișează brațele peste pieptul gol, protejând de frig movilitele apărute acolo de câteva luni, și intră

în apă. Pe vremuri putea sta confortabil în capul oaselor în cada cu apă, dar acum, că e înaltă și slabă, e nevoită să își ridice genunchii la piept ca să intre cât se poate de adânc și să îi fie cât se poate de cald. Particule de piele și murdărie de la fetele dinainte plutesc la suprafață. În această seară e a șaptea la rând. Nu e cea mai rea poziție. Nimeni nu vrea să fie la sfârșit, când apa e rece și mizerabilă și tot te pun să te speli.

Ia de pe jos o perie de lemn și începe cu brațele. Cu fiecare *hârș-hârș*, *pleosc*, *hârș-hârș*, *pleosc*, coji de jeg i se desprind de pe piele. Sentimentul că nu mai are timp deloc îi dă palpitații.

Se trezește că se gândește la el. Profesorul i-a spus că afecțiunea nu e gravă, dar se simte rău foarte des. Cine îl îngrijește? Nu îi place gândul că suferă singur și urăște faptul că boala le întrerupe progresul.

Dar, în timp ce se freacă, mintea începe să-i zboare către apă, ritm și bărci involburând laguna. Către valuri pe canal și vele sclipind în soare. O senzație ce crește în intensitate. Tot mai mult și mai mult. Iar acum: culori!

Sare în picioare și cam jumătate din apă se revarsă peste marginea căzii, inundând podeaua. Înșfacă halatul de bumbac împăturit pe scaunul din colț, dă ușa de perete și o rupe la fugă sub privirile șocate ale fetelor care așteaptă afară. Gonește după note, lipăind cu tălpile goale pe podeaua de piatră, pe care lasă urme lichide, iar notele fulgeră pe lângă ea, aurii și albastre, portocalii și cenușii, negre și verzi și albe. Când ajunge la dulapul ei, de la etajul trei, deja găfâie. Le-a întrecut, așa că trebuie să se întoarcă. Încearcă să-și aducă aminte, să le rețină.

Ivăr. Felinar. Lumină. Scrie. Se întinde la propriu după ultimul șir de note – un galben viu – și îl trage în jos, pe hârtie.

Abia pe la jumătate își dă seama că se întâmplă ceva extraordinar. A început din colțul din dreapta-

jos al manuscrisului și urcă treptat către colțul din stânga-sus.

Piesa iese din mintea ei invers.

Cumva, are sens. A depășit-o pe coridor și acum o trage înapoi spre ea, pe pagină, notă cu notă, culoare cu culoare. Se revarsă din trupul ei în existență, iar bătaia inimii ține cadența. Așa trec minute bune, însuflețite și absurde în același timp, de parcă simte cum i se dilată mintea. Până se oprește – oftează și, în acel moment, ușurarea e ceva palpabil, ce îi părăsește trupul. Șaptesprezece pagini de cântec. O bucățică din ea, transformată.

Mărți, el e iar bolnav. I se spune că va mai lipsi cel puțin încă o zi. Îngrijorarea îi face stomacul ghem.

Se întinde peste manuscrisele împrăștiate pe pupitru și își scoate vioara din cutie. O ține în brațe ca pe un copil și descoperă că asta o mai liniștește.

Soarele s-a transformat dintr-o lămâie mică, undeva sus, pe cer, într-o piersică uriașă ce atinge orizontul, își aruncă lumina blândă peste lagună și intră în încăpere prin ferestre, scaldând totul în aur.

Se uită în jos, la instrument, și oftează. Vor trebui să meargă singure mai departe.

Își îndreaptă atenția spre piesa lui Torelli pe care o studiază de ceva vreme. Începe să cânte primele măsuri, dar ceva nu e în regulă. Notele sunt corecte, însă nu simte nimic. Încearcă iar și iar, până ce se trânteste cu spatele pe spătar, cu ochii strâns închiși de nervi.

Câteva clipe mai târziu, când îi deschide, vede în prag o siluetă. O cutie de oboi în mână și un mic zâmbet pe buzele roz. Nu au mai vorbit din ziua în care a venit mama Agatei. Văzând-o așa de aproape, Anna Maria simte un puseu de energie, ca fulgerul deasupra lagunei.

— Bună? spune Paulina, de parcă întreabă.

— Bună, răspunde Anna Maria.

O pauză, aerul parcă se rarefiază, apoi...

— Îți dă de furcă?

Paulina face un pas spre ea și arată cu degetul spre manuscrisul de pe pupitru.

Anna Maria nu aude întrebarea. Paulina e aici, în ușă, spune ceva. Vorbește și cuvintele îi sunt adresate ei.

— Piesa de Torelli, specifică Paulina.

Dar se mută de pe un picior pe altul, părând că sovăie.

— Ori poate ar trebui să... Las-o baltă.

Se întoarce să plece și Anna Maria se ridică și spune:

— Stai. Piesa de Torelli. Da, îmi dă de furcă, da.

Pe chipul Paulinei se așterne o expresie afectuoasă și se apropie. Trage un scaun, îl pune lângă Anna Maria și își lasă oboiul la picioare. Concentrându-se, își trage mâinile în poziție iepurească. Annei Maria îi vine să i le ia într-ale ei, să o strângă în brațe și să își pună capul pe umărul ei.

— E o bucată fascinantă, spune Paulina privind acum mai atent notele și urmărind cu degetul melodia.

Anna Maria dă din cap, încercând să nu zâmbească. Paulina a venit. Paulina vorbește cu ea.

— Felul în care vioara se ridică deasupra orchestrei și apoi plonjează înapoi, împletindu-se cu ea.

Își dă după ureche o șuviță palidă.

— Sunt foarte multe suișuri și coborâșuri, iar notele o iau în direcții neașteptate.

Asta știe și Anna Maria. Îi amintește de micul peștișor metalic pe care îl vede în canal cum tâșnește încolo și-ncoace, sclipind în soare. Dar când o aude pe Paulina spunând asta, așa de aproape de ea, i se face pielea de găină.

— Piesa e vioaie și are foarte multă varietate, spune și ea, în acord cu Paulina.

— Vrei să o mai cânti o dată, pentru mine, de aici? spune Paulina arătând spre primele măsuri.

Cu degete tremurătoare, Anna Maria duce vioara sub bărbie. Un amestec de culori, ca de obicei, vii și limpezi și...

Deodată, Paulina îi atinge brațul.

— Asta e, felul în care o interpretezi. E toată veselă – prea veselă. Nu îți mai lași loc de nimic altceva.

E ceva ce profesorul nu i-a sugerat niciodată.

Anna Maria zâmbește și se uită la Paulina. Manuscrisul cade fluturând la podea, dar nu observă. Începe să cânte mai cu blândețe, ademenind sunetul din instrument ca pe o pasăre din cuib. Atinge coarda așa de delicat, că începutul sună mai degrabă ca o respirație decât ca o coardă lovită. Lasă sunetul să crească și să se dezvolte, până când e o fântână ce se revarsă și se întinde până la cer.

— Așa, fă-le să vină la tine, aprobă Paulina din cap și se ridică să plece.

Ajunsă la ușă, spune:

— Caută întunericul din lumină.

Îl simte înainte să îl vadă. E vineri după-amiază, cu trei zile înainte de audiție, și așteaptă lecția particulară. El e sprijinit de tocul ușii, în picioare, privind-o. O întâmpină cu un zâmbet fugar.

Intră în sală, dar se mișcă mai încet ca de obicei. Fata aude cum îi huruie respirația în piept.

— Vă simțiți mai bine, *maestro*? îl întreabă.

— Oarecum, spune el, cu buzele strânse.

Se așază la catedră și îi spune să înceapă. Fata ajunge la partea a doua a piesei de Corelli și greșește mai multe note. O face să se crispeze, iar culorile din mintea ei sunt tulburi.

Profesorul se ridică brusc. Ea încearcă să își mascheze icnetul speriat.

— Te concentrezi prea tare acolo.

Își controlează expresia, ca să o privească mai blând.

— Lasă-te condusă de arcuș. Și nu ezita între părți, păstrează fluiditatea și încheietura flexibilă.

Fata se strâmbă.

— *Bum-bum-ba*, spune el, bătând cu două degete în catedră. Ține ritmul. Te grăbești la ultima secțiune.

Anna Maria simte că i se strânge stomacul. A observat că accelerează spre sfârșit, și-a spus și ea asta la începutul săptămânii. Dar una e să gândească ceva și alta, să-și supună mâna.

Probabil că îi vede îngrijorarea pe chip.

— E în regulă. Zâmbește.

— E în regulă. Încearcă încă o dată.

Dar nu e în regulă. E nemulțumit de ea. Face greșeli.

— Prea repede.

De-acum începe să se plimbe prin încăpere, iar huruiala din piept devine mai pronunțată din cauza efortului.

— Iarăși prea repede, chiar și în partea grave.

— Încerc, spune ea, lăsând vioara pe lângă corp.

Dar, când o cânt, pare aproape corect.

— Nu e corect.

Se oprește brusc.

— E mult prea repede. Trebuie să arăți publicului că nu doar o cânti, ci o simți. Aici e vorba de reputația mea, Anna Maria. Înțelegi asta? Dacă ești prea imatură, dacă nu reușești să stăpânești o simplă piesă, nu ar trebui să te las să participi la audiție așa de tânără.

Obrajii fetei iau foc. Simte că îi dau lacrimile.

— Iar, spune el, stând acum cu spatele. Fata strânge din dinți și începe să cânte.

— Nu, se răstește el, răsucindu-se spre ea.

Nu le poate opri – lacrimile i se revărsă pe obraji. Și e furioasă pe ea însăși din cauza asta. Îi vine să ridice mâna și să își dea o palmă peste față, ca să își revină, își șterge cu brutalitate obraji, folosind dosul mâinii în care încă ține strâns arcușul.

Profesorul vine spre ea spunând:

— Sunt sigur că crezi că te torturez. Dar tortura e orice altceva. Tortura e lumea fără muzică, nu înțelegi?

Normal că înțelege.

— Ai prefera să spun „bravo, felicitări că ai încercat”? Ai vrea să fiu așa de indulgent?

— Nu, spune ea, ștergându-și iar obrazii. Dar mi-a fost greu să descifrez piesa...

Face o pauză, apoi adaugă șoptit:

— Singură.

— Ai avut lecții cu signore Conti. Nu ai nicio scuză pentru porcăria asta.

— Ba, de fapt, nu am avut, spune ea, simțindu-se de-acum pusă pe ceartă, în defensivă.

— Nu ai avut?

— Am fost la lecții, dar...

Nu ar trebui să o spună, dar cuvintele insistă să fie rostite.

— Signore Conti e inutil.

Vede cum în maxilarul profesorului se flexează un mușchi. Ar putea fi un semn de furie sau de amuzament. Nu e sigură dacă e încântat că nu îl place pe signore Conti sau furios că nu a profitat de lecțiile cu el.

— Dar sunt de acord, sună cumplit, adaugă. Nu vreau să-mi spuneți că nu e așa.

El trage adânc aer în piept și se duce iar la fereastră. Se aud chicotelile demente ale pescărușilor care plutesc în văzduh.

Când vorbește iar, are tonul mai calm.

— Tata a fost violonist, la fel și tatăl lui. Amândoi faimoși în Veneția și chiar mai departe. Utilizarea instrumentului a venit de la sine și pentru mine, dar nu mi s-a dat voie să cânt. Familia noastră – mușcă cuvântul ca pe un fruct amar – era prea mare și responsabilitatea de a le asigura traiul a căzut pe umerii mei. Vioara nu a fost considerată o carieră serioasă, deși eram,

practic, urmașul firesc la „tron”. Muzica a trebuit să lase loc religiei.

— Nu aveți voie să cântați?

— Chemarea mea era preoția sau cel puțin așa mi s-a spus. A fost nevoie de mulți ani și multe certuri ca să ajung unde sunt acum.

Îi face semn cu degetul să vină la el. Ea i se alătură. Dincolo de zăbrelele încrucișate ale geamului, laguna e o pătură argintie unduitoare. Vântul o împinge spre vest, spre est, apoi iar spre vest. Mișcarea e necontenită, imposibil de oprit.

— Și tu vrei să fii excelentă. Văd asta. Doar încerc să îți ofer această posibilitate. Forțez oamenii să treacă dincolo de ceea ce se așteaptă de la ei. Îi forțez până ating excelența fiindcă eu nu am avut pe nimeni care să mă ajute.

Ea dă din cap, sorbindu-i cuvintele, cu ochii verzi pironiți în ochii lui cenușii. Îi învăluie o tăcere blândă.

Se apleacă mai aproape de ea. Ridică mâna și dă deoparte un fir de păr căzut pe obrazul ei. Cu voce scăzută, spune:

— Să știi că devii chiar fermecătoare.

Fata clipește, luată prin surprindere de cuvintele la care nu știe cum să reacționeze. Se gândește o clipă la Nicolò, de la atelierul de viori. Oare și el i-ar spune așa ceva fiicei lui?

Pe fereastră intră o adiere și, deodată, profesorul se aricește – o scoică ce se închide cu un pocnet final.

— Deci, spune el, împreunându-și mâinile, înțelegi ce trebuie să facem aici. Hai să revenim mai târziu la partea a doua a piesei lui Corelli. Arată-mi acum Torelli.

Scoate repede partitura din caietul de manuscrise. Apoi cântă, dându-și seama că modalitățile găsite pentru a emite cu delicatețe sunetul sunt de ajutor. Când termină, el e iar cu spatele la ea.

— Asta merge. Dar fii atentă la tempo. Când te grăbești, pierzi din claritate. Notele se amestecă într-o zeamă lungă.

Zeamă lungă? Ceva se frânge iar în inima ei.

— Și acum, *Trilul diavolului*, îi cere el.

Trec prin piesă de încă trei ori. Abia așteptase să îi arate *cadenza* ei, ideile proprii pentru piesa lui Tartini, dar atmosfera e tensionată și apăsătoare ca plumbul. Nu știe ce se va întâmpla cu adevărat dacă încearcă să împărtășească cu el chiar acum această parte sacră din ea.

În cele din urmă, se întorc la Corelli. El abia dacă scoate două vorbe cât ea cântă, iar tendoanele din partea cărnoasă a antebrațului încep să o doară. Aproape că nu a coborât deloc instrumentul, în mai bine de o oră. Când termină, el începe să-și strângă lucrurile. Fata crede că o să plece fără să îi spună un cuvânt, dar el ridică privirea în ultima clipă.

— Două dintre aceste piese sunt gata pentru audiție, dacă nu îți pierzi concentrarea. Dar la Corelli încă ai de lucru. Vei exersa și sâmbătă, și duminică. O să am grijă să îți dea voie sora Madalena. Până luni, spune el.

Și pleacă.

Lingura lovește repetat suprafața, metalul cufundându-se în adâncurile pline de cocoloașe. O parte din lichid fleoșcăie peste marginea farfuriei. Fata de lângă ea se strâmbă și se trage puțin mai încolo.

Anna Maria se uită lung în castron. Un amestec de bej și gri, cu câteva boabe de fasole storcite plutind la suprafață. Supă. Nu vrea ca muzica ei să fie comparată cu această monstruozitate.

Vizavi de ea e o masă plină cu membrele din *figlie di coro*. Chiara, de la concertul din urmă cu niște ani, stă cu capul sprijinit în pumn și râde de ceva ce spune Giulia, fata de lângă ea. Anna Maria a auzit-o cântând – sună ca o pasăre în zori de zi, un sunet clar, pur și puternic. Și mai e acolo și

Bianca, care cântă la oboi de parcă e făcut din aur pur – prețios și valoros în mâinile ei.

Anna Maria își soarbe mâncarea cu zgomot, privindu-le. E la un pas de muzicienele excelente, de excelență. Dacă reușește să rezolve la timp problemele cu piesa lui Corelli.

Castronul e aproape gol, dar mai aruncă puțin peste margine, ca să îl golească de tot. Inima începe să îi bată tare. Duce grăbită farfuria în bucătărie. Când să iasă, se aude strigată. Se întoarce, strângând tocul ușii.

Paulina vine spre ea cu coatele lipite de coaste și mâinile împreunate. Zâmbește.

— Am auzit că luni ai audiția. Voiam să îți urez succes.

Anna Maria simte o fluturare de emoție în stomac. Un zâmbet ușor începe să îi răsară pe buze și dă să răspundă.

Dar se aude un scârțâit și o bufnitură. Iar apoi durerea explodează în toată mâna.

— Ai noroc că e doar un deget, spune vesel sora medicală, scuturându-i puțin mâna, ca să testeze oasele, ceea ce o face să scoată un țipăt de durere. Din câte am auzit, puteai să le rupi pe toate.

Paulina stă în ușă, clătinând din cap.

— Nu a fost vina ta, spune Anna Maria, strâmbându-se de durere.

— Ți-am distras atenția, îmi pare rău, sunt...

— Nu e chiar așa de rău, pe cuvânt, spune Anna Maria.

— Hai, fugi de-aici!

Sora o concediază pe Paulina cu un gest.

— Dar nu pot să...?

— Ieși!

Paulina aruncă o ultimă privire spre Anna Maria și pleacă.

Imediat după accident, Anna Maria nici nu a știut ce se întâmplase, căci mintea îi scânteia de durere. Sora a spus că unul dintre străvechile șuruburi se desfăcuse și astfel ușa imensă și grea s-a trântit peste degetul mic al mâinii cu care ține arcușul, când ea se uita în altă parte.

Un val de durere se propagă spasmodic de la încheietura degetului în sus și Anna Maria e nevoită să își muște obrazul ca să nu țipe. Dar greața care urmează nu are legătură cu această senzație fizică. Mâine e audiția.

Sora se întoarce și scoate din sertarele poliței de metal o atelă din lemn și un sul lung de pânză de in. Începe să bandajeze degetul îndurerat, legându-l de cel de alături. Pe fruntea Annei Maria răsare o peliculă subțire de sudoare.

— Poftim.

Sora îi dă o cârpă umedă. Se întoarce spre o masă plină cu sticlute și ia una pe a cărei etichetă scrie „laudanum” cu litere mici și înflorite. Apoi ia

o sticlă mai mare, fără etichetă, o destupă și toarnă în ea câteva picături de laudanum. Lichidul e maro-roșcat. Îi întinde Annei Maria sticla mai mare.

— O sorbitură mică înainte de culcare și mâine câte una la trei ore.

Anna Maria dă din cap, serioasă. Sora o bate pe umăr și îi spune să se ducă în dormitor și să se odihnească.

În clipa în care iese din *infermeria*, Anna Maria aruncă cârpa pe pietrele din curte și scoate bandajul. Durerea o săgetează în sus, prin braț. Degetul are o adâncitură acolo unde l-a lovit ușa, imediat sub încheietură, și se formează movul lucios al unei vânătăi. Dar umflătura nu e prea gravă. Cât timp nu spune nimic, nu vede de ce ar trebui să știe altcineva ce a pățit. Bagă sticla cu medicament în sarafan. Trebuie să îl păstreze pentru mâine, înainte de audiție. Apoi urcă scara în spirală până la sălile de muzică, simțind cum durerea ascuțită se transformă într-una mai surdă, ce pulsează. Se strâmbă, strânge din dinți și se apucă iar să exerseze.

Nu o trezesc pocniturile. Când sora Madalena trece pe lângă pat, smucindu-și degetele unul câte unul, Anna Maria e deja cu ochii larg deschiși, cu o grimasă de durere pe chipul întors în sus. La fiecare pocnitură, tresare și simte cum i se ridică bila în gât. Are mâna dreaptă sub pătură, ascunsă de inspecție. E convinsă că de acum trebuie să fie cât o găleată și îi e groază să se uite. Durerea îi străbate mâna în puseuri intermitente și apoi pulsează în jurul încheieturii degetului. Tot trupul fetei e ud și scuturat de frisoane, salteaua e îmbibată de sudoare și toată pielea îi e lipicioasă și palidă. Iar ea e furibundă.

Trebuie să mai fie pe puțin trei ore până să se crape de ziuă, dacă sora Madalena face al doilea

rond al nopții, iar Anna Maria nu a pus geană pe geană de durere.

— De ce? șoptește către tavan.

E pe punctul de a avea totul. Trebuie să fie odihnită și calmă înainte de audiție.

Se rostogolește pe o parte, manevrându-și cu grijă trupul, ca să nu își miște sau atingă mâna. Începe să scrâșnească din dinți și mușchii maxilarului se încordează, pulsând. Ar fi trebuit să stea aseară să exerseze până mai târziu, dar durerea era prea puternică. Îi era greu să țină și arcușul, darămite să treacă prin toate piesele. Se uită la noptieră, pe care stă sticluța în lumina lunii.

Privirea îi zboară spre vioară, care așteaptă lângă pat, cuibărită în cutie. Oare să renunțe? Asta trebuie să facă? Cutia nu se leagănă, nu îi dă niciun semn, niciun răspuns.

Pulsația explodează iar.

— Nu pot, spune întinzându-se după sticlă. Trebuie să dorm.

Deșurubează capacul cu o mână și bea o dușcă zdravănă. Gustul amar, grunjos, o face să se înece. Se șterge la gură cu antebrațul, se lasă pe spate și respiră, înăuntru, în afară, înăuntru, în afară, până când durerea și lumea se contopesc deplin. Alunecă undeva deasupra și în afara lor, iar acestea se topesc în neant.

E într-un tunel, un tunel făcut din culori. Curge prin el ca apa printr-o țeava, iar culorile se răsucesc și se unduiesc, înainte și înapoi, în jur. Fiecare culoare e ca un fir lung și gros, dar cu propria textură, unică. Unele sunt netede și mătăsoase, unele, brăzdate de făgașuri, ca piatra, altele sunt țepoase și tăioase. Întinde mâna să atingă una și tot universul se răstoarnă. Nu mai e un tunel, ci un cerc, cu ea în centru. Se învârte acum, tot mai repede și mai repede, iar culorile se amestecă, până ce nu le mai poate diferenția unele de altele. Sub ea, în centrul vârtejului, apare o

gaură neagră. Face un pas înainte, vede cum apa se vâlurește sub ea și plonjează înăuntru.

Simte pe obraz ceva cald și moale. Împinge obrazul în atingere, ca o pisică torcând de plăcere, și ascultă sunetele. Tropăit de picioare pe piatră și surori discutând încet despre treburi casnice și...

Sare brusc în capul oaselor. Paulina, aflată lângă ea, sare înapoi, luată prin surprindere.

— Ești trează, spune ea, adunându-se. Bine. Am... am venit să văd ce faci. Surorile au spus că ai făcut febră azi-noapte și că tremurai și vorbeai în somn. Te-au lăsat să stai în pat până la prânz. Îmi pare așa de rău pentru mâna ta, Anna Maria, e numai vina mea, nu ar fi trebuit să...

— Prânz? repetă Anna Maria, smulgând păturile de pe ea. Am audiția în două ore! Trebuia să repet toată dimineața.

Se ridică, apoi, simțind că îi vine să vomite de amețală, se așază la loc. Își duce mâna teafără la păr, dând brutal deoparte șuvițele lipite de față, iar apoi se uită în jos. Cu toate că durerea începe să revină, cealaltă mână are totuși dimensiunea normală, iar vânătaia mov nu arată cu mult mai rău ca ieri. Dar nu va mai bea din sticluță. Nu poate să riște să adoarmă la loc.

— Tu tot vrei să participi la audiție azi? spune Paulina, uluită.

— Normal că vreau, o repede Anna Maria. Trebuie doar să îmi găsesc...

Se aruncă în față după pantofi și Paulina o apucă de umeri, ca să nu cadă din pat.

— Aha, spune Paulina. Stai aici. Odihnește-te puțin.

Mă întorc.

Anna Maria stă lungită, neajutorată, frecându-și fruntea cu mâna stângă, blestemând-o pe cea dreaptă, până ce Paulina se întoarce cu o cană plină cu ceva închis la culoare, acru și aburind.

— E cafeaua bucătăresei. Cică ajută – am văzut-o bând dimineața după ce consumă prea mult vin la cină.

Obrajii Paulinei se îmbujorează de emoție poznașă. Annei Maria i se strânge inima. I-a fost tare dor de ea. Dar nu îi spune. Se mulțumește să dea lichidul pe gât, strâmbându-se din cauza gustului astringent, de acid.

Și așteaptă.

Anna Maria stă pe podeaua rece de piatră din fața celei mai mari săli de muzică, la capătul coridorului de la etajul trei, cu genunchii strânși la piept și cutia viorii lângă ea. Îi bubuie inima. Poate de la cafeaua amară, de la sticluța cu medicament sau de frică.

Piatra rece îi domolește durerea, așa că stă cu palma lipită de ea. Din vânătaia mov încep să apară câteva dungulițe roșii, furioase, dar deocamdată durerea e suportabilă.

O șoaptă o face să se uite spre stânga. O altă fată vine grăbită spre ea, cu o coadă lungă împletită legănându-se încolo și-ncoace și o cutie de vioară în mână.

O cheamă Margot? Martinique? Anna Maria a văzut-o la orele de croșetat dantelă, dar nu știa că e violonistă, nu știa că participă la audiție. E cu cel puțin doi ani mai mare ca ea.

— Aici se ține audiția pentru *figlie*? spune fata arătând în față.

Anna Maria încuviințează din cap. Se lasă în jos, cu spatele lipit de zid, până ajunge să stea lângă Anna Maria.

— Te deranjează dacă stau cu tine?

O deranjează. Se pregătește să recapituleze în minte muzica. Dar, nu știe de ce, poate din cauza oboselii ori a durerii persistente sau a senzației pe care o are în adâncul inimii că e pe cale să dea greș, spune:

— Bine.

Fata îi zâmbește și colțurile ochilor i se încrețesc. Pentru o clipă, îi amintește de Agata. Oare cum ar fi arătat acum? I se strânge inima și alungă gândul din minte.

Sora Agostina, o femeie subțire, cu o față ca de pasăre, scoate capul pe ușă.

— Marta della Pietà, spune repezit.

— Eu sunt.

Marta se ridică iar în picioare, entuziasmată. Se uită la Anna Maria.

— La revedere, atunci. Succes!

Anna Maria dă scurt din cap.

— Și ție la fel, gândind în același timp: „Pică. Ai să pici.”

Nu o scapă din ochi pe Marta până intră în sală. Un vânător pândindu-și prada. Ușa se închide cu un pocnet. O pauză, câteva minute de mormăieli, apoi Marta începe să cânte.

Anna Maria scoate un geamăt și dă capul pe spate până se lovește de perete. Marta e bună. E foarte bună. Aproape că e dureros să o asculte.

Acum nu mai vrea să intre, după această audiție. Nu în starea în care e. Bagă degetele în urechi, închide ochii și trage adânc aer în piept.

„Ai nevoie de asta”, își spune. „Nu uita de podium, de mulțime.” Aude publicul strigând plin de adorație: Anna Maria, Anna Maria!" Și atunci își scoate degetele din urechi.

— Anna Maria della Pietà, spune iritată sora Agostina. E timpul.

Când ajunge pe pragul dintre coridor și sala de audiții, se oprește. Strânge puțin mai tare mânerul cutiei, ridică bărbia și intră hotărâtă.

Apoi simte cum stomacul i se face ghem.

Doisprezece bărbați sunt așezați în șir în fața ei. Se așteptase să fie unii dintre profesorii de muzică și surori, dar nu se gândise la asta. Nu la toți acești ochi, la acești ochi de bărbați cântărind-o din priviri, judecând-o.

Fiecare dintre ei are în față un mic pupitru de lemn, o pană, niște pergament și o călimară. Vorbesc între ei, fără să o bage în seamă. Fata trece iute în revistă șirul, studiindu-le hainele și trăsăturile. Manșete din dantelă, nasturi ce abia stau închiși peste pânțele proeminente. Lăsând deoparte lungimea perciunilor și culoarea părului, parcă a intrat într-o cameră plină cu multiple exemplare din aceeași persoană.

Ochii îi fug spre colț. Profesorul stă lângă fereastră, cu brațele încrucișate la piept, cu spatele lipit de perete și picioarele puțin întinse în față. În comparație cu ceilalți, arată sărăcăcios în haina simplă, maro și nădragii crem. Dar soarele îi face părul să strălucească în culoarea unei viori. „Nu contează că nu are aur și dantele. Are măiestrie”, își spune ea cu mândrie. Are talent.

El îi oferă o scurtă înclinare din cap și nimic mai mult. Degetul îi tresare, declanșând un val de greață ce pulsează prin tot corpul. Când își privește mâna, își dă seama că tremură.

Surorile Clara și Madalena încheie șirul de bărbați, fiecare la câte un capăt, ca niște suporturi albe de cărți.

În față ei e un stativ pentru partituri și un scaun de lemn. Se duce spre ele.

— Te rugăm să începi când ești pregătită, spune un bărbat din capătul din stânga, de lângă sora Clara.

Are vocea mai subțire decât se aștepta, nazală. Anna Maria recunoaște sprâncenele. E guvernatorul Ciuvan, cel care a văzut-o cântând când avea doar opt ani. Se uită iar la șirul de bărbați. Sunt toți guvernatorii Pietă.

Pune cu grijă cutia viorii pe scaun, o deschide și simte cum sângele îi năvălește în obraji. Nu știe de ce, dar îi ia mai mult ca de obicei. Aude fiecare respirație, fiecare târșăit al tălpilor pe podea. Încearcă să se concentreze asupra instrumentului.

Îl ridică la bărbie și îl conectează la trup.

Ridică arcușul cu mâna al cărei deget mic tremură necontrolat. Dă să atingă corzile pentru prima dată, când cineva o bate apăsător pe umăr.

— Copilă, ți-ai uitat partitura. Scoate-o repede!

Sora Agostina e lângă ea.

— Ăăă... nu am, spune Anna Maria, lăsând iar arcușul jos.

— Păi du-te și adu-o, șuieră sora Agostina, întorcându-se apoi să zâmbească bărbatilor, care stau tăcuți. Și o privesc.

— Nu, vreau să spun..., nu am nevoie. Mulțumesc.

Anna Maria se foiește de pe un picior pe altul. Sora Agostina se uită la ea de parcă tocmai a căzut în cap. Dar face o reverență și se duce cu pași grăbiți în fundul încăperii, fără să mai scoată o vorbă. Guvernatorul Ciuvan se încruntă, dar nu spune nimic. Anna Maria se uită la profesor, care înclină aproape imperceptibil din cap. „Continuă.”

O clipă, e paralizată. Avea de gând să înceapă cu Corelli, încet și calm, ca să-și intre în ritm. Dar piesa pe care o știe cel mai bine e *Trilul diavolului*. Poate ar trebui să înceapă cu aceea, să încerce să scoată din ea măcar o piesă bună la audiție. Se aud o tuse și o foială nerăbdătoare.

Trebuie să ia o decizie. Trebuie să se grăbească.

Și atunci înțelege. În acest moment, vrea să se simtă, mai mult decât orice, puternică. Muzica poate să îi ofere asta. Va începe cu Torelli.

Începe, așteptând culorile să-i apară înaintea ochilor, să o ghideze, dar ele nu vin. Poate din cauza emoțiilor, a senzației de vomă care i se ridică în gât. Nu are timp să afle. Trebuie doar să se concentreze asupra mâinilor, a mișcării arcușului, asupra emiterii notelor iute și corect, exact așa cum a exersat. Când termină piesa, e transpirată și își dă seama că degetul rupt a început să o doară. Aruncă o privire către cei din juriu, dar toți au capetele plecate și scriu frenetic litere înflorite pe teancul de pergamente.

— Piesa următoare, spune guvernatorul Ciuvan fără să o privească.

Corelli. Se străduiește din răputeri să înceapă lent, să dea notelor expresivitate și profunzime, dar degetul îi distrage atenția cu constante săgeți de durere. Culorile iar nu vin. Se grăbește și știe asta. Face o grimasă, strânge din dinți și își plantează și mai bine picioarele în pământ.

Partea a doua, mai rapidă, e doar o ceață. Încearcă să țină minte să nu redea notele prea agresiv, să rotunjească frazele muzicale, dar de-acum îi zvâcnește toată mâna și îi e greu să se concentreze la orice altceva.

Măcar asta e tot. Mai are una și apoi se poate duce înapoi în dormitor, ca să se ascundă sub pături și să plângă. Lumea n-are decât să o înghită, nu mai contează. Fiindcă ce altceva o așteaptă? Dacă ratează șansa asta, are de înfruntat bărbații cu carnețele. Dacă ratează, ce mai contează?

Trilul diavolului. L-a păstrat la urmă. Când ridică arcușul la corzi, își imaginează diavolul în picioare în colțul sălii, cu păr roșu și gură neagră. Se uită la ea, o posedă. Îi întoarce privirea, până ce el pleacă ochii, și simte notele tremurând în ea chiar înainte să înceapă să cânte.

Culorile. Erup din gura diavolului și țâșnesc în încăpere, se ridică tremurătoare prin scândurile podelei și scapă libere în aer. Vibrează peste capetele bărbaților care o privesc. Se joacă cu ea, ademenind-o. Li se predă, le lasă să ocupe fiecare firidă a minții ei. Nu cântă la vioară, ea și vioara pur și simplu fac piruete printre nuanțele galbene, albastre și verzi, care curg între ele.

Ajunge la *cadenza*. Nu s-ar putea opri nici dacă ar vrea. Notele inventate pulsează, revărsându-se din trupul ei în tonuri de albastru, auriu și verde.

Profesorul se îndreaptă de spate, cu ochii la ea. Face un pas spre ea, apoi încă unul. Știe că e lucrarea ei, că partea aceasta e a ei.

Trage arcușul o ultimă dată peste corzi. Tresare când un fulger de durere țâșnește din deget în sus, pe braț. Apoi se uită la guvernatori.

Aceștia o privesc fără o vorbă.

Niciun zâmbet, nicio urmă de emoție, la niciunul. Își pune vioara în cutie și pleacă în tăcere, simțind că se rostogolește în adâncuri și apa o înghite cu totul. Ajunsă la ușă, încetinește, se dă într-o parte și iese grăbită.

O altă fată trece pe lângă ea. E mai mare, mai înaltă și merge cu mai multă siguranță de sine. Acum e audiția ei.

E exclus să poată mânca, la fel și să doarmă. Astăzi, la prânz, numele celor acceptate în *figlie di coro* vor fi afișate pe coridorul sălilor de muzică. Sunt trei locuri pentru vocaliste, două pentru oboiste și unul pentru o violonistă. Numai unul. Anna Maria nu se va duce să vadă, asta a hotărât deja. Nu poate să stea acolo, de bunăvoie, și să vadă alt nume în locul ei.

Ea și Paulina s-au furișat pe acoperiș. E mai mic și mai crăpat decât își amintea. Sub ele, pe aleile înguste huruie cotigi încărcate cu cafea și saci de citrice, iar marinarii proaspăt sosiți din voiajul în Indii fredonează melodii fermecătoare în drumul de la piață la corabie.

Paulina stă cu mâna pe piciorul Annei Maria, care privește în zare, peste acoperișurile de teracotă.

Își ferește chipul ca să își ascundă lacrimile. Mâna e bandajată iar. O treabă de mântuială, pe care și-a făcut-o singură. Nu s-a putut duce înapoi la sora medicală; ar fi primit câteva cravașe fiindcă și-l scosese pe cel pus de ea.

Paulina se trage puțin mai aproape.

— Nu poți să știi dacă ai picat, nu încă.

— Ba da. Știu.

Se gândește la culorile primelor două piese, la cum nu a apărut nimic. Trebuie să fi sunat oribil.

Nici măcar nu-și amintește prea bine, așa de intense erau durerea, concentrarea și emoțiile.

— Să zicem că, da, ai picat. Ai avea mai mult timp pe care să îl petreci iar cu mine.

Paulina îi întoarce capul către ea.

— Ar fi chiar așa de rău?

Anna Maria îi răspunde cu un zâmbet pierit. Dar emoția pe care o simte e așa de complicată, că nu știe să îi dea glas, nu fără vioară. Nu își poate imagina un viitor fără muzica ei. Cum ar putea jeli după o carieră pe care nu a avut-o niciodată? Cum ar putea să se uite la manuscrisele ei, știind că nu le-a dat șansa de a fi auzite? Dar, pe de altă parte, în adâncul inimii, simte o jale, un dor profund și sfâșietor: de a fi lângă Paulina, de a face ca prietenia lor să devină trainică. De ce nu poate fi simplu? De ce nu poate să își dorească doar asta și nimic altceva?

Paulina nu așteaptă răspunsul. O bate ușurel pe mână pe Anna Maria și spune:

— Ai făcut tot ce ai putut.

La unu după-amiaza coboară de pe acoperiș. Anna Maria refuză să se ducă la etajul trei, așa că trec pe la etajul unu, unde sora Clara ține oră. Anna Maria aruncă o privire prin ușa deschisă. Zece fete stau în cerc, cu mici pătrate de dantelă delicată în poală, trăgând prin ele un ac cu ață. Ce o deranjează pe Anna Maria mai mult decât orice e tăcerea. Nu tu vibrații, nu tu nuanțe fluide, doar oameni cocoșați deasupra unor cârpe, trăgând ața în tăcere. Se cutremură fără să vrea.

Paulina pleacă la ora de oboi și ea se trezește singură. Azi nu are curs. Profesorul se ocupă de guvernatori, cât aceștia decid în privința audițiilor. Ar trebui să se ducă să o caute pe sora Madalena, ca să îi dea ceva de făcut. Dar are în stomac o senzație ca de greață, furie, invidie și curiozitate, toate îmbinate într-o singură emoție.

Deci cine a fost? Cine i-a luat locul?

Pergamentul flutură în adierea vântului. E ținut în loc de o călimară și e pus pe un pupitru în fundul coridorului – un mic pătrat crem, care se face tot mai mare, mai mare și mai mare, pe măsură ce Anna Maria se apropie de el.

Sunt două coloane cu nume. Îl vede pe al Chiarei, deci aceasta trebuie să fie lista fetelor care sunt deja membre în *figlie*. Sub coloana din dreapta scrie „Membrii noi”. Trei vocaliste, două oboiste și o violonistă.

Și acolo, jos de tot, ultimele pe listă, sunt patru cuvinte.

Anna Maria della Pietà.

Cade în genunchi, sprijinindu-se de podea cu vârfurile degetelor. Lacrimile ei presară puncte întunecate pe piatră.

Atunci aude din spate o voce.

— I-ai fascinat, Anna Maria. Nici nu au stat la discuție, spune el.

Ea ridică privirea și încearcă să își recapete răsuflarea.

Profesorul îi întinde mâna să o ajute și îi dă o batistă. Fata se ridică în picioare, se șterge la ochi și își dă părul de pe față.

El continuă:

— Iar eu am fost promovat la rangul de director muzical. Acum sunt responsabil de tot programul de muzică de la Pietà. Mulțumită, în parte, talentului celei mai bune eleve, nu am nicio îndoială.

Dă din cap către ea, zâmbind. Apoi își ia înapoi batista, o împăturește în triunghi și o bagă în buzunarul de la piept.

Un torent de ușurare îi străbate fetei ființa.

— Lucrurile vor începe să se miște mai repede acum, spune el. Vor exista așteptări din partea ta – concerte, evenimente. Va însemna mai multe ore de repetiții, chiar și compoziții.

— Compoziții? întreabă ea iute.

— Vreau să fac lucruri mărețe. Vreau să creez o muzică ce va schimba republica, muzică așa cum nu a mai auzit nimeni, niciodată.

Fata îl privește ținută, încremenită, sorbindu-i fiecare cuvânt.

— Deja mi s-a dat sarcina de a compune ceva pentru efortul de război împotriva turcilor, în Corfu. Am să organizez un concurs printre *figlie* ca să mă ajute. Vei participa și tu, firește. Piesa finală va fi interpretată peste patru luni, la un concert în onoarea generalului Schulenburg.

Face o pauză, apoi adaugă:

— Cu o *cadenza* ca a ta, nu am nicio îndoială că vei fi la înălțime.

În sufletul ei, fata țipă de bucurie cât o țin puterile. Dar lui îi zâmbește cu detașare profesională.

— Atunci, nu avem nicio clipă de pierdut, spune ea, trecând pe lângă el și luând-o spre sala de muzică.

Anna Maria se îndreaptă de spate, trage umerii și își concentrează toate simțurile. E pe primul rând în grupul de opt violoniste din cea mai mare sală de muzică, la celălalt capăt al șirului față de obiectul atenției. Toate celelalte chipuri și instrumente sunt o ceață de fundal. Se uită la o fată cu câțiva ani mai mare ca ea, cu ochi mici, bulbucăți și frunte imensă. Îi urmărește fiecare mișcare.

Au trecut șase săptămâni de când a intrat în *figlie di coro*, de când a început să se acomodeze cu noul program. Liturghie, masa de dimineață, aritmetică, apoi citire, scriere și rugăciunile de prânz. Acestea sunt urmate de două ore de cursuri particulare cu profesorul, două ore de repetiții cu orchestra și, în final, cina și culcarea.

Coordonatoarea râde acum de ce spune fata de lângă ea, cea cu picioare îndoite spre interior. Dar aceea nu contează. Coordonatoarea – Sanza della Pietà – e prim-violonista. Ea primește toate solourile importante. Sanza della Pietà e cea care trebuie anihilată.

Ține arcușul de parcă e cel mai delicat fulg. De parcă îl poate scăpa în orice clipă. Anna Maria se uită în jos, la arcușul din mână, și încearcă să slăbească strânsoarea degetelor, să își relaxeze încheietura exact ca ea. Adâncitura din deget, de la fractură, e tot acolo, dar durerea a dispărut aproape de tot. Dar mâna tot îi e puțin înțepenită. Se încruntă, ordonându-i să funcționeze așa cum vrea ea.

Dintre cele opt violoniste din *figlie di coro* a identificat trei ca fiind principalele rivale. Sanza, da, dar și Chiara și Prudenza, ambele mult mai mari și cu mai multă experiență decât ea. Chiara e în orchestră de când au cântat împreună în

concertul pentru guvernatori, când avea opt ani, iar Prudenza, cam tot așa. Chiara cântă de parcă pictează muzica. O șfichiuire aici, o linie lungă și elegantă dincolo. Iar Prudenza e fascinantă, intensă. Are o cicatrice pe obraz de parcă a fost implicată într-o bătaie cu pumnale, iar părul îi tremură când brațul slăbuț mișcă arcușul înainte și înapoi peste corzi.

Anna Maria simte o înțepătură de invidie de fiecare dată când le privește lucrând cu instrumentele. Probabil că și ele vor postul de concertmaistru¹⁴. Dar ea trebuie să fie cea care se remarcă. Postul de concertmaistru va fi al ei.

Profesorul e în picioare, în fața lor, corectând acordarea uneia dintre viori.

Totul s-a schimbat în ultimele săptămâni. Felul în care se uită la ea fetele pe coridoare, acum, că e îmbrăcată în sarafanul lung, negru, de bumbac, cu mâneci lungi și decolteu pătrat – cel care indică că e membră a *figlie*. Ca și cum e rege. Ca și cum e cineva de admirat. Ca și cum e cineva.

Gustul mâncării pe limbă – mai dulce, mai sățios.

Senzația pe care o are când ține vioara în mână, o simte mai solidă, mai conectată la ea ca oricând.

Calmul pe care îl simte acum, că e aici, la locul ei, la adăpost pentru totdeauna de posibilitatea măritişului; de posibilitatea de a fi smulsă de la muzica ei.

Și camera. Camera ei!

Nu cu mult mai mare decât o cutie de chibrituri, ar spune unii. Doar un pat, o fereastră zăbreliată ce dă spre curte, un birou micuț cu un ciot de lumânare și un scaun de lemn. Dar cea mai bună parte e ușa. Poate să se izoleze de lume, să își creeze propriul spațiu, să se retragă în ascunzătoarea ei, dacă vrea. Poate să se gândească și să viseze și să compună până noaptea târziu, fără să știe nimeni, fără să îi spună nimeni să se oprească. Numai gândul la asta o face să ofteze

ușurată chiar și acum, când profesorul traversează încăperea însoțit de clinchetul micilor cataramae aurii de la pantofi. De când a devenit director muzical, hainele lui sunt mai ornamentate și mai bogate. Gata cu redingotele simple și vestoanele spălăcite. În acest moment, e îmbrăcat într-un costum din catifea verde, împodobit cu margini argintii.

— Astăzi vom încerca începutul unei piese pe care o compun, spune el.

Rumoare în încăpere. E plin de energie și îi tremură mâinile când pune partiturile pe stativale lor. E prima dată când le dă să cânte o lucrare de-a lui.

Sunt trei pagini cu numeroase suișuri și răsuciri. Nu e o piesă completă, ci începutul a ceva ce fata își dă seama că ar putea fi excepțional. Annei Maria îi aduce aminte de momentul când l-a auzit pentru prima dată cântând. Piesa are intensitate, energie. Dar, în timp ce se uită pe partitură, notele se transformă în insecte, cărăbuși negri ce se târăsc pe pagină, căutându-și noi poziții. Va ataca mai de sus secțiunea aceea, va aborda mai pe îndelete, persistent, începutul. Se uită, hipnotizată, cum mintea inventează soluții pentru secțiunea finală.

— Poate vi se pare diferită față de muzica cu care sunteți obișnuite. Nu vă speriați. Suntem aici ca să exersăm și să învățăm.

Se uită direct la Anna Maria.

— Vă cer doar să vă străduiți cât puteți de tare.

Acum se instalează în fața lor, ridică brațele și fetele încep să cânte.

După câteva rânduri, ridică mâna, dând la iveală o manșetă mărginită cu dantelă. Le indică să se oprească.

Se duce la vocaliste, le cere să adapteze câteva note, care sunt prea sus, și mâzgălește repede note noi pe partiturile lor. Apoi:

— Sanza, bara treizeci și unu, te rog.

Sanza are aici un solo. Anna Maria o sfredelește cu privirea, iar ea începe să cânte, dar apoi se oprește, își pune instrumentul în poală și duce degetele la cheile de la gâtul viorii.

Acordează instrumentul. Acum, în plină piesă. Anna Maria dă ochii peste cap. Îi vine să țipe „trebuia să fii pregătită”, dar reușește, deși cu greu, să se abțină.

Maxilarul profesorului trădează o doză de tensiune, dar o lasă să continue.

Sanza începe iar și, de la câteva scaune mai încolo, Prudenza i se alătură.

— Bine, spune el. Bine. Dar publicul nu plătește să vadă „bine”.

Prudenza aruncă priviri neliniștite în stânga și-n dreapta.

— Nicio problemă, spune el cu un zâmbet crispat. Haideți să încercăm din nou, dar de data asta vreau să creșteți treptat volumul până la bara treizeci și patru și să o țineți așa și pe bara treizeci și cinci.

Îi urmează instrucțiunile și *figlie* li se alătură, dar, pe măsură ce orchestra cântă, el devine tot mai agitat și se plimbă înainte și înapoi. Au repetat aceeași secțiune de șapte ori, când...

— Stop, stop!

Stă în picioare lângă catedră, cu capul în jos și palmele încheștate de margine. Cu excepția bubuitului din pieptul Annei Maria, tăcerea e mormântală.

— Toată lumea în picioare, spune. Duceți-vă scaunele la perete.

Fojgăială și scârțâit de scaune de lemn trase pe podea. El tușește în batistă și trage adânc aer în piept.

— Pe coridor.

Figlie se uită îngrijorate unele la altele.

— M-ați auzit bine. Hai, toate!

Stau aliniat cu spatele la zidul cenușiu, crăpat, în mirosul de legume fierte ce urcă de la bucătărie.

El se plimbă agitat prin fața lor.

— Fiecare dintre voi se concentrează prea tare.

Sunteți aici, cu mine, în Pietà. Vreau să uitați cine sunteți, să uitați de unde ați venit. Marii muzicieni nu doar cântă, ci transformă.

Anna Maria soarbe fiecare cuvânt.

— Când intrați înapoi în încăpere, vreau să mergeți nu ca și cum intrați la repetiție, ci..., își caută ideea și pare să culeagă una din aer, ca și cum intrați la un banchet, iar voi sunteți oaspeții de onoare. Înăuntru e întinsă o masă și pe ea e un ospăț. Platourile sunt pline cu munți de pește prăjit și miel fript, cu prăjituri și frișca și dulcețuri.

Energia i s-a schimbat iar – sclipește ca sticla pisată.

— Vreau să intrați și să vă îmbuibați. Mâncați și nu vă opriți.

Fetele își zâmbesc larg. Anna Maria e serioasă, concentrată, flămândă. Intră înapoi în încăpere cu abdomenul încordat și cu spatele drept. În prag, închide ochii. Face ultimul pas și intră la ospăț.

Ridică instrumentele. Deodată, sunetul e mai profund, mai puternic decât înainte.

— Orfane.

Dă cu pumnul în catedră, făcând-o pe una dintre fete să sară în sus. Sunetul devine mai clar, umplând sala.

— Orfane, repetă, plimbându-se printre ele, îndreptându-le de spate. Asta vreți să gândească oamenii? „Săracele! Hai să le aplaudăm de milă, haideți să le facem să se simtă mai bine”? Vreau să cântați ca și cum contează. Vreau să cântați ca și cum muriți de foame și numai muzica vă poate face să vă simțiți sătule.

Acum vorbește mai repede.

— Vreau să apucați persoana care ați fost și să spuneți „ajunge”. Transformați-vă! Vreau să vă anihilați.

Ceva se întâmplă în momentul acela. O schimbare, o ruptură. *Figlie* încep să se miște ca

una; sunetul evoluează ca formă, textură și dimensiune. Se uită unele la altele cu ochi întunecați, goi.

— Ospățați-vă, spune el. Ospățați-vă!

Anna Maria vede masa întinsă – o vâlvătaie de movuri și tonuri de verde și de auriu. E delicioasă, iar ea e lihnită. Se ospătează până începe să gâfâie, fără aer, până ce subțiorile îi sunt ude de transpirație, până ce el ridică mâna în fața lor.

Scoate o bucată de pânză din buzunarul hainei. Annei Maria nu îi vine să creadă. Își șterge lacrimile de pe obraji.

— Dacă de azi înainte cântați așa, le spune, împăturind pânza și băgând-o la loc în buzunar, în curând veți fi aclamate ca niște maestri.

Lumina spintecă apa, împrăștiind pe podea cioburi de soare. Apăsare zdrobitoare. Greutate pe plămâni. Teroare adâncă, animalică.

Anna Maria se ridică în capul oaselor gâfâind, cu respirația întretăiată. Se întinde după vioară și o strânge la piept, apoi trage pătura mai sus, ca să o protejeze.

Pipăie rotunjimile netede cu palmele. Se concentrează numai asupra lor, până ce inima își domolește galopul.

Orice ar încerca, chiar și atunci când exersează până târziu în noapte, chiar și când e epuizată, nu reușește să scape de coșmaruri.

— De ce mă bântuie și acum? se întreabă, ciupind o coardă.

Țâșnește un fulger verde.

Se lasă pe spate și închide ochii. Încearcă să blocheze gândul despre apă. Se foiește și se răsuște de câteva ori, încercând să adoarmă. Apoi renunță și se dă jos din pat.

Aprinde o lumânare, deschide sertarul biroului și își despătorește biletul. Cartea de joc tăiată cade pe podea. O pune la loc pe birou și mâna îi întârzie o clipă pe ea. Apoi revine la bilet. Sunt luni bune

de când nu a mai ținut în mână hârtia moale. Își trece peste ea degetul mare, înainte și înapoi, înainte și înapoi.

Nu uita niciodată că ai fost iubită.

În clipa aceea aude în spate un chicotit. Tresare și se răsucesce spre el. Se repede la ușă și se uită pe coridorul întunecat. E gol, tăcut. Dar, cum stă acolo, ținându-și respirația, simte un alt trup – cald, lipit de ea, ținându-și în mână foaia de știri.

O adiere rece trece prin cameră, iar ea se încordează și clatină din cap.

„Nu e nimeni”, își spune. „Nu e nimic.”

Închide ușa. Împăturește biletul fără să se mai uite la el și îl pune în sertar.

În după-amiaza următoare, Anna Maria simte nevoia de a cânta ca pe o mâncărime ce-i cuprinde tot corpul. Profesorul stă în fața lor, îmbrăcat într-o jiletcă de catifea grenă, iar pe stativetele de partituri se află începutul unei noi piese create de el.

O bătaie la ușă și apare sora Madalena, corpul ei umplând rama ușii. Intră fără o vorbă și se duce cu pași grei până în spatele sălii. Rămâne în picioare, privindu-l cu ochi mici, negri, în timp ce toată clasa se întoarce să se uite la ea.

— Continuați, spune și se așază.

Privirea lui se îndreaptă spre sora Madalena, apoi spre fete, apoi iar spre sora Madalena.

— Prea bine, spune el dând din cap.

Câteva foi alunecă de pe stativ și aterizează pe jos. Cea mai aproape de el e una dintre gemene, Cecilia. Fata se apleacă în exact același moment în care se lasă și el în jos ca să le adune.

— Mă descurc și singur, șuieră el.

Fata se retrage ca opărită și se așază la locul ei. Pleacă capul ca să își ascundă lacrimile.

Anna Maria se uită la ea. Profesorul e testat: fără îndoială că sora Madalena a fost trimisă de guvernatori ca să îi verifice abilitățile ca director muzical. Cecilia chiar nu vede cât de tulburat e din

cauza asta? Nu vede că a înrăutățit o situație și așa dificilă?

Când se ridică, are pe frunte broboane mici de transpirație. Se oprește, tușește discret în batistă, apoi caută pe partitură locul unde a rămas.

Dar în scurt timp cântă toate și, fără să vrea, sora Madalena bate ritmul cu piciorul. Mai bine de patruzeci și cinci de minute, profesorul nu se mai poticnește și nu se mai încurcă. Anna Maria îl urmărește zâmbind cum o impresionează. Nu s-a îndoit nicio clipă că avea să facă față provocării.

Cu toate acestea, când sora Madalena pleacă, ușurarea din încăpere e palpabilă, o greutate ridicată de pe umerii fiecărei persoane dinăuntru. Ușa se închide după ea cu un pocnet. El se duce să se uite prin geamul ușii ca să se asigure că a plecat.

Apoi se întoarce iar spre clasă.

— Tu, spune arătând-o cu degetul pe Cecilia. Inima Annei Maria începe să bubuie în piept.

— Cum te cheamă?

Pe chipul Ceciliei se așterne groaza. Aruncă o privire spre stânga, către geamăna ei, Candida.

— Nu știi cum te cheamă?

Se aud râsete în sală.

Candida îi dă un ghiont: „Vorbește!”

— Cecilia, signore, spune încet.

— Cecilia Signore. Ce nume ciudat. Și mai multe râsete.

— Ia spune tu, Cecilia Signore, de ce m-ai întrerupt azi?

— N-am...

I se umplu ochii de lacrimi.

— Nu v-am... încercam să...

— Nu m-a întrerupt? spune el către clasă.

— Ba da, strigă cineva. Fetele încuviințează din cap. Se uită iar la Cecilia.

— Plângi? întreabă.

— Vă rog să mă iertați!

Iese în goană din încăpere, hohotind. El nu reacționează. Pur și simplu, o lasă să plece.

Anna Maria își dă seama că îi tremură mâna.

„Pe tine te respectă”, își reamintește ea. Nu se poate spune asta despre celelalte.

— Să plece, le spune el fetelor. Avem treabă. Mi s-a dat însărcinarea ca pentru spectacolul ce se apropie să compun ceva care să ajute republica să se apere de agresiunea turcilor. Forțele noastre au suferit pierderi grave în cel mai recent război, iar acum au cucerit insula Corfu, din câte am înțeles.

Se aud niște murmure neliniștite.

— Ne-am petrecut o mare parte din ultimele două secole luptându-ne cu ei, iar forțele noastre încă nu au fost înfrânte. Dar îngrijorarea voastră e îndreptățită. Muzica noastră există în umbra unei amenințări și de aceea piesa trebuie să dea senzația de forță și victorie. Vom face un concurs ca să mă ajutați.

Șușoteli, foiala. Entuziasmul dansează prin întreaga încăpere.

— Fiecare dintre voi trebuie să scrie o piesă pornind doar de la un titlu și o tonalitate. Nu există, în principiu, nicio restricție în privința instrumentației, stilului ori lungimii, dar vă rog să rețineți că sunt doar un om, cu energie limitată, nu pot studia sute de ore din opera voastră, oricât ar fi de genială.

Mici râsete politicoase. Anna Maria aruncă iute o privire spre Candida. Are ochii sticloși și se uită fix spre ușă, încremenită. Se pare că ar vrea să se ridice și să fugă după sora ei.

— Veți compune o piesă care să evoce senzația războiului, a provocării la luptă. Cheia e sol minor. Concursul se încheie peste o săptămână. Vă rog să îmi predați compozițiile până atunci.

Annei Maria i se ridică stomacul în gât și se concentrează iar numai asupra lui. Doar o săptămână ca să se pregătească. Are așa de multe idei, că nu știe pe care să o aleagă.

— Trebuie să ne gândim, continuă el, la ce au nevoie bărbații care dau piept cu războiul ca să le

susțină moralul până la capăt. Trebuie să cerem Domnului să își transmită oblăduirea prin muzică.

Fata ar vrea să fi avut cu ea niște pergament, ca să scrie tot ce spune el, dar nu are voie să îl aducă în clasă. Hârtia e scumpă. Dacă are ea, o să vrea toată lumea, încearcă să memoreze ce spune, dar e mult mai simplu cu notele. Ascultă melodicitatea discursului. „Ca să le susțină moralul până la capăt”, își spune, strângând pleoapele ca să se concentreze cât mai bine.

Profesorul continuă:

— Concertul va avea loc peste trei luni. Toată orchestra va cânta la Palatul Marcini.

Annei Maria i se taie respirația. Palatul Marcini! E mai bine decât și-ar fi putut imagina. Va ieși din Pietà pentru prima dată de când și-a făcut vioara și va cânta pentru Veneția, pentru întreaga lume. Se cutremură de plăcere. Abia așteaptă să îi spună Paulinei după oră. Dacă aleargă, s-ar putea să o găsească înainte să se termine cina.

— E o șansă extraordinară, o ocazie ca noii membri să arate ce pot. Trebuie să facem Pietà mândră.

Privirea lui o întâlnește pe a Annei Maria, doar pentru o clipă.

— Și un ultim lucru: nu spuneți nimănui din afara acestei încăperi de concurs. Multă lume din această instituție nu crede că ar trebui să vi se permit să învățați arta compoziției. Eu nu sunt de acord. Așa că – acum se uită direct la ea – va trebui să fie secretul nostru.

Anna Maria se dezumflă. Dacă nu îi poate spune Paulinei de compoziție, poate că nu se va grăbi acum să o găsească. Ba chiar și-ar putea concentra atenția în scopuri mult mai bune. Își ia vioara și iese în grabă din clasă, pornind spre cameră, spre manuscrisele ei.

A doua zi, scaunul Ceciliei e gol. Anna Maria nu întreabă de ce.

Luna strălucește rotundă pe cer, iluminând cupolele catedralei, hornurile ca niște coloane.

Când deschide puțin fereastra camerei, aerul rece scaldă brusc chipul Annei Maria. Geamul alunecă vreo doi centimetri, apoi se lovește de gratii. S-a trezit iar din cauza coșmarului. Așa că se ridică, se uită în jos, în curte, și încearcă să-și calmeze pulsul care îi bubuie în urechi. Curtea pare mult mai mică decât odinioară, iar copacul singuratic din mijloc nu mai e uriaș, ci ceva drăguț, ușor de escaladat. Dedesubt, străzile sunt scăldate într-o nuanță închisă de albastru. Lampadare din sticlă rotunjită aruncă o lumină blândă peste pietrele din pavaj. Tăcerea deplină e întreruptă doar de gănguritul porumbeilor care au cuiburi între cărămizile de sub camera ei.

După o clipă, calmul e risipit de sunet de pași. Un *bolleghieri*, un lampagiu, iese pe aleea de lângă curte, cărând o scară de lemn. O sprijină de zid, se urcă pe ea și stinge o flacără. E sprinten și musculos, iar mânecele suflecate dezvăluie brațe puternice, cu vene vizibile. Probabil că e exact de vârsta înrolării pentru războiul din Corfu. Oare cât mai e până va trebui să-și părăsească familia și să se ducă la luptă? De câtă tărie are nevoie ca să dea piept cu inamicul de moarte și să câștige?

În timp ce îl privește, trupul începe să-i tremure. Se repede la birou, trage mai aproape lumânarea și deschide caietul cu manuscrise. Sufletul începe să i se desfacă precum un nod. Și notele încep să se reverse.

A doua zi, după lecția particulară, mai are doar câteva minute la dispoziție. Își strâng lucrurile și apoi merg împreună spre sala cea mai mare din capătul coridorului, unde repetă orchestra.

De o oră încoace, pe Anna Maria o sâcăie un gând. Cu câteva clipe înainte să ajungă la repetiția cu *figlie*, cuvintele îi izbucnesc de pe buze:

— Vreau să fiu concertmaistru.

O privește amuzat.

— Îmi amintești de mine, spune el. Și nu mă surprinde. Ai talentul necesar.

Fata soarbe cu nesaț lauda și simte cum îi umple sufletul cu o lumină caldă.

— Dar în *figlie di coro* nu au existat niciodată concertmaștri sub șaisprezece ani.

Adică peste doi ani. Va fi banală, obișnuită. Asta nu se poate întâmpla. Asta nu se va întâmpla.

— Durează prea mult, protestează ea.

— De acord. Dar ce putem face? Fiecare violonistă din *figlie* vrea postul și noi avem deja o premieră frumoasă. Și-apoi, e o poziție cu foarte multă răspundere. Ești sigură că vrei atât de mult de muncă?

El a pornit iar pe coridor și fata e nevoită să alunece ca pe gheață ca să îl ajungă din urmă.

— Da, sunt sigură. Ați spus și dumneavoastră, i-am uluit la audiție. Mi-am câștigat cinstit locul în orchestră. Dacă am putut intra mai devreme în *figlie*, de ce nu și asta? Vreau să fiu prima.

O privește în ochi.

— Concentrează-te deocamdată asupra repetițiilor și compoziției. Dacă vei continua să evoluezi..., ei, atunci mai vedem.

E vineri și apucă clanța cu o mână tremurătoare. Strânge în pumn o bucată de hârtie. Participarea la concursul de compoziție. Nu poate aștepta până la termenul-limită. Nu când are deja muzica. Această piesă, care e absurd de plină de viață, că amenință să sară de pe pagină și să scoată un răget leonin.

— O depunere timpurie? spune profesorul impresionat când ea i-o întinde.

— O ciornă, minte ea, fiindcă nu își poate imagina ceva mai bun. Am vrut să vă aflu impresia inițială.

El întinde manuscrisul în față, pe catedră, și se apleacă deasupra, sprijinindu-se în palmele rășchirate de-o parte și de alta a hârtiei.

Zilele sunt tot mai calde și canicula încinge potecile din afara Pietà, iar șemineurile din sălile de muzică sunt curățate și golite.

Ochii lui gonesc de la stânga la dreapta cu viteză uimitoare, înghițind pe nerăsuflăte tumbel gamelor, nuanțele de auriu, maro și verde. Ea citește peste umărul lui și e nevoită să închidă ochii, ca să nu riște să plonjeze cu totul într-o altă lume. Îi crește inima de mândrie. E lucrarea ei; sunt notele ei. Și le arată cuiva pentru prima dată în viață. Nu cuiva oarecare. Chiar lui.

După câteva minute, el ridică ochii și își pune palmele împreunate peste pergament. Parcă se roagă.

— Ce părere aveți? îl întreabă Anna Maria.

Aerul încremenește. Ce se întâmplă? De ce nu spune nimic?

— Anna Maria, oftează el, acesta e un concurs pentru ocazia de a lucra cu mine, la compozițiile mele.

Nu caut originalitate, nici fler personal. Dacă vrei să câștigi, trebuie să găsești vocea mea și să o imiți.

Îngrijorarea i se cuibărește în adâncul pântecelui.

— Nu înțeleg...

— Asta nu sună deloc ca și cum ar fi a mea, spune el zâmbind și dându-i înapoi hârtia.

Fata se încruntă. A crezut că originalitatea e un lucru bun. Doar cu originalitate se creează toată muzica, nu?

— Înțeleg ce faci aici. Povestea scrisă de tine pe margini despre băiatul care își lasă slujba de *bolleghieri* e captivantă, iar oboiul îi dă un aer grandios – un simbol grozav al războiului. Dar trebuie să-mi înveți limbajul. Trebuie să găsești o cale către interiorul meu, de a intra în pielea mea.

Se ridică și vine mai aproape. Îi simte degetul sub bărbie și cum îi ridică ochii spre ai săi. Gestul o face să se înfioare.

— Știi că poți mai mult.

Inima îi bubuie în piept, ținându-se de la o bătaie la alta. Acum el pune palma pe obrazul fetei. O simte rece pe față.

— În această seară vei sta aici, îmi vei studia opera, stilul, intensitatea. Îmbunătățește ce mi-ai arătat. Nu e prea târziu, Anna Maria; concursul se încheie miercuri.

Dă din cap. E tot ce poate face.

El pleacă, iar ea trage adânc aer în piept. Simte o amestecătură de emoții, care dau pe afară în coșul pieptului. Rușine că nu a înțeles cerința, dar și nedumerire. Se încordează toată la senzația atingerii lui, care încă mai trimite unde de șoc prin trupul ei.

Soarele bate în cameră, strălucind copleșitor. Se întoarce spre birou. Ia pana și trage lungi linii diagonale peste paginile de compoziție pe care i le-a arătat. Stomacul începe să îi ghiorăie de foame, dar îl ignoră. Soarele apune peste lagună, iar ea scoate foile cu ideile lui din spatele caietului, le întinde în față și începe să citească.

Următoarele trei nopți sunt un chin. Nu doarme și abia dacă mănâncă. Aseară a auzit-o pe Paulina cântând la oboi în clasa de alături. A stat o clipă lângă perete, cu urechea lipită de cărămizi, lăsându-se învăluită de sunet. Își dorea mai mult ca orice să alerge pe coridor, să se așeze lângă ea și să se uite cum cântă. Dar secretul nu poate fi împărtășit, iar această șansă e prea importantă. Așa că și-a târât picioarele înapoi la birou, la muzica lui, forțându-se să continue.

În această noapte, a treia, începe să își dea seama de ceva. Muzica lui pare diferită de fiecare dată când o interpretează. În piesa pe care o studiază acum, începe să vadă că construiește relații între instrumente folosind chei apropiate – grupuri de note care formează fundația armonică a piesei. Asta ajută la scoaterea în evidență a poveștii, a personajului.

Când a cântat piesa la început, părea să fie doar un personaj. O fetiță dansând într-o piață. Dar ieri, când a studiat mai atent partea violoncelului, și-a dat seama că sunt, de fapt, două personaje. În colț o așteaptă un băiat cu flori în mână. Vioara și violoncelul încep să poarte o conversație. Iar acum o întreagă distribuție explodează din piesă. Sunt mai mulți copii, adulți și nu e o piață, ci un bal, un dans grandios la care participă toți.

Acum trage iar spre ea lucrarea profesorului. Este așa de... diferită. Muzica are anxietate în ea. Este frenetică, ba chiar are ceva nebunesc în unele locuri. Profesorul duce notele într-o călătorie neașteptată, creând angoasă, în loc de armonie, surpriză, în loc de calm. Nu a crezut niciodată că o compoziție poate fi așa de liberă, așa de expresivă. Parcă autorul e din alt secol.

Lasă muzica să îi scalde creierul și culorile o ridică de la pământ, o scot pe fereastră, o transportă, plutind în mare viteză, peste acoperișuri, până ajunge la finalul părții și nu mai e nimic.

Fiindcă acestea sunt frânturi, fragmente. Mai mult o colecție de idei decât o compoziție completă. Trebuie să fie finalizate. Se imaginează în pantofii lui cu cataramă de aur și haina de catifea. Se uită în jos și vede corpul lui, în loc de al ei.

„*Maestro*, își spune. Hai să o terminăm!”

Miercuri după-amiază. *Figlie* au exersat repetând secțiuni din compozițiile lui, în timp ce profesorul a stat aplecat peste catedră, analizându-le lucrările. Din cauza caniculei, ferestrele de la sala de muzică sunt întredeschise. Transpirația lucește pe gâtul Annei Maria și i se adună între coapse.

Piesa pe care i-a înmănat-o în această dimineață e prima din teancul de hârtii pe care se uită el. Vede tiparul notelor, urmărește culorile care se ridică de pe pagină. Dar expresia lui nu dezvăluie nimic.

— Ridicați-vă toate în picioare.

Scârțâit de scaune, fojgăială de instrumente puse în cutii.

— Următoarele fete să facă un pas înainte. Anastasia della Pietà, spune el.

Fata, aflată la câteva locuri mai încolo de Sanza, se mișcă. Pune vioara pe scaun, lovind-o puțin din greșeală, și face un pas în față.

— Bianca della Pietà.

Bianca e în cealaltă parte, strângând oboiul în mâini. Arată aproape ca o creatură mitică, cu părul blond-alb și trăsăturile frapante. Se întoarce să își pună instrumentul pe scaun, apoi pășește înainte sigură de sine; mâna îi zboară la gât și începe să se frece cât așteaptă.

Profesorul mai face uneori asta – le împarte în grupuri. Dar poate însemna mai multe lucruri. Nu știi niciodată dacă îți strigă numele fiindcă ai învins sau ai eșuat.

— Anna Maria della Pietà.

Parcă o menghină îi încleștează măruntaiele.

Refuză să se uite la fete, care o sfredelesc cu privirea. Pășește înainte încet, ca pe laguna înghețată, cu apa lingând gheața de sub tălpile ei.

El închide cu un pocnet cartea pe care o citea, expulzând în sus particule de praf ce dansează în aer.

Doar trei nume. Atunci, oare să fie... Asta nu poate să însemne decât...

— Voi trei veți lucra cu mine la compoziția pentru viitorul concert. Felicitări!

Triumful gonește ca un drog prin venele Annei Maria. Se uită în jos, își imaginează pantofii lui cu cataramă în picioarele ei și strălucește de fericire.

Pentru piesa pe care îl ajută fetele să o compună a ales ca inspirație o povestire din Cartea Iuditei¹⁵. Iudita reprezintă Veneția, iar Holofern, generalul armatei turcești. Odată terminată, piesa va fi un oratoriu, care e ca o operă, dar creat pentru a fi interpretat într-un concert, nu pe o scenă de teatru.

În povestire, generalul Holofern e trimis în Israel de regele asirian ca să asedieze un orașel. Armata lui e pe cale să îl cucerească, când o tânără văduvă pe nume Iudita se duce să îi ceară îndurare. Holofern se îndrăgostește de Iudita, iar ea îi tolerează o vreme pasiunea. Dar, când, după un banchet, Holofern bea prea mult și adoarme, Iudita profită de ocazie. Îl decapitează și se întoarce victorioasă la poporul ei.

Annei Maria îi place în special sfârșitul.

În ultimele trei săptămâni, ea, Anastasia și Bianca au venit în sala de muzică în fiecare seară, după ore. Compunerea muzicii mai adaugă două ore zilei de lucru, pe lângă cele patru ore de exerciții muzicale. Anna Maria nici măcar nu se gândește la mâncare ori la somn. Minte ei e într-o lume a bătăliilor, forțată să depășească toate limitele pe care le-a știut vreodată.

Noaptea, luna plutește pe cer, aruncând peste lagună o dără unduitoare de lumină argintie. Clopotele campaniei scot un ultim dangăt la miezul nopții și apoi cad într-un somn tăcut până dimineată.

Anna Maria revizuieste secțiunea pentru flaut pe care tocmai au scris-o. E incredibil. Cu alegerea acestui instrument și aceste note, au reușit să evoce o adiere blândă. Tihna dinainte cu câteva clipe ca Holofern să fie ucis.

Pentru piesă au decis să folosească toate uneltele din arsenalul *figlie*: să compună pentru o armată de instrumente. În seara respectivă, unele fete vor cânta la mai mult de un instrument, fiindcă multe stăpânesc două sau trei. Anna Maria tremură numai când se gândește la asta, fiindcă sigur va impresiona publicul.

Așezat la masă în fața ei, profesorul analizează lucrarea Biancăi. Aerul înserării e înăbușitor de fierbinte. Pentru a treia oară în mai puțin de un minut, îl vede că trage de gulerul îmbibat de sudoare.

Așezată vizavi de Anna Maria, Bianca cascadează de îi trosnesc fălcile, apoi stomacul îi ghiorăie așa de tare, că o apucă râsul.

— Asta e o porcărie, spune profesorul, ridicând deodată capul.

Biancăi îi piere zâmbetul.

— Mai ales partea asta.

Bate cu vârful degetului în măsurile de la începutul partituri.

— Mult prea multe repetări, nu e suficient de captivantă. Nici pe departe.

Fața lui pare încinsă, roșie. Anna Maria se întreabă dacă nu ar trebui să se ducă până la bucătărie, ca să îi aducă ceva de băut, dar știe prea bine că nu e momentul să vorbească acum.

— Vă rog să mă scuzați, cred că sunt obosită, spune Bianca.

Colțul gurii lui e smucit de o grimasă de iritare. Bianca vorbește de parcă o ocazie ca asta se ivește în fiecare zi. De parcă șansa de a compune cu el e ceva normal.

— Anna Maria.

Profesorul se întoarce acum spre ea.

— Bianca spune că e prea obosită să cânte. Ce zici? Tu ești prea obosită?

— Nu, spune ea repede.

— Anastasia?

— Nu, signore, nu sunt obosită, spune Anastasia.

Bianca pare cuprinsă de panică și începe să se joace cu părul.

— Nu am vrut să spun că sunt prea obosită, signore. Doar că mi-e cam foame, atâta tot.

Dar obrajii lui se înroșesc și mai tare.

— Împărți solourile mult prea egal. E evident că încerci să obții un echilibru, un fel de egalitate. Nu mă interesează nici una, nici alta. Vreau să șochez; vreau să impresionez. Iar asta...? spune bătând și mai tare în hârtie. Ți-a trecut vreo clipă prin cap să schimbi textura? Te-ai gândit măcar o dată să introduci mai multe instrumente?

— Poate dacă mi-ați da voie să dau o fugă la bucătărie și să aduc câteva chifle..., spune Bianca.

— Nu plecăm din cameră până nu terminăm!

Bate cu palma în catedră. O foaie cade fluturând pe podea. Anna Maria tresare. Nu se apleacă să o ridice. Nu o place pe Bianca – oricare altă față reprezintă concurența și probabil că râde de ea pe la spate. Și nu îi place atitudinea ei față de această sarcină atât de importantă. Dar în acest moment profesorul e un uragan ce se învârte, adunând energie. Nu știe ce ar putea distruge în calea lui. Nu vrea decât să se termine. Vrea să se întoarcă în urmă cu câteva minute, când liniștea deplină era întreruptă doar de dangătul clopotelor.

— Desigur. Vă rog să mă iertați, signore! Spune Bianca, plecând capul.

O șuviță din părul blond-alb îi cade peste față, ca o cortină care coboară.

Dar el traversează încăperea cu pași mari, deschide cu o smucitură sertarul catedrei și scoate o riglă lungă și subțire. Anna Maria simte cum inima i se ridică în gât.

Cel mai rău e șocul de pe chipul Biancăi când rigla o lovește peste degete. Ochii i se fac tot mai mari, cu fiecare pocnitură. Anna Maria e nevoită să se uite în altă parte. Încearcă să se facă cât mai mică, invizibilă.

„Nu mie”, își spune ea, tresărind în ritm.

Poc. Poc. Poc. Poc. Poc.

— Vă rog, gata! țipă Bianca.

— Atunci pleacă, urlă el. Nu ai calitățile necesare.

Fata fuge, doborând scaunul în graba de a pleca.

Anna Maria rămâne cu capul plecat și privirea încețoșată ațintită asupra partiturii. E nevoită să lase pana din mână. Nu vrea ca el să vadă că tremură.

Profesorul se îndreaptă de spate, respirând greu câteva clipe. Atmosfera din încăpere e încordată ca un arc gata să cedeze. Se apropie de ea și se oprește cu palma pe manuscris.

Fata ridică încet privirea.

— Nu se poate să lucrăm cu un bolovan legat de gât. De acord? le întreabă cu voce încordată.

— Bineînțeles, spune pe loc Anastasia, dar privirea lui rămâne fixată asupra Annei Maria.

Anna Maria încuviințează din cap. Se împlânzește la vederea gestului – umerii i se relaxează și roșeața feței se mai atenuează.

— Exact. E mult prea important ce facem aici.

Probabil că ești epuizată. Uite.

Se apleacă, scoate din geantă un măr scofâlcit și i-l întinde.

— Ia-l. Îmi pare rău că ai pierdut cina. Continuăm mâine.

Degetele Annei Maria ating ușor mâinile lui când îi dă fructul. Aducă:

— Vorbesc serios, insist. Du-te la culcare.

Anna Maria aruncă o privire iute spre Anastasia, care stă tăcută la masă, cu mâinile goale.

— Poți pleca și tu, spune el.

Dar nu bagă mâna în geantă și nu mai oferă daruri.

Cele două fete se ridică fără o vorbă. Ajunse pe coridor, nu se uită una la alta, nu schimbă nicio vorbă. Se grăbesc amândouă, tăcute, să se culce. Annei Maria îi bate inima așa de tare, că îi zgâlțâie tot trupul. Dar după aceea, întinsă peste păături, cu sudoarea băltind în jurul șalelor, strânge mărul la piept și simte cum îi străbate trupul un val de lumină.

În următoarea după-amiază, când Anna Maria intră la repetiția *figlie*, o vede pe Elisabetta Marcini. E pe coridor, îmbrăcată într-o rochie de satin de culoarea prunei, şușotind cu sora Clara. Anna Maria prinde doar frânturi, doar cât să înțeleagă că e vorba de concertul de la palat. Deși au trecut ani de când Elisabetta a ignorat-o după primul ei concert, Anna Maria tot se uită urât la ea. Se uită repede după una dintre fetele bogate care se țin de obicei după ea, dar azi nu e niciuna.

Odată în sală, Anna Maria își ocupă locul și, când ajunge toată lumea, se apleacă în față și întinde gâtul. Unul dintre locuri e gol.

— Unde e Bianca? o întreabă pe Prudenza, care azi stă lângă ea.

— Dată afară, răspunde ea ridicând din sprâncene.

Gestul îi încrețește cicatricea de pe față.

— Plângea mai devreme pe umărul Anastasiei din cauza asta. A refuzat să se ducă la masa de dimineață.

Anna Maria se holbează uluită. Ca să fie mai clară, Prudenza adaugă:

— Din *figlie*.

— Nu mai e în *figlie*? șoptește încordată Anna Maria. Credeam că, odată ajunsă în *figlie*, suntem aici pe viață, dacă vrei.

Prudenza pufnește.

— Nu. Depinde de directorul muzical. Signore Gasparini dădea afară fete tot timpul. Țineau mereu audiții noi.

Anna Maria are senzația că a fost aruncată în cap în canal. Camera pare să se micșoreze în jur și să se deformeze până ajunge să fie neagră, nesfârșită. Pentru câteva clipe, aude un sunet pe care nu l-a mai auzit de când avea opt ani. Un pleosc, pleosc, pleosc.

A crezut că apartenența la *figlie* avea să o protejeze. Că dacă ajungea până aici..., că cele cu talent erau cruțate de o viață fără însemnătate, de posibilitatea măritişului. Dar acum atenția ei se întoarce spre trecut. Nici Cecilia nu s-a mai întors.

„*Data afară.*” Cuvintele îi bubuie în creier. Iar apoi un gând îi dă un fior rece pe spinare.

Cum anume a ajuns să fie disponibil locul pe care l-a ocupat ea?

Se lasă moale pe spătar, amuțită. Tremurând.

— Anna Maria? spune Prudenza.

Dar acum profesorul e aici, despachetându-și instrumentul și foindu-și partiturile pe stativ.

— Nu am nimic, spune cu o voce la fel de înghețată ca sângele din vene în acest moment.

Se uită la profesor. Trebuie să facă mai mult, trebuie să facă tot ce îi stă în puteri ca să își protejeze locul, își plantează picioarele în pământ, își scoate instrumentul din cutie și își găsește concentrarea, hotărârea. Bianca și-a pecetluit soarta cu lucrarea slabă și cuvintele nepăsătoare. O membră în minus în *figlie* înseamnă o muziciană mai puțin în calea ei.

— Am vești, spune el. Generalul Schulenburg a trimis vorbă că luna trecută republica noastră a format o alianță cu Austria. Împreună îi înfrângem pe turci.

Ne așteptăm de la o zi la alta ca Ciprul să cadă. Până în seara concertului, vom fi victorioși.

E un început frumos de vară, iar cerul strălucește liliachiu prin vitraliile înalte. Exact ca la primul *carnevale* – creat în secolul al doisprezecelea pentru a serba victoria republicii asupra orașului de la nord-est, Aquileia, inamicul de la acea vreme – e o noapte a triumfului și deghizărilor.

Parcă toată Veneția s-a revărsat, ca un lichid dintr-un pocal de aur, în sala de bal a Palatului Marcini. Aerul vibrează de energie. Rochii de mătase și mantii de catifea mătură podeaua de marmură vârstată. Pahare elegante de Murano sunt ciocnite delicat. Aroma de parfumuri moscate și *frittelle* pudrate cu zahăr adie prin încăpere, iar invitații au peruci cu bucle mărunte, ornate cu dantele, pene și mărgele.

Dar cine sunt acești oameni? Nimeni nu poate ști. Fiecare chip e ascuns, iar măștile sunt așa de extravagante, că ochii Annei Maria parcă nici nu le pot cuprinde în toată splendoarea. Deasupra ochilor uneia se răsucesc crenguțe și flori aurii, alta e împodobită cu pene mov și albastre. Unele măști sunt lucioase, cu ciocuri lungi și negre, altele zornăie din clopoțeli care atârnă de streșinile proeminente de deasupra ochilor.

Anna Maria a văzut *carnevale* de la ferestrele Pietà, dar nu a luat niciodată parte la el. E extravagant, majestuos. E tot ce a visat să fie primul spectacol cu *figlie*.

Orchestra e așezată în balconul lat care înconjoară complet sala de bal. Profesorul e în capătul nordic al încăperii, urcat în picioare pe o cutie de lemn, ca să îl vadă toate peste balustrada bogat decorată. E îmbrăcat într-o redingotă aurie, cu părul prins la spate cu o panglică de aceeași culoare și ochii acoperiți de o mască neagră, elegantă. Își recitește partitura.

Anna Maria e cu viorile și violoncelele; vocalistele sunt vizavi, în cealaltă parte a încăperii,

iar instrumentele de suflat sunt în capătul de sud al balconului.

Soarbe din priviri pereții acoperiți cu mătăsuri, ușile înnobilate cu arabescuri aurii și scene pictate, încăperea e o cutie de bijuterii. O bogăție dincolo de orice și-ar fi putut imagina vreodată. Și, cu toate astea, e aici, cu elitele. Nu mai e o fată băgată printr-un zid, fără nume, ci Anna Maria della Pietà, din *figlie di coro*, interpretând muzică la compunerea căreia a contribuit și ea.

„Aici e locul tău”, își spune. „Acesta e destinul tău.”

Dă cu ochii de candelabrul enorm din centrul încăperii, în care pâlpâie mai bine de două sute de lumânări. E împodobit cu tuburi de sticlă multicoloră și globuri mici care atârnă și scot clinchete când se ating, tremurând din cauza vibrațiilor rumorii mulțimii.

Acum ridică privirea și mai sus, până la tavanul pictat. Acolo vede o fată. Bucle blonde, ochi negri. Înconjurată de nori, ține în mână o vioară, cu o expresie pe chip pe care Anna Maria o recunoaște pe loc: hotărâre.

Tăcerea se răspândește prin mulțime la intrarea generalului Schulenburg, care înaintează printre invitați în uniformă de gală. Poartă o mască albastru-închis, cu margini argintii. Își ocupă locul în centrul sălii și publicul se răspândește în jurul lui. E întâmpinat de Elisabetta Marcini, care îl așteaptă în picioare, îmbrăcată într-o rochie de seară turcoaz, cu trenă lungă.

Anna Maria își ocupă locul și își netezește rochia neagră. E cea mai scundă fată din *figlie*, având în vedere că e cu doi ani mai mică decât oricare dintre celelalte. Dar crește repede și în ultimele luni parcă își redescoperă membrele. Devin tare lungi și incomode. Nu știe întotdeauna unde e cel mai bine să le țină.

Face singurul lucru pe care-l știe. Se concentrează asupra instrumentului, asupra culorii

muzicii de pe stativul din față. Când ia vioara în mână și o lipește de corp, totul se potrivește perfect. Nu mai e o simplă muritoare. E altceva, ceva mai mult de-atât. E împlinită.

Privirea i se înceteșează când *figlie* încep să facă încălzirea. Arcușurile dansează peste corzi de parcă au voință proprie. Începe să exerseze un pasaj, unul dintre cele mai dificile din piesă. Dar privirea i se oprește la ceva ce îi face mâna să alunece și vioara să țipe.

În publicul de la parter e o fată cu părul blond-alb, o rochie de seară roșu-aprins și o coroană de perle pe cap. Își ține masca în mâna lăsată pe lângă corp și panglicile se târăsc pe jos.

Merge încet, cu efort, adusă de spate de parcă ceva o trage înapoi. Se oprește în centrul încăperii, lângă general. În acea clipă ridică privirea. Se uită direct la Anna Maria.

Are ochii întunecați, adânciți în orbite, vineți de jur-împrejur ca boabele de strugure. Anna Maria e nevoită să clipească de mai multe ori și să se tragă mai în față ca să se asigure. E Bianca. În public, printre elite. Ce caută aici îmbrăcată așa?

Bianca se uită spre dreapta și tresare. Lângă ea e un bărbat. Un bărbat cu mult prea mulți ani mai bătrân ca ea. Burtos, grizonant, barbă neagră acoperită de o mască de corb. O apucă de încheietura mâinii și o smucește spre el. Îi ia masca și i-o leagă prea strâns pe față.

— Bianca? se aude Anna Maria șoptind.

În urmă cu doar câteva zile compuneau împreună. Iar acum e aici, bruscată, atinsă, controlată de acest bărbat. Cum se poate?

Anna Maria e copleșită de un val de greață când își dă seama. A fost căsătorită. Deja. E răpită. Dusă.

Annei Maria începe să-i bubuie inima în piept și strânge și mai tare arcușul. Se uită în dreapta, în stânga. *Figlie* încă mai fac încălzirea. Ar trebui să

cânte. Trebuie să cânte. Își forțează mâinile să se lase în jos ca să le ascundă tremurul.

Nu mai e timp de gânduri. Profesorul ridică brațele. Orchestra poziționează instrumentele. Publicul se uită în sus și parcă se aude o inspirație colectivă. Și încep.

Timpul devine ceață. Spectatorii scot un oftat de încântare prima dată când fetele lasă din mână un instrument și iau altul: schimbă vioara cu oboiul, violoncelul cu lăuta. Își consolidează apărarea, aruncând în luptă trompete, clarinete, flaute și contrabași. O armată de instrumente mășăluiește spre victorie în ritmul timpanului.

Cele patru voci – soprană, alto, tenor și bas – sunt în întregime de fete, deși e ceva rar, deși în mod normal femeile nu cântă niciodată aceste părți. O fată pe nume Appolina preia rolul lui Holofern, redând tonurile joase ale dușmanului, cu toate că nu are decât șaisprezece ani.

Publicul se dă mai aproape, sorbind cu nesaț fiecare notă.

Frica și entuziasmul se unesc. Anna Maria simte cum i se lichefiază corpul, cum se contopește cu vioara. După atâtea luni de muncă, fiecare milimetru al instrumentului pare să o înțeleagă, să dea viață ideilor ei, tonurilor și formelor pe care vrea să le redea.

Trece arcușul înainte și înapoi. Deține controlul absolut, stăpânind și emițând emoțiile acestor piese cu precizie și îndemânare.

Uite ce trebuie să simțiți, ce vreau să știți, le spun spectatorilor ea și vioara. Refuz să dispar pe tăcute în abis.

Publicul se mișcă, se leagănă. Parcă *figlie* au aruncat o vrajă asupra tuturor. Cinci sute dintre cei mai bogați și puternici cetățeni ai Veneției sunt în puterea lor. Încremenesc, în transă, mai bine de o oră, cât ele cântă. Până ce ultimul arcuș alunecă peste corzi.

Toată mulțimea aplaudă în picioare, extaziată. Senzația e mai amețitoare chiar și decât o doză de laudanum. În mod sigur, cu mult mai puternică. Toată această dragoste, această admirație. E ceva ce Anna Maria nu a mai simțit, nu a mai cunoscut vreodată. Nu trebuie să se oprească.

Profesorul face o mică plecăciune, apoi deschide larg brațele și își aplaudă și orchestra. Annei Maria îi crește inima de mândrie.

Aplauzele devin furtunoase și profesorul o alege acum pe Sanza să se ridice în picioare, iar ea se supune, zâmbind larg. Annei Maria îi vine foarte greu să o vadă făcând o reverență. Apoi o alege pe Appolina să se ridice, iar ovațiile sunt și mai puternice. După care face ceva neașteptat.

Arată spre Anna Maria. Un mic zâmbet îi apare încet pe buze.

— Ridică-te, îi face el semn, ridică-te.

Fata se grăbește să lase instrumentul, cât pe ce să îl scape; împinge scaunul în spate cu un scârțâit strident. Și e în picioare, privind mulțimea, admiratorii, zâmbindu-le, făcând plecăciuni, lăsând gloria să îi scalde tot trupul și să i se reverse pe gât, umplându-i toată ființa.

La final se apleacă peste balustrada balconului și îi vede părul roșu tăind o potecă șerpuită prin mulțime.

— Mulțumesc, spune el. Onoarea a fost a mea. Sunteți deosebit de amabil.

Iar puțin mai încolo o fată cu rochie roșie e scoasă în grabă din încăpere, cu coroana de perle strâmbă pe cap. Anna Maria se uită în altă parte, ca să nu mai vadă cum degetele bărbatului se înfig adânc în carnea brațului Biancăi.

O *gazzetta* flutură în briză, amenințând să scape din strânsoarea băiatului care aleargă cu ea în mână. Gonește prin labirintul de cafenele și dantelării, pe lângă biserici și măcelării, până

ajunge gâfâind la porți, agățându-se de gratiile de fier ca să-și recapete suflul.

Sora Madalena întinde mâna. Băiatul îi trânteste *gazzetta* în palmă, primește, în schimb, moneda de argint și simte cum poarta îl pocnește peste fund când se întoarce să o ia la fugă. Către următoarea afacere, următoarea șansă de a câștiga suficient ca să-i cumpere mamei niște pâine, niște medicamente.

Profesorul tocmai le analizează interpretarea de aseară, când intră sora Madalena.

— A venit recenzia, spune ea dezaprobator, după care iese cu pași grei.

Atmosfera devine tot mai tensionată cât îl privesc citind. Pe chip i se așterne un mic zâmbet. Inima Annei Maria bate mai iute. El îi dă *gazzetta* Sanzei, căreia îi ia așa de mult să citească, încât Anna Maria trebuie să își muște obrazii ca să-și păstreze cumpătul, iar apoi Sanza dă ziarul următoarei fete. Anna Maria lungește gâtul și citește peste umărul Prudenzei, fiindcă nu mai are răbdare să aștepte.

E scrisă de o persoană pe nume Jean-Jacques Rousseau, un scriitor din Geneva care spune că și-a descoperit dragostea pentru muzica venețiană când a locuit aici. Își concentrează privirea asupra următoarelor cuvinte.

„*Figlie di coro* nu au egal nici în Italia, nici în restul lumii.”

Inima îi galopează în piept și sare peste rânduri.

„... muzică atât de voluptuoasă, atât de mișcătoare, că m-a cuprins deznădejdea. Am simțit un fior senzual cum n-am mai trăit niciodată până atunci...”

Oare e real? Oare chiar vorbește despre ea, despre orchestră, muzica ei? Și apoi ultimul rând.

„Muzica a fost compusă și dirijată de cineva care, cu siguranță, își va ocupa locul printre cei mai mari *maestro* ai Italiei. Doamnelor și domnilor, vi-l prezint pe...”

Anna Maria se dezumflă puțin. Este amintit doar numele profesorului. Ce n-ar fi dat să și-l vadă pe al ei! Dar are timp, își spune. Urmează.

Gazzetta își continuă periplul printre fete, trecută de la una la alta cu șușoteli încântate, icnete uluite și explozii de bucurie.

— A fost un efort remarcabil, spune profesorul. Am fost informat că s-a primit o donație substanțială de la guvernatori pentru programul de muzică. Muzica noastră a avut efect. Spectacolul a avut efect.

Se uită la Anna Maria. Îl privește și ea lung.

A avut efect. A avut efect!

La sfârșitul orei o strigă. Rămâne ultima și închide ușa. Se lasă o tăcere înfundată, când zgomotul *fortissimo* de pe coridor se diminuează odată cu clicul încuietorii de la ușă.

— Ce am realizat săptămâna aceasta e de-a dreptul miraculos, spune el cu ochii cenușii, mari și plini de încântare, strângând-o de mâini.

Ea îl privește ținută, simțind o efervescență în tot trupul la auzul laudei. Atingerea pielii lui netede îi accelerează bătăile inimii.

— Vreau să facem mai mult, spune el. Mult, mult mai mult. Doar noi doi. Va însemna aur pentru Pietà, mai multe concerte, mai multe ocazii de a cânta. Ar putea fi...

— Da, spune ea. Da.

El zâmbește. Îi strânge și mai tare mâinile. Dar apoi chipul i se posomorăște încruntat.

— Nu poți spune celorlalte fete din *figlie*. Va trebui să fie secretul nostru, dacă e să continuăm.

Coboară vocea.

— Unii dintre guvernatori sunt de părere că ar trebui să vă concentrați strict asupra interpretării, că...

— Că nu ar trebui să ni se permită să compunem, știu.

El dă din cap.

— Eu nu sunt de acord. Văd că ai talent, că e ceva ce ar trebui cultivat.

Nici nu are de ce să stea pe gânduri. E cea aleasă dintre toate celelalte. Îi dă șansa de a-și dezvolta abilitățile de compozitoare. Șansa ca numele să-i fie cunoscut pentru totdeauna.

Încuviințează grav din cap. Va păstra acest secret. Secretul lor.

Merge pe coridor îmbătată de laude, gândindu-se vag că se va duce la refectoriu, ca să ia prima masă ca lumea în... nici nu își mai amintește cât timp. Dar mai întâi trebuie să-și ducă vioara înapoi în cameră. Să o pună deoparte, să se asigure că e în siguranță.

Dă colțul coridorului și se oprește brusc. Sora Clara stă în fața ușii cu un zâmbet care îi dezvăluie incisivii mari.

— Ia vino să vezi, ce zici? spune, împingând ușa ca răspuns la întrebarea de pe chipul Annei Maria.

Fata clipește uluită și pentru o clipă se întreabă dacă nu cumva a greșit camera. Pe birou se află o oglindă și o perie de păr bogat ornamentate, ale căror margini perlate fac ape argintii, albastre și violet. În jurul biroului sunt împrăștiute cutii colorate legate cu panglici și într-o vază înaltă de porțelan e un buchet de flori.

— Ce sunt toate astea? întreabă buimăcită.

— Daruri, Anna Maria. De la spectatorii de la concert.

— Dar...

Își caută cuvintele, încercând să priceapă.

— Dar abia dacă m-au văzut.

— Nu a fost nevoie să te vadă, spune sora Clara. Acum ești în *figlie di coro*. Te-au auzit.

Anna Maria se duce la birou și ia cutia cea mai apropiată. E mică și grea, ca o piatră perfectă. Probabil că panglica cu care e legată costă mai

mult decât toate hainele ei la un loc. O mângâie ușor, simțindu-i moliciunea sub deget.

— A, spune sora Clara, întorcându-se înainte să iasă pe ușă. Și prima ta plată a fost depusă în banca oficială a Pietă.

Închide ușa după ea.

Anna Maria cade amuțită pe pat, încă ținând cutia în palme. Banii ei. Propriile lucruri. Pune jos cutia, ia oglinda cu sidef și își privește reflexia. Nu observă că trăsăturile îi devin mai puternice și mai bine conturate, ochii, mai mari și mai negri. Vede doar fata de pe tavanul sălii de bal. Sfredelind-o cu privirea, flămândă.

„Înainte”, își spune. „Mai mult.”

Aprilie. Doi porumbei gânguresc pe pervazul de la Pietà, înfoindu-se până ce nu mai sunt păsări, ci globuri dolofane cu ciocuri. Unul se învârte și se foiește, cu corpul scăldat în soare, descoperind că e greu să-și strângă aripile pe pervaz. Își schimbă poziția rotindu-se iar și iar, ițindu-se pe geam, și de fiecare dată zărește înăuntru un bărbat cu o claie de păr roșu și o adolescentă cu bucle lungi, castanii, aplecați peste o masă.

Au trecut astfel luni întregi. După repetiția cu *figlie*, muncesc din greu. Uneori pot consuma trei lumânări până la fitil. Apusuri înghițite de mantia neagră a nopții. Când aud pași pe coridor, trebuie să se oprească, prefăcându-se că Anna Maria cântă și el compune. Uneori sora Clara vine să o ia, spune că e timpul să se oprească, spune că are nevoie de odihnă.

Dar nu se pot opri. Nu acum. Nu când creează ceva atât de miraculos, atât de extraordinar.

Uneori o idee sare de la el la ea fără să fie măcar nevoiți să schimbe un cuvânt. Ea îi soarbe cu nesăț observațiile, el, la fel, ideile, se cufundă și se îneacă în ele, pierzând complet noțiunea timpului. Fetei încep să i se vadă coastele din cauza meselor pe care le tot sare, dar mâncarea e pe plan secund, nu e importantă. Inventează muzică ce pare cu adevărat diferită și nouă. Iar Anna Maria e prezentă în însăși inima procesului. Colaboratoare. Egală. Adaugă la asta faptul că programul de spectacole e tot mai plin și de-acum nimic nu o mai poate opri. Titlul de *maestro* îi face cu mâna la orizont.

O strigă în somn. De acolo mai e doar un pas până la a deveni oficial compozitoare. Lumea își va aminti întotdeauna numele ei.

Un strop de cerneală picură de pe peniță pe pergament. Se freacă la ochi. Se oprește o clipă asupra acestui gând.

În ultimul timp nu a mai putut lucra la propriile compoziții. Cu repetițiile, spectacolele și ajutorul pe care i-l dă la compozițiile lui, abia dacă a mai avut un moment liber. Dar el e tare încântat de ea, tare impresionat. Trebuie să treacă prin această etapă, apoi se poate întoarce la munca ei, la ideile ei, la dezvoltarea în secret a propriei voci.

Se ridică și se întinde. Se duce la fereastră. Își zărește reflexia, glacială și transparentă. Are cincisprezece ani și fața i-a devenit mai îngustă și alungită. Are sprâncene groase și arcuite. Își schimbă centrul atenției și se uită acum către lumea de dincolo de fereastră.

La orizont se vede o corabie, cu pânzele albe sfâșiate și decolorate. Un cântec plutește până la ea. După muzică, Anna Maria își dă seama că marinarii sunt dalmați. E veselă, vioaie. O melodie populară, pe care o recunoaște. Probabil că se întorc la Veneția de pe mare.

Se uită la ei câteva momente, imaginându-se pe punte, cu briza pe obraji, navigând spre orizont.

Corabia e acum în lagună și îi vede pe bărbați. Bronzați, cu brațe musculoase, trăgând vâslele în același ritm, înconjurați de teancuri înalte de scânduri și saci cu sare puși unul peste altul. Cristalele de deasupra sunt luate de briză – praf alb împrăștiat în văzduh.

Se sprijină o clipă de pervaz, cu capul lăsat pe mâini, și ascultă melodia adusă de vânt până la ea. Două lovituri puternice, urmate de una mai slabă. Bum, bum, pleosc. Bum, bum, pleosc.

Se întoarce la manuscris, coordonând ritmul lor cu notele ei, scriind așa de repede că începe să i se pună un cârcel în mână. El nu a observat, fiind prea absorbit de secțiunea pe care o scrie.

— Anna mea, spune, cuprinzându-i obrazul în palmă când ea îi împinge manuscrisul peste masă

ca să i-l evalueze.

— Anna Maria, îl corectează ea.

Dar el deja citește și dă din cap aprobator. Se uită pe sărite pe pagini și ochii îi sar de la o notă la alta. Îi place. Nu, mai mult decât atât. E încântat de-a dreptul.

Maestro, strigă mulțimea. *Maestro*.

A doua zi, Annei Maria i se dă voie să plece mai devreme de la rugăciunile de dimineață. Zâmbește când se gândește cât de mult o favorizează profesorul, cum o scoate de la toate îndatoririle banale, care îi pot distra atenția. Traversează curtea de la capelă, ducându-se spre sălile de muzică, unde o așteaptă el, când un sunet ciudat o face să se oprească.

Se uită atent la zidul gros din piatră care dă spre aleea ce merge pe lângă Pietà. Nu are nimic remarcabil; doar o mică gaură într-o firidă umbrită, doar cât să încapă prin ea un bebeluș.

Se apropie, luându-se după chițait și fornăială. Poate vreo pasăre a căzut din cuib.

Apoi simte un miros care se amestecă cu umbrele din firidă. E acru. Lapte stricat. Rugină.

Strâmbă din nas și ochii i se adaptează la penumbra spațiului îngust, după lumina din curtea însorită. Și atunci i se taie respirația.

În gaură e o ființă. Umană, după formă, dar așa de mică, încât nu are cum să fie. E dezbrăcată și – face un pas înapoi – bolnavă. Are pielea presărată cu ceva închis la culoare. Dar clipește, se uită mai atent și vede că sunt pete de sânge uscat și ceva alburii, ca un gălbenuș de ou. Nu a văzut niciodată așa ceva. E atât de mic, de neajutorat.

Bebelușul se zvârcolește și spatele lui se freacă de pietricelele din gaură. Și atunci ceva se mișcă în cealaltă parte. Aude o respirație. Anna Maria ridică privirea și dă cu ochii de alți ochi, mici și negri. Apoi foșnet grăbit de pânză în mișcare și sunet de pași ce se îndepărtează în fugă.

Anna Maria e încremenită și respiră accelerat. Se apleacă și scoate copilul. Are fața moale și rotundă. Ca o idee încă incomplet formată.

Îl ține în brațele întinse de parcă prezintă un pantof pe o pernă. Merge iute, speriată, spre creșă, unde o soră i-l ia din mâini, țâțâind dezaprobat.

Își spune că trebuie să se spele pe mâini. Că trebuie să se ducă la vioara ei.

Pe drum înapoi spre clădirea principală, îi vine în minte cartea de joc.

Simte cum lacrimi calde i se rostogolesc pe obraji.

Iunie. Stă singură pe un coridor îngust, într-una dintre cele mai mari biserici din Veneția, Basilica „Santa Maria Gloriosa dei Frari”, sau pe scurt „Frari”. În mâna stângă ține vioara, în dreapta, arcușul. Fiindcă îi tremură mâna, atinge ușor cu el peretele denivelat. Fiecare lovitură marchează o bătaie a inimii ei.

În această seară, ea, Chiara, Sanza și o violoncelistă din *figlie* pe nume Rosanna vor cânta pentru mai bine de trei sute de spectatori, pe bani. Faptul că profesorul a ales-o nu doar să compună, ci și să cânte cu un grup așa de mic e un semn clar al talentului ei. Dar acum, că mai sunt doar câteva clipe până să înceapă concertul, stomacul i se strânge de emoție. Știe că muzica e bună, că repetițiile au mers șnur și că piesele sunt minunate, exact cum și-au dorit. Dar tot simte emoțiile, presiunea.

Așa că a trebuit să se furișeze de acolo, doar o clipă. Să găsească un loc liniștit unde să-și limpezească mințile înainte să urce pe scenă.

Trage de câteva ori aer în piept și se concentrează la ce vor cânta în această seară. Interpretează ultimele opere compuse de ea și profesor și fiecare are câte un solo. Prima piesă e un concert în re minor, scris pentru trei viori și un violoncel. Au urmat în compoziție o formulă rapid-

lent-rapid. Scopul e să capteze spectatorii de la început, apoi să îi ademenească într-o stare de calm și tihnă, după care să le electrizeze sufletele, spre final, cu intensitatea muzicii.

După aceea, pentru solo va cânta *Trilul diavolului*.

Notele încep să înflorească – un peisaj de rozuri și movuri care îi unduiește prin minte, încetinindu-i și calmându-i respirația.

„*Ne vor adora*”, își spune, strângând puțin mai tare gâtul viorii. „*Categoric.*”

Repetă aceste cuvinte până ce tremurii mâinilor se liniștește, iar inima revine la bătaie într-un ritm blând.

Se întoarce și ridică mâna, ca să deschidă ușa, când două femei năvălesc prin ea. E împinsă în spate și lipită de perete. Cele două râd așa de tare, că una dintre ele trebuie să își scoată mânușa ca să se șteargă la ochi. Nu au văzut-o pe Anna Maria, împinsă în semiîntuneric. Dă să le spună vreo două, dar...

— Când a devenit așa de disperat? spune cea cu pene de păun în păr.

— Exact, răspunde cealaltă, tamponându-și fața.

Lacrimile au lăsat o dâră albă prin fardul de pe obraji.

— Nu are cum să câștige prea mult la Pietà, de ce e acoperit din cap până în picioare în dantelă aurită? Și gulerul ăla ridicol! Seamănă înspăimântător de tare cu câinele meu.

Tovarășa ei izbucnește iar în hohote de râs stridente. Anna Maria se trage înapoi, ascultând.

— Cică așa a fost întotdeauna. Știu pe cineva care a fost hirotonisit odată cu el. Un mucea smiorcăit care se ținea mereu de coada altora.

— Penibil, spune femeia punându-și iar mânușa de mătase, care se întinde până aproape de umăr. Și l-ai văzut pe guvernator? Cică nevastă-sa habar nu are de mica lui indiscreție...

Conversația se aude tot mai pierit, pe măsură ce se îndepărtează pe coridor.

Anna Maria tremură. Cum îndrăznesc să vorbească așa despre profesor? Nu e disperat. E extraordinar, e un *maestro*. Îi vine să se ducă după ele, dar ușa se deschide iar.

Sub arcadă stă acum o femeie cam cu vreo treizeci de centimetri mai înaltă decât ea. Poartă o splendidă rochie neagră de seară, acoperită cu nestemate în formă de frunză. O învăluie un miros senzual și scump. Un braț pe lângă corp, celălalt, îndoit, cu cotul la talie și mâna relaxată, de parcă se pregătește să presare confetti pe podea. Face ochii mari când o vede pe Anna Maria și buzele i se întind într-un zâmbet strâmb, ușor batjocoritor.

— O, copilul-minune! spune ea.

Anna Maria se uită urât la Elisabetta Marcini.

— Anna Maria, spune șoptit Elisabetta, apropiindu-se așa de tare, că fata îi simte căldura respirației pe față. Un înger coborât direct din ceruri, zice lumea.

Anna Maria își strânge mai tare vioara, până simte cum corzile îi intră în palmă.

— Nu sunt niciun înger, spune ridicând bărbia. Muncesc din greu și iubesc muzica, atâta tot.

— E așa simplu?

— Da, îi răspunde.

— Ei, cert e că începi să-ți construiești o reputație. Anna Maria expiră puternic pe nas. „*Și am reușit fără ajutorul tău, în ciuda bețelor în roate pe care mi le-ai pus la lecții*”, îi vine să spună.

Elisabetta oftează. Se pare că s-a plictisit.

— În fine, le-ai văzut cumva trecând pe Viviana și Francesca?

Anna Maria arată dezaprobator cu arcușul.

— S-au dus încolo.

— Mersi.

Elisabetta se întoarce, rotindu-și trena. Anna Maria ar trebui să o lase să plece, dar nu se poate

abține. Strigă după ea:

— E la fel și pentru fetele bogate?

Elisabetta încetinește, se oprește și se uită la ea peste umăr. Anna Maria își încleștează mâna pe arcuș.

— Fetele acelea bogate pe care le finanțați. Muncesc și ele din greu? Iubesc și ele muzica mai mult ca orice?

Elisabetta o privește lung în ochi, părând să se hotărască dacă merită să răspundă. Dar se aude strigată. Dispare pe coridor, după celelalte femei, fără să se mai uite în urmă.

Acum ușa se deschide iar și...

— Ce vrei? se răstește Anna Maria, în prag stă Chiara.

— Ăăă... Pardon? spune șovăielnic.

— A, spune Anna Maria. Nu, credeam...

— Trebuie să urcăm pe scenă din clipă în clipă.

— Așa, da.

Anna Maria își aranjează rochia neagră de bumbac.

— Vin acum.

— Prea bine, spune Chiara zâmbind cu blândețe.

Apoi adaugă:

— Mi s-a părut mie sau am văzut-o pe Elisabetta Marcini ieșind înapoi?

Anna Maria răspunde cu vocea grea de dezgust:

— Își căuta prietenele. Și m-a făcut „*copil-minune*”. Chiara se încruntă.

— Dar asta e bine, nu?

— A spus-o într-un fel anume.

Anna Maria ridică privirea spre Chiara, dar nu vede pe chipul ei decât nedumerire.

— Ei, lasă. Vin și eu după tine.

— Nu, doar că...

Chiara se apropie mai tare și coboară vocea:

— Acești oameni au o mulțime de aur, Anna Maria. Ei sunt cei care ne angajează să dăm concerte, care fac donații către Pietă, care trimit

cadourile. Sprijinul lor poate schimba totul. E important să îi facem să ne iubească. Trebuie să intrăm în joc.

Annei Maria i se umflă nările de frustrare. Își dorește mai mult ca orice să îi spună Elisabettei Marcini exact ce părere are despre ea. Să alerge după ea și să scuipe pe pantofii ei perfect mătăsoși.

Dar știe că Chiara are dreptate. Nu poate să-și facă din elite dușmani, nu dacă vrea să fie *maestro*. Trebuie să le farmece. Trebuie să le facă să o iubească.

Dă scurt din cap, întrebându-se dacă e posibil ca Chiara să fie o persoană în care poate avea încredere. Chiara îi zâmbește și Anna Maria simte cum se umple de energie.

Când ies în mijlocul bisericii, Anna Maria ridică privirea. Trei sute de scaune se întind până în spate, în rânduri lungi, curbate, și fiecare dintre ele e ocupat. Mișcările publicului aduc mai mult cu ale unui roi decât cu ale unui grup de indivizi. Se unduiesc și pendulează împreună, așteptând cu nerăbdare să înceapă spectacolul.

Ea, Chiara, Sanza și Rosanna își ocupă locurile pe scaunele așezate în fața stranei. Peretele din spate e acoperit cu lemn sculptat. Anna Maria e în stânga, sub o reprezentare a lui Cristos pe cruce. Are o patină verzuie, arată mai mult a cadavru decât a ființă umană vie, iar în jurul taliei îi atârna o pânză subțire.

Se trânteste o ușă și se aud pași grăbiți. Elisabetta Marcini și cele două prietene apar pe ușa laterală și își ocupă locurile.

Anna Maria se uită prin mulțime, ca de obicei. Îi place să absoarbă energia. Zâmbește larg, încercând să se uite în ochii cât mai multora posibil. „*Fă-le jocul*”, își spune. Astă-seară, în lumina difuză a lumânărilor, chipurile spectatorilor arată stranii și șui. Poate desluși trăsăturile celor aflați cel mai aproape: nasul mare al bărbatului din

mijlocul rândului din față, zâmbetul larg al femeii dinspre capătul rândului, ai cărei dinți se văd licărind albi, în contrast cu buclele negre. În spatele ei stă un domn cu mantie roșie, luminat de un felinar.

— Cine e acela din dreapta, de pe rândul al doilea? întreabă aplecându-se spre Chiara.

Chiara furișează o privire către el, în timp ce începe să-și acordeze instrumentul.

— Tartini, spune.

Și, profesionistă până în măduva oaselor, nu mai rostește nici un alt cuvânt.

Annei Maria i se strânge stomacul de emoție. Tartini, compozitorul. Tartini, care a scris *Trilul diavolului*, e aici, în public, venit să o asculte pe ea cântând. Emoțiile încep iar să i se zbată în stomac, și mai tare ca înainte. Dar nu le arată, refuză să le arate.

Își lipește instrumentul de corp și începe să îl acordeze. Notele calde curg prin ea, eliberând gânduri mai calme, mai plăcute.

„Hai să-i oferim un moment memorabil”, spune ea în gând instrumentului.

Profesorul iese în față, în aplauzele publicului. E gătit în catifea aurie. Duce mâna la gulerul mare, strâmt și trage de el să îi lărgască strânsoarea. Annei Maria nu îi pasă ce spun acele femei. Arată magnific. Ca un rege.

Ridică brațele către toate patru, care își ridică instrumentele. Conduse de Sanza, încep să cante o melodie sprintenă și sunetul reverberează în spațiul cavernos al bisericii. Când ea și profesorul au compus piesa, Anna Maria s-a imaginat alergând pe străzile Veneției, gonind după nuanțele de albastru și verde, roșu și portocaliu, trecând ca fulgerul printre magazine, intrând pe ferestre și ieșind pe uși. Inima îi bate iute, degetele îi zboară peste corzi, nu se gândește la nimic, doar se concentrează asupra peisajului muzicii construite

parțial de ea, asupra energiei pe care vrea s-o transmită.

Cele patru interprete mai schimbă din când în când câte o privire – o conversație invizibilă despre păstrarea ritmului și forme muzicii. Cu toate că își dorește mai mult decât orice să interpreteze ea partea principală, partea pe care l-a ajutat să o scrie, acum nu se gândește la asta. Doar se înclină în față, intră în torentul de culori al muzicii pe care o țes, până ce e transportată în cu totul alt loc.

Deschide ochii când se termină piesa și pentru o fracțiune de secundă e surprinsă. Aproape că a uitat de biserică, de public. Dar acum profesorul îi face semn, iar ea se ridică, își ridică iar instrumentul și își cântă soloul, cântă pentru Tartini. Închide ochii și dansează cu diavolul însuși. Când pictează ultimele note, e transpirată și câteva fire de păr din arcuș s-au desprins în urma efortului. Se uită în mulțime, savurează vibrațiile aplauzelor și apoi privirea ei o întâlnește pe a lui.

Tartini se ridică în picioare. O privește. Își ridică brațele mai sus, îndreptându-și palmele spre ea și continuând să aplaude.

Fetei i se taie respirația. Puful de pe ceafă i se zbârlește, tremurând. Celebrul Tartini s-a ridicat în picioare pentru ea!

Se uită imediat la profesor. Profesorul se întoarce și face o plecăciune în fața mulțimii. Îl vede pe Tartini și observă că laudele sunt pentru Anna Maria. Și abia când profesorul îi confirmă asta, când se întoarce și îi face un semn aprobator din cap, Anna Maria simte cum sufletul îi e inundat de lumină.

Trei bătaii puternice în ușă. Anna Maria închide iute caietul cu manuscrise.

— O secundă, spune trăgând de saltea și băgând caietul sub ea.

Ușa se deschide deja când Anna Maria se răsuțește spre ea.

— Da? spune încercând să pară nevinovată.

Studia una dintre ideile noi ale profesorului, o melodie sprintenă, complementată de violoncele și flaute, dar care deocamdată pare prea repetitivă.

Sora Madalena se apleacă să intre în camera minusculă și o umple aproape de tot cu trupul ei uriaș. După expresia de pe chip, ai zice că tocmai a gustat ceva acru. Poate că laptele de azi e stricat.

Se uită prin cameră și observă vaza înflorată de pe birou, cerceii cu perle și colierul asortat din cutia deschisă de pe podea. Cele mai recente daruri de la admiratori.

Țâțâie dezaprobat și spune:

— Ai un vizitator.

Își bagă mâinile umflate în buzunarele robei și scoate o *gazzetta*.

— Și ești pomenită în asta. Sora Clara mi-a cerut să ți-o aduc să vezi.

Anna Maria întinde mâna să ia ziarul, dar, când îl atinge cu degetele, sora Madalena îl smucește înapoi.

— Eu nu am fost de acord cu ea.

Aruncă iar o privire spre daruri.

— Toată această atenție nu-i face bine unei tinere. O să ți se urce la cap.

Anna Maria stă în continuare cu mâna întinsă, fiindcă atunci când ai de-a face cu sora Madalena e bine să știi un truc. Dacă aștepti fără să scoți o vorbă, de obicei obții ce vrei.

— Aici nu e loc de mândrie, ai înțeles? Chiar și membrele *figlie* primesc lovituri de bici când nu sunt cumiți.

Anna Maria încuviințează din cap cu sinceritate. Sora Madalena mârâie, aruncă *gazzetta* pe pat și iese din cameră cu pași apăsați.

Citește că un număr-record de turiști au vizitat luna aceasta republica și că există controverse în privința unui nou teatru care urmează să se

inaugureze în oraș. *Gazzetta* sugerează că nu va face decât să încurajeze o amplificare a comportamentului păcătos. Dedesubt e cea mai nouă recenzie, care o menționează personal. Spune că, deși cele patru membre *figlie* alese au oferit o interpretare excelentă, doar ea și numai ea a ieșit în evidență.

„Fiți cu ochii pe ea, căci, cu siguranță, va deveni în scurt timp starul Veneției”, se încheie recenzia.

Anna Maria se rostogolește pe pat strângând hârtia la piept, de parcă vrea să o absoarbă cu totul în piele. Acum chiar că trebuie să o lase să candideze la postul de concertmaistru. Trebuie să o lase.

Inspiră adânc, inhalând gloria. Inspiră, expiră, inspiră... Apoi își amintește. Un vizitator. Sare în sus și se îndreaptă în goană spre intrarea de la Pietà.

Soarele din stradă aruncă un fascicul de lumină de-a curmezișul podelei de piatră a holului de la intrare. Când vede cine stă în el, înlemnește pe loc.

Poartă o mantie lungă, roșie, are nasul coroiat și cearcăne adânci sub ochi. Ține o mână pe un baston negru, lucios, cu care bate ușurel în podea când spune:

— Anna Maria. Îmi face plăcere să te cunosc!

Giuseppe Tartini îi întinde mâna.

— Dumneavoastră sunteți vizitatorul meu? îl întreabă, apropiindu-se încet de el și apucându-i mâna de parcă e un hulub – delicată, fragilă.

El chicotește, dând din cap, iar râsul îi e mult mai blând decât înfățișarea.

— Am venit să te felicit. Am fost fermecat de interpretarea de aseară. Am simțit că trebuie să te vizitez, ca să îți spun asta personal.

Lumea e mai luminoasă, mai fierbinte decât în urmă cu câteva secunde.

„Zâmbește, Anna Maria, zâmbește mai larg.”

— Vă admir..., ăăă, muzica, se bâlbâie ea, blestemându-se în gând că nu e mai calmă. O cânt

de ceva vreme.

El dă din cap, de parcă e o discuție normală. De parcă faptul că ea stă de vorbă cu Tartini, acel Tartini, e cel mai firesc lucru din lume.

— Ai un dar, copila mea. O contopire totală cu muzica. E o bucurie să fii martor la așa ceva.

Fata soarbe cu nesaț cuvintele delicioase. Apoi își dă seama că încă îi strânge mâna și se înroșește. Îi dă drumul prea repede, ceea ce îl face să râdă.

— Nu te rețin prea mult. Dar am vrut să-ți dau un mic cadou, un gest în semn de respect pentru interpretarea de aseară.

Peste antebrățul lui e drapat ceva negru, din catifea. El îl ridică și ea îl ia. Materialul se revarsă în cascadă din mâinile ei și se leagănă. E o mantie cu guler înalt, festonat cu fir de aur. În mijlocul încheietorii de la gât stă o singură piatră prețioasă. Cu toate că nu a avut niciodată unul, după culorile pe care le aruncă fațetele lui e sigură că e un diamant.

Nu se poate să accepte ceva așa de costisitor din partea cuiva necunoscut. Deși, în adâncul inimii, îl cunoaște bine. Îi cunoaște muzica. Îi cunoaște limba. Îi cunoaște profunzimile minții.

El probabil că o vede că șovăie, fiindcă îi închide palmele peste nestemată și spune:

— Draga mea, mi-ai cântat piesa mai bine decât diavolul însuși. Ia asta, te rog. Sper să îți aducă noroc la viitoarele spectacole.

Se îndreaptă înapoi spre cameră, cu mantia moale și grea legănându-se în spatele ei. Atinge gulerul, pipăie broderia complicată. Găsește diamantul de la gât, iar apoi atinge zidul, ca să simtă piatra rece. Să se ancoreze în realitate. Să își reamintească faptul că e adevărat, că poartă un dar primit de la unul dintre cei mai faimoși violoniști din lume, fiindcă a fost impresionat de ea. Fiindcă e Anna Maria della Pietà.

Începe să urce încet scara în spirală, bucurându-se de fiecare răsucire, de fiecare detaliu al zidurilor și balustradei.

Și atunci aude țipătul.

Trage iute aer și o ia la fugă în direcția lui. Ajunge la etajul trei cu respirația întretăiată. Cine e rănit? Ce se întâmplă? Dă colțul pe coridor exact în clipa în care ușa de la una dintre sălile de muzică se izbește de perete.

Prin ea zboară o vioară. Se izbește de perete și așchiile explodează pe toată podeaua. Anna Maria tresare când gâtul instrumentului se rupe ca al unuia dintre iepurii bucătăresei. Un val de partituri iese fluturând în urma instrumentului. Podeaua e acum o scenă a crimei, plină de note și corzi, iar ea nici nu poate să se uite la așa ceva. Dar se trage puțin mai aproape, trage cu ochiul în încăpere și...

Prudenza e în genunchi; cicatricea de pe obrazul ei lucește, udă de lacrimi, iar ea strânge în mâini mâna profesorului.

— Vă rog! Fac orice, orice. Am nevoie doar de puțin ajutor. Îmi trebuie...

— Liniște! Ai puțină demnitate, spune el, scuturându-și mâna dintr-ale ei. Progresul tău e în cel mai bun caz mediocru. Vrei să le tragi și pe celelalte în jos? Asta vrei?

Prudenza răspunde bălmăjit – Anna Maria nu înțelege ce spune. Într-o clipă, profesorul se îndreaptă rapid spre ușă, exact spre locul unde stă ea. Sângele îi vâjâie în urechi. E nevoită să facă un salt în încăperea alăturată și să se ghemuiască lângă ușă.

A prins-o. Sigur a prins-o.

Dar aude păcănitul pantofilor lui îndepărtându-se și pe Prudenza urmându-l pe coridor și prăbușindu-se pe podeaua de piatră. Anna Maria se trage iar mai în față, ca să vadă ce se întâmplă. Nici nu își dă seama că își ține respirația.

— Vă rog, signore! Știți ce pătesc fetele care ies din *figlie*! țipă Prudenza.

Se ridică în picioare și îl urmărește după colț. Dar Anna Maria nu mai vede ce se întâmplă. Fuge. Cât mai departe de această dramă. Nu are de gând să fie în preajma ei, nu are de gând să-i permită să o infecteze.

Când ajunge în cameră trăneste ușa după ea. Se aruncă pe pat, făcând să se zgâlțâie vaza de pe birou, și trage deoparte cuverturile.

Trage cutia viorii și o ține strâns la piept. Își spune că e în continuare favorita lui.

Septembrie. Când se termină repetiția, vocea lui se înalță peste zgomotul făcut de restul *figlie* cât își pun instrumentele în cutii, trag scaunele și discută despre ce vor primi la cină.

— Sanza, Chiara, Anna Maria, voi rămâneți.

Cele trei violoniste din cvartetul „Frari” din iunie.

Se uită întrebător unele la altele. Poate trebuie să se pregătească pentru un nou concert. Se îndreaptă în șir spre el.

Ușa se închide, cufundând încăperea în tăcere. Profesorul se uită pe geam, cu mâinile împreunate la spate și trupul rigid.

— Rolul de concertmaistru al *figlie di coro* e una dintre cele mai râvnite poziții din întregul oraș, începe el.

Anna Maria se uită iute la Sanza.

— După dirijor, e cel mai important rol din orchestră. Vine cu foarte mare răspundere. Persoana respectivă trebuie să interpreteze cu măiestrie solo-uri complexe, să conducă acordarea instrumentelor întregii orchestre și să coordoneze tonalitatea și interpretarea muzicii pentru toată secțiunea de viori. Sanza se îndreaptă puțin de spate, mândră.

— Nu are sens să vă spun, continuă el, că e vital ca postul să fie ocupat de cea mai bună muziciană. Astăzi vom vedea care e aceea.

— Signore? spune repede Sanza, albindu-se la față.

El nu se întoarce spre ea.

— Audițiile ad-hoc sunt ceva firesc pentru muzicienii profesioniști. Va câștiga persoana care merită poziția de concertmaistru.

— Ia stați puțin.

Sanza face un pas înainte, apoi încă unul. În sfârșit se uită la ea.

— Dacă încă meriți postul, atunci nu ar trebui să fie o problemă, spune. Nu cred că vrei rolul, dacă nu ești cea mai bună candidată, nu?

Sanza pleacă ochii, încercând să-și stăpânească lacrimile.

El se uită la ele.

— Luați-vă instrumentele.

Inima Annei Maria bubuie să îi spargă pieptul, încă de când el a rostit cuvântul „concertmaistru”. Acum e acum. Asta e șansa ei. Postul de concertmaistru va fi al ei.

Sanza se ține după el, cu pași iuți.

— Anna Maria are doar cincisprezece ani, nu ar trebui să aibă voie să concureze.

Anna Maria se uită urât la ea și strânge arcușul în mână ca pe un pumnal.

— După cum știi, Anna Maria e una dintre cele mai bune violoniste din întreaga orchestră. Vârsta e irelevantă. Va concura.

Anna Maria înaintează hotărâtă.

— Sunt gata, spune ducând lemnul curbat la gât, proptindu-se bine pe picioarele îndepărtate și ridicând arcușul.

Profesorul ia loc la catedră, cu genunchii lipiți.

— O piesă lentă, ceva care să arate nivelul tău de înțelegere a muzicalității și stilului, și una care să îți demonstreze tehnica, viteza și virtuozitatea. Dă-I drumul.

Presiunea îi străpunge inima. Se hotărăște să cânte din nou *Trilul diavolului*. E piesa pe care știe să o cânte cel mai bine așa, pe nepusă masă. Își

închipuie diavolul, culorile, intensitatea intrinsecă și începe. După vreo două minute, profesorul ridică mâna. Dar ea nu vede, e în lumea ei, cu culorile spulberate în milioane de fragmente de jur-împrejur.

— Anna, spune el cu blândețe. Oprește-te.

Cuvintele o aduc brusc înapoi în încăpere. „Anna Maria”, gândește ea, dar în ultima clipă se oprește și nu îl corectează.

— Și acum a doua piesă.

Oare să îndrăznească? Are ceva la care lucra înainte ca programul lor să devină foarte încărcat, o piesă originală, a ei. E lentă, ademenitoare la început, dar spre sfârșit prinde viteză, plină de viață și energie ca mintea ei. Fără să mai stea pe gânduri, se hotărăște și începe să o cânte.

Peste ea se rostogolesc nuanțe deschise și închise, intense și pale, sclipind în lumina soarelui.

Când termină, pe chipul lui nu se citește nimic. Fata se duce înapoi la locul ei în rând.

Urmează Chiara. Începe cu un segment din concertul de luna trecută, pe care îl cântă cu obișnuita eleganță și grație. Anna Maria e transportată de notele ce alunecă prin încăpere, rapide, apoi serene. E cât se poate de clar că e la fel de bună ca ea. La gândul acesta i se strânge stomacul.

Chiara trece acum la a doua piesă, un concert de Corelli. Dar la jumătatea piesei partitura îi alunecă de pe stativ și, cu toate că se apleacă să o ridice, el deja a oprit-o.

Annei Maria i se umple inima de bucurie.

Mai rămâne Sanza, ai cărei obraji sunt complet goliți de sânge. Face un pas înainte, fără chef, și începe să cânte. Dar, în doar câteva secunde, el ridică mâna și cere următoarea piesă. Începe o piesă de Lotti, dar în scurt timp plânge și lacrimile îi picură pe instrument, iar mâna lui e iar ridicată.

— Vă rog, signore, spune ea. Vă rog.

— Destul, spune profesorul.

Se ridică în picioare și le privește pe toate trei.

— Anna Maria, rolul e al tău.

Sanza iese în fugă din cameră și hohotele de plâns răsună pe coridor. Chiara își strânge lucrurile, spune „*Mulțumesc, signore*” și pleacă fără o vorbă, fără să se uite la Anna Maria.

Și Anna Maria rămâne, tot cu picioarele îndepărtate ca pentru cântat, strângând în mână dreaptă instrumentul și arcușul, și simte cum emoțiile îi inundă fiecare fibră a ființei.

Putere. Putere vâscoasă, delicioasă.

Se întoarce spre ea. Vine așa de aproape, că îi simte căldura corpului.

— Ești cea mai bună violonistă pe care o avem, Anna Maria. La naiba cu regulile, era și timpul să te lăsăm să strălucești.

„*O, și cum am să mai strălucesc*”, își spune ea. „*Stai să vezi cât de tare am să strălucesc.*”

Își strânge lucrurile și se îndreaptă spre ușă, când îl aude:

— Apropo, piesa pe care ai cântat-o la final a fost o minune. Cine e compozitorul?

— Era în teancul de donații, nesemnată, minte ea.

Nu e momentul să dezvăluie adevărul. Nu încă.

— Ar trebui să o studiem ca sursă de inspirație, să vedem ce am putea scoate din ea pentru un viitor concert.

„*Da*”, își spune ea. „*Ar trebui.*”

Când intră la repetiții a doua zi simte fiecare pereche de ochi ațintită asupra ei. Deși vara abia se termină, aerul din încăpere e glacial. Anna Maria are senzația stranie că pereții se strâng în jurul ei, că podeaua se ridică spre tavan.

Se încordează, se concentrează și refuză să se lase controlată de această impresie. Se duce la capătul din stânga al primului rând, unde e așezată Sanza, cu brațele încrucișate, spumegând de furie.

— Ești pe locul meu, spune Anna Maria sfredelind-o cu privirea.

Sanza mârâie și se ridică. Apoi întârzie exagerat de mult să își mute partiturile, stativul și să își aranjeze instrumentul. Până la urmă, ia loc pe noua poziție. O retrogradare de un loc.

Anna Maria își ocupă tronul, uitându-se drept în față. Scaunul e la fel ca celelalte – patru simple picioare de lemn și un loc pentru șezut acoperit cu piele, crăpată în câteva locuri. Dar nu și în ochii ei. Pentru ea, scaunul e ca și suflat cu aur, împodobit cu catifea, diamante și mărgel.

E concertmaistru! E concertmaistru!

Beatitudinea feerică nu o părăsește pe tot parcursul orei. Profesorul îi împarte primele ei solouri oficiale și trec prin câteva piese din colecția pe care o alcătuiesc. Când pornește spre cameră, după repetiție, beatitudinea încă mai licărește în jurul ei.

În sfârșit, pentru prima dată în luni întregi, are puțin timp și pentru ea. Va închide ușa și va lucra la propriile compoziții. De câțva timp are o idee despre primăvară. Nu reușește să o vadă prea clar, dar simte că e ceva acolo, în cel mai viu anotimp al anului.

Și atunci simte o bătaie pe umăr.

Anna Maria se aricește când vede că e Chiara. Ține într-o mână o cutie de vioară și sub celălalt braț un caiet de manuscrise. Dar zâmbește.

— Felicitări, Anna Maria!

Anna Maria se încruntă. Se uită peste umărul ei, ca să vadă dacă nu sunt acolo alte fete care așteaptă poanta chicotind în fundal.

— Și nu o băga în seamă pe Sanza, continua Chiara. O să-i treacă. Când ești în *figlie*, nu concurența e, de fapt, importantă, ci ocazia de a învăța unele de la altele. E ca o armonie – nu poate fi creată de o singură persoană.

Anna Maria nu renunță la încruntare. Nu încă.

— Concertul de la Frari a fost ceva deosebit, spune Chiara. Tartini s-a ridicat în picioare! Și audiția ta... Ei bine, bravo! Am multe de învățat de la tine.

Pune mâna pe brațul ei. Gestul e foarte liniștitor.

— Nu sunt dușmanul tău, Anna Maria, crede-mă!

Anna Maria o privește lung încă câteva clipe. Pe chipul Chiarei se citește sinceritatea. Anna Maria simte o schimbare, o greutate ridicată de pe inimă. Nu se poate abține să nu o creadă.

— Ți mulțumesc pentru aceste cuvinte, spune ea țeapănă.

Chiara dă din cap.

— Atunci, ne vedem mâine la repetiție, da?

— Pe mâine.

După ce pleacă, Anna Maria își azvârle capul pe spate și ridică brațele spre cer, într-un gest mut de enormă ușurare. Aleargă ȝopăind înapoi în cameră. Albastrul, galbenul și auriul unei piese încep să se reverse din ea, răsucindu-se în jur, când...

— Anna Maria! Aici erai.

Cu părul roșu aranjat în cârlionți perfecți, profesorul își croiește încet drum spre ea, printre fetele care se grăbesc spre refectoriu. Ajuns în fața ei, o apucă de braț și o trage într-o parte. Atingerea lui e răcoroasă, electrică.

Se uită peste umărul ei către Chiara, care tocmai dispăre din raza vizuală. Face o pauză, cântărind cuvintele pe care vrea să le spună.

— Ce e? îl îmboldește ea cu blândețe.

— Ăăă..., în locul tău, m-aș feri să devin prea apropiat de celelalte fete din *figlie*.

Anna Maria își mută, nedumerită, greutatea de pe un picior pe altul.

— Ce vreți să spuneți?

— Lumea crede că măreția ți se întâmplă, pur și simplu. Nu e așa. Trebuie să muncești ca s-o obții. Trebuie să muncești ca un câine.

Dă din cap cu rapiditate, fără să clipească.

— Tu crezi că am timp de prieteni, când am o slujbă așa de competitivă ca asta?

Ideea îl face să râdă.

— Ce facem noi, ce reușim sunt lucruri prea importante ca să fie irosite. Nu poți avea încredere în alții. Nu când ești așa de talentată.

Anna Maria zâmbește. E frumos din partea lui că încearcă s-o protejeze, iar lauda e dulce, ca de obicei, însă atenția îi e distrasă de culorile care încă se învolburează în jur.

— În fine, spune profesorul, zâmbind puțin stânjenit. Nu despre asta voiam să vorbesc cu tine. Am aflat că vom ține un alt concert, peste două luni. Un grup mic – vom cânta doar noi doi. Asta îți va da puțin timp să te obișnuiești cu noul rol în orchestră, iar după aceea, acest eveniment va fi momentul în care vom face anunțul că tu ești noul concertmaistru.

— Asta e minunat, spune ea, bucuroasă.

Dar culorile se izbesc unele în altele, se încolăcesc și încep de-acum să se îndepărteze cu iuțeală. Trebuie să fugă, trebuie să le prindă. Dacă e suficient de rapidă, mai are o șansă să...

— Vii? o întreabă.

E deja mult înainte pe coridor și se uită în spate, așteptând-o.

— Sigur, da, îi răspunde.

Îl urmează, privind peste umăr la culorile care dispar după colț.

A doua zi, după repetiție, o parte dintre fete șușotesc și râd adunate într-un colț.

Anna Maria se aude strigată și, când ridică privirea, o vede pe Chiara în grup, zâmbind și făcându-i semn să vină și ea.

Pentru o clipă îi plutesc în minte un zâmbet strâmb, doi ochi căprui, adânci și amintirea unor țipete ca de pasăre pe acoperiș.

Dispoziția i se schimbă și în colțul gurii îi apare o umbră de zâmbet. Face un pas spre ea, ca să li se alăture. Dar apoi se oprește. Se uită la Chiara și la fetele din jur.

„Nu”, își spune închizând cutia viorii și pornind spre ieșire, salutând-o politicos din cap pe Chiara. „Nu când sunt așa de talentată.”

Săptămâna următoare e mare zarvă în holul de la intrare. Mai multe surori sunt adunate la ușă, ca să primească ceva de la un bărbat cu un căruț.

— Aduceți o masă, strigă sora Clara, ținând strâns un mâner, în timp ce sora Madalena îl ține pe celălalt. Dați-vă la o parte, spune unora dintre fetele mai mici, care se înghesuie lângă ea.

Anna Maria nu vede ce e, zărește doar frânturi din ceva viu colorat. Ceea ce o face să se oprească, fiindcă aude o notă. Își schimbă direcția, se apropie.

Obiectul e așezat pe o masă cu fața la ușă, expus privirilor tuturor. Fetele sunt în delir de încântare.

— Ce sunt astea? Cine le-a trimis?

Sora Madalena le alungă cu o fluturare din mână.

— Mișcați-vă, dați-vă mai în spate. O să le dați pe toate jos.

— Au fost trimise de marele duce al Toscanei, răspunde sora Clara. Faimoasele flori ale Florenței.

Scoase din pământ și aduse aici, după cinci zile de călătorie cu calul și corabia.

Gian Gastone de' Medici. Anna Maria auzise că venise în vizită, că se întâlnise săptămâna trecută cu unele dintre fetele mai mici. Se zvonea că e un om bun, că a abolit impozitele sărmanilor de pe teritoriile lui, ba chiar că a pus capăt execuțiilor publice.

— A costat enorm să fie aduse aici, spune sora Clara, umflându-se în pene ca un păun.

Annei Maria îi ia câteva clipe să găsească un spațiu liber prin mulțime.

Nu a mai văzut niciodată asemenea flori. Candelabre răsturnate, cu cinci petale pe fiecare tulpină, fiecare desenată și stropită cu culori, arătând ca un ochi. Miros a natură și pământ, iar sub asta se simte o aromă dulce ca de mirodenii. Dar culoarea e cea care o face să se apropie și mai tare și să întindă mâna. Un violet albastrui așa de viu, că parcă sunt modelate din sticlă topită. Și din ele iese un sunet, o singură notă moale, onctuoasă ca smântână. Se întinde să pipăie petala cu vârful degetelor, să o simtă cu toată ființa, când aude zgomote în spate.

În jurul Elisabettei Marcini s-a format un spațiu liber. Se holbează la flori, încremenită. Se uită la ele de parcă a văzut o fantomă.

— Ce caută astea aici? zice cu voce tremurată.

— Un dar, signora. Marele duce de Toscana a trimis...

— Să nu le văd aici, spune Elisabetta, înainte ca sora Clara să își termine vorba.

— Dar, signora, abia au venit. Tocmai din...

Elisabetta se uită la sora Clara de parcă îi vine să o calce în picioare.

— Mă înfrunți? Nu plătesc destul pentru acest program, pentru acest loc?

Sora Clara pleacă ochii și face tăcută o reverență.

— Mă întorc într-o oră, spune Elisabetta, răsucindu-se pe călcâie și ieșind pe poartă. Să dispară până atunci!

Anna Maria își înfige unghiile în palme. Cum poate să fie așa de crudă femeia asta? Nu e de ajuns că le taie din ore, că folosește programul de muzică pentru propriile protejate răzgâiate? Acum le mai ia și darurile? Tare și-ar mai dori Anna Maria să se ducă după ea. Să îi spună: „Nu, nu le vom arunca. N-ai decât să pleci și să nu te mai întorci niciodată.”

Dar Anna Maria nu are voie să iasă singură din clădire. Așa că o ia la fugă pe scările în spirală și o privește pe Elisabetta de la fereastra din capătul coridorului, spumegând de furie.

Elisabetta merge cu pași mari pe promenadă, măturând pavajul cu tivul rochiei de mătase, lăsând în urmă un siaj de pietoni buimăciți. Dar acum s-a oprit și se întoarce să se uite înapoi.

Anna Maria e nevoită să își lipească fața de sticlă ca să fie sigură că vede bine.

Elisabetta e aplecată cu mâna în șold și se zgâlțâie din tot trupul. Pe față îi șiroiesc lacrimi.

Anna Maria face un pas înapoi. O mai privește câteva clipe, până simte cum i se răspândește în inimă un sentiment întunecat. Se întoarce spre coridorul mic și rece și furia i se evaporă.

Noiembrie. Fulgi de zăpadă cad alene din cerul lăptos, roind la intrarea în Caffè Florian, o cafenea din Piazza San Marco. Deschisă recent, deservește mai-marii orașului, care servesc acolo băuturi fierbinți și aperitive delicate pe tăvi de argint. Dar în această seară e închisă pentru un eveniment privat cu vin și tort, pentru a serba ziua unui bărbat pe nume Giacomo Casanova.

Cu toate că e la doar cinci minute de mers de Pietà, e cu totul altă lume.

Anna Maria își acordează instrumentul într-o încăpere alăturată și ascultă conversațiile

politicoase ale invitațiilor ce sosesc în sala principală, cu banchetele de catifea, mesele de marmură și portretele cu rame de aur ale celor mai celebri bărbați ai Venetiei.

Ea poartă pelerina neagră de catifea, care o ajută să devină altcineva, exact ca o mască de carnaval. Materialul, diamantul o fac să arate de parcă locul ei e aici, alături de crema înaltei societăți a orașului. Dar ochii îi tot fug la bufet, la tartele perfect rotunde, ornate cu cireșe și la prăjiturile cu foi și glazură lucioasă. Bunătăți după care îi lasă gura apă la propriu. Bunătăți pe care nu doar că nu le-a gustat niciodată, dar nici măcar nu le-a văzut vreodată.

Afară, oamenii trec grăbiți, stârnind cu mantiile lungi pudra albă, vălurită de pe jos, strângându-și bine pe lângă corp hainele groase. Înăuntru, oaspeții ciocnesc și sorb băuturi din pahare fine de Murano.

— Ești gata?

Profesorul bagă capul pe ușă. Își vede reflecția într-o oglindă mare de pe coridor și se oprește să scuture ceva de pe haina de satin, să își aranjeze buclele roșii și abia apoi o conduce în sala cu invitați.

Vor cânta Concerto pentru două viori în la minor, o piesă la care lucrează de vreo lună și ceva. E împărțită în trei părți. Prima secțiune, *allegro*, demonstrează toată verva și energia pentru care muzica lor e tot mai faimoasă. Anna Maria o vede ca pe un echilibru între frumusețe și virtuozitate. A doua, *larghetto*, e mai lentă, dându-le libertatea de a-și țese propriile variațiuni, după care finalul vine cu o cascadă de note care accelerează iar ritmul și – speră ei – lasă publicul disperat să audă mai mult.

Îi e tot mai ușor să compună astfel de piese cu el, acum că îi înțelege așa de bine stilul. Asta e cea mai recentă lucrare dintr-un șir întreg de noutăți pe care le-au creat împreună. A devenit mai ușor și să

le interpreteze. Nu mai e nevoie să exerseze ore în șir în fiecare zi doar ca să stăpânească tehnica. Vede o dată partitura și sună bine imediat, de cum trage arcușul peste corzi. Dedică, să zicem, două săptămâni ca să stăpânească o compoziție înainte să fie gata să o cânte în public, ca în această seară.

Anna Maria se înclină politicos către spectatori. S-au adunat vreo cincisprezece femei și bărbați, înveșmântați în danteluri și mătăsuri, împodobiți cu pene și mărgele.

Nu prea dă doi bani pe sărbătorit, care deja a băut prea mult și își trece mâna în sus pe coapsa femeii de lângă el. Aceea îi dă peste mână.

— Dar e ziua mea, se smiorcăie el ca un copil, făcându-i să râdă pe unii dintre prieteni.

Se spune că Casanova e un aventurier și scriitor care a explorat aproape toată Europa. Pare realizarea cuiva cu eleganță și maniere. Acest bărbat însă nu are nici una, nici alta. Nu zâmbește, rânjește.

Începutul e teatral – amândoi taie respirația celor de față cu melodia îndrăzneată. Anna Maria zâmbește, privindu-și în ochi profesorul când explodează culorile și încep să urzească o poveste cu ajutorul muzicii. Sunetul ca aurul topit al instrumentului pare să țâșnească din toți porii ei.

Aceasta – primul concert al ei de când a devenit concertmaistru – e tot ce a visat. Oaspeții sunt fermecați de tornada de energie, de tema tot mai intensă, ce îi face pe toți să aștepte cu respirația tăiată nota următoare.

Adoră felul în care se completează unul pe altul când cântă împreună. Anna Maria e maleabilă. Trupul ei se mișcă odată cu muzica, legănându-se după nuanțele și tonurile muzicii. Pe de altă parte, profesorul e mai energic. Chiar furios: ține picioarele strâns lipite și toată ființa îi e complet rigidă cât instrumentul cântă. Această combinație e foarte de efect. Fierbinte și rece. Pământ și aer. Zi

și noapte. Poli opuși, da, dar unul nu poate exista fără celălalt.

Când termină, Casanova sare în picioare și buclele albe i se rostogolesc pe umeri.

— Bravo! Bravo! spune, luându-l cu brațul de gât pe profesor, căruia i se înmoaie genunchii.

Casanova îl domină cu prezența, ca un taur pe un vițeluș.

— Dar permite-mi un sfat, prietene. Data viitoare, încearcă și tu să pari mai puțin... constipat. Zici că ai nevoie de prune uscate ca să te mai destupi.

Publicul izbucnește în hohote de râs, iar chipul profesorului devine roșu-vișiniu.

Inima Annei Maria începe să bubuie în piept. Face un pas înainte. Cum îndrăznește să vorbească așa cu un *maestro*?

Dar Casanova îl bate pe spate cam tare pe profesor, făcându-l să izbucnească într-un acces de tuse.

— E doar o glumă! Glumesc, firește.

Râsetele continuă. Anna Maria se apropie de profesor încet, precaută. Respiră greu, dar nu pare nici furios, nici încordat. Doar se chinuie să respire. Se mai uită o clipă la el, apoi pune mâna pe spatele lui.

— N-am... nimic.

Se clatină printre respirații șuierate.

— Strânge tu lucrurile.

Casanova e tot mai gălăgios și mai dezagreabil, alimentat de energia prietenilor lui.

— Fata, pe de altă parte, ea chiar că e ceva deosebit. De departe, mult mai bună ca tine, spune chicotind.

Anna Maria simte că îi pierde tot sângele din obraji. Profesorul e extraordinar, un geniu. De ce ar spune Casanova așa ceva? De ce i-ar asmuți unul împotriva celuilalt?

Nu aude răspunsul îngăimat de el, fiindcă a plecat capul și a ieșit în grabă din încăpere. Dar

probabil că profesorul a încercat să ia în glumă remarca, fiindcă ajunge până la ea vocea tunătoare a lui Casanova, care spune:

— Așa te vreau. Na!

Aude clinchetul unei pungi cu monede.

— Vă mulțumesc pentru participare.

Anna Maria pune viorile în cutii. Se va preface că nu a auzit discuția. Nu e nevoie să vorbească despre asta. Nici acum, nici niciodată.

Dar, când ajunge la ieșire, profesorul a plecat. E nevoită să aștepte singură în camera alăturată, ținând în brațe ambele instrumente, până ce vine sora Clara să o ia, timp în care îngrijorarea îi îngheață sângele în vene.

A doua zi, profesorul nu vine nici la repetiție, nici la lecția particulară. *Figlie* primesc de știre că trebuie să îl aștepte să se întoarcă și între timp sunt puse la muncă. Anna Maria protestează, dar tot e pusă să aprovizioneze cu lemne toate șemineurile.

Face focul în toate, fără o vorbă, cu dinții încleștați și mintea plină de gânduri care se învârtesc ca laptele în ciubăr.

Trebuie să îl vadă. Trebuie să facă ceva. Dacă l-a înfuriat, dacă nu poate repara lucrurile, va fi dată afară. Frica îi pune un nod în gât și îi apasă stomacul, grea precum coșul pe care îl ridică icnind.

Se ridică cu durere în șale și se duce pe scări. Reușește să urce încă un etaj coșul de răchită plin cu lemne, gata să îl azvârle peste balustradă și să înceapă să urle de frustrare.

Simte că s-a întors. Energia lui, tensionată și sclipitoare, se răspândește pe coridoare, o prinde ca un năvod și o face să se oprească. Când se întoarce de la capelă, îl și vede traversând holul aglomerat de la intrarea în școală.

Îl strigă, apoi încă o dată, mai tare. Va vorbi cu el, va repara totul, îl va asigura că nu reprezintă o

amenințare pentru el. Dar profesorul nu se întoarce. Fuge după el în sus pe scara în spirală, disperată, aruncând o umbră neagră pe zidul rece de piatră.

Pe coridor, în fața sălilor de muzică, așteaptă o fată care nu e de la Pietà. Mănuși de dantelă, bonetă. Fără îndoială, un alt proiect al Elisabettei Marcini.

El o vede acum, stând în prag.

— Închide ușa, Anna Maria, îi spune, iar în urechile ei năvălește urletul apei. Acum am o lecție cu plată.

Seara, când pleacă acasă, profesorul își pune caietul cu manuscrise în dulap. Anna Maria se strecoară în clasă și se uită la ce lucrează fără ea. Nu vede prea mari progrese, de cele mai multe ori găsește doar câteva măsuri noi, care se bat cap în cap.

O ocazie.

Așa că în fiecare seară scoate o foaie curată și, cu foarte multă grijă, face o copie. Dar în copie sunt note noi – note care curg și se contopesc ca norii ce gonesc pe cer. Zâmbește și bagă versiunile reparate în caietul lui.

Va rezolva această distanță apărută între ei cu delicatețe și devotament.

Ia vechiul pergament, ideile lui simple, frânte, și îl aruncă în foc. Așa trece iarna.

Martie. El e tot rece, distant, retras în timpul orelor. Abia dacă se uită la ea, nu îi oferă aproape deloc sfaturi ori încurajări. Peste iarnă au fost mai puține concerte, cererea de lucrări noi, mai mică. Profesorul se bazează mai mult pe reutilizarea vechilor compoziții. Annei Maria îi e dor de colaborări, îi lipsesc enorm improvizațiile pe care le făceau împreună noaptea târziu.

Așteaptă cu arcușul așezat pe picioare și bătaie de nerăbdare.

Își spune că nu trebuie decât să țină capul plecat. Să muncească mult și să creadă. Se va întoarce la ea când va fi pregătit. A avut întotdeauna un loc în lumea lui.

Primăvara se desfășoară prin încăpere ca o panglică; o briză blândă și caldă.

Azi e ultima repetiție până săptămâna viitoare, fiindcă mâine, toată ziua, se țin audițiile pentru *figlie*. Și, cu toate că e membră de-acum de doi ani, cu toate că e concertmaistru, simte că i se strânge stomacul. Se uită la cele șapte scaune goale din sala de muzică. Trei violoniste, o violoncelistă, două oboiste și o flautistă. Date afară. Destinate acum unei vieți de soție ori dantelăreasă, guvernanta sau spălătoreasă.

„Și cum rămâne cu ce vor ele?” se întreabă Anna Maria când el intră în clasă și începe ora fără să se uite la ea.

Când ajunge în sala de muzică vede că afară s-a format o coadă.

Anna Maria se apropie, pelerina de catifea legănându-i-se ușor pe lângă picioare.

— Ce se întâmplă? o întreabă pe Chiara, care stă în față cu caietul de manuscrise deschis pe brațe, studiind o piesă.

— Le anunță pe fetele care au fost acceptate după audiție, îi răspunde aceea.

Annei Maria i se strânge stomacul de emoție. Duce mâna la guler și atinge diamantul de la gât. Își reamintește cum l-a primit. Își spune că e la locul ei.

— Credeam că se afișează afară o listă cu noile membre, spune Anna Maria, arătând spre sala de muzică.

Chiara clatină din cap.

— Așa era înainte. Asta e metoda lui.

Se uită cum mai multe fete ies grăbite din sala de muzică. Unele arată gata să vomite, unele

plâng. Anna Maria e nevoită să se uite în altă parte. O urmează pe Chiara în sală.

Șapte noi membre se află în încăpere. Dar Anna Maria nu vede decât una. Privirea i se duce pe loc la tânăra din mijlocul camerei, cea cu bucle blond-închis și un ochi de un albastru pătrunzător. Cu oboiul în mână, Paulina îi zâmbește larg, cu sprâncenele ridicate în semn de încântare șocată.

— Nici nu știam că participi la audiție, spune Anna Maria cu voce ascuțită de entuziasm, la ieșirea de la oră.

— Nu eram sigură că ar trebui, dar el m-a încurajat.

Obrajii Paulinei se îmbujorează de mândrie.

Anna Maria simte înțepătura geloziei, dar o alungă. Ea a fost cea mai tânără membră din istoria orchestrei și nimeni nu îi poate lua asta. Iar programul a separat-o de Paulina prea multă vreme, tocmai când se apropiau iar. Acum pot în sfârșit să fie iar împreună.

— Mă tot gândesc la Agata, că ar fi putut și ea să participe la audiții, spune Paulina.

Dar Anna Maria se oprește, cu tot trupul în flăcări. Nu poate îndura să audă acel nume. Nu se poate gândi la asta. La ea.

— Cu siguranță, ar fi intrat în *figlie*...

— Ai făcut cunoștință cu Chiara? spune repede Anna Maria, făcându-i semn să se apropie. Chiara, ea e Paulina, una dintre noile oboiste, spune.

Chiara se apropie, zâmbindu-i cu căldură.

— Bună! Felicitări!

Îi strânge mâna.

— Mă duc la cină cu o parte dintre fete, vrei să vii cu noi?

Paulina dă din cap zâmbind și se întoarce spre Anna Maria.

— Vii?

Dar Anna Maria se uită în spate. Profesorul a scos capul pe ușa sălii de muzică și îi face semn să

se apropie.

— Luați-o înainte, spune Anna Maria, cu inima strânsă.

Când ajunge în fața lui, se oprește. E prima dată după multe luni când se uită ca lumea la ea.

— Intră și închide ușa, îi spune.

Se duce la șemineul gol și își pune brațul pe raftul de deasupra, iar ea îl urmează și rămân față în față. Spre surprinderea ei, îi pune mâna pe obraz.

— Ai fost bună azi, zice el.

Ea se uită lung în ochii de un cenușiu palid și absoarbe lauda cu fiecare fibră a ființei. I-au lipsit aceste momente. I-a fost tare dor de el.

„*Mai vreau*”, gândește.

— Se apropie sezonul estival. Vom avea nevoie de compoziții noi.

Își ferește o clipă privirea, apoi se uită iar la ea.

— Lucrez la câteva idei, multe piste promițătoare.

Mă întrebam dacă ai vrea să mă ajuți cu ele.

Ceva licărește în inima ei, la gândul copiilor pe care i le-a tot lăsat. Îi plac, i-au fost de ajutor.

Acum e momentul să spună cuvintele potrivite, să îi arate că apreciază atenția pe care i-o arată, că îi respectă măreția mai mult decât orice pe lume. Zâmbind, pune mâna peste a lui.

— Da. Mi-ar face plăcere.

— Nu poți să spui nimănui, înțelegi, trebuie să fie...

— *Maestro*, spune ea cu capul plecat, e secretul nostru.

Aprilie. În această noapte, ca de fiecare dată, se prăbușește în adâncurile viselor cu vioara sub braț. Apa i se încolăcește pe trup, trecând de la albastru-verzui la un stacojiu-închis sinistru. Când culorile încep să se schimbe, e străbătută de un fulger de durere. Pornește de la capetele extreme ale degetelor de la mâini și picioare și se adună în

miezul ființei, până ce pulsează surd în adâncurile abdomenului. Duce mâinile acolo și se uită în jos să vadă rana. Și atunci observă vioara de sub braț, din ale cărei găuri în formă de „f” se prelinge un fir subțire de lichid roșu. Duce repede mâna la deschizătură. Ca să o acopere. Să oprească sângerarea. Azvârle din picioare și erupe la suprafață, în noapte, doar prin forța voinței.

Am să te salvez! Am să te salvez!

Gâfâie disperată după aer, strângându-și instrumentul la piept. Cearșafurile de sub ea sunt ude și lipicioase. Lumina lunii pătrunde pe fereastră, luminând paturile. Se ridică în capul oaselor și le dă deoparte, dezvăluind petele pe care celelalte fete le văd o dată pe lună deja de ani buni.

Nu vioara sângerează, ci ea.

Scoate un geamăt exasperat, dar la șaisprezece ani transformarea în femeie nu mai poate fi negată. Silueta ei a căpătat curbe, membrele i-au devenit mai suple și puternice. Are părul mai des și mai neted, în comparație cu claua de cârlionți pe care se chinuia să o stăpânească în copilărie.

O bătaie ușoară în ușă. Tresare și se face mică în pat. Nu trebuie să fie descoperită, nu așa.

Ușa se deschide scârțâind, iar prin crăpătură apare un chip îngust. Singurul chip din lume pe care Anna Maria și-ar dori să-l vadă într-un astfel de moment.

Paulina îi șoptește numele în întuneric, apoi spune:

— Mi s-a părut că am auzit ceva de la mine din cameră. Părea un animal călcat în picioare.

O pauză, apoi:

— S-a întâmplat, spune Anna Maria cu voce joasă.

— Aha, spune Paulina.

Dispare iar câteva clipe înspăimântătoare, încât Anna Maria se întreabă dacă se va mai întoarce. Dar revine și ține ceva în brațe. Îi întinde o legătură de cârpe de bumbac, împăturite cu grijă.

— Uite. Pune-o între picioare.

Paulina dă la o parte cearșaful însângerat, apoi se așază pe pat, lângă ea. Ridică mâna. Anna Maria se ferește.

— Șșș, o dojenește, începe să îi mângâie părul.

În tăcerea blândă, Anna Maria simte cum nodul din stomac se desface, eliberând-o. Afară, luna se ridică mai sus pe cer, scaldând Veneția într-o strălucire de argint.

Apoi șoptește în întuneric:

— Asta înseamnă că pot fi scoasă din *figlie* ca să fiu dată de nevastă?

— O fată așa de talentată ca tine? Mă îndoiesc foarte tare.

O ia de umeri și o împinge jos, până ce Anna Maria e întinsă pe saltea.

— Taci acum, dormi.

Și, în ciuda fricii, în ciuda încordării, pleoapele i se închid.

TREI

17

La vreo zece kilometri de Veneția, cuibărită între țărmurile măloase ale părții continentale și zidul gros al peninsulei, se află insula Burano. E un loc simplu, liniștit, nevizitat. Obloane pătate de umezeală scârțâie legănate de briză, iar la margine cresc un lan de porumb și buruieni.

Aici, în apa stătută, nămolosă a unui canal îngust, un trup mic plutește încet, tăcut, spre adâncuri. Fetița are doar câteva săptămâni și e înfășată strâns într-un șal deschis la culoare, care începe să se desfacă în adâncul apei. Ușor, cu blândețe, ca o respirație.

Fără nicio scenă, fără nicio zarvă; niciun om nu se întoarce să o salveze. Pur și simplu se cufundă în întunericul vâcos, în mîlul gros, locul odihnei eterne.

Trupșorul ajunge pe fund. Nicio tulburare în adânc.

În aer dansează o adiere de primăvară, împingând o bucățică de pergament care plutește pe suprafața apei. Mesajul mâzgălit pe ea e acum doar o pată de cerneală mânjită, luminată de soarele orbitor. Nu va ști nimeni niciodată ce scrie acolo. Nu își va aminti nimeni niciodată. Aici nu există nicio gaură în zid.

Biletul saltă și se răsucesc în vânt, până ce e prins într-o spumă de mizerie și pământ, azvârlit pe pământul prăfos de la marginea canalului și călcat de gheata unei tinere ce se grăbește pe malul apei către nord. În aerul din jur, petale de flori ca o

ninsoare viscolită se agită, dansează și o urmăresc în goana ei. Nu vede fetița ce se cufundă tot mai mult în adâncurile canalului.

Femeia ajunge gâfâind la ușă. Are picioare slăbănoage, optsprezece ani proaspăt împliniți și lucrează de doi ani la atelierele de dantelă.

În pragul clădirii impunătoare de cărămidă stă o călugăriță ce așteaptă cu mâna întinsă.

— Crezi cumva că ești deosebită? o întreabă. Că nu sunt o sută ca tine pe care le pot angaja într-o clipă?

Femeia pleacă capul rușinată și murmură o scuză pentru întârziere. Îi dă o monedă – plata pentru privilegiul de a lucra aici – și e târâtă de umăr în clădire. E ultima dată când vede astăzi lumina zilei.

Înăuntru, sute de femei sunt așezate în rânduri, aplecate peste mici birouri din lemn, împărțite pe grupuri: creatoare de schițe, tăietoare, brodeze și cusătorese, asamblatoare și cele ce pregătesc obiectele finalizate pentru vânzare. Nu ridică niciuna privirea când femeia își pune șorțul cu bretele încrucișate la spate. Au ordine stricte să păstreze tăcerea.

Femeia își ia acul și ața și începe.

Tras, tras, răsucit. Tras, tras, răsucit.

E brodeză și formează primele bucle albe pe gherghef, marginea unuia dintre cei patru sute de trandafiri pe care îi va crea azi.

Tras, tras, răsucit. Tras, tras, răsucit.

Trece o oră și încep să o doară șoldurile, iar dosul i-a amortit complet pe scaunul tare, de lemn.

Tras, tras, răsucit. Tras, tras, răsucit.

Încă o oră și își dezmoștește gâtul, rotește umerii și reduce la tăcere vezica care cere să fie golită. Au doar o pauză pe zi, trebuie să o programeze strategic.

Tras, tras, răsucit. Tras, tras, răsucit.

Nouă ore mai târziu, se freacă la ochii obosiți și clipește în lumina chihlimbarie a lumânărilor. Cu bărbatul pierdut pe mare și o mamă bătrână și bolnavă, are nevoie de bani. Își reamintește acest lucru. Ochii nu i se vor obișnui niciodată cu întunericul.

Tras, tras, răsucit.

Bate un clopot și ea ridică capul, respirând ușurată. Ține în mână un buchet de trandafiri brodați cu fir de aur curat așa de realist, că aproape le simți mirosul. Sunt fixați cu ace și cusuți împreună până formează un șal din dantelă de Burano, unul dintre cele mai râvnite obiecte ce se găsesc în republică. Dantela e delicată ca aripa de fluture, de parcă e croșetată cu aer.

Se ridică pe vârfuri să îl vadă, aflat acum în celălalt capăt al încăperii. I-ar plăcea să și-l pună pe umeri și să danseze puțin cu el, imaginându-și că e femeia care poartă, nu face, acest veșmânt. Dar dispare într-o clipă.

Mâine se va întoarce și va broda iar exact același lucru. La fel și a doua zi și apoi iar în ziua următoare. Vor trece așa ani, până ce perspectiva aceluiași tras, tras, răsucit o va mâna. Către bărcuța crăpată a răposatului ei soț. O va scoate în larg, la apă adâncă, într-o furtună din care nu se va mai întoarce. În ultimele clipe, când va urla ca însuși vântul sub cerul spintecat de fulgere, se va simți liberă.

Însă acum tăcerea e despicață de zăngănitul unei roți rablagite pe poteca nepavată de afară. Șalul e împăturit în pânză nouă, curată, împachetat cu grijă într-a cutie de lemn și urcat în cotiga ce așteaptă afară.

Numele femeii, munca ei nu vor fi păstrate niciodată, în niciun înscris.

Bărbatul care trage cotiga după el strigă la călugărițe să se grăbească, să i le dea odată, fiindcă trebuie să prindă ultimul transport înapoi spre

Veneția și acum trebuie să alerge. O să fie dureros cu genunchii șubrezi, dar, dacă se grăbesc, dacă se mișcă repede, are șanse să îl prindă în ultima clipă.

Trage cotiga grea de lemn transpirând, iar roata rablagită îi face povara de două ori mai grea. Nu o dată e nevoit să se repeadă să nu lase să se răstoarne cotiga și încărcătura, să nu lase prețioasele șaluri să se scufunde în canalul murdar, împruțit.

— Încă unul, strigă când ajunge pe doc, trecând pe lângă femeii care repară plase de pescuit, mormane uriașe de plase, ca niște încâlcici de păr din ocean.

Se grăbește către velierul care se leagănă ușurel pe apă. Un strop de sudoare zboară de pe fruntea lui udă și aterizează pe cutia cu șaluri.

Pufnind nemulțumit, căpitanul coboară schela de acces la bord și așteaptă câteva minute mai mult decât avea de gând.

Veneția e un ținut plat și tăcut, undeva la orizont, iar insulele ei arată ca niște veșminte azvârlite ce plutesc pe suprafața mării. Dar, pe măsură ce se apropie, își preschimbă forma. Se înalță în munți de zgomot.

Canalele – corzile, insulele – corpul, vibrând și împletindu-se, zăngănind, dăngănind și şuierând. Un loc ca un uriaș instrument. Sunetele se înalță din republică și plutesc către corabia ce se apropie cu încărcătura sa.

Pocnetul unui dinte smuls din gura cuiva, chițăitul unei marmote legate cu lanțul. Gâlgăitul unei scurgeri golite de mizerie, uralele mulțimii de lângă diorama înaltă. Clinchetul monedelor, un *soldo* ca să arunci o privire, șoaptele ghicitorilor care vestesc tuturor clienților averi și noroc. Foșnetul semințelor ce se scurg din coșuri de lemn, urletele deținuților din măruntaiele palatului. Țipătul unei lame ascuțite de o piatră, clicul unui

zăvor când un bărbat se întoarce acasă pe trei cărări.

Căpitanul se ține după zgomot, care crește, crește, până ce velele de deasupra prind briza primăvărată. Mătasea se umflă în vânt, devenind cea mai frumoasă rochie de bal pe care a văzut-o în viața lui. Marinarii icnesc, cu mușchii umflați de efort, trăgând la rame. El chicotește în barbă. Vor ajunge în timp-record.

O gașcă de băieți deșirați și jerpeliți pierd vremea în port, la Bacino di San Marco¹⁶, așteptând să le pice ceva de lucru.

— Am nevoie doar de trei, strigă căpitanul și îi arată cu degetul pe cei aleși.

Își dă seama care sunt cei serioși – li se citește în ochi.

Fetele de masă trebuie să ajungă la Vila Marcini, mânușile, la Palatul Mocenigo. Manșetele și batistele ajung în Piazza Rialto. Ultima cutie, cu tot cu șalul din ea, o va livra personal.

Briza – un personaj în sine, cu personalitate proprie – îl urmărește pe căpitan și ciufulește penele găinilor, care cotcodăcesc, suflă petale de flori peste pavaj și adună arome, ca să le înalțe sus, în aer, și să le împrăștie. Cu cutia în brațe, căpitanul inhalează mirosul de portocale, lămâi și roșii de la piața din apropiere. Dar acum dă colțul spre măcelării și abator. Se strâmbă când simte cum mirosul de legume se amestecă cu cel de fier, de carne. Mută cutia sub braț și încearcă să își acopere nasul cu mâna liberă, dar se aude brusc un guițat, un grohăit și se lipește de zid la timp ca să lase porcul să treacă în goană pe lângă el. E o ființă moale, cu ochi holbați, roz ca pielea unui bebeluș. Urechile îi flutură a frică. E urmărit de un câine negru, care clăntăne la coada lui.

Porcul e tânăr, deștept și hotărât să trăiască. Dar e luat prin surprindere de căpitan, care îi sare în cale cu cutia sub braț, și de măcelarul care îi iese

în cale, în aceeași clipă, din stânga. Porcul fuge înainte, intrând direct pe poarta abatorului. Ușa de lemn se închide în spate cu un zăngănit, iar acum se aude un bubuit, un guițat și e împins cu forța într-un țarc.

Înăuntru e un orfan, un băiat, de data asta. Nu are nici vioară, nici oboi, nici partituri. La vârsta de zece ani trebuie să pună sânge în sticle, să scoată grăsimea de pe carne, să spele carcasele de animale și să aprovizioneze măcelăriile. Când porcul intra în goană, sare din calea lui, scapă sticla pe care o ține în mână și scoate un țipăt când un ciob îi spintecă degetul mare. Se trage într-un colț și îl bagă în gură ca să oprească sângerarea.

Băiatul știe că porcul nu și-a mâncat lăturile azidimineată, înainte să fugă, înainte de zarva stârnită, înainte să fie hăituit pe străzi de un câine. Știe asta pentru că îi poartă de grijă, pentru că își face griji pentru el, pentru că a ajuns să îl iubească din toată inima.

De aceea își ferește privirea. De aceea i se umplu ochii de lacrimi când porcul e pus la pământ, cuțitul e tras și i se taie gâtul.

Când măcelarul strigă la el să nu mai plângă și să se grăbească, nu șovăie, nu ezită. Cunoaște prea bine durerea loviturii de curea. Deja îi simte usturimea peste mâini. Țâșnește spre animal și strânge în sticlă sângele care curge. Își șterge iute lacrimile cu mâneca murdară.

Căpitanul pufnește, țâțâie și șterge noroiul care i-a stropit haina în toată tevatura cu porcul. Pornește iar, trece pe lângă parfumeria unde băiețelul orfan va livra mai târziu grăsimea, pe lângă maestrul parfumier care o va amesteca bine cu iasomie proaspăt tăiată, culeasă în zori, când are cea mai fină mireasmă. Esența – a porcului, a florii – va fi lăsată la marinat o zi, apoi va fi distilată în parfum. Căpitanul trece pe lângă femeia care îl va

cumpăra, ieșită să își plimbe cățelul. Ea îl va turna într-un recipient pentru pomadă¹⁷ bătut cu nestemate, va pune puțin pe încheietura mâinii și îl va vântura în jur ca să comenteze lumea despre parfumul ei. Îl va folosi o săptămână, apoi îi va spune servitoarei să îl verse în stradă.

Briza suflă acum spre est, ținându-se de pașii căpitanului. Fură o panglică ce flutură agățată în gratiile ascuțite ale unei ferestre pe lângă care trece el. Briza o azvârle spre cer, mult deasupra capului căpitanului, o face să danseze printre aromele de grăsime și iasomie, de portocale și roșii, de fier, carne și moarte. E roșie, din mătase. Se joacă cu mirosurile și cu vântul, alergând după căpitan prin labirint, până pe promenadă. El a ajuns la destinație. În față la Ospedale della Pietà, care dă spre lagună. Bate, așteaptă, înmânează cutia. Spune un anume nume.

Sus, în văzduh, panglica întâlnește o notă muzicală. De un albastru senzual, catifelat și ieșită dintr-o fereastră zăbreliată. Se rotește cu panglica până ce adierea de primăvară se potolește. Panglica coboară și aterizează în calea unei fete. Să tot aibă vreo patru sau cinci ani și e îmbrăcată elegant, cu o bonetă de satin și șortuleț mărginit cu dantelă.

Fetița se oprește și se apleacă, încântată să își culeagă de pe jos darul picat din cer. Dar, când se ridică, respirând accelerat după șotron și jocul de-a prinselea, notele catifelte îi atrag și ei atenția.

Copila se apropie și se prinde cu mâinile de gratiile în fața cărora se află și caută cu privirea sursa sunetului. Melancolia visătoare a unei viori se revarsă pe o fereastră aflată la unul dintre etajele superioare ale Pietà. În încăpere se vede o siluetă plimbându-se dintr-o parte în alta. E subțire, cu păr lung, negru și toată republica știe că are doar șaptesprezece ani. Și, cu toate că e o ființă umană, din această lume, ce cântă ea e altceva,

ceva venit dintr-un vis sau din amintirea unui ținut îndepărtat.

Degetele copilei strâng și mai tare zăbrelele de fier, până ce încheieturile i se albesc de efort. Sunetul o face să îi vină să facă un salt în ținutul panglicii, să sară direct în cer.

Mama i se alătură, punându-i o mână pe umăr, și se uită în sus, urmărind notele până la sursă.

— Ce ai găsit, micuțo? întreabă.

Dar răspunsul vine de la vioară, nu de la copilă.

Rămân așa, încremenite de vraja sunetului. Mama parcă își aude toate speranțele și visele. Această tânără, îngerul din fereastră, spune o poveste. Povestea ei. Își vede toată viața desfășurându-se înaintea ochilor. Vede amintirile pe care le va crea, alegerile pe care va trebui să le facă. Strânge mai tare umărul fiicei, auzindu-și dorința de a o vedea crescând și înflorind. Ochii i se umplu de lacrimi, doar pentru că e aici, doar pentru că ascultă muzica. Melodia se dezvoltă, crește și se amplifică și își vede propria moarte. Cândva, în viitorul îndepărtat, o moarte senină, calmă, blândă.

Când muzica se oprește, într-un final, mama iese din transă și își dă seama că ea și fiica ei sunt înconjurată de alți oameni. Unii au mănuși de dantelă și pelerine de satin. E acolo și un căpitan de vas. Alții sunt în zdrențe, șorțuri stropite cu sânge. Cetățeni ai Veneției atrași către această clădire, către fereastră, de această tânără. Le-a vorbit direct sufletelor; le-a adus la viață poveștile.

— Cine e? șoptește unul dintre ei, dându-se mai aproape de gratii.

Iar un altul răspunde, de undeva din spate:

— O cheamă Anna Maria della Pietà.

În bilet scrie că profesorul va fi plecat o săptămână. La Roma, cu treburi.

Pregătește piesa de rezistență de la audiția ta pentru figlie scrie – cu scrisul lui dezordonat – pe bucata ruptă de pergament adusă ei într-o seară. Așa că Anna Maria și-a petrecut timpul exersând fără el. Cântă la ea în cameră, fiindcă, dacă el nu e, nu e nevoie să se ducă în sălile de muzică. Atât repetițiile cu *figlie*, cât și lecțiile particulare sunt mai rare acum, că el e așa ocupat. Plutește prin cameră înainte și înapoi, repetând aceleași câteva măsuri. Din obișnuință, încă mai extinde degetele invers, acolo unde i-a arătat cum să ajungă la toate notele, unde mâna ei se chircea ca o gheară. Dar acum are degete lungi și subțiri. Poate ajunge cu ușurință la orice notă.

Zâmbește când își dă seama că piesa nu-i mai cere concentrarea de care avea nevoie odinioară. Ceva s-a schimbat în ultimul an. Nu trebuie decât să lase instrumentul și trupul să îi arate calea și mintea i se relaxează complet. E la fel și cu *figlie*: cântă acum la un nivel așa de înalt și dau spectacole așa de des, că nu mai e nevoie să repete anume pentru fiecare eveniment.

Din curtea de sub geam se înalță un țipăt ascuțit, apoi un altul. Fetele mai mici inventează jocuri de-a leapșa. Degetele Annei Maria se mișcă tot mai iute pe corzi.

Având foarte mult timp liber față de programul normal cu el, a reușit să cante și să compună după bunul-plac. A descoperit noi chichițe în muzica pe care o știe de atât de multă vreme, a început să reia firul unor idei, pe care, de obicei, e prea ocupată să le dezvolte. În fiecare dimineață se trezește când se crapă de ziuă, propulsată din pat de promisiunea propriei creativități.

Termină, cu broboane de sudoare pe frunte, și pune vioara în cutia de pe pat. Când se apleacă, cade în față și lăntișorul delicat de argint pe care îl are la gât. Se îndreaptă de spate, mângâind acest cadou de la un străin, întrebându-se câți bani or fi de-acum în contul ei. Își închipuie munți de aur, cu lumina sclipind reflectată pe culmi.

Pe fereastră intră o adiere blândă. Cartea de joc tăiată în jumătate e suflată de pe pat pe podea. Toată noaptea trecută a ținut-o în mâini, analizând-o iar și iar. Cheia unei uși necunoscute. Apoi s-a încruntat și a șoptit „*nu, te rog*”, când apa din coșmar a început să băltească la picioarele ei, înainte să fie trasă în adâncuri.

Se apleacă și o culege dintre scândurile podelei. O bagă în buzunarul mantiei atârnată pe spătarul scaunului.

Se întoarce și vede că ușa se deschide scârțâind.

— Noi suntem, spune Paulina băgând capul pe ușă.

Arată un pic mai palidă ca de obicei. Are în mână o cutie de lemn.

— Asta a venit pentru tine și m-a rugat sora Clara să ți-o aduc.

Chiara se strecoară și ea înăuntru și închide cu grijă ușa în urmă.

A devenit ceva obișnuit – ele două vin în fiecare zi să vadă dacă e bine. Poate să o întrebe ceva despre concertul următor sau să primească sfaturi legate de vreo secțiune a unei piese noi pe care încearcă să o învețe.

— Mulțumesc, spune Anna Maria, ridicând capacul și văzând un șal cu lucrătură delicată, decorat cu trandafiri brodați cu fir de aur.

— Îl pui, te rog, acolo, cu celelalte?

Arată spre colțul camerei, unde sunt puse unele peste altele mai multe cutii. Fiecare dintre ele cu o inscripție. „*Produs în Burano.*”

Paulina pune cutia peste celelalte.

— Ce cântai înainte de *Tril*? întreabă Chiara. Era superb.

Își îndreaptă privirea spre grămada de manuscrise de pe biroul Annei Maria, la talmeș-balmeșul de notițe și pagini împrăștiate pe podea, printre cutii de catifea cu bijuterii, batiste cu margini de dantelă și un urcior turcoaz din sticlă de Murano. Alte obiecte pe care le-a primit recent în dar.

Annei Maria i se strânge stomacul. Începe să adu-ne iute pergamentele. Cum a putut să fie așa de neglijentă? Ani întregi a reușit să le ascundă fără să fie prinsă. Dar azi a fost distrasă, prinsă în mrejele muzicii. Nu și-a dat seama că erau afară, la vederea oricui.

Paulina își încrucișează picioarele pe pat și începe să netezească o pernă. Ridică ochii întrebător, așteptând un răspuns. Urmează o pauză inconfortabilă, în care Anna Maria continuă să foiască hârtiile, gândindu-se ce să spună.

Se uită la teancul zdravăn de manuscrise din mâna ei. Se gândește la ce i-a spus odată profesorul. Că nu poate să aibă încredere în ceilalți, nu când are atâta talent.

Dar apoi se uită la Paulina, la ochiul crâmpoțit și închis și la celălalt, ce strălucește amețitor în lumina soarelui. E cea mai veche prietenă a ei. Și în sfârșit a revenit în viața ei. Iar Chiara s-a purtat întotdeauna frumos cu ea. Ce sens are să compună, dacă nu își poate împărtăși creațiile cu ele?

— Puteți să păstrați un secret? spune Anna Maria.

— Da.

Chiara se trage puțin mai aproape.

Paulina e mai frumoasă ca oricând când aude cuvântul „secret”. Surâsul ei e orbitor ca un felinar în tenebre.

— Întotdeauna, spune ea.

— Anna mea, spune el luni, când se întoarce.

Nu mai ține minte când l-a corectat ultima dată cu numele ei complet. A trecut mai mult de un an, dar încă o mai bântuie amintirea răcelii cu care a tratat-o după concertul de la Caffè Florian. Nu poate risca să se întâmple iar. Are nevoie ca el să fie de partea ei. Și-apoi, e doar un cuvânt, doar un nume. Nu mai contează.

Deși e cu optsprezece ani mai bătrân ca ea, timpul pare să se fi îndoit și apoi rupt de tot. Nu mai sunt doar elevă și profesor, ci prieteni, egali. Culege un puf răzleț de pe haina lui, apoi îi ia din mână cutia viorii și o pune jos.

— De ce nu stați jos? Parcă respirați cam greu.

El dă din cap recunoscător când ea trage un scaun lângă dulapul cu instrumente și îi dă voie să se foiască pe lângă el, să îi ia haina și geanta și să îl ajute să se facă comod.

— Să începem cu piesa de rezistență? sugerează el.

Mai sunt două zile până la următorul concert, care va avea loc la Palatul Barbarigo. Abia așteaptă să îi arate cu ce viteză poate să cânte acum piesa.

El se îndreaptă de spate, entuziasmat și plin de pasiune. Nu pare să o audă. Spune că Roma a fost plină de energie, vie.

— M-am simțit inspirat, Anna, mai inspirat decât m-am simțit de luni întregi în Veneția. Cât am fost acolo, am creat singur o piesă întreagă – o piesă doar pentru tine, vreau să spun.

Se apleacă și scoate din geantă niște pergamente.

— Mulțumesc, spune surprinsă.

Hârtia îi foșnește între degete, iar sunetul se revarsă din partituri.

Începutul e vesel, relaxat și simplu. Privește aceste măsuri introductive cu buzele strânse.

— Cântă, spune el.

Fata pune partitura pe stativul cel mai apropiat de profesor, își ia vioara și începe să țeasă

povestea simplă, încercând să nu lase nemulțumirea să i se citească pe față.

Profesorul dă din cap, urmărind notele pe măsură ce vin.

Dar după aceea muzica devine mai plină de forță, mai melodramatică. Trebuie să se concentreze, se apleacă mai mult spre partitură, mâinile îi muncesc mai mult. Iată acea intensitate pe care a remarcat-o la început la el, cea pe care o recunoaște așa de bine în ea însăși. Pe măsură ce cântă, simte cum o cuprinde un val de căldură și culorile încep în sfârșit să apară înaintea ochilor.

— Puțin mai sprintar aici, spune el, ascultând cu ochii închiși. Lasă nota să cânte după pofta inimii..., așa, exact așa.

În întregime, piesa e complexă. E multifățetată. E ca ea.

— Cum ți se pare? o întreabă, cu ochii mari, când termină.

Îl privește.

— O ador. Sincer. Vă mulțumesc.

El se ridică, se apropie și îi ia chipul în mâini. Îi simte palmele reci pe obraji.

— Ce am făcut să merit acest înger? întreabă el cu voce plină de minunare.

— Nu sunt înger..., dă ea să spună.

— Ai zice că ai mai trăit deja o viață. Cum se poate? Cum de poți să fii atât de expresivă, atât de înțeleaptă în interpretare, când ești încă atât de tânără?

Nu are nicio explicație. E ceva ce simte și gata. E ceva ce a simțit încă de când a pus prima dată mâna pe o vioară, la opt ani.

— Parcă pictam aceeași imagine, iar și iar și iar, și nici nu știam că o fac. O floare, simplă și frumoasă, dar doar o floare. Și apoi ai apărut tu, o mică ființă sălbatică. Mi-ai arătat că sub floare erau frunze și în jur, copaci și munți, râuri și păsări. Tu mi-ai arătat cerul, Anna. Mi l-ai arătat pe Dumnezeu însuși.

E așa de aproape de ea, că îi simte fierbințeala pielii. Ea e tot aici, tot preferata lui, când o mulțime de alte fete i-au pierdut încrederea, respectul.

„*Continuă, nu te opri*”, îl imploră în gând. Dar el oftează, se retrage și începe să își strângă lucrurile.

O clipă rămâne încremenită, simțind pierderea atingerii ca plumbul în inimă. Dar, când el își închide cutia viorii, fata descoperă că e plină de mândrie. Nici măcar nu i-a verificat interpretarea piesei de rezistență înainte de spectacolul de duminică, așa de multă încredere are acum în talentul ei. Și îi vine în minte un gând – dacă își împărtășesc compozițiile individuale, poate că asta e șansa ei. După atâția ani, având în vedere legătura pe care au construit-o, poate că acum e momentul.

— De fapt, spune ea, vreau și eu să vă arăt ceva.

Scoate din cutia viorii piesa la care a lucrat în această săptămână. E ascunsă, băgată sub o margine de țesătură desprinsă de cutie. Desfășoară partitura și, cu ea în mână, se îndreaptă de spate și se întoarce. Dar el a plecat deja.

Venețienii plătesc extra ca să locuiască pe Canal Grande, din cauza mirosului. În labirintul de străzi și canale din oraș, duhoarea plutește, caldă și fetidă, aproape tot anul. Dar aici, pe acest vast șarpe de apă, aerul e mai proaspăt, mai curat. Dulcele parfum al florilor de primăvară din grădinile palatului și sarea oceanului plutesc pe briză și intră pe ferestrele deschise ale palatului în care se află Anna Maria și de unde privește gondolierii care trec pe canal. Nici nu își poate imagina cât trebuie să fi costat familia Barbarigo să cumpere o asemenea proprietate, cu tot exteriorul placat cu mozaicuri din sticlă de Murano verde, albastră și aurie.

E sâmbătă și ea așteaptă la capătul unui coridor îngust, lângă o fereastră înaltă, cu pătrate de plumb. Trece în revistă în minte ultimele note ale piesei de rezistență, gata să intre în sala de bal ca să își salute publicul adorator, când lângă ea apare Paulina.

— Trebuie să vorbesc ceva cu tine.

— Acum? spune Anna Maria, aruncând iute o privire spre ea, apoi spre public, prin arcada intrării, și înapoi la prietena ei.

Paulina își mușcă întruna buzele, îmbujorată de îngrijorare.

— Bine, spune Anna Maria. Dar spune repede.

Se strecoară pe lângă celelalte membre ale *figlie* și intră într-o încăpere de pe stânga, plină cu portrete în rame de aur. Pereții tapetați cu pânză le înăbușă sunetul vocilor.

— Stai liniștită, începe Anna Maria, punând mâna pe umărul Paulinei. E normal, și pe mine mă chinuie emoțiile înainte de spectacole, dar publicul...

— Nu e vorba de asta, spune Paulina.

— M-a iubit și mai mult decât mă așteptam și... Paulina o apucă de antebrațe.

— Anna Maria, nu mă ascuți. Nu am emoții din cauza concertului din seara asta.

— Atunci ce e?

— Menstruația mea, șoptește Paulina. Nu mi-a venit luna asta.

Coboară mâinile și își cuprinde cu ele abdomenul. Anna Maria se uită la ele. Parcă nu mai e strop de aer în cameră.

— Aha.

Vocea îi e mai ascuțită decât și-ar dori.

— Nu-ți face griji, cred că se mai întâmplă, cred că uneori...

Dar Paulina scutură din cap. Are vocea șoptită, joasă. Pleacă capul și adaugă:

— Nu mi-a venit nici luna trecută.

Anna Maria o privește îndelung în ochi. Prietena ei înclină din cap – un gest mărunț, care sparge clipa de neclintire.

— Nu plânge, șoptește Anna Maria, văzând lacrimile care se rostogolesc pe obrajii Paulinei.

Ridică mâna și le șterge. Simte ce a simțit toată viața: că Paulina e sora ei, că face parte din ea, că fără ea e incompletă.

Și deodată simte că e ceva în cameră cu ele. O umbră, o prezență, adâncă și sinistă ca apele negre ale unui canal. Pândind, așteptând să le despartă iar. Azvârlită înapoi în timp, în *infermeria*, strângând o mână fără viață, șoptind numele altei prietene. Aude trei note. Stacojiu. Bronz. Maro ca mierea. Se înfioară. Împinge gândul înapoi în beznă.

— Găsim noi o cale să o rezolvăm, spune Anna Maria.

— Dar cum? șoptește Paulina.

Clinchetul unui clopoțel le cheamă pe scenă. Sunt smulse din moment. Trei sute de perechi de ochi le privesc. Trei sute de perechi de ochi așteaptă să fie sclipitoare.

„Zâmbește, Anna Maria, zâmbește.”

Își ocupă poziția de solistă, în fața micii scene de lemn, iar restul *figlie* formează un semicerc în spate. Îi bubuie inima. Paulina e... Nici nu poate gândi cuvântul. Va fi trimisă la Corecție. Va fi biciuită. Mai rău de atât, va fi dată afară pentru totdeauna din *figlie*.

Anna Maria nu poate să o piardă. Nu acum. Nu din nou. Dar spectatorii o privesc și trebuie să le ofere ce vor. Trebuie să se concentreze.

Profesorul e în fața ei.

„Gata?”, o întreabă din priviri.

Ea trage aer în piept și dă din cap. El ridică brațele. Orchestra începe, culorile trec tremurătoare prin Anna Maria și prin încăpere. Vioara scoate un sunet aiurea, apoi fata se oprește,

simțind că i se întoarce stomacul pe dos. Fiindcă își dă seama deodată că ceva e cumplit de greșit.

Ce se întâmplă? Ce e muzica asta? îl privește iute, îngrozită. El cântă Corelli. Nu e piesa de rezistență de la audiția ei. Nu e *Trilul diavolului*. Nu e piesa pe care a învățat-o.

„Ce e?”, o întreabă din priviri. „Cântă odată.”

Dar ea clatină din cap. „Nu e piesa care trebuie. Nu e piesa care trebuie.”

Conversația tăcută, purtată cu ochi măriți și gesturi subtile, durează doar câteva secunde. El continuă să dirijeze. O parte pe care a mai cântat-o doar o dată, la un concert ținut cu doi ani în urmă.

Nu se poate să se întâmple așa ceva. Nu acum. Nu cu vestea Paulinei. Și peste toate acestea un gând pâlپاie fugar. Minuscul, aproape imperceptibil, undeva în adâncurile minții.

„Oare a făcut asta dinadins? Oare încă mă mai pedepsește?”

Ca la toate concertele, nu are partitura la ea. Ar putea să se ducă repede în spate, să încerce să se uite peste umărul Chiarei. Ar putea să se ridice în picioare. Ar putea fugi. Dar nu are timp. Nu are timp deloc. *Figlie* repetă deja primele măsuri, așteptându-și concertmaistrul.

Întreaga lume pare să se îngusteze și să se concentreze într-un punct, până ce nu îl mai vede limpede decât pe el.

Îi face semn din cap: „Hai că o știi! Trebuie să cânti. Acum, Anna Maria, acum.”

De-acum publicul vede ce se întâmplă. Lacrimile care umplu ochii Annei Maria, felul în care începe să îi tremure mâna.

Face singurul lucru care îi trece prin cap. Închide ochii. Trage adânc aer în piept și împinge lumea departe de ea. Lasă notele să o înghită, le lasă să i se verse în jos pe gâtlee, până ce le respiră pe ele, în loc de aer. Și asta o transformă cu totul. Trece în cu totul alt timp, unde lucrurile sunt explicabile prin note muzicale, iar cuvintele nu

există. E ca și cum ai atinge un tablou și ai descoperi că îți alunecă mâna înăuntru, că poți păși prin ramă, ca să explorezi din interior culoarea și textura lumii pe care o înfățișează. Nu se mai află în afară, nu mai privește de afară înăuntru.

Când termină, nu îndrăznește să se uite în față. Deschide ochii cu greu, pe rând, simțind cum momentul se dilată și se clatină nesigur. Clipește uluită. Publicul e în picioare. Pene și bijuterii se rostogolesc pe scenă și oamenii plâng. Au făcut călătoria împreună cu ea. Le-a oferit un miracol.

Când încearcă să plece, la poarta palatului așteaptă o mulțime de cel puțin cincizeci de oameni. Localnici, turiști, care i-au auzit muzica revărsându-se pe ferestrele deschise și au fost atrași de ea ca pescărușii la piața de pește.

— Anna Maria, Anna Maria, scandează ei, iar mirosul greu al trupurilor împute aerul fierbinte.

Întind mâinile, încearcă să o atingă. Aproape că nu mai aude nimic din cauza urletelor asurzitoare, abia mai respiră din cauza trupurilor înghesuite unele în altele, care sunt tot mai aproape de ea. Cineva o înșfacă de mantie și o smucește înapoi, cât pe ce să o sugrume cu închizătoarea; Chiara e nevoită să o elibereze pocnind peste mână persoana respectivă. Anna Maria o apucă pe Paulina și o trage printre zecile de oameni care întind mâinile și îi strigă numele, până ce sora Madalena îi împinge în spate, plesnindu-i peste mâini, iar ea și celelalte călugărițe formează un scut protector și le escortează pe fete înapoi în spatele porților de la Pietà.

— Sunt demenți! spune Anna Maria cu respirația tăiată, privind înapoi.

Unii dintre localnici zgâlțâie acum zăbrelele.

— Sunt doar cuprinși de frenezie. Cred că ești un dar de la Dumnezeu însuși, spune Chiara.

Anna Maria mârâie exasperată și pornește cu ele pe urme înapoi spre camera ei, pe coridoarele reci

și întunecate. Ajunse în cameră, pe un colț al biroului vede un vraf înalt de cutii cu panglici. În vază stă un buchet de flori uscate, adunând praf.

Închide ușa și se întoarce spre Paulina, care a dat deoparte un morman de șaluri de mătase ca să-și facă loc pe pat și tocmai spune:

— ... incredibilă, Anna Maria, de unde ai știut ce să cânti? Parcă mă uitam la...

— Cine ți-a făcut asta? spune Anna Maria arătând spre burta ei.

— Nu fi mânioasă, spune Paulina. Nu o să ajute la nimic.

— Cine să facă ce? întreabă Chiara îngrijorată.

— Spune-mi cine ți-a făcut asta. Putem spune surorilor, putem face plângere.

Anna Maria are pumnii strânși. Furia îi străbate trupul în valuri explozive.

— Nu-mi pasă cine e, nu va scăpa de consecințe.

— Nu, te rog. Nu vreau probleme.

— Nu vrei probleme! repetă Anna Maria cu voce stridentă, încordată.

Ar râde dacă nu i-ar fi așa de greață, dacă nu ar fi așa de îngrozită.

Cele două se înfruntă câteva clipe din priviri.

— Spune-i numele, îi poruncește Anna Maria. De ce îl protejezi?

Paulina respiră accelerat, cu obrajii arzând, roșii.

— Paulina? spune Chiara venind mai aproape și luând-o de umeri. Ce ți s-a întâmplat?

— Un copil, spune Paulina și lacrimile i se revarsă pe obraji.

Anna Maria mârâie iritată. Se plimbă dintr-o parte în alta și vorbește tot mai tare.

— Cum ai putut să fii așa de nesăbuită? Asta te va termina, totul se va sfârși pentru tine. Când o să afle, ai să fii dată afară. Domnul știe ce vor face cu tine.

— Anna Maria, intervine Chiara. Poate că nu e acum...

— Crezi că nu știu? îi dă replica Paulina, sărind ca arsă. Știu foarte bine. Dar asta e situația în care mă aflu. Așa stau lucrurile.

Anna Maria aproape că nu o aude.

— Poate putem scăpa cumva de el. Trebuie să fie moduri de a scăpa. Otravă sau vreun instrument sau...

Dar acum Paulina se ridică în picioare, sfredelind-o cu privirea pe Anna Maria.

— Să scăpăm de el, așa cum a vrut lumea să scape de noi?

Anna Maria se oprește.

— Nu voi face așa ceva.

Dă să răspundă, dar e găduită de emoții. Pentru o fracțiune de secundă, e în adâncul canalului, disperată, fără aer.

Se trânteste pe pat, lângă Chiara. Paulina li se alătură. Stau și se uită împreună cum soarele crepuscular se topește în amurg. Lasă timpul să se scurgă în jur, în tăcerea noii realități.

Anna Maria se trezește icnind.

La picioarele ei, Paulina și Chiara au ațipit și ele, toate trei cuibărite în patul ei, de parcă sunt încă copile. Anna Maria se ridică și aprinde o lumânare, fiindcă e încă întuneric. O pune în suportul de pe noptieră.

Apoi le zgâlțâie cu blândețe, ca să le trezească, și, pentru o clipă, Paulina zâmbește. Anna Maria își dă seama că, în marea calmă a somnului, a uitat. Dar apoi aceea se ridică în capul oaselor, duce o mână la frunte și se freacă la ochi.

Chiara își aranjează rochia. E prima care vorbește.

— Poate că nu e nevoie, spune calm, de parcă discuția nici nu s-a întrerupt.

— Hm? spune Paulina.

— ... să scapi de el, adaugă ea, întorcându-se spre Paulina. L-am putea ascunde.

— Să-l ascundem? spune Paulina. Cum am putea face asta?

— Trăim într-un orfelinat. Fetițe nou-născute sunt trimise în fiecare zi prin zid. Putem reuși să ascundem sarcina, dacă suntem istețe.

— Și menstrele mele?

— Ne putem preface că îți vin, ca să nu afle surorile, spune Chiara. Am auzit povești despre fete care au mai făcut asta aici. Și o să-ți găsim sarafane mai largi, ca să nu se vadă pânțele.

O flăcăruie pâlpaie în inima Annei Maria. Chiara. Geniala Chiara a găsit o cale de a-i salva prietena. Dă din cap și se aude spunând:

— Tu ești și așa tare mititică. Când îți va veni sorocul, o să găsim un loc liniștit și o vom aduce noi singure pe lume. Apoi ne furișăm afară noaptea și o băgăm prin zid. Nu are de ce să afle careva vreodată că e fata ta.

Chiara spune:

— Cred că e singurul mod să fim sigure că nu ești dată afară din *figlie*.

Paulina face o pauză ca să cântărească ideea. Apoi se uită la Anna Maria, luminându-se deodată puțin la față.

— Fata mea, zici? întreabă.

— Da. Am un presentiment. O să fie fată.

A doua zi, dimineață, sosește o *gazzetta*. E o singură foaie de pergament, tipărită după notițe scrise de mână. Dedesubtul știrii că Ecaterina I-a a Rusiei a licitat pentru un nou tablou de Canaletto, intitulat „Regată pe Canal Grande”, Rousseau scrie:

„Aseară, la Palazzo Barbarigo, Veneția a avut parte de o surpriză. Prim-violonista din figlie di coro, Anna Maria della Pietà, era pregătită să cânte Trilul diavolului de Tartini. Vă puteți deci imagina surprinderea acestei frumuseți plăcute când dirijorul a început să cânte Concerto în re major de Corelli! Publicul a privit cum groaza i s-a răspândit pe chip, când și-a dat seama ce se întâmplă. I-a urmărit buimăceala, tremuratul. Era pregătită, dar nu cu piesa care trebuia. Așa că ce a făcut? A închis ochii, a săpat în memoria muzicală și a cântat Corelli. A fost, fără nicio îndoială, un dar direct de la Dumnezeu însuși. Fiecare dintre cei prezenți a știut, la final, cu absolută certitudine, un singur lucru: Anna Maria e fără egal în această lume ori în cealaltă. Nimic nu o poate înspăimânta. E cel mai talentat violonist de sex feminin apărut vreodată în Veneția.”

„Violonist de sex feminin.” Anna Maria recitește de mai multe ori acest ultim rând, apoi se trânteste pe pat. Își spune că e ciudat că Rousseau a ținut să sublinieze căruia sex îi aparține. Dacă e cea mai talentată, păi să spună că e cea mai talentată. Apoi îi apare în minte profesorul și stomacul i se face de plumb, când se întreabă ce părere o avea el despre această recenzie.

Le-ar putea amenința relația, ca acea seară de la Caffè Florian. Nu poate permite să se întâmple asta, nu când e așa de aproape de a obține tot ce a

visat vreodată. Trebuie să urmeze titlul de *maestro* și după aceea poate să își publice operele.

Dar nu există decât un singur loc în vârf. O singură persoană poate fi cea mai bună. Își duce degetele la tâmpile și le masează, ca să aline durerea care începe să se stârnească acolo. Așa o să fie de acum de fiecare dată când cântă împreună? El contra ei?

Mototolește pergamentul și îl aruncă sub pat. Aduce necazuri și ea nu mai are nevoie de altele.

O lună mai târziu, Chiara o oprește pe Anna Maria pe holul dintre dormitoarele membrelor *figlie*. Are șorțul umflat și ține în brațe o legătură mică. Cu ochii mari și negri, îi aruncă Annei Maria o privire care îi sugerează să o urmeze. Deschid ușa de la camera Paulinei. Oboiul e pe birou, așteptând tăcut următoarea ocazie să cânte. Fereastra e mai mică decât cea din camera Annei Maria și are ochiurile întredeschise, ca să permită intrarea adierii după-amiezii.

Paulina e așezată pe pat, ținându-se cu o mână de șale și cu rochia ridicată ca să își studieze burta. S-a rotunjit mult, iar pielea i-a devenit întinsă ca cea de pe tobă, de la conversația lor din acea seară fatidică. Arată ca una dintre catedralele republicii așa, cu buricul țâșnind în afară ca vârful ascuțit al unei cupole.

— Trage aia la loc, spune Anna Maria, repezindu-se să tragă în jos pânza, astfel încât bumbacul să atârne lălău pe lângă silueta micuță a Paulinei.

Acesta e cel mai recent sarafan furat ieri din dulapul sorei Clara. O va ține cam o lună, după care ea ori Chiara vor trebui să ia altul fără să fie prinse.

— E tare ciudat, am simțit-o azi mișcând, spune Paulina, continuând să-și studieze abdomenul.

— Nu te gândești la asta. Concentrează-te doar cum să o ții ascunsă, spune Anna Maria.

O ajută să se ridice în picioare, apoi Chiara scoate tamponul însângerat de bumbac pe care îl ascundea sub haine și îl bagă sub pături, tamponând bine și cearșaful. Surorile le verifică paturile în fiecare seară, ca să fie sigure că petele roșii apar cel puțin o dată pe lună. Anna Maria și Chiara au făcut cu rândul – când le venea lor menstruația se grăbeau să vină în camera Paulinei înainte să ajungă la ea maicile, ca să-și lase acolo propriile cârpe murdare. Până acum, șiretlicul a funcționat, dar Anna Maria nu se poate abține să nu se uite peste umăr, cu urechile ciulite la orice sunet, cât de mic, așteptându-se să audă în orice clipă pocnetul degetelor sorei Madalena sau pașii iuți ai sorei Clara pe coridor.

— Gata, spune Chiara, trăgând cearșafurile la loc.

Clopotele bisericii încep să bată, un violet-închis năvălind în cameră pe fereastră.

— Trebuie să plec, spune Anna Maria, învăluită în nota violet, ce se rotește și se umflă prin cameră.

Seara, Anna Maria stă așezată lângă profesor, într-o barcă ce se îndreaptă spre porțile de la Ca' Rezzonico, un palat cu coloane de piatră, unde urmează să cânte.

Lumea se rotește mai iute ca pe vremuri. Anna Maria are deseori trei sau mai multe concerte pe săptămână plus muncă de compoziție pentru el, plus repetiții individuale și cu *figlie*. Numai săptămâna asta a cântat cu Chiara și Sanza la concertul duminical de la Pietà, a cântat pentru regele Danemarcei, care e în vizită de lucru la Veneția, și a reprezentat *figlie* la o strângere de fonduri pentru dantelăresele care au nevoie de renovări la fabrica lor. Începe să o sâcâie un junghi în antebraț când cântă mai mult de o oră. Dar nu se oprește, nu se plânge. Cu noile fete venite în *figlie*, nu poate permite nimănui să îi amenințe poziția de

concertmaistru. E acum la un pas de titlul de *maestro*.

Aerul fierbinte al verii se înfășoară pe trupurile lor. Rochia ei e udă la subraț și i se lipește de piele. Profesorul stă cu genunchii lipiți, mâinile în poală, pe cutia viorii, și fredonează o melodie. E o piesă nouă, la care lucrează ca să o lanseze la viitorul concert de gală în onoarea împărătesei Rusiei, care va vizita curând republica. Anna Maria i-a spus ideea ei cu primăvara și aceasta s-a transformat într-o poveste a anotimpurilor.

A descoperit că muzica poate fi modelată ca lutul. Cu instrumentul, ritmul și tonul potrivite, au reușit să confere personalitate fiecărui anotimp în parte. Au descoperit încântarea primăverii cu o colecție de note săltărețe, adierea blândă a verii, cu măsura senzuală aleasă de ei, și lumina și umbrele toamnei, cu variațiuni de volum ale orchestrei. Forța și melodrama iernii sunt construite cu *tremolo*-uri, un efect oscilant creat de reiterarea rapidă a notelor.

Este, poate, cea mai minunată creație a lor de până acum. Profesorul spune că e tot ce a sperat să fie, că ar putea defini o întreagă generație. S-a întrebat dacă nu ar putea cere să primească și ea recunoaștere pentru muncă. Chiara și Paulina au încurajat-o și ar ajuta-o să își publice propriile compoziții, după ce va fi numită *maestro*.

Anna Maria alungă gândul. În schimb, se concentrează pe sunetele făcute de gondolier când strigă la o altă barcă ce se apropie să aștepte să ia ei curba, ca să nu se ciocnească. Plutesc în tăcere unii pe lângă alții, apa pleoscăind pe marginile bărcii, până ajung la intrarea în palat.

Un ușier cu tricorn pe cap și haină cu nasturi auriți îi întinde mâna înmănușată, oferindu-se să-i ia întâi vioara. Dar Anna Maria refuză să se despartă de ea. Îi întinde, în schimb, o mână și strânge și mai tare cutia viorii în cealaltă. Pășește

pe uscat, având grijă să nu atingă apa cu picioarele.

— Cinci! spune el la plecare.

Aerul pare plin, încărcat, greu, de parcă stă să plesnească.

— Ar trebui să fii recunoscătoare că ești așa de populară. Am auzit șușoteli, Anna Maria, se zvonește pe la colțuri că o să fii *maestro*.

Cinci concerte numai săptămâna viitoare. Nu va putea să compună nimic. Abia dacă o să aibă timp să lucreze cu el la piesele comune. Va trebui să se bazeze și mai mult pe Chiara să ajute cu situația Paulinei. Și îi zvâcnește brațul de durere după interpretarea din seara asta. La câte repetiții va trebui să facă pentru aceste concerte, o să îi ia foc. Dar el spune că se șoptește ceva de titlul de *maestro*. Ar putea veni curând. Ar putea veni chiar înainte să împlinească optsprezece ani.

— Aveți dreptate, spune ea. Am să cânt.

Se opresc la un chei scurt din fața palatului, dar gondola, care ar trebui să fie legată de stâlp, nu se vede nicăieri. Cerul huruie și începe să se reverse ușurat, iar picăturile infime de ploaie împestrițează suprafața canalului, făcând-o să se agite și să sclipească.

— Hai, iute!

Profesorul ridică o mână deasupra capului și aleargă la adăpostul bolții de la intrare. Anna Maria îl urmează în fugă și se adăpostesc sub o boltă întunecoasă. Sporovăială adunării de la etaj ajunge până la ei.

Profesorul gâfâie și își scoate batista, pregătindu-se pentru criza de tuse ce va urma cu siguranță. Dar, pentru că nu vine, începe să râdă. În părul lui roșu licăresc măgele de apă ca pe o pânză de păianjen în ceață.

Acum începe și ea să râdă și își scutură brațele de picăturile care au aterizat pe ele, până ce el ridică mâna și îi mângâie obrazul. Atingerea e

răcoroasă, ca de obicei, și gestul e blând. Inspiră adânc și simte o pâlpâire înăuntrul ei.

Mâna lui trece acum la bărbia ei și o ridică până o privește în ochi. Chipul lui e plin de mândrie. Fata zâmbește. Ar trebui să îi mulțumească pentru tot ce a făcut pentru ea, pentru felul în care o ajută.

Dar, înainte să apuce să spună ceva, o străbate un fior rece și i se face pielea de găină.

Degetul lui se plimbă pe pleoapa ei subțire și netedă. Ea se ferește și se dă cu capul de marginea arcadei. Dar el vine mai aproape și o înșfacă de braț, ținându-o în loc. Acum, pe chip i se citește altceva. Foame. E un vultur care dă târcoale prăzii.

Degetul lui ajunge la colțul ochiului ei. E un loc intim, vulnerabil. Un loc unde nu a mai fost atinsă niciodată.

Inima îi bate mai tare și o voce șoptită din adâncul ei murmură: „nu”. Se crispează, se foiește, dar el tot o atinge. Tot o ține, să nu se miște.

Cerul țipă și ploaia sparge suprafața apei.

O clipă trece și apoi...

— De la somn, spune el zâmbind stânjenit și retrăgându-se.

Pe vârful degetului său mijlociu e o mică crustă alburie, ce a fost a ei. El zăbovește asupra chipului ei, cercetându-l atent.

Simte cum i se ridică spre față un val fierbinte. Are o bănuială că ar trebui să râdă. Scoate un sunet înfundat.

Deodată, parcă apa a fost absorbită înapoi în cer. Ploaia se oprește. Anna Maria se sprijină cu mâna de zid ca să își revină.

Ceva se mișcă dincolo de arcadă. Profesorul nu a văzut. O siluetă se întoarce, își ridică gluga și se îndepărtează iute, cu mantia legănându-se în urmă. „*Stai, nu mă lăsa aici*”, îi vine fetei să spună.

Gondola, lucioasă și neagră ca smoala, alunecă spre mal. Aerul e dureros de rece.

— Ar trebui să te odihnești puțin, îi spune el, ștergându-și de haină degetul cu părticica din ea.

— Dar... dar dumneavoastră nu veniți? se bâlbâie Anna Maria.

— Cred că am s-o iau pe jos.

Și, când pășește în barcă, refuzând să se uite în jos, la apă, are o senzație pe care nu o poate verbaliza, pe care nu crede că o poate exprima nici măcar cu vioara.

În acea noapte, stă în picioare la capătul patului. Paralizată o clipă de gândul la ce pândeste în beznă. Vede ploaia cum bombardează suprafața canalului. Simte degetele lui pe ea și se cutremură. Dar apoi scutură capul și împinge gândul adânc în întuneric, ascunzându-l.

O ajuta, atâta tot. Așa cum a ajutat-o întotdeauna. Așa cum o va ajuta întotdeauna.

Când pune capul pe pernă, e trasă în adâncuri, ca o pietricică.

A doua zi dimineată, laguna parcă e vie. Se unduiește, scânteind de la gri ca de piatră la argintiul unei monede. Anna Maria o privește. Îngrozită. Hipnotizată.

Alte câteva membre ale *figlie* au început să vină la repetiție și să se pregătească. Când intră Chiara, Anna Maria se întoarce. Schimbă priviri cu înțeleș.

Pornește spre ea ca să o întâmpine cum se cuvine, când podeaua începe să duduie, semn că cineva masiv vine în grabă spre încăpere. Și, încă înainte să apară, înainte să apuce să vorbească, groaza a înghețat-o până în măduva oaselor.

Sora Madalena năvălește în încăpere, tropăind, respirând greu. Scufia i-a căzut pe spate din cauza agitației, dând la iveală o fâșie de păr sur. Arată ca un taur ce pufnește furios pe nări.

— Tu ești? răcnește repezindu-se la Rosanna, violoncelista, care icnește când e prinsă și fusta îi e ridicată mult deasupra taliei.

Se luptă să își tragă sarafanul la loc.

— Ce tot... spuneți acolo? Altă fată strigă:

— Ce se întâmplă?

Sora Madalena trage fusta în jos și se repede acum la altă fată, cea mai aproape de ea. Fetele încep să se împingă, să se agite, să se tragă înapoi, ca să încerce să scape. Anna Maria e cea prinsă. Simte un curent brusc de aer rece pe burtă și mâna bătătorită a sorei Madalena apăsând-o. Acea se dă înapoi cu un mârâit nemulțumit.

— Niște fete șușoteau azi-dimineață în refectoriu.

Au spus ceva de o elevă de la Pietà cu un copil în burtă.

Acum se întoarce spre Chiara, care e lângă ușă, cu mâna pe spătarul unui scaun.

— Cine e?

După o privire iute aruncată spre Anna Maria, Chiara pleacă ochii și spune:

— Nu știu, soră.

— Tu! spune sora Madalena, întorcându-se și repezindu-se iar la Anna Maria.

O înșfacă zdravăn de păr și o smucește tare.

— Cine? Cine are copil?

Anna Maria nu spune nimic, doar încearcă să scuture capul, cu inima bătând să-i spargă pieptul.

— Soră Madalena, dacă îmi dați voie, spune încet Chiara apropiindu-se. Sunt sigură că nu e adevărat; știți cum poate un simplu zvon să agite oamenii. Și, oricum, nu poate fi o membră a *figlie*, suntem toate mult prea ocupate, prea concentrate pe muncă.

Sora Madalena o sfredelește cu privirea pe Chiara, cu părul Annei Maria răsucit tot în pumn. Dar scoate un zgomot care spune că e mulțumită de răspuns, iar Anna Maria e eliberată.

Ajunsă la ușă, se întoarce și le măsoară pe amândouă din priviri înainte să plece.

— Oricine ar fi, o s-o găsesc.

Anna Maria are nevoie de toată tăria să nu dea capul pe spate și să înceapă să urle.

După-amiaza, Anna Maria e în camera ei cu sora Clara și simte cum i se adună transpirația între coapse. Canicula e vizibilă, făcând aerul stătut să tremure și să se unduiască.

De la o vreme, înainte de fiecare concert, sora Clara îi aranjează părul Annei Maria și îi pudrează fața, cât exersează. Buclele sunt clădite așa de sus în creștetul capului, că o doare gâtul. Mulți spectatori le trimit haine înainte de concerte, ca să arate mai puțin ca niște orfane. Ca să se încadreze în decor.

— E ridicol! Abia mă pot mișca, spune Anna Maria, ridicând brațul ca să arate cât îi restricționează mișcările mânecile lungi ale rochiei strâmte de satin.

Se ridică doar la cinci centimetri de talie. Cum să cânt în asta?

— Signore Dandolo a trimis-o special pentru tine. Știi că a cerut să o porți în seara asta.

— Dar nu pot să respir, spune, simțind o greutate pe piept. Lăsați-mă să îmi pun sarafanul negru și mantia.

Anna Maria se apleacă pe lângă ea, spre mantia atârnată de un suport de lumânare din perete, dar sora Clara îi dă peste mână.

— Mantia e prea masculină. Pentru Dumnezeu, signore Conti are una efectiv identică. Trebuie să te punem în valoare, te-ai făcut o adevărată frumusețe.

Anna Maria încearcă să își contorsioneze corpul ca să ajungă mai aproape de vioară. Nu mai are timp să discute despre haine.

— Uite, vezi? Poți să cânti, spune sora Clara.

Se apropie cu un borcan de fard, în care bagă vârful degetelor, apoi le îndreaptă, roșii ca de sânge, către obrajii Annei Maria.

Dar Anna Maria scoate un mârâit iritat și e de ajuns ca unul dintre oasele de balenă din corset să se frângă, fiindcă fata se apleacă prea adânc pentru

structura delicată. Așa că se apucă să smucească materialul, trăgând de panglici ca să le desfacă și ieșind din movila de satin înainte ca sora Clara să apuce s-o oprească.

Tot ce poate să facă Anna Maria e să se concentreze. Asupra notelor, asupra lumii de culori. Brațul îi e. Cuprins de spasme dureroase când cântă, dar nu se poate opri. Refuză să se oprească. Durerea începe să i se reverse spre umăr, iar de acolo, spre centrul pieptului.

A doua zi dimineată, când intră la repetiții, îl găsește în picioare în fața clasei, așteptându-le.

Pe stative se află un manuscris nou. Anna Maria se încruntă. Nu îl recunoaște. La prima privire, pagina e acoperită de scrisul lui, notele înghesuite unele în altele, gonind în sus și-n jos pe portativ, în unghiuri ascuțite. Piesa e intensă și rapidă. În mod normal, îi cere părerea, în mod normal, lucrează împreună la astfel de lucrări.

— Hai mai repede, ocupați-vă pozițiile, scoateți instrumentele, spune, plimbându-se deja înainte și înapoi.

Are o energie ciudată. Anna Maria ridică vioara la bărbie.

El ridică brațele și încep să cânte. Gonesc nebunește prin piesă, când el se întoarce spre ea.

— *Presto*, Anna Maria.

I se strânge stomacul. Clipește, se concentrează și mai tare și își forțează degetele să se miște mai iute.

— Am spus *presto*, nu știi să citești o partitură? Scrie acolo, la capătul primei măsuri.

Privirea ei zboară spre el, apoi înapoi la partitură. O cântă *presto*. O cântă mai rapid decât *presto*.

Începe să bată din palme, sugerându-le un ritm și mai rapid, și mai agresiv. Tendoanele îi iau foc.

— Auziți ce spun? le întreabă. Mai repede, mai repede. Cântați mai repede!

Mușchii din antebrațul ei încep să urle de durere. Dar ea se forțează să cânte mai departe, mai repede, până la ultima notă. Până ce, cu mâna îndurerată, cu inima bubuind, coboară iar instrumentul. Îl privește în ochi. Îl vede clătinând încet din cap. Vede ochii tuturor celor din *figlie* sfredelind-o – vulturi dând târcoale prăzii, gata de ospăț.

Așteaptă să plece toate fetele.

— Nu înțeleg, îi spune când rămân singuri. Cântam cum mi-ați cerut.

Profesorul e așezat la catedră, cu ochii pironiți în manuscrisul din față. Fata vede cum pieptul i se ridică și coboară.

— A venit Chiara azi-dimineață să mă vadă, spune el în cele din urmă, cu o compoziție proprie. M-a întrebat dacă îi dau voie să se alăture micii noastre echipe.

Frica se prăbușește peste ea ca un val. Cum a putut Chiara să facă așa ceva? Anna Maria li s-a destăinuit ei și Paulinei în secret, le-a arătat încredere. Iar ea s-a dus și a încercat să folosească secretul ca să obțină un avantaj.

— I-ai spus, zice el, ridicând ochii spre ea. Îi crapă obrazul de rușine.

— Nu, n-am...

El coboară iar ochii spre manuscris.

— Nu vreau să aud.

— Vă rog, îl imploră Anna Maria. Pot să vă explic. Acum ridică vocea și sângele îi năvălește în obraji.

— Am spus că nu vreau să aud! Ieși afară! Dispari din fața mea.

Nu mai are ce să spună. Bubuitul începe în încheietura mâinii, apoi îi pulsează prin tot corpul, până ce inima îi bubuie și ea ca o tobă.

Chiara della Pietà a stricat tot. Chiara della Pietà va fi făcută praf și pulbere.

Câteva fete din *figlie* stau în cerc în capătul coridorului de la etajul doi, așteptându-l pe profesorul de aritmetică, signore Perotti.

Bineînțeles că Chiara râde. Bineînțeles că își mângâie părul lucios, iar celelalte se înghesuie în jurul ei, zâmbind, ascultând-o.

Nici nu ajunge lângă ea, și cuvintele zboară deja de pe buzele Annei Maria. Cuvinte pe care nu le-a auzit rostite decât de alte fete, cuvinte care nici nu știe prea sigur ce înseamnă.

Chiara se dă înapoi, clătinându-se, rănită.

— Poftim? șoptește ea, cu ochii mari. Anna Maria, ce tot...

— I-ai spus!

Anna Maria se apropie deja de ea. Chipul Chiarei e fulgerat de înțelegere.

— Nu aici, spune coborând vocea.

— Ce s-a întâmplat? întreabă una dintre fete.

— Nimic, mă întorc imediat.

Anna Maria o ia furtunos înapoi pe coridor cu Chiara după ea, coboară scara în spirală și iese în curte, unde se oprește lângă ulm. Frunzele lucesc în soarele arzător, iar crengile sunt presărate cu mici fructe grena.

— Anna Maria, lasă-mă să-ți explic..., spune Chiara oprindu-se și sprijinindu-se cu palma de trunchiul ca de plută.

Anna Maria se răsucește furioasă.

— Era un secret, ți-am spus că e un secret.

— Îmi pare foarte rău dacă ți-am creat necazuri, doar că m-am gândit...

Își trece mâna prin păr.

— Uite ce-i, Anna Maria, sunt în *figlie* de mulți ani. Și sunt recunoscătoare pentru asta, crede-mă. Dar nu mă alege niciodată pentru șansele speciale. Am vrut să încerc ceva nou, ceva diferit. M-am

gândit că, cu programul tău încărcat și presiunea de a compune exercitată asupra amândurora, poate aveți nevoie de ajutor. M-am gândit că am putea lucra împreună. Lucrez de luni bune la niște piese.

— Dacă voiai să lucrăm împreună, trebuia să spui, zice Anna Maria. Și lucrezi la piesele astea de luni bune? adaugă apoi. De ce nu mi-ai spus?

— Păi nu am știut dacă...

— Nu ai știut dacă ce?

— Ești extrem de ambițioasă! spune Chiara, azvârlindu-și brațele în aer. Ești obsedată să devii *maestro* și uneori am impresia că ești gata să calci în picioare pe oricine ți-ar sta în cale.

Anna Maria se încordează toată ca un arc.

— Toate suntem asmuțite zilnic una împotriva celeilalte. Dacă nu putem fi muziciene excepționale, nu mai suntem nimic.

— Doar că... Nu eram sigură că m-ai lăsa să vorbesc cu el despre asta.

— De ce să nu te las? Ce am făcut ca să te fac să crezi că nu te-aș lăsa? M-am purtat întotdeauna ca o prietenă bună.

— Nu știu, am...

Chiara face o pauză și pare îndurerată, stânjenită.

— Am avut senzația că ai alege ce e mai bine pentru cariera ta.

Adevărul acestor vorbe o lovește usturător pe Anna Maria în adâncul inimii. De undeva se înalță trei note și plutesc spre ea. Stacojiu, bronz, maro ca mierea. Clatină din cap și se uită lung la Chiara, de parcă nici nu o cunoaște.

— Chiara, Anna Maria? Ce se întâmplă...?

Paulina traversează curtea cât de repede poate, împiedicată de greutatea burții.

— Plecăm. Nu putem avea încredere în ea.

Anna Maria o ia de mână pe Paulina și, spre stupoarea aceleia, începe să o târască în direcția de unde a venit.

— Dar, Anna Maria, avem nevoie de ajutorul ei. Cum rămâne cu copilul, cum rămâne cu...?

— Anna Maria, te rog! strigă Chiara.

Anna Maria se întoarce așa de repede, că Chiara tresare.

— Lasă-ne în pace, strigă ea. Să nu te mai apropii de noi, să nu te mai apropii de mine.

A doua zi, încearcă să intre în sala de muzică și găsește ușa încuiată. Ar trebui să aibă acum lecția particulară. Se desfășoară în fiecare zi a săptămânii, imediat după rugăciunile de la prânz. Zgâlțâie clanța, se ițește înăuntru prin geamul de sticlă pestriță și simte cum o străbate un fior rece. Vede o siluetă care se plimbă încet în sus și-n jos.

Poate nu și-a dat seama că a venit. Bate la ușă, șoptindu-i numele. Dar nu primește niciun răspuns, nu se clintește nimic. Dă drumul clanței și pornește încet înapoi pe coridor.

Deci iar e ținută la distanță și tratată cu răceală. Așa începe. Și de aici va ajunge să fie dată afară, fără îndoială. Simte că o ia cu amețală și inima îi e cuprinsă de teroare. Trebuie să se întoarcă în cameră, dar nu știe pe unde să o ia, care rută e mai sigură. Nu a mai simțit niciodată că se înecă trează fiind – senzația a aparținut întotdeauna viselor. Dar nu și acum. Nu și de acum.

Când ajunge în cameră, găsește pe birou un bilet cu scrisul lui. Pe pat e un cufăr gol, deschis.

Cardinalul Giovanni Barbarigo îți solicită prezența la vila lui de la țară. Pleci în această după-amiază.

Paulina e deja în ușă, înainte ca Anna Maria să apuce să o caute.

— Sunt chemată la țară. Nu știu cât timp voi fi plecată.

Nu chemată. Surghiunită.

— Mă descurc, spune Paulina, punându-și mâna peste a ei. Zău. Mai sunt câteva luni bune până să vină copilul, iar sarafanele pe care le-ai furat

pentru mine sunt imense. Mă descurc. Du-te sau ai să fii în și mai mare necaz decât acum.

După rozul care aprinde obrajii prietenei, Anna Maria își dă seama că nu crede asta. Dar nu au de ales. Își face bagajul.

A visat să părăsească într-o zi Veneția. A visat să se aventureze în afară, către libertate, către inspirație. Dar Villa Barbarigo nu e așa. Acest complex uriaș, cu grădini și fântâni, cu nenumărate balcoane și turnulețe, pare la fel de sufocant ca locul unde se află Corecția.

Se plimbă pe poteca cu pietriș ce se îndepărtează de vilă și mai dă câte un șut în gardurile vii perfect aranjate, în depărtare se aude zumzetul călugărilor rugându-se, iar pe ceafă simte fierbințeala soarelui.

Vocea care vine din spate e catifelată, e vocea cuiva care sugerează o bomboană.

— Când unchiul meu a imaginat acest refugiu, spune cardinalul Barbarigo, punându-i mâna pe umăr, nu cred că a avut în plan să fie jumulit de ghetе furioase.

— Îmi cer iertare! mormăie Anna Maria.

O bate cu blândețe pe umăr și se îndepărtează prin grădină către pavilion.

Cardinalul nu e așa rău. Se roagă tot timpul. În timpul zilei e liberă să se plimbe pe domeniu, să exploreze rețeaua de grădini. Ar putea – ar trebui – să exerseze, să compună, dar nu prea vede sensul acum.

Serile și le petrece în capătul salonului – o încăpere lungă, cu pereți de piatră și covoare grena înflorite – cântând compozițiile lor, în timp ce cardinalul picotește și servitorii se agită în jur. Sforăielile lui îi distrag atenția de la culori, de la note.

O ia pe podețul de piatră, traversând șanțul cu apă care duce de la grădina principală la Insula Iepurelui. Același traseu pe care a mers săptămâna

asta în fiecare după-amiază. E adevărat ce a spus sora Clara când erau mici. Aceste insule chiar există.

Se așază cu picioarele încrucișate pe covorul perfect de iarbă și zâmbește privind micile ființe pufoase care îi țopăie peste picioare. Până îi pierе zâmbetul. Până își amintește că zilele le sunt numărate. Că le așteaptă, pe toate, un cuțit ascuțit și un tocător.

Gândul vine însoțit de culoare. Un fulger roșu. Ridică privirea și îl vede plutind deasupra, strigând-o din cer.

„Nu, nu are niciun sens să mai compun.”

Dar apoi se gândește la Paulina, la burta tot mai umflată pe care nu și-a dorit-o. Și cu acest gând vine galbenul. Se înalță și se alătură roșului. Încep să se rotească în văzduh.

Și acum se gândește la ea. Cum stă pe insula asta – un copil-minune cu o carieră ce nu duce nicăieri, prezentă aici doar ca să asigure divertisment unui bătrân foarte obosit. Simte cum o scânteie fierbinte îi străbate venele. Iar ea aduce și mai multe nuanțe, ce se ridică din șanțul cu apă și se rotesc în cer. O strigă, pictează o melodie și îi pretind să le tragă din aer ca să le pună pe hârtie.

Se ridică într-o clipă. Aleargă la pergamentul din cameră, azvârlind în urmă pietricele, înainte s-o oprească alte gânduri.

Noaptea stă lungită în patul imens cu baldachin, studiind jumătatea de carte de joc, inundată de o groază profundă, atavică. Se prăvălește în apă și lumina dispare în beznă. Se răsuțește și dă din picioare și încearcă să apuce ceva, dar nu vede nimic. Simte sub degete corzile rezistente ale instrumentului și forma sa netedă, îl apucă disperată și încearcă să folosească gâtul viorii ca să se tragă spre suprafață. Dar e luată de curent. Și în fiecare noapte e dusă de apă tot mai departe și mai departe. Plutește; dispare.

Luni, aproape de prânz. Mii de oameni umplu promenada aplaudând și ovaționând, așteptându-l pe doge. Astăzi va străbate laguna cu barca și își va arunca inelul de aur în apă, ca să arate că republica stăpânește mările.

Au trecut doar două săptămâni de când a plecat, dar parcă totul s-a schimbat. Anna Maria stă la poalele scării în spirală din Pietà și, peste tropăiala mulțimii, plutește spre ea muzica celor din *figlie*.

De ce repetă orchestra la această oră? Și de ce fără ea? îi pulsează capul de durere, copleșit de amestecul de zgomote. O ia la fugă pe scări în sus, legănând vioara pe lângă ea. Dă colțul furtunos și intră în sala de muzică. Sunetul se oprește brusc. Paulina ridică ochii spre ea, Chiara rămâne cu gura căscată, iar alte fete se foiesc stânjenite.

— Ah, Anna Maria!

Profesorul lasă jos vioara și zâmbește, privind-o în față. Afară, mulțimea țipă.

— Mă bucur să văd că te-ai întors. Sper că timpul petrecut la țară a fost plăcut, da?

Anna Maria nu înțelege. Aruncă o privire spre Paulina, care dă din cap aproape imperceptibil. Anna Maria ridică puțin bărbia.

— A fost... bine, mulțumesc. El dă din cap.

— Foarte bine, ia loc.

Arată cu arcușul spre scaunul ei.

Deci încă e concertmaistru, cel puțin deocamdată. Străbate hotărâtă încăperea, scoate instrumentul din cutie și îl pune în poală, ținându-l strâns. Mângâie lemnul cu degetul mare. Pe promenadă frenezia crește. Mulțimea a început să aplaude la unison.

Poc. Poc. Poc.

Când profesorul începe să vorbească iar despre piesa pe care o repetă, fata aruncă o privire prin cameră.

— *Totul în regulă?* mimează Paulina cu buzele, de la distanță.

Anna Maria dă din cap. Și apoi privirea îi alunecă de-a lungul rândului, până la o persoană nouă. Câteva scaune mai încolo stă o fată micuță. Micuță în sensul că e mărunțică, dar și foarte tânără. O copilită. Anna Maria o măsoară iute din priviri. Are o claie de păr negru și ochi verde-măslină. Nu are cum să aibă mai mult de treisprezece ani. O fi cumva... E posibil să fie mai mică decât ea când a intrat în *figlie*? Ce caută aici?

La comanda lui, ridică instrumentele să cânte, dar Anna Maria nu se poate concentra decât pe jumătate. Urechile ei alungă aplauzele mulțimii și bubuitul din creier. Se concentrează asupra sunetului care iese din vioara fetei. E seducător, pasional. De un roșu-intens, arzător. O face pe Anna Maria să se înfioare. Sună așa de bine, că îi vine să se întindă și să mănânce și vioara, și fata. Să le înghită cu totul, dintr-o singură îmbucătură delicioasă. Anna Maria nici nu observă că fata s-a oprit din cântat, că acum doar se holbează la ea.

— S-a întâmplat ceva? spune profesorul zâmbind, stând lângă Anna Maria.

Afară, un smoc masiv de alge lungi ca niște plete pleoscăie pe lângă mal. Mulțimea începe să tropăie și să urle. Dogele e pe apă. Trece dogele.

— Nu.

Anna Maria revine în încăpere și privește drept în față. Are senzația că o zdrobește ceva, de parcă plămânii i se umplu cu apă.

— Nu s-a întâmplat nimic. Absolut nimic.

Inelul sclipește în arcuțul său prin aer, către apă. Se scufundă în adâncuri.

— Anna, spune el vesel la sfârșitul orei, când ea dă să iasă din clasă.

Frenezia mulțimii s-a risipit în sfârșit. Se întoarce spre el.

— Mi-a fost dor de tine.

Îi ia o clipă să îl audă. De ce nu e eliminată? De ce nu e tot furios pe ea?

— Știți, în legătură cu Chiara..., începe Anna Maria.

Expresia de pe chip i se schimbă și zâmbetul dispare. Dar spune:

— E în trecut. Dat uitării.

— Nu am vrut să vă supăr...

— E dat uitării!

Ridică deja vocea. Se duce agitat spre catedră.

— Acum trebuie să ne întoarcem la programul nostru. Din cauza micii tale excursii la țară am rămas foarte în urmă. Ne întâlnim aici, după cină.

— Sunteți sigur? îl întreabă.

Purtarea lui e ciudată. Ar prefera să discute despre ce simte el, ca să poată trece peste acest episod. Dar el scrie iar note pe pergament.

— Hmm? o întreabă fără să-și ridice privirea.

Fata simte în cutia lipită de ea umflătura propriei creații, care imploră să fie adusă la viață, să respire. Mai are așa de puțin. Mai are incredibil de puțin până la țintă.

— Ne vedem atunci, îi răspunde.

— Ai de gând să o ierți vreodată? oftează Paulina.

E august. O căldură leneșă se ridică de pe promenadă și intră alene pe geamurile de la Procurățile Vechi, o clădire cu apartamente extravagante, încadrată de coloane înalte, ce dă spre Piazza San Marco.

Anna Maria e smulsă din peisajul colorat al muzicii pe care o exersează în minte și readusă înapoi în încăpere. Li s-a cerut să aștepte într-una dintre galerii, un spațiu cavernos, cu portrete de bărbați în rame aurite pe pereți. Deschide brusc ochii.

— Pe cine să iert?

Paulina face semn spre Chiara, care stă în picioare în capătul celălalt al galeriei, înconjurată de colegele din *figlie*, acordându-și liniștită vioara.

I se întoarce stomacul pe dos numai cât se uită la ea.

— Nu, spune Anna Maria, apoi se uită la prietena ei. Cum te simți azi?

Paulina duce instinctiv mâna la abdomen.

— Mă simt bine. Sunt obosită, mă dor toate. Am simțit-o mai devreme cum se foia.

Anna Maria îi ia mâna de pe burtă și trage de hainele de pe ea, ca să fie cât mai lejere. Slavă cerului că burta e mică, ca și constituția Paulinei, dar sora Madalena e încă la vânătoare. Trebuie să fie atente.

Paulina nu se lasă:

— Nu a vrut să-ți facă necazuri...

— Gata! o repede Anna Maria.

Nu se poate gândi la Chiara. Nu acum. În această seară vor cânta pentru împărăteasa Rusiei. Se spune că va fi cea mai rafinată petrecere din tot anul. Publicul o vrea pregătită să îi ofere totul.

Figlie vor lansa o piesă la care Anna Maria și profesorul lucrează de mai bine de un an. O poveste despre încântare și celebrare, nostalgie și furie. O poveste țesută până târziu în noapte, seară după seară. O poveste a anotimpurilor.

Paulina o urmează pe Anna Maria afară din galerie și în sus, pe o scară îngustă, răsucită. Anna Maria aude clinchetul cerceilor cu diamante ce se ciocnesc unele de altele – cel mai recent dar de la un admirator anonim. Are părul ridicat într-un coc elegant, răsucit, pieptănat în față, cu cărare pe mijloc și cu bucle ce îi încadrează fața. Restul fetelor din *figlie* se aliniază în spatele lor. Ies toate pe o scenă în trepte abrupte, cu fața spre sala de bal. Anna Maria și viorile ocupă primul rând, Paulina și instrumentele de suflat sunt pe al doilea, iar vocalistele sunt sus, mult deasupra lor, pe treapta cea mai de sus. El e în picioare la pupitrul din fața scenei, cu spatele la ele, uitându-se spre sala de bal, îmbrăcat într-o redingotă albă cu broderie de argint și guler mare, de dantelă.

Anna Maria își ocupă locul din mijloc, în timp ce restul fetelor se răspândesc în jur ca cerneala în apă și încep să își acordeze instrumentele. Încăperea se umple de tonurile calde a patruzeci de instrumente care comunică între ele.

Ecaterina I a Rusiei e magnifică – stă pe un tron sculptat, bătut cu perle, față în față cu *figlie*. Buclele castanii sunt împărțite astfel încât jumătate se rostogolesc până la talie, iar restul sunt clădite înalt pe creștetul capului.

Profesorul înclină capul spre ea de la pupitru, iar împărăteasa ridică mâna în semn de salut, fără să zâmbească. Publicul se rotește în jur, dansând, discutând. Arată ca niște păsări ale paradisului, împodobiți în satinuri și mătăsurii în culori vii, florale.

Acum el se întoarce iute spre *figlie*, șfichiuiind aerul cu cozile hainei de mătase. Cu brațele ridicate, se uită la Anna Maria și încep.

Un murmur politicos se răspândește în sală, iar nuanțele de galben și verde încep să se reverse. Începutul e vioi, energic ca primăvara. *Figlie* se retrag în fundal și Anna Maria începe să țeasă un freamăt de frunze. O vede pe împărăteasă cum începe să zâmbească, lăsând emoția să curgă prin ea.

„*Mă iubesc.*”

Închide ochii, ca să nu mai vadă publicul. Dar, când cântă, Anna Maria e surprinsă că nu vede povestea pe care a inventat-o. Nu vede frunzele ce se unduiesc prin aer, nici mugurii verii scăldându-se în căldură. Notele se rostogolesc acum și culorile se învârtesc, iar prin fața ochilor încep să-i gonească o serie de amintiri. Vede burta umflată a Paulinei. Felul în care se ghemuiește, strângând-o, când mișcă copilul. O vede pe Chiara, trădarea ei combinându-se cu un amestec de violeturi și marouri roșcate de la muzică. Și se vede pe ea însăși, stând în fața unei încăperi, privind o umbră care se plimbă în sus și-n jos, iar

ea apucă clanța cu o mână tremurătoare. Cu acest gând, ceva în ea se face țăndări și evadează. Lumina pâraie și scânteiază, iar ea se ridică, dansând cu furia. Se uită în jos și vede publicul ce se învâрте dedesubt. Și pe Ecaterina care o privește de pe tron.

Se înalță mai sus, tot mai sus, până când pune palma pe acoperiș și îl vede cum se fărâmițează sub atingerea ei. Trage de el cu o mână, rupând lemnul și cărămida până când deasupra apare un cer ca de cristal. Inhalează aerul rece, aspiră culorile în plămâni și apoi le lasă să se reverse iar. Apoi se strecoară afară și își ia zborul. Plutește în sus, înainte, în văzduhul așa clar, încât o cuprinde un calm ce-i pătrunde până în măduva oaselor.

Până când se sfârșește și ea trage arcușul peste corzi. Revine la realitate când ultima notă se topește în tăcere. Clipește și se uită la public de pe scena în trepte.

— *Maestro!* strigă cineva din mulțime.

E un bărbat. Un bărbat cu o mantie de catifea roșie. Oare el să fie? Oare însuși Tartini e cel care strigă acel cuvânt?

— *Maestro!* strigă iar, cu brațele ridicate doar pentru ea.

Acum se ridică încă cineva. Apoi altul și altul. În scurt timp, întreaga mulțime e în picioare, ovaționând-o. *Maestro, maestro, maestro!*

Se ridică cu picioarele tremurânde. Îi bubuie inima tot mai tare, tot mai iute. E momentul ei. Podiumul ei. Visul ei.

Lumina lumânărilor sclipește reflectată din candelabru, orbind-o* legănându-se prin încăpere. Îi crește inima de mândrie – strălucitoare și nesfârșită și vulcanică. Dar odată cu mândria vine și fierbințeala, prea multă și prea repede. Duce mâna la ochi, încercând să și-i ferească de lumina orbitoare. Dar acum i se învâрте capul și realitatea se amestecă în fața ochilor. Începe să tremure din tot trupul și chipul îi devine livid. Clipește. O

mișcare lungă, lentă și, când deschide iar ochii, icnește șocată.

În public nu mai sunt oameni, ci măști. Sute de măști. Albe, cu găuri negre în locul ochilor. Se mișcă cu buze rânjite, râzând grotesc, apropiindu-se tot mai tare. Anna Maria face un pas înapoi, se împiedică de scaun, întinde mâna, spune „nu”.

Apoi marea de măști se împarte în două, creând un spațiu liber, o potecă între strane. Și ceva se apropie dinspre capăt. O nouă mască își face apariția, una care iese în evidență în ceața de ochi negri și chipuri urlătoare, fiindcă e tăiată în două, pe diagonală. Fiindcă se potrivește perfect cu cea pe care a păstrat-o cu grijă atâția ani.

Se înclină într-o parte ca să o privească. Anna Maria se holbează la ea, cu inima bătând să-i spargă pieptul. Plămânii încep să i se umple cu apă. Gâfâie disperată după aer. În public, cineva țipă. Și în sfârșit lumea se cufundă în beznă.

Soarele bate direct în camera ei, aruncând pe perete un pătrat de lumină. E deja sufocant de cald. Și abia s-a crăpat de ziuă.

Se rostogolește pe spate și privește în tavan. Grinzile de lemn sunt brăzdate și crăpate, traversate de linii fine pe toată lungimea lemnului închis la culoare, care apoi se răsucesc în noduri strânse.

Ce s-a întâmplat aseară? își amintește că s-a trezit scoasă pe brațe din palat de călugărițe. Își amintește că a încercat să se ridice în capul oaselor și sora Clara a împins-o la loc. Toată lumea a văzut-o leșinând, a văzut-o cărată afară.

Se cutremură, amintindu-și cum publicul s-a schimbat sub ochii ei în măști batjocoritoare. Erau groaznic de reale și înfricoșătoare. Și aceea. Aceea care arăta exact ca... Se întinde spre noptieră, ia în palmă jumătatea de carte de joc, apoi se întinde la loc și o ridică deasupra. Problema a fost ce a simțit când a văzut-o. Apa care-i umplea plămâni, presiunea și greutatea ei.

Respiră adânc, studiind cartea. „*Oare îmi pierd mințile?*”

O lasă să-i cadă în poală, de parcă o arde. O scutură de pe ea pe podea.

Dar apoi gândul îi fuge înapoi. La mulțime, la lumina lumânărilor, la ovații și strigăte. *Maestro*.

Ușa se deschide scârțâind și apare în prag Paulina, scăldată în soare. Se așază la picioarele patului cu o *gazzetta* strânsă în mână. Stau amândouă câteva clipe în tăcerea confortabilă, până ce...

— Ții minte când eram mici și ne gândeam că ai să primești titlul?

Deodată, are iar opt ani, Agata aplaudă în colț și Paulina țopăie de încântare la capătul patului din dormitorul comun.

— E totul aici, Anna Maria, spune Paulina ridicând mai sus *gazzetta*. Spun că ești fără de pereche.

Strălucește din cap până în picioare de mândrie.

— Ai izbândit, exact așa cum ai spus dintotdeauna.

Anna Maria ridică din sprâncene. Nici corpului nu îi vine să creadă. A știut întotdeauna că poate, a știut întotdeauna că avea să reușească. Cu toate acestea, atâția ani a fost doar un vis. Doar dorințe copilărești. Își trage vioara spre ea, mângâie lemnul cu degetul mare și începe să clatine din cap, când realizează ce se întâmplă.

— Știu, spune încet. Știu.

Nu mai e timp de pierdut. Gata cu ascunsul în penumbră. Acum își va lăsa amprenta eternă asupra lumii, își va lansa compozițiile, va arăta tuturor adevărata magnitudine a potențialului ei.

Intră hotărâtă la lecția privată cu el, ținând în mână manuscrisul. A ales o piesă pe care a scris-o inițial în urmă cu câțiva ani, dar la care a tot meșterit de atunci încolo. Începe lent, misterios, atrăgând ascultătorul într-o lume fermecată, dar apoi prinde viteză – îl provoacă să înțeleagă. A studiat fiecare compozitor din Veneția și e sigură că nu există nimic asemănător. E ceva nou, revoluționar.

— Bună ziua, *maestro*, spune el zâmbind. Ți-ai revenit după episodul de aseară? Nu în fiecare seară devii maestru în ochii publicului.

Urăște faptul că a leșinat. Urăște faptul că asta alege el să menționeze. Ar fi trebuit să fie mai profesionistă, ar fi trebuit să se descurce mai bine în situația respectivă. Dar nu îi răspunde. Va trece repede peste moment.

— Aș vrea să vă arăt ceva.

Scoate pergamentul și i-l întinde.

Se încruntă, curios. Fata își vede notele prin hârtie. E nevoie de toată voința să nu se desprindă de pământ și să li se alăture în plutirea răsucită prin încăpere.

Se oprește la capătul primei pagini și ridică capul.

— Tu ai scris asta? întreabă.

— Lucrez la ea de ceva vreme, de câte ori am puțin timp.

Nu vrea să-i spună de cele vreo patruzeci de piese la care lucrează în zori și în toiul nopții. Fără somn, deseori fără mâncare, de ani întregi. Șlefuiind și perfecționând. Ascultând și învățând. Vrea să îl lase să digere această piesă. Vrea să audă mai întâi ce are de spus des-pre asta.

El trece la pagina a doua, a treia.

— Dumnezeule, șoptește profesorul și ochii i se mișcă iute de la stânga la dreapta.

— Vă place? întreabă ea.

— E... E foarte surprinzătoare. Diferită, proaspătă, să zicem.

Fata simte că îi răsare un zâmbet pe chip.

— Speram să o cânt. Acum, că sunt *maestro*. Poate săptămâna viitoare, la concertul duminical de la Pietà.

Știu amândoi că e o ocazie specială. E un eveniment de caritate la care au fost invitați cincizeci de membri ai înaltei societăți venețiene, pentru a fi încurajați să facă donații programului muzical de la Pietà.

Cu Anna Maria ca atracție principală, prețul biletului e mai mare ca oricând.

O pauză. Pune manuscrisul pe catedră și palma peste el.

— Ești sigură că aceasta e piesa pe care vrei să o dezvălui?

În privirea cu care îl fixează începe să se vadă șovăiala.

— Un maestru știe când e gata, mai ții minte?

Gândul îi zboară cu mulți ani în urmă, în bucătărie, la un norișor de făină ce plutește în aer și apoi îi presară părul roșu. E sigură? Știe sigur?

Se îndreaptă de spate. „Da”, își spune. „Ești *maestro*.”

Încuviințează din cap.

— Ei, atunci – spune el – sigur că da, dacă ești sigură. Vom lucra azi la piesă. E o idee bună, Anna...

Se poticnește, apoi adaugă:

— Pardon, *maestro*. E o idee foarte bună.

— Mulțumesc, spune ea zâmbind cu gura până la urechi.

E duminică și Anna Maria stă pe scena capelei reci de la Pietà.

— Ești gata? spune el venind lângă ea.

Vocea lui o smulge din amintirea ultimului coșmar. A fost ceva cu un țipăt, sunetele scoase de un copil disperat și cartea de joc plutind, bătându-o din adâncuri. E nevoită să strângă puțin mai tare vioara ca să își amintească unde se află.

Își reamintește repede că îi place să cânte aici. Pietà e casa ei, capela – primul loc unde a cântat. Iar ziua de azi e specială. Astăzi e prima ocazie de a arăta lumii adevărata ei valoare, nu doar ca instrumentistă, ci compozitoare. Ar trebui să fie entuziasmată. Este entuziasmată. Scutură capul și se îndreaptă de spate.

— Întotdeauna, spune, forțându-se să privească drept înainte.

La mulțime. La muzica ei.

Ridică amândoi instrumentele. Se privesc în ochi, pulsul fetei începe să bată în ritmul piesei, iar ea dă din cap și trage arcușul peste corzi, lansându-se odată cu el în introducerea vioaie. A denumit piesa *La Stravaganza*¹⁸, după culorile ce izbucnesc și se revarsă din manuscris. Muzica e energică, excentrică, o minunată desfătare.

El stă în picioare, înțepenit, într-o concentrare feroce, pe când ea începe să zâmbească și trupul i se apleacă și răsucesce după nuanțele de verde-măr și roșu-cireșiu și liliachiu și prună. Încheietura ei e flexibilă, trupul, puternic, iar mușchii delicați ai umărului și brațului se flexează ca să răspundă provocării sunetului creat de ea.

Notele sfârâie ca grăsimea în tigaie, muzica e așa de plină de viață, atât de vibrantă, că mulțimea începe să se miște. Nu separat, ca indivizi, ci ca un organism unic cu o sută de brațe și o sută de picioare. Inspiră și expiră la unison și picioarele bat măsura în același timp, în timp ce culorile se învârtesc în jur. Anna Maria a fost jucăușă în compoziție, adăugând noi texturi, explorând melodii pe care nu le-a încercat niciodată cu el. Notele se succed și răsucesc. Albastru ca gheața, spumă de mare, toate se umflă ca o pânză în vânt, întinzându-se și amestecându-se în aer. Nu durează mult și ar putea să fie cuprinsă de flăcări, cufundată în lavă și tot nu i-ar păsa. Nu mai există nimic decât muzica.

Ultima notă răsună victorios, ca un clopot de catedrală. Mulțimea strălucește de fericire și aplaudă furtunos. Inima ei dansează. Le place. Muzica ei. O adoră!

Scăldată în căldura acestei reacții, pe chip i se așterne un zâmbet larg. Iar apoi, cu coada ochiului, vede ceva ce o face să înghețe.

Profesorul se ridică în picioare. Întreaga lume încetinește când îl privește și aplauzele publicului devin un *pleosc, pleosc, pleosc* îngălat, încetinit. Înclină capul pe-o parte și se uită cum manșeta îi tremură când face o plecăciune, apoi salută cu mâna publicul. Clipește, cu chipul încremenit într-un zâmbet care nu îi mai vine din inimă, și așteaptă ca el să se așeze la loc și să îi spună ei să se ridice în picioare. Anna Maria, maestra. Anna Maria, creatoarea. Dar acum el ia loc, își ia

partitura și trec mai departe, la următoarea piesă, de Lotci. Lasă piesa ei în urmă.

Simte cum arcușul îi alunecă din mână și cade trăncănind pe podea.

Îi aruncă o privire. Se apleacă și i-l dă.

„Ce ai?”, îi citește pe chip.

Își apleacă încet ochii către partitură. Următoarea piesă.

O tuse din sală o smucește înapoi în realitate și o face să-și îndrepte iar atenția spre public. Așteptând. Clipind des, în șoc. Încearcă să se concentreze. Dar sângele îi fierbe în vene. Prima notă pe care o cântă iese din instrument ca un scârțâit. Publicul tresare vizibil. Următoarea e scrâșnită, rece. Scutură capul și încearcă să-și relaxeze mâna. Dar arcușul trece peste corzi ca un fierăstrău pe lemn. Instrumentul se chircește și un fulger de durere îi spintecă brațul.

Și-a asumat tot meritul. I-a furat fără doar și poate admirația cuvenită.

Spectatorii se încruntă. Se aude un mârâit nemulțumit, apoi un țâțâit. Unii se ridică în picioare. Acum li se mai alătură câțiva și se îndreaptă toți spre ușile capelei. Arcușul scrâșnește peste corzi. Tendoanele feței țipă la ea să se oprească. Iar sunetul e chinuitor, letal, acid.

Și-a pus vioara în cutie și intră furtunos înapoi în capelă, când îl vede. Tartini e cu spatele la ea, prins într-o conversație animată cu alți trei bărbați. Inima i-o ia la galop. Dacă profesorul nu o face, atunci le va spune chiar ea că acea primă piesă a fost creația ei, că acum își caută un editor. Se îndreaptă spre el și îl bate pe umăr.

El zâmbește larg.

— Anna Maria! spune. Tocmai îmi salutăm câțiva colegi. Pe Corelli îl cunoști, desigur, dar i-ai cunoscut pe Vandini și Lotti?

A pășit într-un cerc în care se află cei mai apreciați compozitori ai lumii. Trage aer în piept și

deschide gura să vorbească. Dar cuvintele refuză să iasă. În schimb, se aude un pac, pac, pac. Mâna îi tremură pe lângă corp.

Bărbații așteaptă. Schimbă câteva priviri furișe.

În suflet îi crește un uragan de emoții amestecate, ca notele unei piese. E sigură de ce s-a întâmplat? Poate că a interpretat cumva greșit. Poate că profesorul are un plan mai bun ca să dezvăluie lumii că e compozitoare. Probabil că chiar în acest moment discută despre viitoare comenzi, despre noi șanse pentru ea.

Tartini se încruntă.

— Anna Maria? S-a întâmplat ceva?

Se îndreaptă de spate. Dacă profesorul voia să-i recunoască meritul, putea pur și simplu să o facă. Dar el s-a ridicat în picioare. S-a ridicat el în picioare și a lăsat-o pe ea să stea jos, în spate, tăcută.

Ultima notă răsună victorios, ca un clopot de catedrală. Mulțimea strălucește de fericire și aplaudă furtunos. Inima ei dansează. Le place. Muzica ei. O adoră!

Scăldată în căldura acestei reacții, pe chip i se așterne un zâmbet larg. Iar apoi, cu coada ochiului, vede ceva ce o face să înghețe.

Profesorul se ridică în picioare. Întreaga lume încetinește când îl privește și aplauzele publicului devin un pleosc, pleosc, pleosc îngălat, încetinit. Înclină capul pe-o parte și se uită cum manșeta îi tremură când face o plecăciune, apoi salută cu mâna publicul. Clipește, cu chipul încremenit într-un zâmbet care nu îi mai vine din inimă, și așteaptă ca el să se așeze la loc și să îi spună ei să se ridice în picioare. Anna Maria, maestra. Anna Maria, creatoarea. Dar acum el ia loc, își ia partitura și trec mai departe, la următoarea piesă, de Lotci. Lasă piesa ei în urmă.

Simte cum arcușul îi alunecă din mână și cade trăncănind pe podea.

Îi aruncă o privire. Se apleacă și i-l dă.

„Ce ai? ”, îi citește pe chip.

Își apleacă încet ochii către partitură. Următoarea piesă.

O tuse din sală o smucește înapoi în realitate și o face să-și îndrepte iar atenția spre public. Așteptând. Clipind des, în șoc. Încearcă să se concentreze. Dar sângele îi fierbe în vene. Prima notă pe care o cântă iese din instrument ca un scârțâit. Publicul tresare vizibil. Următoarea e scrâșnită, rece. Scutură capul și încearcă să-și relaxeze mâna. Dar arcușul trece peste corzi ca un fierăstrău pe lemn. Instrumentul se chircește și un fulger de durere îi spintecă brațul.

Și-a asumat tot meritul. I-a furat fără doar și poate admirația cuvenită.

Spectatorii se încruntă. Se aude un mârâit nemulțumit, apoi un țâțâit. Unii se ridică în picioare. Acum li se mai alătură câțiva și se îndreaptă toți spre ușile capelei. Arcușul scrâșnește peste corzi. Tendoanele feței țipă la ea să se oprească. Iar sunetul e chinuitor, letal, acid.

Și-a pus vioara în cutie și intră furtunos înapoi în capelă, când îl vede. Tartini e cu spatele la ea, prins într-o conversație animată cu alți trei bărbați. Inima i-o ia la galop. Dacă profesorul nu o face, atunci le va spune chiar ea că acea primă piesă a fost creația ei, că acum își caută un editor. Se îndreaptă spre el și îl bate pe umăr.

El zâmbește larg.

— Anna Maria! spune. Tocmai îmi salutăm câțiva colegi. Pe Corelli îl cunoști, desigur, dar i-ai cunoscut pe Vandini și Lotti?

A pășit într-un cerc în care se află cei mai apreciați compozitori ai lumii. Trage aer în piept și deschide gura să vorbească. Dar cuvintele refuză să iasă. În schimb, se aude un pac, pac, pac. Mâna îi tremură pe lângă corp.

Bărbații așteaptă. Schimbă câteva priviri furișe.

În suflet îi crește un uragan de emoții amestecate, ca notele unei piese. E sigură de ce s-a

întâmplat? Poate că a interpretat cumva greșit. Poate că profesorul are un plan mai bun ca să dezvăluie lumii că e compozitoare. Probabil că chiar în acest moment discută despre viitoare comenzi, despre noi șanse pentru ea.

Tartini se încruntă.

— Anna Maria? S-a întâmplat ceva?

Se îndreaptă de spate. Dacă profesorul voia să-i recunoască meritul, putea pur și simplu să o facă. Dar el s-a ridicat în picioare. S-a ridicat el în picioare și a lăsat-o pe ea să stea jos, în spate, tăcută.

— Domnilor, spune cu voce puternică. Sper că v-a plăcut spectacolul din astă-seară. Acesta e motivul pentru care am venit să vorbesc cu voi toți. În ultimii cinci ani, am lucrat la...

— Ce s-a întâmplat?

Profesorul apare lângă ea și îi vorbește pe ton tăios. Se uită la cercul de compozitori care o ascultă cu interes.

— Scuzați-ne, vă rog! le spune zâmbind stânjenit.

O apucă de braț, înfigându-și degetele în carnea ei, și o ia de acolo. Și compozitorii râd, și cercul se închide, și Anna Maria e acum în afara lui, în colțul capelei, cu el. Profesorul e tras la față de stres.

— Știi că guvernatorul Rossi a fost azi în public? Știi că e unul dintre principalii sponsori ai programului muzical de la Pietà. Ai noroc că mă place, a trebuit să îl conving să nu își retragă toată donația pe anul viitor.

Își freacă tâmpla cu o mână. Încearcă să proceseze, încearcă să gândească. Dar cuvintele vin iute, fiindcă trebuie să îi iasă de pe buze, trebuie să fie rostite.

— Mi-ați luat-o, spune privindu-l în ochi. El clipește surprins.

— Ce tot spui?

— V-ați ridicat în picioare și ați făcut o plecăciune la finalul piesei mele. Nici nu v-ați uitat spre mine.

El se încruntă și se mută de pe un picior pe altul. Când vorbește, vocea lui e mai subțire decât de obicei.

— Am salutat, pur și simplu, publicul, așa cum fac de fiecare dată.

Chicotește și ridică mâna spre fața ei.

— Anna, dragă, nu fi așa melodramatică! Nu dă bine, când ai un chip așa frumos.

— Mă cheamă Anna Maria! spune ea, roșie la față, plesnindu-l peste mână.

Preț de o clipă, el se uită când la palma lui, când la ea. Fata simte cum aerul dintre ei îngheață.

— Nu ai încredere în mine? Despre asta e vorba aici? Nu m-am purtat bine cu tine, în toți acești ani?

— Ba da, dar...

Cineva îl strigă. El se uită acum undeva în cealaltă parte a încăperii.

— Am de discutat cu finanțatorii. Trebuie să dreg ce-ai stricat.

Înainte să apuce să scoată o vorbă, el s-a și îndepărtat, înghițit de o mare de pene și rochii de seară. Se întoarce să se ducă după el. Să termine această discuție. Dar Paulina apare în spate, albă ca varul și cu mâna pe burtă.

— Trebuie să plecăm, spune ea.

— Nu se poate, e prea devreme. Mult prea devreme.

Anna Maria e în camera Paulinei, îngenuncheată lângă prietena ei. Paulina se sprijină în genunchi și palme pe podea și gâfâie. Gâfăitul se accelerează, până ce țipătul răsună în toată încăperea.

Anna Maria se uită spre fereastră, cuprinsă de groază.

Proape că s-a întunecat. Cina se termină curând, în scurt timp, coridoarele vor fi pline de

fete care se duc spre dormitoare, la culcare. Vor fi prinse.

— Şşş, gata, gata, spune luând-o de mână. Dar ţipătul vine din nou, rapid şi animalic, iar Paulina o strânge aşa de tare, că Anna Maria ţipă şi ea, simţindu-şi oasele zdrobite.

Se deschide uşa. Chiara e în prag, cu braţele pline de bumbac şi o găletuşă cu apă.

— Ieşi afară, pleacă de aici, spune Anna Maria, dar Chiara intră.

— Nu plec nicăieri, nu când ea e aşa.

— Las-o... să rămână, Anna Maria, şopteşte Paulina printre contracţii, cu fruntea acoperită cu broboane fine de sudoare. Am nevoie de amândouă... cu mine.

Ultimele două cuvinte sunt un zbieret aşa de puternic, că stârneşte ecouri pe coridor.

Chiara încearcă să îndese o parte dintre cârpele de bumbac în gura Paulinei, dar aceasta se zvârcoleşte şi urlă, iar Chiara nu reuşeşte să i le bage în gură.

— Taci, Paulina!

Anna Maria se repede la uşă şi o închide.

— Trebuie să încetezi, trebuie să nu mai faci zgomot.

Paulina găfâie şi scoate iar un ţipăt, şi mai puternic decât ultimul. Arată tare mică, tare tânără, iar trupul ei nu e pregătit pentru asemenea durere. Anna Maria simte că încep să-i tremure mâinile şi pe ceafă i se prelinge transpiraţia. A crezut că poate s-o ajute; a crezut că puteau ascunde asta. Dar e doar un copil, doar un copil prost, care habar n-are ce face.

Paulina ţipă din nou. Sunetul reverberează prin corpul Annei Maria ca un clopot de alarmă. Vor fi descoperite. Va pierde totul. Tocmai acum, când a obţinut totul. *Maestro*. Şansa de a fi publicată. Şansa de a fi memorabilă. O lovesc brusc o senzaţie de vomă şi o durere în abdomen, de parcă ceva s-a rupt. Înainte să-şi dea seama ce face, se

ridică în picioare, cu mâna eliberată din strânsoarea prietenei.

Paulina ridică brusc capul spre ea.

— Să nu îndrăznești, mârâie, când Anna Maria face un pas înapoi.

Când aruncă o privire iute spre ușă.

Nu poate opri cuvintele, care îi scapă de pe buze.

— Nu pot. Nu pot să fiu aici. O să fiu dată afară, Paulina, o să ne găsească și o să...

— Nu pleca, Anna Maria. Ajută-ne, te rog, spune disperată Chiara.

Cuvintele ei sunt rostite cu voce tremurătoare, dar ale Paulinei sunt iar un țipăt. Și, odată cu ele, se aude ceva rupându-se. Podeaua se umple de sânge.

Iar Anna Maria îi întoarce spatele, le întoarce spatele amândurora. Iese pe ușă, străbate coridorul, sprintând cât de repede o duc picioarele, cu vederea încetoșată de lacrimi.

— Du-te atunci! urlă Paulina, când valul de durere vine din nou.

Fața ei pătată e scăldată în lacrimi.

— Du-te la dracu' să te ia!

PATRU

22

Sute de pescăruși se învârtesc ca un uragan în văzduh, țipând deasupra capetelor venețienilor, care se feresc de ei. Dedesubt, laguna e cenușie și viermuiește de pești stârniți spre suprafața de bărci. Păsările se rotesc și cârâie, ca un vârtej furios, spărgând valurile când trupurile lor spintecă suprafața apei.

În camera ei, Anna Maria tremură ca varga. Cearșafurile sunt ude learcă de sudoare. Un țipăt îi reverberează asurzitor în creier.

„Ajunge. Te rog, gata”, imploră mintea ei, în timp ce se zvârcolește în pat.

Dar e trasă și mai adânc și țipetele răsună și mai tare, iar când în sfârșit se crapă de ziuă, se ridică tremurând în capul oaselor, cu fața udă de lacrimi. Deschide ochii, revenind la realitatea care atârna peste ea ca o țesătură grea. Își trage vioara mai aproape și o strânge la piept.

E prima dată în viață când simte așa ceva. Un jind ca o durere surdă, grea, în adâncul sufletului, de a fi iubită. Nu de public, nu de mulțimea care vrea să se înfrupte din talentul ei, ci de cineva care să îi mângâie cu blândețe părul, care să îi spună că totul va fi bine. Care să îi spună că nu e un om rău. Că a făcut ce a trebuit ca să apere tot ce a construit. Poate chiar să îi spună că azi nu e nevoie să cânte. Că se poate odihni. Că poate dormi fără să fie trezită, fără să se înece în vis.

Dar nu e nimeni aici care să o aline. Nimeni, în afară de ea.

Ia de pe noptieră biletul și pipăie cu buricele degetelor hârtia moale.

Nu uita niciodată că ai fost iubită.

Unde e persoana care a scris asta? De ce nu a putut să o iubească, să o păstreze, să o protejeze? De ce trebuie să sfârșească întotdeauna singură?

Știe răspunsul, desigur. Fiindcă nu merită o asemenea iubire. Nu după ce a făcut.

A abandonat-o. Și-a lăsat cea mai bună prietenă să urle și să sângereze pe podea. Așa cum face de fiecare dată. Așa cum a făcut când era mică. Celei de-a doua persoane care a iubit-o vreodată. Agatei.

O străbate un val de greață. Azvârle păturile de pe ea și fuge spre coșul din colț. Dar nu a mâncat nimic de mai bine de o zi și tot ce reușește corpul să scoată e o bilă verde-deschis. Icnește și se îneacă, dar nu mai iese nimic. În cele din urmă, se împleticește înapoi spre pat.

A abandonat-o. A abandonat-o. Gândurile încep să i se târască prin minte ca niște păianjeni, împingând-o sub suprafața conștientă, în adâncuri. E nevoită să se ridice și să se scuture la propriu de ele. Nu se poate lăsa împinsă în beznă. Mai are multe de făcut.

Iar atunci îi apare el în minte. Și odată cu el vine furia.

Toate acestea au început când a apărut el în viața ei – faptul că nu a fost alături de Agata, faptul că a pierdut-o pe Paulina de două ori. Revelația e rapidă și tăios de clară. O energizează.

Acum în mintea ei mai există un singur gând și doar unul – îl va confrunța cu muzica ei.

Se ridică și răstoarnă salteaua. Încremenește.

Caietul cu manuscrise – plin ochi cu ideile ei, plesnind de foi de hârtie ce ieșeau dezordonat din el pe toate părțile, cu poveștile muzicale ale patimilor ei și cu amintirile și anii din viața ei – a dispărut.

— Stai, oprește-te, strigă Chiara din spate.

Annei Maria îi bubuie pulsul în tâmpile – zvâc, zvâc, zvâc. Aerul e închis, umed, de parcă se strânge în jur. Cu toate astea, merge mai departe. Refuză să se uite în urmă.

— Anna Maria, stai! strigă Chiara, alergând ca să o ajungă.

— Lasă-mă în pace! Chiara înțepenește în loc.

— Ne-au găsit ieri. Au luat-o pe Paulina. Anna Maria o ia la fugă.

— Nu știu ce s-a întâmplat cu copilul. Te rog, Anna Maria, ajută-mă!

Firimituri de tencuială cad pe jos, scuturate de pe pereți la trecerea ei furtunoasă pe coridor și când năvălește în sala mare de muzică. Profesorul e în fața clasei. Elevele au vreo doisprezece, treisprezece ani. E aici și fata din orchestră. Cea pe care a remarcat-o Anna Maria data trecută, cea cu păr scurt și negru și notele delicioase.

Când intră, privirea lui zboară iute spre șemineu, apoi spre ea. „Ce ciudat că e aprins într-o zi așa de caldă”, își spune ea.

— Ce surpriză! Fetelor, suntem în prezența unui *maestro*.

Chipul lui, vocea lui... Pentru o clipă paralizază. Elevele zâmbesc, inocente și entuziaste, aplaudând politicos. El spune:

— ... și a oferit recent o interpretare superbă a Sonatei a cincea de Corelli. Mulțimea s-a ridicat în picioare să o ovaționeze...

— Nu faceți asta.

Îi va mușca vorbele. Îi va mesteca gândurile și apoi le va scuipa înapoi către el.

— Ce să nu fac? o întreabă nedumerit.

— Nu mă bateți pe spate, spunându-mi ce îngeraș isteț sunt. Nu mă luați peste picior. Îmi furați ideile și le dați drept ale dumneavoastră de când aveam treisprezece ani.

Pe chipul lui apare șovăiala.

— Anna Maria? Despre ce vorbești?

— Vorbim despre asta acum, indiferent că sunt fetele astea de față sau nu.

El oftează.

— Prea bine atunci, afară toată lumea.

Fetele se uită unele la altele, dar se grăbesc să iasă, ascultătoare. Când ultima iese grăbită pe hol, profesorul se întoarce spre Anna Maria și rămâne perfect nemișcat.

— Orice ai de gând să spui acum, te-aș sfătui să nu uiți cu cine vorbești.

— Știți că am crezut sincer că, odată ce mă făceam destul de mare, aveai să îmi treceți numele pe lucrări? Am crezut că am respectul dumneavoastră.

Râde amar.

— Am fost o proastă.

— Dar te respect, spune el simplu.

Fata se plimbă de-acum în sus și-n jos.

— Am creat ceva extraordinar. Muzica noastră nu seamănă cu nimic pe lume. E unică. Nu va fi uitată niciodată. Am putea rămâne amândoi în istorie pentru că am compus-o. Dar dumneavoastră nu vreți să permiteți asta.

— Păi, e muzica mea, Anna Maria, e stilul meu muzical.

Ea se oprește, clipind uluită. Cum de nu pricepe?

— Te-am modelat după chipul și asemănarea mea, ți-am oferit șanse la care alții nici nu îndrăznesc să viseze.

O cântărește o clipă din priviri.

— Eu te-am creat.

Fetei îi tremură mâinile și își înfinge unghiile în carne.

— La urma urmelor, ești fată, femeie. Ce credeai? Că o să-ți ocupi locul în istorie ca unul dintre cei mai mari compozitori ai tuturor

timpurilor? Că ai să-ți vezi opera publicată sub numele tău?

— Exact asta se va întâmpla, îi răspunde și sângele îi năvălește în obraji. Sunt *maestro*, sunt cea mai bună.

— Fată dragă, opinia unui critic, a unui public nu poate schimba asta. E nevoie de ani de recunoaștere și realizări ca să îți cimentezi poziția în republica noastră. Și apoi, zice și se apropie de catedră și împunge cu arătătorul hârtiile împrăștiate pe ea, uită-te la astea. Ce vezi?

Ea face un pas înainte, aude notele care se ridică din ele, vede culorile încețoșate de furia ei.

— Bărbați! spune el, bătând acum mai tare și mai repede în hârtii. Acestea au, toate, pe ele nume de bărbați...

— Și sunt, probabil, ideile unor femei strivite de îngâmfarea unora ca dumneavoastră, spune Anna Maria. Ne-ați făcut exact atât de deștepte cât să înțelegem tot ce ne-a fost răpit, tot ce nu putem face. Pentru ce ne învățați să ne folosim mințile, doar ca să ne interziceți să le valorificăm în toată bogăția lor? Cum puteți fi așa de cruzi?

Profesorul se ridică ca ars. Se uită la ea de parcă ceva se rupe în el.

— Ești o copilă. Nu știi nimic despre lume.

Ea nu se poate opri. Refuză să se oprească.

— Nu suportați faptul că sunt mai bună ca dumneavoastră. Sunt o instrumentistă mai bună și o compozitoare mai bună. Apropo...

Se apropie cu pași hotărâți, până ajunge doar la vreun metru de el.

— Unde sunt? Unde sunt piesele mele?

O privește lung. Dar nu răspunde. În schimb, privirea îi fuge spre șemineu.

O pauză, o secundă. Face ochii mari. În clipa aceea, flăcările sunt hipnotice. Iar apoi îi scapă un sunet ca și cum tocmai a fost izbită în plex cu ceva imens și greu.

A avut dreptate. Nu ar trebui să fie aprins focul. Nu într-o zi așa caldă.

Nu mai are aer. Nu se poate mișca. Parcă o ține el de încheieturile mâinilor și o trage înapoi.

E nevoie de o mie de alegeri minuscule ca să ajungi la o piesă muzicală finalizată. Să urce sau să coboare, să stea pe loc sau să meargă mai departe. Să ajungă mai sus, mai repede. Să schimbe direcția într-o clipă. Să surprindă aici, dar să se îmblânzească acolo. Să crească. Să crească, să crească, să crească și să crească și... să respire. Să o lași să zăbovească într-un loc, să o țină așa câteva clipe. Și apoi, nota finală, sfârșitul. Inevitabila tăcere zdrobitoare.

Alegeri. Luate separat, insignifiante, dar, țesute laolaltă cu grijă, cu atenție, în decurs de ani întregi, se poate să crezi ceva remarcabil.

E sigură că i-a stat inima. S-a prefăcut în țărână ce cade din cer, stâncă ce se fărâmițează sub tălpile ei.

Nu e doar un caiet. E pânză stropită cu nenumărate pete de culoare, pe care nici nu a știut că avea să le picteze. Este întunericul, e neprevăzutul, ceva îndrăzneț și uluitor și nou. E șansa de a interpreta iar și iar. E o operă ce va mișca fiecare suflet, în fiecare an, până la sfârșitul lumii. Este frumusețea minții ei pusă pe hârtie. Dovada a tot ce e capabilă să creeze.

Un respiro; strânsoarea asupra ei slăbește. Se aruncă fulgerător spre șemineu și își bagă mâinile direct în flăcări. Scoate din foc doi pumni de cenușă gri, răsucită.

Anna Maria della Pietà a știut note înainte să știe cuvinte, iar acele note au avut întotdeauna culori. Îngenunchează pe podea, uitându-se cum pier. Se îndepărtează, plutind în văzduh odată cu fumul, până ce totul e la fel de mort ca tăciunii din această vatră. Până ce se face întuneric. Până ce nu mai e nimic.

E nevoie de un cataclism în adâncul ei pentru ca vorbele să se desprindă și să iasă la suprafață.

— Aș vrea să nu fi venit niciodată să predați aici.

Aș vrea să nu vă fi întâlnit niciodată, spune ea.

Îi aude vocea în spate, așa de aproape, că îi simte respirația pe ceafă.

— Era mai bine dacă te înecai în canal, ca celelalte, în clipa în care el rostește asta, ea o simte. Trupul ei țipând după aer.

— Despre ce vorbiți? șoptește cu greu, simțind că plămânii încep să i se umple cu apă.

— Am atins un punct sensibil? spune el cu răceală. Asta se întâmplă cu voi, fetele, la naștere. Sunteți lăsate cu fața în jos în apă, fără viață. Numai anul trecut au scos din lagună două sute. Două sute de versiuni ale tale.

Mâinile ei zboară spre gât. Apoi fuge.

— Ei, acum vreau să bateți din palme așa, spune signore Conti, iar buclele lui blonde saltă în sus și în jos în ritmul mâinilor care se lipesc ritmic.

Anna Maria se uită în stânga, la Paulina, apoi în dreapta, la Agata. Chicotesc. Întotdeauna chicotesc la ora lui. Își înlănțuie brațele și încep să aplaude așa încât nu e prea clar ce braț aparține cui. Soarele care intră pe fereastră le luminează chipurile pline de prospețime tinerească.

— Iar acum vreau să tropăiți așa.

Le arată, ridicând picioarele pe rând cam la treizeci de centimetri de la podea și apoi izbînd lemnul, aruncând, totodată, umbre pe suprafața lucioasă.

— Dar bateți în continuare și din palme! Tropăim și batem din palme și păstrăm ceea ce se numește ritm.

Acum își împletesc picioarele între ele și încep să tropăie. Așa de tare, că podeaua începe să trepideze. E așa de prostesc, așa de amuzant, că Anna Maria crede că o să facă pe ea de rîs. Într-o

parte, Agata se ține de brațul ei, părul Paulinei îi mângâie umărul. Sunt o amestecătură de membre care țin ritmul.

E cel mai fericit moment pe care și-l poate aminti Anna Maria. Niciodată nu a mai fost așa de fericită ca atunci. O amintire de acum mai bine de doisprezece ani.

Încetinește și fuga se transformă în mers, acum că e departe de sălile de muzică. Departe de foc. Departe de el.

Acum aude iar muzica. Acele prime note pe care le cânta el când l-a auzit prima dată. A atras-o felul în care se avântau spre cer. Trebuia să le aibă. Trebuia să cunoască acel sunet, acel instrument, ca pe ea însăși.

Acum e prima dată când a scos vârful limbii printre dinți și a pus note pe hârtie. Culorile lor..., felul în care a făcut ochii mari la gândul tuturor posibilităților din fața ei!

Durerea îi săgetează brațul și își privește degetul, acoperit acum cu cenușă. Ciudat, dar încă mai are adâncitura rămasă de când i s-a prins în ușa, înainte de audiție. Simte gustul medicamentului, acreala acidă a cafelei. Cafea pe care i-a adus-o Paulina când avea probleme, ca să o ajute.

Acum intră la oră, ridică ochii și o vede pe Paulina zâmbindu-i larg. Prietena ei, în *figlie*.

Iar acum e în *infermeria*, strânge o mână mică înghețată, fără viață, și spune: „Vino înapoi.”

Pleacă, iar prietena ei țipă și sângerează pe jos, iar ea nu se oprește, nu se întoarce să o ajute.

Se sprijină de ușa camerei, cu sângele pulsându-i prin tot corpul.

Totul are sens acum. Visele în care se îneacă, frica de apă. Ce o fi simțit când a ținut-o sub apă? Când a privit-o zbatându-se în adâncuri, când a auzit-o ținând la contactul cu apa?

Cine ar putea face așa ceva?

Nu există decât o singură explicație. O explicație care o face să încleșteze mâna pe clanță, până ce metalul tremură.

S-a născut dintr-un monstru. Și din monștri se nasc monștri. De aceea e Anna Maria așa de nemiloasă. De aceea e așa cum e.

Dă ușa de perete și se uită prin cameră. E plină ochi cu lucruri. Șaluri de dantelă și legături de bumbac, vase înflorate și oglinzi aurite, piepteni și cercei de perle. Priveliștea o face să dea înapoi. Ce sunt toate acestea? La ce folosesc, care le e însemnătatea? Cei care i-au dat aceste daruri nu o cunosc. Tot ce știu e cum cântă. Tot ce știu e felul în care poate să transforme o melodie, felul în care poate să își facă publicul să se lase răpit și înecat în valurile unei piese. Și o adoră pentru asta. Pentru asta o copleșesc cu laude.

Râde – un sunet găunos. Nici măcar un lucru din această încăpere nu îi aparține. Fiecare obiect reprezintă o donație. Creativitatea ei, visurile ei au fost cumpărate cu zorzoane drăguțe. E o notă ce se rostogolește și se destramă în aer.

Măcar are în bancă ce a câștigat. Dar își trece mâinile prin păr și inima începe să îi bată mai repede. Habar nu are cât a câștigat. În ce bancă e aurul sau unde. Nu a văzut niciodată banii. Nici prin cap nu i-a trecut să întrebe. I se strânge stomacul. Măcar există aceste economii ale ei?

Clatină din cap. Totul e acum mai limpede. Nu deține nimic. Nu are nimic. E un nimic. Oglinda se duce prima. Cioburi minuscule de sticlă se împrăștie, țipând prin toată camera, când o zdrobește de birou. Rama de sidef se sparge în fragmente roz, risipite pe podea. Acum ia florile din vază și dă cu ele de perete. Petale mov explodează în aer. Cercei și coliere zboară prin cameră. Sfâșie fața de pernă, azvârle scaunul spre pat. Și vede biletul. Mesajul de la femeia care a făcut asta, care a abandonat-o. Îl ia de pe noptieră. Îl rupe în bucăți mici, ce cad pe jos. „Nu uita” e pe

scaun, „iubită”, pe podea. Nu mai e un mesaj. Doar vorbe fără sens, risipite și singure.

Se dă înapoi, clătinându-se, și trage șuierat aer în piept. Un singur lucru rămâne intact în toată încăperea. Cutia în care sunt vioara și arcușul. O ia în brațe, o bagă sub mantia de catifea, apoi se răsucește pe călcâie. Cu o ultimă privire în urmă, jură să părăsească pentru totdeauna acest loc al minciunilor, acest lăcaș al monștrilor.

Afară, lumea e o vârtoare. Aerul e greu și fierbinte și irespirabil, lumina, prea puternică, prea orbitoare. E nevoită să ridice mâna ca să-și ferească ochii. Are senzația că merge pe alee rotindu-se în piruete – i se învârtă capul, amețit de energia orașului.

Ușile de la Santa Maria Formosa din *campo*¹⁹ se deschid bubuind și se revarsă afară un torent de oameni, ca niște pești ce năvălesc din labirintul îngust și întortocheat al canalului în apele deschise ale lagunei. Multe dintre fețe sunt acoperite cu măști. Diforme, fără ochi, își bat joc de ea, râzând nemilos.

— Hei, uită-te pe unde mergi, o ceartă oamenii, împingând-o înapoi, storcând-o între ei ca pe o rufă în presă.

O înghiontesc înainte, iar ea se sucește și icnește, incapabilă să se oprească. Deasupra țipă o pasăre cu burtă galbenă, ce strălucește ca aurul în lumina soarelui. „Doamne, lasă-mă să zbor și eu alături de ea”, imploră în gând. „Lasă-mă să îmi iau zborul și să plec pentru totdeauna departe de acest loc, fluturându-mi aripile în cer.”

E împinsă în față, în femeia de lângă ea, al cărei răs se transformă în chicotit răutăcios ce-i zdruncină creierul. Iar acum se poticnește în spate, tot mai departe, împinsă spre marginea pieței, până ce apele canalului îi ling lacome tălpile. Piciorul îi alunecă pe piatra udă și cu un mic țipăt se clatină pe margine într-un echilibru precar, la centimetri distanță de adâncurile canalului, întinde mâna disperată și apucă primul lucru cu care intră în contact. Pulpana redingotei unui bărbat înalt, aflat în fața ei. El o apucă de cot. Trupul i se leagănă, apoi își regăsește echilibrul, cu ambele tălpi din nou pe teren ferm. Apa lăptoasă se retrage, făcând

pe nevinovata. Nu are de gând să se uite la ele. Refuză să se uite în ochii pe care îi simte privind-o din adâncurile de jad. Acum bărbatul se uită la ea cu fruntea înaltă încrețită. Pe față îi apare o expresie de recunoaștere, ca și cum o știe de undeva, îi știe ochii verzi și frumusețea brună, înclină capul, deschide gura să spună „*tu, tu ești*”, dar ea își smucește cotul din mâna lui, se strecoară pe lângă marginea mulțimii și o ia la fugă, năvălind în lumina promenadei.

Se uită peste umăr, gâfâind, și încetinește într-un pas alert. Nu poate să umble așa pe străzi. Va fi zărită de un alt aristocrat și asediată de mulțime.

La vreo douăzeci de pași mai încolo vede un chioșc și pornește spre el cu capul plecat, căutând o soluție. Proprietarul stă cu mâna în șoldul proeminent. Se tocmește cu o femeie pentru prețul unei pălării. Când se apropie, crește volumul discuției.

— În niciun caz nu face atâta, spune femeia arătând de-acum cu bastonul. Dar aia roșie, cu pene?

Proprietarul ia un cârlig cu mâner lung și întinde mâna cât poate de mult, ca să apuce pălăria de pe raftul cel mai de sus.

Iute, fără să facă niciun zgomot, Anna Maria saltă masca aflată pe raftul cel mai apropiat. O fâșie neagră, lucioasă, care acoperă doar ochii.

— Asta are prețul de două ori mai mare, spune el, fără să vadă ce se întâmplă.

Nu o vede pe Anna Maria punându-și masca pe față și legând panglicile peste buclele negre. Nu o vede cum dispare iar în umbrele labirintului.

Străzile sunt așa de înguste, că trebuie să își sugă burta ca să se strecoare prin mulțimile de localnici cu pungi de cumpărături și fructe, cu legume și mirodenii. Pășește repede, fără să știe care îi e următoarea destinație. O izbește surd un gând, când dă un colț, apoi altul, și se întreabă

dacă nu cumva se învâрте în cerc. Nu știe deloc orașul. Nu a văzut Veneția decât prin ferestrele de la Pietà, din ascunzătoarea de pe acoperiș sau ca pasageră, condusă prin oraș de alții, în drum spre concert. A fost în cele mai bogate palate din oraș și, cu toate acestea, nu știe nimic despre ținutul în care trăiește.

Inima ei bate în ritmul pașilor, un *bum-bum-bum* agresiv, pe care îl simte în coaste. Nu se poate întoarce, dar unde să se ducă acum, încotro să se îndrepte?

Merge așa de mult, că încep să o doară picioarele. O ia când la stânga, când la dreapta, călăuzită doar de putoarea apei amestecată cu adieri de scorțișoară și cuișoare. Din când în când, se trezește față în față cu canalul de jad și nu mai are încotro s-o ia decât înapoi.

Se oprește o clipă și își trage sufletul în fața unei vitrine cu suluri de hârtie groasă, colorată. Se uită lung la ele, căutând ceva, dar nu își dă seama ce. În adâncul minții ei, o întrebare zumzăie blând, în surdină, o întrebare care îi întoarce stomacul pe dos.

Oare să fie acolo? Ascunse sub teancul de suluri? Dar nu, își dă seama că e imposibil.

Se uită în jos, la mână, aproape așteptându-se să îl vadă. Caietul cu toată opera vieții ei în el. Îi simte și acum greutatea și grosimea și felul în care foile de pergament îi gâdilă pielea. Picăturile de cerneală prelinse pe margini. Cum a fost posibil să rămână cu mâna goală? Cum?

Se întoarce, se sprijină cu spatele de vitrină și studiază oamenii care trec pe lângă ea. Îi ascund cumva muzica sub faldurile pelerinelor? Și-au îndesat manuscrisele între piele și cămașă, ferite vederii?

Știe că s-au dus. Dar nu se poate opri să se uite după ele, mintea nu se poate opri să le caute. Nu se poate să fie transformate în cenușă, o movilă de praf pe fundul vetrei unui șemineu. Nu se poate.

Va avea nevoie de bani ori măcar de un loc unde să doarmă la noapte. Ridică mâna la gât și e cuprinsă de ușurare. Încă mai are la gât un colier, un dar de la un admirator fără chip. Unul dintre foarte puținele lucruri pe care nu le-a distrus în furia ei. Iese într-o piață, oprește o femeie care trece șchiopătând, cu un covor sub braț, și o întreabă cum să ajungă la o casă de amanet.

— Va trebui să te duci la evrei, îi spune, iar fata face tot posibilul să memoreze indicațiile date rapid.

Merge vreo douăzeci de minute și, după ce apucă pe câteva străzi greșite, se trezește lângă un pod mare de fier, cu o poartă încuiată. Un bătrân stă lângă poartă, cu o tichie roșie pe cap și o cheie uriașă la gât, pe un șnur. Îi spune ce treburi are și, fără o vorbă, el deschide cu un scârțâit intrarea de metal.

În cealaltă parte, mirosurile sunt diferite: pâine proaspătă, ceapă dulce și pește prăjit. Ziduri înalte separă ghetoul de restul orașului, aflat dincolo de pod. Fata intră în forfota locului, întrebându-se de ce s-a străduit republica așa de mult să își separe poporul. Trece de amestecătura de cocioabe improvizate și prăvălii înghesuite unele în altele. Aceasta nu e Veneția pe care o cunoaște.

Firma de deasupra ușii se leagănă în vânt. E albastră cu alb, așa cum i-a spus femeia, iar numele e scris atât în venețiană, cât și în ebraică.

Intră în clinchetul unui clopoțel, salută din cap bărbatul corpulent din spatele tejghelei de lemn, al cărui păr negru și creț țâșnește în toate direcțiile de sub pălăria cu trei vârfuri. Prăvălia e aglomerată; stă la coadă după alți trei clienți, bătând din picior în ritmul bătăilor inimii. Și apoi e rândul ei.

— Cât îmi dați pe ăsta? spune desfăcând lanțul de la gât și împingându-l spre el.

Bărbatul ia colierul și-l trece printre degetele subțiri.

— E o piesă drăguță, spune, studiindu-l cu un mic instrument din sticlă.

O pauză de câteva secunde și apoi îi face o ofertă.

— Valorează de trei ori pe-atât, spune ea repede, cu o mână pe tejghea, strângându-și vioara cu cealaltă.

Adevărul e că habar nu are cât valorează. Gândul acesta îi întoarce stomacul pe dos. Nu știe absolut nimic despre valoarea lucrurilor.

— Mai mult de-atât nu pot oferi. Ar fi mai mult dacă îmi vinzi ce-ai în cutia aia.

Se uită în jos, la vioara din mâna ei.

Strânge mai tare mânerul și o simte lovindu-se de picior. Ce preț ar putea să pună pe ea? Pe singurul obiect din lume care încă îi mai dă certitudinea că e cu adevărat vie.

El așteaptă, privind cum i se perindă gândurile prin minte. În cele din urmă, se apleacă și spune:

— Poți să-mi accepți oferta pentru colier sau poți să-ți vezi de drum.

Fata îndeasă monedele în cutia viorii și iese înapoi în stradă.

Nu poate să meargă mai departe așa, aiurea. Trebuie să găsească un loc unde să stea. Dar umblă pe afară de foarte mult timp, sucindu-se și învârtindu-se prin labirintul de oameni și străzi și canale. Nu recunoaște zona, nu are cum să fie aproape de vreun loc în care a cântat. Se oprește în fața unei uși din lemn zdrelit, plin de așchii. Deasupra arcadei, cu litere răsucite, scrie: *Osteria Manzoni*.

— Nu primim *cortigna lume*, se aude o voce dintr-o cămăruță aflată la dreapta intrării.

Un bărbat mic de statură, cu cel puțin treizeci de centimetri mai scund decât Anna Maria, cu un nas lung și coroiat, scoate capul pe ușă. O măsoară bănuitor cu privirea.

Ea scoate un sunet ce exprimă surprindere și dezgust.

— Nu sunt femeie de stradă, spune, ridicând bărbia, îi vine să-i spună cu cine are de-a face, dar el se îndepărtează pe coridorul îngust, ducând un coș plin cu rufe. E nevoită să alerge ca să îl ajungă din urmă.

— Nu contează, spune el, săltând coșul ca să-l care mai bine. Nu primim femei.

— Păi și unde pot să mă duc de una singură? îl întreabă ea.

— La bordel, îi răspunde, luând-o pe alt coridor și scoțând o cheie mare de bronz de pe un inel prins la cingătoare.

— La bordel? scuipă ea cuvintele. Nu ai auzit ce am spus?

Bărbatul se întoarce brusc spre ea.

— Nu pot să te ajut, ai înțeles? Nimeni, în tot orașul, nu va primi o tânără singură.

Deschide cutia viorii și scoate monedele.

— Nici măcar pe o tânără care are un pumn plin cu așa ceva? spune ea.

El se oprește și o măsoară iar, din cap până în picioare.

— Hai, spune fără chef.

Camera e cam de două ori cât a ei de la Pietà și are un miros stătut, de praf și legume fierte. „*E locul unde vin să moară visurile*”, își spune ea, uitându-se în jur, la perdelele mâncate de molii și la patul care sigur e plin de purici.

Ușa se trânteste în spatele ei, dar se întoarce și o deschide iar imediat, scoate capul pe coridor și vorbește către spinarea cocoșată ce se îndepărtează schiopătând:

— Am nevoie de o găleată, apă și săpun.

Îi ghiorăie stomacul.

— Și ceva de mâncare.

— Nu avem mâncare aici. O să găsești la vânzătorii de pe stradă, mormăie el, fără să se uite înapoi.

Se retrage la loc în cameră. Nu vrea să iasă iar acolo, în mulțimile năucitoare.

Târâie din cealaltă parte a camerei un scaun de răchită stricat și îl proptește cu mânerul sub clanță. Studiază pereții cu vopseaua jupuită și priveliștea canalului de sub fereastră. Strigătele străzii răsună puternic, ocări între bețivi și strigăte obraznice adresate femeilor.

„*E doar pentru noaptea asta*”, își reamintește. După care, încotro? Poate la Paris – a auzit că acolo sunt mulți iubitori de muzică. S-ar putea să își găsească de lucru ca instrumentistă la un teatru sau o biserică. Sau la Roma? Dar va avea voie așa, singură? Sunt atât de multe lucruri pe care nu le înțelege. Poate să spună exact poziția degetelor pe corzi ca să obțină cel mai plin ton. Ar putea să picteze un caiet întreg cu note ce proiectează culori cum nu se poate mai vii și ce evocă cele mai întunecate nuanțe ale nopții. Dar nu cunoaște lumea și regulile ei. Nu știe absolut nimic despre ce înseamnă să fii femeie.

Închide obloanele și deocamdată se muștră pentru aceste gânduri și le alungă din minte. Se va retrage în întuneric, în pat și va închea dimineața un plan. Dar aude un ciocănit în ușă. Dă deoparte scaunul pus ca barieră. Când deschide, o întâmpină un ciubăr mic cu apă și un săpun folosit pe margine, crăpat, dar încă puternic mirositor. Lângă el, pe podea, un prosop subțire de bumbac. Baia pe care a cerut-o. Pune ciubărul pe masa din cameră și își scoate mantia și rochia largă. După o zi de alergătură, de îmbrânceană prin mulțime, duhoarea canalului cu ape scăzute și cea a propriului trup sau împreunat într-una singură. Măcar asta e ceva ce poate face. Mai bine să înceapă de aici.

Vederea corpului gol, odată dezvăluit, o ia prin surprindere. Ceea ce era cândva carne plină e acum o fâșie de piele bine întinsă peste clavicule. Pe laterale, coastele îi ies în afară. „*Când s-a*

întâmpilat asta? ”, se întreabă, spălându-și pielea de mizerie și putregai.

Ultimele săgeți ale soarelui străbat obloanele. Unul dintre ele are o balama care scârțâie. Stomacul îi ghiorăie iar. Pe masă, lângă ciubăr, se află o sticlă ciobită și un pahar bondoc alături. Bea o dușcă de vin apos, apoi alta, dar nu o ajută deloc să-și mai aline foamea. Minteă îi zboară la mesele pregătite pentru *figlie*. Știucă prăjită, cu piele crocantă, cuibărită pe un pat de rozmarin și usturoi. Fructe proaspete ca florile de primăvară, cu suc așa de dulce, că îl lingeă când i se scurgea pe bărbie.

Oftează.

Trebuie să iasă să caute ceva de mâncare. Se uită spre grămada de monede de pe masă. E prima dată în viață când trebuie să se gândească de unde să facă rost de următoarea masă. Nu știe câte mese va putea plăti înainte ca aurul luat pe colier să se termine. Nici cum ar putea să se apere. Ceva o săgetează în stomac și nu e foamea. E ceva ce șoptește din beznă: „*Sigur ai făcut bine?*” Vioara e pe pat. Nu o poate lua cu ea – nu ar fi în siguranță. Dar nici nu vrea să se despartă. Nu aici, nu acum. Trage adânc aer în piept și se mai uită o vreme lung la ea. Dar nu poate să mai aștepte. Nu mai rezistă nicio clipă fără mâncare. Bagă cu grijă vioara sub cearșafuri și, după ce încuie ușa, pune cheia în buzunarul mantiei.

Strada are o energie nevrotică. Mulțimea e însuflețită, energizată de ceva mai mult decât doar pește și vin. Când trec pe lângă ea, și bărbații, și femeile încetinesc pasul și o sfredelesc cu privirea. Trebuie să-și amintească că are masca pe față. Nu o cunosc. Nu au cum să o recunoască.

Mirosul – nu chiar plăcut, totuși de mâncare – o atrage pe o alee îngustă ce duce de la han la podețul arcuit de piatră din capăt. Pe celălalt mal al

canalului, un vânzător cu o mică tarabă din lemn fierbe ceva într-o oală mare de metal, pusă pe foc.

— O porție, vă rog, spune, blestemând pe loc educația primită de la sora Clara, fiindcă a făcut-o să fie așa de politicoasă.

Se îndreaptă de spate și adoptă o postură mai țeapănă, încercând să pară mai mare, mai puternică, în caz că, din cauza bunelor maniere, negustorul ar putea crede că e ușor de tras pe sfoară.

Primește un castron cu legume terciuite într-o supă chioară, prin care se văd câteva particule albe de pește, și un codru de pâine uscată. Totul e maro, ca mâncarea pe care o primea înainte să devină cea mai tânără membră din istoria *figlie di coro*. Dar nimic nu poate sta în calea foamei. Negustorul îi întinde un castronaș plin cu cristale de sare, dar ea deja își îndeasă pâinea în gură, soarbe cu zgomot supa și își linge degetele murdare de sos. Iar acum, creatura nesățioasă din ea cere mârâind încă o porție, apoi încă una, iar ea se ospătează fără să se oprească să respire, fără să mai piardă vremea cu respirația.

Odată cu întunericul, orașul a devenit mai tăcut. Merge agale pe drumul de întoarcere la han, pe lângă ferestrele tavernelor, care strălucesc ca tăciunii în foc. Liniștea o calmează, iar stomacul plin îi ridică moralul cu cel puțin o octavă. Se așază câteva minute pe zidul de piatră de la marginea apei, respirând aerul rece al serii. Poate că e capabilă de asta. Să ducă o viață ciuntită, ascunsă, departe de Pietà. Poate că ar putea călători dincolo de granițele orașului, ca să descopere ce mai există pe lume, dincolo de nesfârșita întindere de apă. Pune mâna pe piatră ca să se conecteze la pământul de sub ea. Respiră egal, ca să își potolească gândurile.

Apoi aude un sunet.

Întoarce capul în direcția respectivă, cu mintea inundată brusc de culori, când notele se alătură tobelor. Muzica îi vorbește, țese o poveste. E tristă și înfricoșătoare, și frumoasă, și plină de voieșie. Cum e posibil ca viața să fie plină de așa de multe lucruri, uneori toate odată? Se ridică și urmărește muzica spre sursă, incapabilă să îi reziste.

Acum pășește mai iute, fiindcă muzica începe să se deplaseze, luând-o la dreapta, apoi la stânga. În scurt timp, se adună o mulțime care crește mereu, călăuzită de *codegas*, bărbați ce poartă felinare mari, de sticlă, ce se leagănă pe lângă ei, iar ea e printre oameni, trecând de pe străzile înguste peste Podul Rialto și până într-o piață uriașă. E așa de multă activitate acolo, că abia reușește să o cuprindă cu privirea. Acrobați ce formează turnuri înalte și cărora le tremură membrele sub greutatea celor de deasupra, urși care mârâie în cuști, dând cu ghearele în metalul zăbrelelor. Dansatorii se mișcă iute ca niște păuni de mătase – pete colorate în mulțime, iar un dresor dă ordine marmotei, punând micuța ființă să stea în două labe, ca să facă mulțimea să aplaude și să ovaționeze. *Zaletti! Zaletti!* strigă un om care trece pe lângă ea, ducând în brațe un coș plat, cu fursecuri galbene. Se strecoară prin gloată, inhalând mirosul dulce de nuci prăjite, și se uită în jur, la piața luminată ca ziua de sute de lămpi – mai multe decât poate să numere. În dreapta, mulțimea icnește la unison. Un băiat se arcuiește pe spate și scuipă foc. Dar ea nu se oprește și continuă să urmărească torentul melodiei. Cu spatele lipit de unul dintre zidurile pieței, se apropie centimetru cu centimetru, până ce zărește sursa. Un trio de viori, la care cântă trei bărbați cu tichii negre și măști albe. Când se apropie, piesa devine tot mai sprintenă, crescând în energie și ambiție. Cântăreții se plimbă prin mulțime în fruntea unui grup de localnici care dansează pe muzică. Se trezește printre ei și culorile îi șerpuiesc printre membre.

Nu ar trebui să se țină după ei. Ar trebui să se întoarcă. Dar corpul ei are alte idei. Începe să se legene, silueta ei contopindu-se cu culorile, până ajunge afară din piață, iar ea și localnicii, cu toții, urmează violoniștii până la o clădire și intră pe o ușă ce îi duce în altă lume.

A intrat în lumea subterană: o peșteră întinsă și întunecoasă. Se strecoară pe lângă mese rotunde, la care stau bărbați cu tichii în trei colțuri, ce au în poală femei cu obraji sulemenți. Una șoptește ceva la urechea unui bărbat, alta e lăsată pe spate, cu spinarea arcuită. Râde ca o nebună. Anna Maria trece iute pe lângă aceștia, ținându-se după muzicieni, simțind în aer mirosul usturător de alcool. Spațiul se deschide și e înconjurată de zarvă de râsete și băutură, și muzică, și distracție. Dă cu ochii de o scară ce duce la mezanin și scoate un mic sunet șocat. Un bărbat e aplecat peste balustradă și un altul îl ține de talie și îl sărută pasional. În firida de sub scară sunt perne uriașe din catifea și întinși pe ele sunt bărbați și femei în lenjerie intimă. Anna Maria se răsucesc pe călcâie. Ar trebui să plece. Dar se apropie de ea o femeie mascată, iar sub spiralele verzi și aurii ale măștii i se vede gura cu buze netede.

— Gustă, spune aceea, și uită.

Îi întinde un pahar îngust și înalt, cu un lichid negru ca cerneala. Anna Maria știe că ar trebui să plece din acest loc al păcatului, al decăderii. Dar unde să se ducă? Și pentru ce? Nu are unde se duce, nu are nici prieteni, nici familie căreia să îi pese dacă se întoarce. Acum nu o mai așteaptă nimeni.

Femeia ridică paharul puțin mai aproape și zâmbește iar.

Anna Maria închide ochii. Mai bine să uite de lume, de acest loc. Din partea ei, nu are decât să dispară pentru totdeauna. Atinge cu buzele paharul.

Prima sorbitură amortește durerea provocată de furtul operei la care a muncit toată viața. Nu mai e ascuțită, insuportabilă ca un pumnal în plex, ci mai

mult ca o durere surdă. A doua îi arde limba și, odată cu ea, amintirea pierderii Paulinei. A treia cauterizează frica cuibărită în suflet, conștientizarea a tot ce a pierdut. Așa că nu se oprește, doar lasă lichidul să alunece prin ea, îl lasă să-i spulbere suferința. Când ultimele înghițituri se preling pe gât, contemplă fundul paharului gol.

Pleoapele i se deschid și se închid sporadic, independent de voința ei, ca niște obloane către lume. Își simte trupul greu, cufundat în perne, dar lumea e ușoară, liberă. Muzica îi inundă venele ca o otravă delicioasă. Are gura deschisă și printre buze îi sunt strecurați struguri vineții, în care a fost pus ceva acru. O ating alte trupuri și își dă seama că tânjește după această nouă senzație. Parcă gustă pentru prima dată zahărul: e ca un șoc ce dă dependență. Savurează senzația pielii lipite de a ei, iar apoi o învăluie iar întunericul.

Când deschide ochii, mintea îi e ceva mai limpede, în colț e o masă la care sunt așezați mai mulți tineri care fie urlă de fericire, fie se încruntă, jucând jocuri de noroc. Aude frânturi din conversația lor, cuvinte în franceză, germană și engleză. Un sunet o face să se uite în dreapta și vede lângă ea un copil, un prunc care încă nu știe să meargă. Ochii imenși clipesc lent, studiind chipul Annei Maria. Iar acum își vede trupul și înclină capul într-o parte, încercând să priceapă ce vede. Lângă ea e o femeie, iar piciorul aceleia e ridicat și întins peste talia ei. Anna Maria se smucește, încercând să-și extragă membrele dintre cele care nu sunt ale ei.

— Șșș, spune femeia, trezindu-se din somn și punându-i palma pe frunte.

Are ochii așa de mari, așa de negri, că s-ar putea prăbuși în ei. Palma femeii e caldă, moale. Anna Maria se relaxează sub atingerea ei, iar femeia ridică paharul iar și spune:

— Mai ia o gură.

Nu știe cât durează astea, acest întuneric, această plăcere. Știe doar că nu îi pasă, că nu se poate gândi la nimic altceva decât această muzică, că nu se poate lăsa decât în voia otrăvii delicioase din ea.

O trezește pulsația din creier. Cu eforturi supraomenești, se ridică în capul oaselor. Îi ia câteva clipe să înțeleagă ce vede. Mormanul de corpuri care gem, bărbatul masiv care sforăie la picioarele ei. Se ridică poticnindu-se. Creierul stafidit ca o nucă se rostogolește, lovindu-se de oasele craniului. Cu privirea încețoșată, iese clătinându-se din întuneric către... lumină. Cum se poate să fi venit zorii? Cum să se fi făcut deja ziuă?

Face câțiva pași șovăielnici, îndepărtându-se de ușa tavernei, apoi cotește pe o alee ce merge pe lângă peretele lateral. Ajunge până la jumătate, când e nevoită să se oprească. Îi pulsează tot trupul, lipit cu spatele de zid. Se încovoiaie brusc și vomită resturile băuturii nenorocite. Și atunci aerul devine greu de parfum de mosc.

— Și ce caută tocmai aici o fată cuminte de la Pietă, ca tine?

Duce iute mâinile la față, dar nu mai are masca. Trebuie să o fi pierdut în hruba aceea. Pleacă capul și se întoarce cu spatele. Încearcă să plece grăbită în direcția opusă. Dar pașii o ajung din urmă. O mână o apucă de umăr și o întoarce.

Elisabetta Marcini o studiază de la înălțimea ei. Liniile fine din jurul ochilor s-au transformat în riduri adânci și poartă o perucă închisă la culoare. Azi e îmbrăcată simplu. Fără rochii extravagante, fără pietre prețioase în formă de frunză. Poartă o rochie simplă de bumbac, un șal negru pe umeri și are în brațe un coș plin cu chifle. Inima Annei Maria se face ca de plumb. Cu excepția profesorului, probabil că nu există nici o altă

persoană pe care să-și fi dorit mai puțin să o vadă în acest moment.

— Ce e cu ochii tăi? o întreabă privindu-i atent pupilele.

Stă cu greutatea pe piciorul drept și șoldul ieșit în afară. E flancată de două servitoare, cu șorțuri albe peste rochii și părul acoperit de bonete de bumbac.

— Nimic. Lasă-mă în pace.

Anna Maria îi scutură mâna de pe umăr. Dar acum voma i se ridică iar în gât și iar se încovoiaie și varsă.

Elisabetta se întoarce spre femeile din spate și îi dă uneia coșul.

— Continuați să împărțiți astea. Eu rămân aici, le spune.

Fetele dau din cap și se îndepărtează pe alee, iar Elisabetta se întoarce spre Anna Maria. Aceasta se îndreaptă de spate și își șterge sucucul gastric de la gură cu mâneca, cu gâtul încă usturând-o de la vomă.

— Ar trebui să plecăm.

Tonul Elisabettei e nonșalant, dar grăbit.

— În cealaltă parte a Podului Rialto are loc o bătaie. Nu suntem în siguranță aici. Bărbații se țin de prostii la ora asta.

Se uită peste umăr, apoi adaugă:

— Mă rog, mai mult ca de obicei.

Dar Anna Maria scutură din cap și tot trupul îi tremură din cauza otrăvii din vene.

— Nu e nevoie să ne întoarcem la Pietà, am un apartament în palatul de pe celălalt mal al Canal Grande.

E destul de retras. Nu vom fi deranjate. Hai!

Anna Maria se strâmbă, dar nu prea are de ales.

— Vioara mea.

Tușește printre cuvinte și simte cum i se contractă toată măruntaiele.

— Trebuie întâi să o iau. Elisabetta dă din cap.

— Arată drumul.

Anna Maria zgâlțâie a doua oară clanța, dar încuietoarea rămâne închisă. Bubuie în ușă și strigă:

— Alo! Deschide, deschide!

Vioara e acolo, înăuntru. Cum a putut s-o lase? Cum a putut să fie așa de proastă?

Dincolo de ușă se aude târșăit de pași și ușa se dă de perete, dând la iveală un bărbat înalt, cu o claie de păr argintiu ciufulit.

— Ce Dumnezeu... Cât e ceasul? Ce vreți?

— E camera mea.

— De sâmbătă nu mai e, am închiriat-o pe toată săptămâna.

Sâmbătă? Anna Maria se trage înapoi. Elisabetta o apucă de braț ca să nu cadă. A fost în tavernă trei zile și trei nopți.

— Nu se poate, am...

I se învârte capul, nu reușește să rostească cuvintele.

— Mi-am lăsat vioara aici.

— Nu știu nimic despre asta, spune el.

Le trânteste ușa în nas, stârnind o pală de curent.

Acum aleargă înapoi pe coridor, peste covorul pătat, și bubuie cu pumnii în ușa mică de la dreapta intrării.

— Ce-ai făcut cu ea? Dă-mi vioara! strigă ea când ușa se deschide.

Proprietarul își încrucișează brațele la piept, complet netulburat.

— Mi-ai plătit o noapte și apoi ți-ai lăsat bagajele la mine gratis. Am luat vioara ca plată.

— Ce-ai făcut cu ea? îl întreabă iar. Dacă ai lovit-o, jur pe ce-am mai sfânt...

Elisabetta pășește între ei, înaltă, elegantă. O împinge înapoi cu blândețe pe Anna Maria. Vorbește cu voce dulce. În scurt timp, bărbatul râde și scoate cutia cu vioara Annei Maria de pe un raft din spate. Elisabetta îi întinde câteva monede și îi strânge mâinile.

— Mulțumesc, bâiguie Anna Maria, smulgându-i vioara și strângând-o la piept.

Cu ochii mijiți, Anna Maria se uită cum Elisabetta îi mulțumește bărbatului, cum îl întreabă de afacere și de familie. Își pune la cale următoarea mișcare. Elisabetta și fetele ei bogate au pus piedici în calea educației ei. Elisabetta o antipatizează. Elisabetta i-o fi obținut înapoi vioara, dar nu e o femeie în care Anna Maria poate avea încredere.

Anna Maria decide. Va scăpa de ea. Va pleca. Chiar acum.

E înapoi pe stradă și o ia pe o potecă îngustă de lângă un canal, trecând pe lângă ferestre cu jardiniere pline cu rozmarin, care îi parfumează trecerea, când...

— Și uite la ea cum fuge, spune Elisabetta, aflată la câțiva pași în spatele ei.

Anna Maria mârâie exasperată și se întoarce.

Elisabetta oftează.

— Dacă faci dreapta în capăt, dincolo de canal, și o ții tot înainte, ajungi la lagună. De acolo te descurci să traversezi orașul. Casa mea e peste Podul Rialto, pe malul apei, în spatele pieței. E cea cu uși duble sculptate, în caz că o să ai vreodată chef să treci pe la mine.

— Nu vreau ajutorul tău, spune Anna Maria.

— Desigur, aprobă din cap Elisabetta. Cum vrei tu.

Se apropie un negustor cu un coș cu pește, iar la trecerea lui, mirosul de sare și mare se unduiește printre ele. Anna Maria dă să plece, dar Elisabetta vorbește iar:

— Te rog doar să ții minte un lucru: trăiesc în republică de peste cincizeci de ani. În tot acest timp am văzut o mulțime ca tine și am văzut cum acest loc distruge oameni ca tine. Nu e nicio rușine să ceri ajutor când ai nevoie.

Noaptea e neagră și rece, iar cerul începe să scuipe stropi de ploaie. Anna Maria stă cu spatele lipit de un zid de cărămidă în ruină; în față e un pod arcuit, iar canalul plesnește furios malurile. Și-a pus vioara în spate, ca să nu o vadă nimeni și să încerce să i-o ia. Are mușchii încordați, gata de luptă.

O cerșetoare bătrână se apropie cu capul plecat și părul înfășurat într-o cârpă neagră. E așa de adusă de spate, că trunchiul aproape că e paralel cu solul. Ține în mână un baston mic, pe care îl târăște pe jos cu un lent *hârș-pac, hârș-pac*. Annei Maria îi crește pulsul.

Femeia ajunge lângă ea. În aer se simte miros de țărână stropită de ploaie. Trage aer în piept. Dar acum femeia bagă mâna în pelerină, scoate o monedă și o azvârle în poala Annei Maria.

Se ridică surprinsă și se uită după ea. O cerșetoare îi dă din banii ei. Așa a ajuns?

Apoi se aude tropăit de picioare ce gonesc spre ea așa de repede, că nu are timp să reacționeze.

Un bărbat o izbește în spate, trântind-o de zid, tăindu-i respirația. Ridică brațele ca să se protejeze, dar un alt bărbat se repede și se prăvălesc amândoi pe strada pietruită, cărându-și pumni, icnind și gemând, sub ploaia torențială. Încremenește, îngrozită că, dacă se mișcă, o vor observa și își vor întoarce armele împotriva ei. Un sunet umed, un geamăt. Unul dintre ei fuge pleoscăind prin bălți, iar celălalt se ridică, clătinându-se și ținându-se de o porțiune îmbibată de sânge de deasupra șoldului, și se întoarce de unde a venit, târșâind picioarele.

Anna Maria nu mai stă pe gânduri. Își ia vioara și o rupe la fugă, cu toată viteza de care e capabilă. Se duce spre Podul Rialto.

Gâfâind, cu ochi holbați de frică, uitându-se în stânga și în dreapta, bate la ușă. Mantia și părul îi sunt ude learcă de la ploaie. Pe rochia neagră sunt

pete de sânge împrăștiat de bărbații care s-au bătut, iar poala hainei e plină de noroi.

Așa că, atunci când servitoarea îi deschide și vede tânăra care stă în prag, îi spune să plece, să se ducă de unde a venit, că nu are ce căuta aici. Dar Elisabetta e acum în spatele ei, în holul de la intrare, și spune cu blândețe:

— Du-o în cameră.

Trec zile în șir sub faldurile așternuturilor de mătase. Anna Maria încearcă să nu se trezească. Deschide ochii doar din când în când, ca să bea supa lăsată pe noptieră. Gândurile care se rotesc și se agită în tenebre o fac să tragă păturile mai sus și să își sape culcuș și mai adânc în tăcere.

E la pământ, obiectul milei elitelor. A fost cumplit de nesăbuită, de iresponsabilă. Geme, se întoarce pe cealaltă parte și își îngroapă fața în saltea. Mai jos de atât nu are cum să decadă.

Elisabetta se află acum la picioarele patului și Anna Maria își ferește ochii de lumina ce năvălește după deschiderea obloanelor. Îi lasă pe masa de la fereastră o oală de cupru cu apă fierbinte, un prosop de bumbac brodat și o perie de păr cu mâner de sidef. Lângă ele e întins un capot curat de in. Rochia ei neagră a fost spălată și uscată.

Se întoarce și pune mâna pe mantia de catifea a Annei Maria, care a fost uscată și drapată pe un scaun. Dă să spună ceva, dar se oprește, se apleacă și ridică jumătatea de carte de joc care a căzut din mantie pe covor. O ridică spre lumină, studiind tăietura curată pe diagonală și punctele și spiralele aurii de pe masca damei de cupă.

— E a mea, spune repede.

Elisabetta se uită la ea cu o privire ciudată. Annei Maria i se strânge gâtul. Elisabetta pune cartea pe măsuta de toaletă și mâna ei zăbovește o secundă mai mult decât necesar.

— Când ești gata, te aștept jos, în salon, spune și pleacă.

Anna Maria are nevoie de toate rezervele de voință ca să se dea jos din pat, dar are Elisabetta ceva ce o face să se ridice și să facă ce i-a spus. Stomacul parcă e o bilă de plumb. Spălatul, apa caldă ce îi mângâie membrele o mai ajută puțin, iar acum deschide cu un scârțâit ușa camerei și iese pe coridorul vast, scăldat în lumină, îmbrăcată în halatul curat, apoi o ia spre scara curbată.

Simte sub tălpi răceala podelei de marmură. Își trece degetele peste țesătura ce acoperă pereții, iar în cealaltă mână strânge cutia viorii. Nu se mai desparte de ea. Niciodată.

În față atârnă pe perete arborele genealogic, primul membru al familiei fiind născut în 1305. Pe toată lungimea peretelui sunt portrete în rame aurite, bogat ornamentate, iar oamenii din ele poartă dantele și perle. Prin comparație, Pietă e o închisoare întunecată și cenușie.

Aproape a ajuns la scară, când se oprește. În dreapta, o ușă masivă de lemn de nuc e întredeschisă și are un heruvim în loc de clanță. Din încăpere se revarsă un miros plăcut, ca de câmp de flori sălbatice. Împinge puțin ușa.

E o cameră mică, frumoasă, cu pereții tapetați cu satin de culoarea piersicii. În dreapta se află o masă cu picioare subțiri, curbate. E lăcuită și lustruită, lucioasă ca un ochi. Pe ea se găsesc o bonețică de dantelă și o pereche de mănuși. Așezate cu grijă, potrivite pentru mânuțele unui copil. Lângă masă e o păpușă așezată în fund, cu picioare ieșind de sub rochița de catifea.

În colț e un balansoar, iar pe spătar se află întinsă o pânză pe care e brodată litera I. Pe perete atârnă, prinsă cu o panglică, o oglindă aurită. Și mai e și un pătuț de copil, din lemn și gol, cu excepția unei pături albe îndoite și băgate sub saltea. Dar e prea ordonată, cu dantela prea dreaptă. Perfectă, ca și cum nu a fost atinsă niciodată.

Scârțâitul podelei o face pe Anna Maria să sară în sus. Elisabetta e lângă ea, dar nu o privește, ci se uită în cameră. Fără o vorbă, apucă cu blândețe clanța în formă de heruvim și închide ușa.

Fără să o privească pe Anna Maria, spune:

— Noi două o să stăm de vorbă. Stai jos, zice și arată spre fotoliul din fața ei.

Anna Maria se așază și pune vioara pe podea, astfel încât să o atingă cu piciorul. Elisabetta ia loc în fața ei, într-un fotoliu mare, lângă șemineu, ținând în mână o ceașcă de cafea din porțelan fin.

Servitoarea se pune în mișcare și ia de pe masă o cafetieră. Are culoarea crem și e împodobită cu frunze și flori, iar din cioc se ridică un cârlionț de abur. Umple cealaltă ceașcă și i-o dă Annei Maria.

— Mulțumesc, Lucia, spune Elisabetta.

Femeia face o reverență și pleacă. Elisabetta se întoarce spre Anna Maria.

— Ai să-mi spui ce s-a întâmplat. Fără să omiți niciun detaliu.

— Nu ai înțelege.

Elisabetta râde. Un hohot scurt și sec.

— Crede-mă, fetițo, când ajungi la vârsta mea, le-ai văzut pe toate.

Anna Maria strânge buzele și o privește scrutător câteva clipe, după care:

— De ce faci asta? De ce mă ajuți? Nu mă cunoști.

Nici măcar nu mă placi.

Elisabetta oftează și soarbe din cafea.

— Un simplu „mulțumesc” e suficient. Anna Maria se încruntă.

— Nu vrei să-mi dai niciun răspuns? Elisabetta ridică o sprânceană. Anna Maria îi întoarce privirea și, preț de câteva clipe, cele două femei sunt încleștate într-o confruntare de forțe, o înfruntare a voințelor.

— Bine, spune Anna Maria în cele din urmă, pentru că nu mai poate păstra tăcerea.

Și-i povestește totul. Cearta. Trădarea Chiarei. Ce i-a făcut profesorul. Ce i-a furat.

Când termină, Elisabetta înclină capul pe umăr. Parcă îi analizează chipul, în căutarea unui secret adânc îngropat, a unui adevăr ascuns.

— Și te-a surprins faptul că a refuzat să îți recunoască meritele? Că ți-a ars compozițiile? o întreabă în final.

— Aăă, da..., răspunde Anna Maria încet, fiindcă i se pare la mintea cocoșului.

O scurtă pauză. Și apoi Elisabetta se apleacă în față, zgâlțâindu-se de râs. Pune ceașca pe masă ca să nu o verse.

Anna Maria scoate un sunet ce exprimă, în egală măsură, surprindere și frustrare și își cuprinde trupul cu brațele.

— Tu ești zdravănă? zice Elisabetta. În acest oraș, fetele care îi fac de râsul lumii pe bărbați dispar sau mor. Mai ales dacă bărbații sunt așa de complexați cum e el.

— Dar totul e adevărat! protestează ea. Mi-a furat ideile și a spus că sunt ale lui. Am dreptul să-mi public muzica. Am dreptul ca numele meu să fie cunoscut de lume.

— Și ce drept e acesta? o înfruntă Elisabetta. Ce putere de la Dumnezeu crezi că ai?

— Sunt Anna Maria della Pietà. Sunt celebră.

Elisabetta se hlizește iar. Annei Maria îi vine să se aplece și să azvârle dintr-o lovitură ceașca de pe măsuță, să îi zdrobească sub picior cafetieră luxoasă. Durează mai multe clipe până ce Elisabetta poate spune:

— Celebritatea ta nu înseamnă nimic. Ești fată!

Cerule, o tânără femeie, chiar. Nu ți-a spus nimeni?

Anna Maria se ridică încruntată. Va pleca, va găsi un alt loc unde să stea.

— Lasă, știam că nu o să-nțelegi.

— Stai puțin.

O împinge cu ambele mâini la loc spre fotoliu. Anna Maria se lasă călăuzită împotriva voinței.

— Iartă-mă, nu ar fi trebuit să râd. Dar...

Elisabetta își cântărește următoarele cuvinte.

— Demult nu am mai cunoscut pe cineva așa de hotărât ca tine. Uitasem cum e.

Anna Maria fierbe de nervi.

— Văd că ești furioasă, spune Elisabetta lăsându-se pe spătar și sorbind încă o gură de cafea.

— Da, sunt! Sunt turbată de furie!

— Atunci, folosește-o. Anna Maria se încruntă.

— La furie mă refer. Anna Maria râde amar.

— Ți-e ușor să sugerezi așa ceva, cu banii și puterea ta.

Își aduce aminte cât de ușor i-a fost Elisabettei să îl plătească pe bărbatul care îi ținea ostatică vioara, cum și-au strâns mâinile zâmbindu-și, când ea nu fusese în stare decât să țipe.

— Eu nu am nimic. Cum aş putea să îl atac?

— Poate că nu ai bani, dar putere ai. Ai ceva ce nu pot să nu asculte. Ai muzica.

Anna Maria se cufundă în fotoliu. Gândul o țintuiește în loc.

— Nu e numai din cauza lui, spune Anna Maria încet.

Face o pauză. Abia reușește să rostească cuvintele.

— Am abandonat pe cineva. Am abandonat-o. Elisabetta se apleacă spre ea.

— Prietena mea... Paulina.

Rostește cuvintele cu voce sugrumată și lacrimile îi picură pe mâini.

— Era în chinurile facerii. Mi-a fost tare frică să nu fim prinse. Am fugit de ea ca să mă salvez. Au luat-o, e... Au prins-o.

Elisabetta se îndreaptă de spate.

— Ascultă-mă bine. Prea multe femei ajung ca ea și nicio copilă de șaptesprezece ani nu ar ști ce să facă.

Nu te lăsa devorată de asta, Anna Maria. Nu îți permiți.

Anna Maria refuză însă să audă. Clatină din cap, spunând:

— Nu, te înșeli. Sunt un monstru. Mă trag din monștri.

— Ei, ce, Doamne, iartă-mă, vrei să spui cu asta?

— A încercat să mă înece, șoptește Anna Maria, încă nevenindu-i să creadă.

Plămânii încep să i se umple cu apă și lumea se învâрте în jur și ea face eforturi disperate să respire. E foarte posibil să se dezintegreze, ca un strop de ploaie în canal. Pentru o clipă, o adâncitură pe suprafață, o scânteie zburând în sus. Dar apoi e încorporată, dizolvată în adâncuri. Imposibil de deosebit de apa canalului. Dispărută.

— Mama ta? întreabă încet Elisabetta.

Anna Maria nu poate vorbi. Dă din cap. Doar o dată.

Iar Elisabetta se ridică în picioare, o ia de mână și spune:

— Vino cu mine, acum.

— Unde mergem?

Nu își dorește decât să se târască înapoi în camera întunecată, cu vioara ei, să tragă păturile peste cap și să stea acolo, ca un animal în hibernare. Nu vrea asta. Să meargă cu barca pe canale, în lumina orbitoare, care îi sfredelește retina. Ochii îi sunt nedezlipiți de suprafața apei, uitându-se după nou-născutele din canal, așteptându-se să le vadă ochii îndreptați spre ea, expresia finală de groază, fețele fără viață șoptind „tu”.

Elisabetta o ignoră și rămâne cu privirea ațintită înainte, în timp ce alunecă pe suprafața apei din undele largi ale Canal Grande, înțesat de strigătele negustorilor și vânzătorilor, în canalele înguste ale labirintului. Trec pe lângă cocioabe, debarcadere

pe care sunt clădiți munți de fructe și legume, fațade de palate ce se arcuiesc din apă în sus, licărind în soare. Apele de jad se întunecă aici, în adâncurile orașului, diforme și răsucite ca niște copaci bătrâni.

Elisabetta face un mic semn din mână și barcagiul schimbă cadența, virând astfel încât să treacă pe sub un pod așa de jos, că Anna Maria îl poate atinge dacă întinde mâna. Aerul devine mai greu de respirat, mai umed, iar soarele bate în zidurile de piatră. Iar apoi se schimbă mirosul, trecând de la miresmele prețioase de iasomie și trandafir izvorâte din palatele de pe Canal Grande la urină, alcool și putreziciune. Apa plesnește marginile bărcii de parcă vrea să o tragă în jos. Anna Maria se trage de lângă margine. Casele de aici nu se înalță din apă, par mai degrabă să se sfărâme în ea.

Probabil că sunt lângă o piață, fiindcă peste apă vin spre ele ecouri de oameni care fac negoț cu mirodenii și stofă.

— Cât mai avem? bombăne barcagiul.

Are degetul mare strâmbat într-un unghi ciudat, deformat de o viață de tras la rame.

— Ați spus că e în San Polo și aici suntem.

Elisabetta îi spune să tragă lângă cea mai apropiată clădire. Apoi se apleacă spre fată și îi întinde palma. Gondola se leagănă ușor.

— Cartea, spune ea.

Anna Maria o scoate din mantie și i-o dă.

Elisabetta coboară din barcă și dispare în clădire vreo două minute, apoi se întoarce la barcă. Umblă așa vreo oră, poate mai mult, dar, de fiecare dată când se întoarce, pare să fie tot mai resemnată. Anna Maria e obosită, înțepenită și de-acum își dorește cu disperare să facă cale întoarsă.

— Acolo, pe dreapta, spune arătând spre o casă cu două etaje aflată mai în față. Tencuiala e sfărâmițată și căzută, obloanele stricate se lovesc de perete. În clădirea de vizavi, două femei stau

aplecate peste balustrada balconului, cu sânii goi și rochiile trase în jos, până la talie. Vorbesc cu trecătorii, spunând lucruri pe care Anna Maria încearcă să nu le audă; pescărușii țipă deasupra. E nevoită să închidă ochii, să își ferească privirea, până ce o altă gondolă, mai mare, trece pe lângă ele cu ceva viteză, înecând vocile, îngropându-le sub apa învolburată. Ridică iar ochii și vede cum un bărbat înalt iese pe balcon și, cu mâini bătătorite, le trage înapoi în spatele unei draperii grele.

— Aici, îi spune Elisabetta gondolierului, care își aranjează vâsla în *fórcola* – o gheară de lemn de nuc care îl ajută să cârmească – apoi trage lângă clădire fără niciun sunet.

Se întoarce spre Anna Maria și o privește lung, cu ochii chihlimbarii.

— Veneția ta e Veneția palatelor și aurului. A muzicii demne de urechile Domnului. Educația ți-a fost asigurată implicit, orfelinatul e frecventat de regi și regine. Dar aici e o altă lume. Un oraș ce se ospătează cu păcate, cu lăcomie, poftă și cupiditate. Iar în miezul a toate acestea se află sexul și femeile distruse de el.

Se apleacă mai înspre ea, ca să se asigure că vorbele ei sunt limpezi ca lumina zilei în care se scaldă.

— Nu te tragi dintr-un monstru. Te tragi de-aici.

Arată în sus, spre clădire.

Anna Maria simte cum furia îi ridică bătaile inimii până în gât. Pășește afară din barcă pe treptele alunecoase din piatră și barca saltă, eliberată de greutate.

De după draperia roșie cu ciucuri din ușă, iese o bătrână adusă de spate, cu o eșarfă galbenă în jurul gâtului ofilit.

— Bărbat sau femeie? Spune, uitându-se în susul și-n josul canalului, fără să se uite la Anna Maria, fără să îi vadă confuzia.

— Ăă... Poftim?

— Ce vrei? Cei până în paisprezece ani sunt mai scumpi.

Până în paisprezece ani? Annei Maria i se strânge stomacul.

Elisabetta apare lângă ea. Bătrâna pleacă imediat capul.

— Vă rog să mă scuzați, doamnă, nu mi-am dat seama că dumneavoastră sunteți!

Cele două vorbesc pe ton scăzut. Anna Maria prinde frânturi. Cuvântul „orfan” și cuvântul „mamă”, în timpul conversației, bătrâna aruncă din când în când o privire spre Anna Maria. Încuviințează din cap o singură dată, la final.

Elisabetta îi arată cartea tăiată. Femeia dispăre cu ea după draperie. Se aude înfundat:

— Haideți cu mine!

Anna Maria întinde mâna, dă deoparte țesătura grea și lasă iar lumina în urmă.

Așteaptă pe un coridor întunecos, îngust, așezate pe o banchetă de lemn sprijinită de perete, împodobită cu perne de catifea pătate. Tavanul se scutură și particule de praf se revarsă din el în ritmul unei tăblii de pat izbite de perete – *bum-bum-bum*.

Elisabetta pune mâna pe genunchiul Annei Maria. Fata nu și-a dat seama că bâțâie din picior.

Anna Maria trage aer în piept și se concentrează asupra celor din jur. Pe biroul de lângă intrare ard câteva lumânări groase. Lângă ele e un registru mare. Se ridică și se duce mai aproape. Paginile cu colțuri răsucite sunt acoperite cu nume și prețuri, ba chiar și descrieri, mângălite rapid cu cerneală mânjită. Anastasia e „subțire și agilă”, Patricia e „frumușică și supusă”. Clatină din cap, încercând să alunge din minte imaginea Patriciei. Caută să se concentreze asupra altui lucru.

Călimara e lângă registru, fără capac, cu cerneala aproape uscată. Pana e ciufulită, jumulită aproape de tot. Nu reușește să identifice mirosul din acest loc. Straturi peste straturi de miresme, împletite toate laolaltă. Un miros puternic, floral, moscat, unul de tutun stătut, izul agresiv de vin, dar sub toate acestea mai e ceva. Ceva intim, uman, primordial. Ceva ce o face să se foiască neliniștită și să dea pana jos de pe masă.

— Pe aici, spune bătrâna, când apare din încăperea din stânga.

Vorbește cu Elisabetta.

— O să aibă curând nevoie de mai multe cârpe pentru menstruații, de apă și de mâncare. O să vă întoarceți curând cu donațiile?

Elisabetta îi pune mâna pe umăr ca să o liniștească. Anna Maria nu e sigură că e o idee bună. Poate că nu ar trebui să o atingă.

— Mă întorc mâine cu ele, spune ea.

Dar Anna Maria nu mai e atentă acum nici la bătrână, nici la Elisabetta. Se uită la încăperea mare în care au intrat.

E un fel de hrubă, destul de asemănătoare cu cea în care s-a trezit acum două nopți. Din tavan atârna pânze.

O femeie cheală stă în fața unei oglinzi crăpate, pensându-și sprâncenele și dându-se cu fard roșu pe obraji. Pe masa de toaletă din față zace o perucă ca un animal jupuit. Alte patru femei dorm ori poate zac inconștiente pe podea. Pe ușa deschisă pătrunde un geamăt venit de la etajele de mai sus.

— Geltrude știe ceva, spune bătrâna, făcându-le semn să vină într-un colț, unde se află o altă femeie, pe care Anna Maria nu a observat-o. E așezată cu spatele sprijinit de perete și picioarele întinse înainte, poartă un capot de mătase și părul încâlcit îi e împletit în două cozi, de-o parte și de alta a capului. Are în mână o bucățică de pânză din bumbac și trece prin ea un fir roz, brodând-o cu flori.

Bătrâna se lasă în jos și întinde jumătatea de carte de joc a Annei Maria. Geltrude nu spune nimic, doar lasă broderia din mână și se întoarce spre o cutie mare din lemn, aflată pe podea, lângă ea. Lumina blândă a lumânărilor îi cade pe vânătaile de la încheieturi. Au fost tamponate cu pudră prea deschisă pentru pielea ei. Unele răni nu pot fi mascate.

Deschide cu un scârțâit capacul și începe să scotocească prin cutie cu vârful degetelor.

E plină ochi de lucruri. Nasturi tăiați în două zângăne pe fund și trebuie să mai fie acolo pe puțin cincizeci de pătrățele de pânză brodate cu păsări și copaci.

— De ce sunt așa multe? o întreabă șoptit Anna Maria pe Elisabetta.

— Toate mamele le lasă. Indicii, ca să se poate întoarce într-o zi după prunci, spune ea.

Anna Maria simte cum furia din suflet i se evaporă. Ca o notă la reflux – mai întâi o șoptă, apoi nimic.

Fojgăiala se oprește. De undeva, din adâncurile mormanului, Geltrude scoate o bucată dintr-o carte de joc. O ridică spre lumina pâlpâitoare. Apoi ridică jumătatea Annei Maria și, ca și cum acesta le-a fost întotdeauna destinul, le reunește. Două bucăți ale aceleiași suflet, contopite în întuneric, după șaptesprezece ani de despărțire.

— O chema Amara, spune Geltrude.

Are vocea răgușită, obosită, de parcă a mai trăit deja cel puțin încă o viață.

Elisabetta face semn către perne și se așază amândouă pe jos alături de ea, cu picioarele încrucișate.

— O fată drăguță. Venea dintr-un sat de pe lângă oraș, dintr-o familie de îngrijitori. Cică a fost trimisă aici de tatăl ei ca să livreze o haină unui nobil. Acesta a găsit-o fermecătoare, un pic prea fermecătoare, din păcate, pentru ea, și a făcut-o amanta lui. A instalat-o într-un apartament, ba chiar a aranjat să primească ceva educație. Dar, după câteva luni, s-a plictisit și a dat-o unui evreu bogat, care a abandonat-o și el, după puțin timp. A încercat să se întoarcă acasă, dar tatăl ei nu a primit-o înapoi și ea nu avea nici o altă cale de a-și câștiga existența. A ajuns pe străzi. A încercat să se sinucidă de câteva ori. O dată a vrut să se înece, cred. Altă dată, cu un cuțit.

— De ce ar face asta? întreabă încet Anna Maria.

— Cele mai multe dintre noi au încercat, la un moment dat. Ce altă cale ai, când nu poți decădea mai jos de-atât, când viața nu poate deveni mai cumplită?

Geltrude închide capacul cutiei și continuă:

— Cu puțin timp înainte să vină aici și-a lăsat bebelușul la Pietà. Era la pământ – avea doar

șaptesprezece ani, nu avea nici ce mânca, murea de sete.

Se oprește și râde amar, ca pentru sine.

— Veneția e un ținut al apelor, și totuși nu suntem în stare să astâmpărăm setea sărmanilor.

— Am distrus-o, șoptește Anna Maria, mai mult pentru sine.

Mintea îi zboară la camera ei de la Pietà. La un bilet rupt și împrăștiat ca niște confetti oribile pe toată podeaua. Simte fiecare ruptură de parcă nu e vorba de hârtie, ci fâșii din propria carne.

— A ajuns aici după ce a găsit-o una dintre lucrătoare – continuă Geltrude – leșinată în fața unei taverne din spatele Podului Rialto, parcă. I s-a făcut milă de o fată așa drăguță ca ea. S-a gândit că poate mai avea o urmă de viitor în ea. A adus-o pe Amara aici. Pe atunci eram doar o copilă, urmărind din umbră, prinzând din zbor niște trucuri și ponturi. A îngrijit-o pe Amara până s-a însănătoșit, ba chiar i-a scos din nou la iveală frumusețea. Avea niște ochi de un verde-crud, exact ca ai tăi. Și vorbea într-un fel tare ciudat despre lucruri. Spunea că vorbele au gust, la fel și culorile.

Anna Maria ciulește urechile.

— Culorile? spune.

— Spunea că cuvântul „dans” are gust de citrice. Că „fată” e albastru.

Annei Maria i se împăienjenește privirea. Până în momentul acesta nu crezuse cu adevărat. Că era posibil să fie aici, exact la locul potrivit, că era posibil ca această femeie, Geltrude, să o fi cunoscut. Dar niciodată nu cunoscuse pe cineva ca ea. O persoană care să vadă lumea într-o multitudine de culori. Această mamă. Mama ei. Chiar ea era.

— Nouă, fetelor, ni se părea amuzantă – spune Geltrude – dar era frumos cum vedea ea lumea. Era o rază de speranță în toate acele nuanțe de roșu și verde și albastru.

A început să vorbească despre fiica ei, spunea că a lăsat-o în zidul de la Pietà. Unele dintre fetele de aici s-au dus înapoi să-și ia copiii, ba chiar au reușit să strângă destui bani ca să îi păstreze. Ideea i-a oferit un scop. S-a întremat și în ochi i-a revenit o frântură de lumină. Iar acum, că își revenise, frumusețea i-a adus opțiuni. Avea șansa să își aleagă pretendenții. Nu putem toate să facem asta, înțelegi? Cele mai multe sunt folosite de oricine le vrea. Dar Amara putea să îi aleagă. Cei mai bogați bărbați din Veneția. Asta i-a oferit încredere în sine, a făcut-o să se lase de băutură. A reușit să economisească o sumă frumoșică. Avea de gând să plece de aici în vară, să se ducă să-și ia fata. Să închirieze un locșor al ei.

Geltrude ține jumătatea Amarei din cartea de joc cu două degete cu unghiile roase până în carne.

— Păstra asta în peretele din spatele măsuței de toaletă. Am mai văzut pânză, nasturi, panglici și monede, dar niciodată o carte tăiată așa. În unele seri o vedeam cum o pune la loc în ascunzătoare. Credea că nu știe nimeni unde o ține, dar eu știam. Îmi plăcea să o privesc cum o mângâia ca pe un oușor. Era o fată bună. Până la urmă a răpus-o sifilisul, oftează ea. Trebuie să fi avut vreo douăzeci și trei, douăzeci și patru de ani.

Geltrude o ia pe Anna Maria de bărbie și îi trage fața mai spre lumină.

— Vărsat-de-vânt? întreabă cercetându-i cicatricile.

Anna Maria e nevoită să își spună să respire.

— Da, răspunde într-un final. Când aveam șase ani.

— Ai scăpat ieftin, spune Geltrude, întorcându-se la brodat.

Trage câteva fire roz prin pânza de bumbac. Apoi se oprește și o privește pe Anna Maria drept în ochi.

— Uite ce-i, a vrut să te aibă? Nu. Era doar o fetiță, habar nu avea ce i se întâmplă. Dar să zici

că tu ai distrus-o? Nici gând, fată. Nici gând.

— Avea vârsta mea când m-a născut, spune Anna Maria cu ochii plecați.

Lacrimile îi picură în palme, în timp ce se îndepărtează de bordel cu Elisabetta într-o gondolă.

— Am crezut că e un monstru.

— Nu era un monstru. Doar o fată căreia nu-i mai rămăsese niciun motiv să iubească pe cineva, cu atât mai puțin pe sine însăși.

Barca se leagănă ușurel, spintecând suprafața calmă, clătinată din când în când de siajul bărcilor care trec. Șerpuiesc prin nodul strâns de canale și ies în lagună, orașul devenind tot mai mic în urma lor.

— E o priveliște extraordinară, nu-i așa? Spune Elisabetta.

Barcagiul manevrează vâsla până ce sunt cu fața spre Veneția, ale cărei clădiri țâșnesc direct din apă ca o coroană de piatră.

— E un oraș bogat ca niciun altul. Apreciem arta și muzica. Orice om cu puțină viziune poate să ajungă cineva. Cu toate păcatele lui, e cel mai prosper și pașnic loc din lume. E mare lucru să te naști aici. O privește pe Anna Maria.

— Tu înțelegi cât ești de norocoasă? Cât de multe ai față de alții? Da, ai avut o mamă care nu te-a putut păstra. Dar, în schimb, ai primit șanse, educație, muzică.

E un dar de care cele mai multe fete nu vor avea niciodată parte.

Anna Maria nu vrea să răspundă. Îi vine să spună că nu i-a fost ușor. A avut parte de moarte și boli, și bătaie, și Corecție, și permanenta amenințare a ratării.

— Și mai e și *figlie*, spune Elisabetta. Ce onoare să intri în *figlie*! Anna Maria, înțelegi cât ești de excepțională? Tu, de una singură, ești remarcabilă,

dar împreună, fetele din *figlie*, sunteți o minune. Ești mai puternică decât îți poți imagina.

— Nu sunt toate remarcabile, răspunde ea înnegurată. Chiara a fost la fel de rea ca el.

— Tu nu ai face tot ce-ți stă în putință ca să îți păstrezi locul?

Anna Maria simte un junghi în inimă. O aude pe Paulina urlând la ea din capătul coridorului. Elisabetta spune:

— Muzica te-a salvat de la foarte multe.

Anna Maria se pleoștește, adusă de umeri, cu vântul ciufulindu-i buclele lungi. E secată pe dinăuntru, sfârșită. Nu mai poate îndura. Numai cât aude de Paulina și *figlie* și muzica ei, și simte că se sparge în bucăți, spulberată ca una dintre oglinzi.

— Ai spus că tu ai distrus-o, zice Elisabetta, trăgându-se mai aproape.

Soarele îi accentuează linia groasă a maxilarului, apoi se reflectă orbitor din diamantul care îi atârnă din ureche.

— Dar tu? Pe tine cine te-a distrus?

— Nu începe, o previne Anna Maria.

Parcă o greutate ca o ancoră o trage către adâncurile lagunei. Pierderea, își dă seama, pe care a purtat-o pe umeri toată viața. Nu talentul sau hotărârea au împins-o din spate, motivând-o, ci toate lucrurile pe care nu le-a avut.

Dar Elisabetta se apleacă mai tare spre ea, vorbind mai repede.

— Cândva am văzut o fată cântând pe o scenă. Era flacăra și fulger și furtună, toate întrupate într-o singură persoană. Nu am văzut niciodată atâta energie, atâta dramatism și ambiție. Unde e acum acea fată?

Anna Maria rămâne cu privirea ațintită la apă și simte cum încep să i se umple plămânii.

— Distrusă. Răpită de el. Viața ei, muzica ei, sufocate în flăcări. Sugrumată fără să opună rezistență.

— Nu fără rezistență. Am încercat să mă lupt, am...

Anna Maria se prăbușește pe spătarul banchetei, incapabilă să termine propoziția.

— Anna Maria pe care am văzut-o pe scenă nu ar accepta această viață. Anna Maria, cea de dinainte de celebritate, dinainte de pompă, ar fi spus „nu”.

Cuvintele reverberează prin ființa ei, făcându-i sângele să curgă puțin mai iute.

— Care va fi povestea ta? șoptește Elisabetta.

Anna Maria se uită cu teroare spre apă. Se gândește la Paulina. Trebuie să trăiască cu povara faptului că a abandonat-o, dar cine trebuie să trăiască cu povara conceperii copilului? Niciun bărbat nu va suferi consecințele, nimeni nu va fi pedepsit. Și cum rămâne cu muzica ei, cu ideile ei? Cine va plăti pentru pierderea lor? Nu va ști nimeni. Nimănui nu-i va păsa. Numele ei nu va fi cunoscut. Și nu pentru că nu a încercat, ci pentru că imortalitatea i-a fost smulsă din mâini, distrusă de cineva mai bicisnic decât ea. Iar apa, întunericul care a chinuit-o atâția ani, ce preț va plăti pentru că i-a invadat visele, i-a apăsât plămânii, i-a răpit respirația, noapte de noapte?

Sângele i se ridică la cap, inundându-i venele cu un torent furios și viu.

Nu va permite asta. Nu o va mai lăsa să o înece. Se ridică în picioare, se încruntă furioasă la apă, o privește ucigător.

Ea va decide cursul poveștii ei.

Și, înainte să poată țipa, înainte ca Elisabetta să se repeadă spre ea strigând „*NU*”, Anna Maria sare.

Se va lupta cu această fiară. O va ataca cu toată puterea. Va arăta acestor valuri agitate de ce e în stare.

„*Hai, atacă-mă cu toată forța*”, se răstește în gând. „*Sunt gata, sunt pregătită pentru tine.*”

O, nu, ce se întâmplă? Nu întâmpină nicio forță, nu are loc nicio luptă. Se ridică. E în picioare, cu fața scăldată în soarele cald și apa pleoscăind pe lângă talie.

Laguna, acest corp de apă înfricoșător și amenințător, are doar vreun metru douăzeci adâncime. Iar Anna Maria izbucnește în râs, cu capul azvârlit pe spate, înconjurată de stropi de apă ce dansează în aer. De asta i-a fost așa frică? De acest bazin de scăldat, de acest castron de supă?

Se prăbușește la loc în apă și își lasă trupul să plutească la suprafață, cu apa mângâindu-i pielea. Și, cu câteva clipe înainte ca soarele să se scufunde sub orizont, se aprinde o nouă vâlvătaie. Una care ar putea incendia chiar și un oraș construit pe apă.

Elisabetta stă în fotoliul uriaș și moale din salon cu o ceașcă de cafea în mână și o urmărește pe Anna Maria, care se plimbă în sus și-n jos prin fața șemineului de marmură gol.

Lumina soarelui pătrunde filtrată prin ferestrele înalte, glisante, scăldând-o pe Anna Maria în căldura sa. Trebuie să găsească o cale de a se întoarce la Pietà. Trebuie să se întoarcă după Paulina. Trebuie să repare lucrurile.

Începe să se gândească la ce a spus Elisabetta. Puterea ei e muzica. Dar cum să o folosească? E doar muzică. Doar note. La ce i-ar putea...

Strânge tare pumnii.

Nu e doar muzică. Muzica aduce bani. Și numele ei e cel care atrage ca un magnet mulțimile și banii. Anna Maria câștigă pentru Pietà mai mult aur decât toate celelalte membre ale *figlie* la un loc.

Dacă vrea să fie în *figlie*, *figlie* vor vrea să o primească înapoi.

Ochii Annei Maria întâlnesc privirea Elisabettei. Se oprește și pe chip i se răspândește un zâmbet.

Elisabetta ridică o sprânceană.

— Ce e? spune.

Zâmbetul se lărgeste și mai tare. Va avea nevoie de ajutorul Elisabettei, va trebui să o convingă să investească bani într-un nou concert, unul în care să aleagă personal fiecare muziciană. Ea, Paulina..., chiar și Chiara. S-ar putea să fie suficient. I-ar putea da o șansă Paulinei.

Și apoi mai e și el. Nu trebuie să aibă nici cea mai vagă idee ce i se pregătește.

— Mai am nevoie de o favoare, spune Anna Maria.

Buzele Elisabettei se ridică și ele într-un zâmbet, iar ea se apleacă în față și spune:

— Te ascult.

Ceasornicul de pe șemineu bate *tic-tic-tic*. Soarele s-a ridicat pe cer și căldura unduiește aerul de deasupra dalelor de teracotă ale palatului. Anna Maria se îndreaptă spre ușile duble, impunătoare, de la intrarea în apartamentul Elisabettei, cu pantofii scârțâind pe piatra lustruită. Se oprește cu o mână pe clanță și vioara strânsă în cealaltă și se întoarce spre Elisabetta.

— Crezi că Paulina mă va ierta?

— Nu știu, spune Elisabetta. Dar știu că trebuie să încerci.

Clopotele campanilei bat de ora unu. Anna Maria și Elisabetta se strecoară prin mulțimea de turiști și negustori de pe promenadă. Un băiat îmbrăcat cu o haină maro împarte *gazzetta* strigând frânturi din știrile zilei. Două bătrâne sunt aplecate peste un stand, tocmindu-se pentru un pled de dantelă. Peste lagună plutesc bărci, iar cântecul marinarilor se rostogolește peste apă către oraș. Anna Maria merge tot mai încet, până se oprește.

Deși a trecut abia o săptămână, totul s-a schimbat. Parcă vede Pietà pentru prima dată. Fațada înaltă, albă, ferestrele zăbrelete, obloanele vopsite în verde. E un orfelinat, dar, totodată, una dintre cele mai frumoase clădiri din oraș. Intră hotărâtă pe porțile deschise, cu vioara în mână, și deschide ușile de lemn de la intrare.

Zarva și căldura de pe promenadă se topesc imediat. Holul de piatră de la intrare e răcoros și tăcut. Fetele sunt la ore sau repetiții. Dar acum se aude tot mai tare un tropăit de picioare și o elevă iese în goană de pe coridorul din stânga și dă colțul, derapând.

— Hei, strigă Anna Maria, când fata trece în goană pe lângă ele.

E micuță, cu sprâncene negre arcuite și parul până la umeri.

Fata se uită peste umăr și, când își dă seama că îi vorbește însăși faimoasa Anna Maria, se îmbujorează pe loc.

— Mă duc imediat înapoi la oră, doamnă. Nu chiuleam, a trebuit să mă ușurez.

— Nu-mi spune „doamnă”. Și nu ai făcut nimic.

Fata dă din cap.

— O știi pe Chiara, violonista din *figlie*? întreabă Anna Maria.

— Sigur că da.

— Adu-o încioace, te rog, repede, încă un semn din cap și fata fuge.

Anna Maria simte mâna Elisabettei pe umăr.

— Mă duc să vorbesc cu surorile, spune ea.

Chiara vine pe coridor cu o expresie surprinsă pe chip. Anna Maria o așteaptă singură în holul de la intrare.

— Te-ai întors, spune Chiara.

Arată calmă, matură; are părul dat pe spate și prins la ceafă cu o panglică neagră.

Anna Maria încuviințează din cap, morocănoasă.

— Nu eram sigură că mă mai întorc.

O pauză. O tăcere inconfortabilă.

Anna Maria oftează.

— Îmi pare rău! spune. Nu ar fi trebuit să mă port așa cu tine, nu ar fi trebuit să vă abandonez. Ești un om bun, o prietenă bună. Nu am înțeles.

Chiara o privește o clipă. Apoi pe chip i se răspândește un zâmbet.

— Mă bucur că ai venit. Și îți mulțumesc că ai spus ce ai spus.

O rușine grea umple inima Annei Maria. Chiara are suflet bun. Întotdeauna a avut. De ce nu a văzut mai devreme asta?

— Știi unde e Paulina? întreabă.

Chiara dă din cap cu chipul întunecat.

— După ce au prins-o, au dus-o la *infermeria* să nască. E o fetiță, așa cum ai prezis. S-a zvonit că au încuiat-o la Corecție, dar au mutat-o direct la creșă. Am fost ieri să o văd. E... Nu e într-o situație bună. Nu știu dacă o vor ține acolo sau ce-o să se întâmple cu ea.

Anna Maria a pornit deja spre celălalt capăt al clădirii Pietà, cu curtea interioară și creșa de dincolo de ea.

— Stai așa, strigă Chiara, ajungând-o din urmă.

— Ce mai e? spune Anna Maria luând viteză.

— Păi... e... îmi pare rău, Anna Maria, dar nu sunt sigură că vrea să te vadă.

Anna Maria se oprește cu jumătate de față luminată de fereastră și cealaltă cuprinsă de întunericul coridorului.

— Știu. Dar trebuie să o ajut dacă pot. Trebuie să încerc.

Din clădirea aflată în spatele infirmeriei răsună țipetele și planșetele nou-născuților nedoriți. Uneori, vârtoarea canalului le îneacă, le înghite în zgomotul apei.

Zgomotul se aude tot mai tare când se apropie. Cuvinte bolborosite, încă neformate pe deplin, dar care spun: „*Pe mine alege-mă, iubește-mă.*”

E o încăpere vastă, rece. În loc de paturi ori pătuțuri, creșa e ocupată de douăsprezece țarcuri mari de metal, în fiecare fiind înghesuiți câte zece copii de până în trei ani, care zbiară ca din gură de șarpe. În aer plutește un miros grețos, de lapte regurgitat și cârpe de bumbac murdare de fecale. Anna Maria nu are nicio amintire de când a fost aici când era mică. Primele amintiri sunt cam de pe la trei ani. Paulina și Agata sunt prezente în toate. Cum se ascundeau în tufele din curte, cum șterpeleau fursecuri din bucătărie, cum construiau palate din, bețe și pământ. Își amintește prezența permanentă în fundal a călugărițelor, sunetul de funduri plesnite, de bice peste palme. Nu își amintește niciun strop de iubire, cu excepția celei dintre ea și cele două prietene.

Îi atrage atenția o fetiță de, poate, un an, lipită de marginea celui mai apropiat țarc. Are ochi imenși, sticloși, obraji roșii și fierbinți și din nas îi curg mucii. Cineva ar trebui să se ocupe de ea, să îi șteargă fața, să pună o cârpă udă pe cap, să o răcorească. Dar mai sunt cel puțin o sută de alte fete într-o situație similară și doar trei călugărițe. Una pocnește la fund un copilaș care plânge. Pe

chipul celui mic se vede rapid șocul și se oprește din plâns ca și cum cineva a oprit un robinet.

O soră e acum lângă Anna Maria cu o încruntătură severă pe față.

— Elevele nu au voie...

— Știți cine sunt, i-o taie Anna Maria, pregătită și hotărâtă să îi țină piept.

Sora face un pas înapoi și pleacă capul.

— Scuzele mele, *maestro*, spune ea.

— Am venit să o văd pe Paulina. A făcut un copil și am înțeles că a fost trimisă aici.

Sora o călăuzește printre țarcurile cu copii urlători, către o ușă din fundul creșei, pe dreapta. Înăuntru e un pătuț de metal ce adăpostește opt bebeluși, așa de mici, cu pielea așa de zbârcită, că sunt mai mult animale decât ființe umane. Iar în colț...

— Vai! șoptește Anna Maria rămasă fără aer.

Pielea Paulinei e albă ca varul. Anna Maria observă stânjenită că are rochia lăsată în jos, până la talie, dezgolind sânii umflați, trași în jos de greutatea lichidului din ei. Cele două sfârcuri o privesc furioase – răni vii, sângerânde. Are în brațe un bebeluș adormit, iar Paulina a ațipit și ea. Bărbia îi cade ușurel în piept și capul îi atârână deasupra copilului. Sarafanul îi e pătat de sânge pe fustă și la poale. Nu i-au dat voie să se schimbe.

Annei Maria i se strânge stomacul. Face un pas înapoi, dar ușa se închide în spatele ei cu un pocnet.

Paulina sare din somn. Scutură capul, surprinsă să descopere că a adormit. Se uită la copilul din brațe și îl strânge mai tare. Când îi cad ochii pe Anna Maria, privirea îi devine mai neagră decât cărbunele.

— Scoateți-o de aici! îi spune surorii.

— Paulina, te rog, trebuie să vorbim.

— Mai bine mor. Crede-mă, ar fi de preferat. Anna Maria se întoarce spre soră.

— Lăsați-ne singure.

Sora își suge dinții. Fără îndoială, i-ar plăcea să prindă o bârfă savuroasă, cu care să le ospăteze pe celelalte călugărițe la cină. Dar dă din cap, face o reverență și pleacă.

Bebelușul din brațele Paulinei începe să se agite. Proaspăta mamă își schimbă poziția, întorcându-se spre fereastră, cu spatele la Anna Maria. Ridică copilul la sân și face o grimasă de durere când începe să sugă.

Anna Maria vorbește cu grijă:

— Ce s-a întâmplat după...?

— După ce ai plecat? O, ce joc drăguț. Da, hai să ne jucăm de-asta, spune Paulina și i se umflă nările de furie. În primul rând, urlam pe podea. Îți amintești partea asta? Chiara a făcut tot ce a putut, dar ne-a găsit sora Madalena. Imaginează-ți surprinderea când a dat peste „mica” mea situație! Când m-a văzut prima dată, mi-a tras o palmă peste față. Nu că am mai simțit ceva. Toată treaba cu copilul care se năștea mi-a distras rău de tot atenția.

Parcă vorbește o cu totul altă persoană. Cineva mai bătrân, mai rece, mai dur.

— Apoi am născut-o. Singură, în întunericul nenorocitei de *infermeria*. În același pat..., e nevoită să facă o pauză ca să-și recapete respirația și să oprească lacrimile să se reverse, în același pat ca Agata, spune în cele din urmă. Imediat după sosirea ei, ne-au târât aici. Am fost dată afară din *figlie*, desigur. Nu a vrut o târfă ca mine în orchestra lui.

Pune jos copila, dar ia altul și tresare iar de durere, când îi dă să sugă și acestuia.

— Ce faci?

— Nu ți-a spus Chiara?

Paulina zâmbește, dar nu e zâmbetul ei. E furios, îndurerat.

— E responsabilitatea mea să îi hrănesc pe toți nouă.

Anna Maria se uită iar la pătuțul de metal cu bebeluși zbârciți. Nu reușește să-și ascundă oroarea.

— Dar măcar, mârâie Paulina când nou-născutul mușcă sânul, bine că tu ai șansa să cânti la frumoasa ta vioară.

Un moment de tăcere. Încă unul.

— Cum ai putut să faci așa ceva? șoptește Paulina.

— Am să te scot de aici. Am să repar lucrurile.

— Nu te obosi, spune Paulina întorcându-se cu spatele. M-ai ajutat deja destul.

Elisabetta e în holul de la intrare și se uită cum Anna Maria se apropie ștergându-se la ochi cu mâneca. Nu spune nimic, doar deschide brațele. Anna Maria se lasă îmbrățișată. Stă așa, nu știe cât, și plânge în hohote.

În cele din urmă, Elisabetta se trage înapoi, o apucă de bărbie și se apleacă puțin, ca să se uite direct în ochii ei.

— Am vorbit cu călugărițele. Concertul e peste o săptămână, la palatul meu. Le-am cerut pe Paulina și Chiara, și toate numele pe care mi le-ai dat tu.

Anna Maria face un pas înapoi și dă din cap recunoscătoare. Apoi se îndreaptă de spate, își freacă fața până e uscată de lacrimi și mușchii îi sunt iar plini de energie. E timpul să treacă la treabă.

Întotdeauna i-a fost drag acest coridor. Singurul lucru care nu s-a schimbat, își spune bucuroasă. Ascultă notele ce ies răsucindu-se pe sub ușile sălilor de muzică, prin spațiile dintre tocuri și zid. Se uită cum elevele ies de la oră, pline de energie și entuziasm, cu ciorapi murdari și degete acoperite de sacâz.

Când intră în clasă, pe chip i se așterne surpriza. S-a făcut curat în încăpere și cenușa din șemineu a

fost măturată. Ca și cum nimic nu s-a întâmplat.

Și el arată altfel, cu buclele roșii adunate la spate, într-o coadă ordonată. Ținuta e mai discretă, volanele de dantelă fiind înlocuite de o cămașă albă elegantă, cu guler înalt. Imaginea perfectă a gentilomului distins.

— Te-ai întors așa repede? o întreabă. Marea Anna Maria nu s-a descurcat mai mult de o săptămână în afara zidurilor de la Pietà?

Refuză să muște momeala. Îi rostește numele plecând ochii spre podea, transformându-se în fata care vrea el să fie.

— Am venit să îmi cer iertare. Ați fost mereu foarte bun cu mine. M-ați luat sub aripa dumneavoastră, m-ați protejat, m-ați ajutat să devin violonista care sunt azi. Ați avut dreptate: sunt creația dumneavoastră. Iar eu am fost mereu nerecunoscătoare. Îmi pare rău!

Ridică privirea și face ochii cât poate de mari și nevinovați.

— Vă rog din suflet să mă iertați!

Mijește ochii și lasă capul pe-o parte, ca o pasăre care inspectează un vierme. Oare o să îl înghită? Oare?

Din șemineu iese un curent de aer cu un șuierat ca un țipăt. Fata aruncă o privire într-acolo. Îl fixează cu privirea. Acolo zac ideile ei, rămășițele, transformate acum în praf și pulbere. Gândul nu face decât să o întărească și mai tare.

El trage aer în piept o dată, apoi încă o dată și în cele din urmă spune:

— A trecut.

Îl privește.

— Mulțumesc. Vă mulțumesc că sunteți așa de bun, așa de înțeleghător.

Profesorul dă din cap.

Face un pas spre el și împinge ușurel conversația spre alt subiect.

— Am auzit că o să fie un concert peste o săptămână.

— Încă unul pentru Marcini, spune el încântat.

Adună pergamentele și manuscrisele de pe catedră, se apucă să pună capacul călimării.

— O să cântați tu și alte câteva, toate anume alese.

Se pare că ai un admirator acolo.

Ridică privirea să îi vadă reacția. Ea zâmbește cât de larg poate. Clipește timid, fermecător.

— Aveți deja muzica? Aș putea să încep să repet.

Profesorul se crispează.

— Voi lucra la asta săptămâna aceasta, nu-ți face griji. Vei avea destul timp să repeți.

— Desigur, spune ea. Desigur.

Așteaptă în dulapul de pe coridor din fața celei mai mari săli de muzică, învăluite în tăcere ca într-o melodie liniștită. În sfârșit, îl aud deschizând ușa și îndepărtându-se pe coridor.

— Ești gata? spune Anna Maria cu genunchii încrucișați chinuitor și ridicăți la piept.

— Sunt gata, șoptește și Chiara.

Anna Maria năvălește afară din dulap, cu Chiara după ea. Bagă repede piciorul în deschizătură, ca să nu lase ușa să se închidă, încuindu-se automat.

— Ai mai făcut asta, spune Chiara.

— Nu o dată, răspunde Anna Maria cu o înclinare din cap. De obicei, le ține aici, în dulap.

Se reped într-acolo.

Chiara e imediat în spate, atingând-o în treacăt; Anna Maria deschide dulapul cu un scârțâit. Câteva clipe mai târziu, aleargă pe coridor cu brațele pline cu pergament, cerneală și pene.

Când ajung în camera ei, găsesc patru fete din *figlie* așteptându-le. Anna Maria dă înapoi, surprinsă.

— Stai liniștită, eu le-am invitat, spune Chiara. Le știi pe Angelica, Camilla, Lorenza și Rosanna. Și mai vin și altele în seara asta.

Le cunoaște pe toate. Dar nu sunt prietene. Niciuna dintre membrele *figlie* nu prea vorbește cu ea. Ori – se întreabă acum – ea e cea care nu vorbește cu ele?

— Lucrăm la câteva idei, spune Angelica, clavecinistă, privind-o pe Anna Maria ca să îi vadă reacția.

Lângă ea, Camilla, oboistă, încuviințează din cap.

— Vrem să vă ajutăm.

Anna Maria ezită doar o secundă.

— Bine atunci, spune, ducându-se să își ia vioara de pe pat. Să începem.

În dimineața următoare, Anna Maria coboară scara în spirală către refectoriu, când îi atrag atenția câteva note seducătoare. Sunetul e așa de însuflețit, că strălucește, iar culorile trec direct prin trupul ei. Se oprește și o ia pe coridorul de la etajul al treilea și se apropie încet, până reușește să tragă cu ochiul după colț și să îl urmărească pe profesor, care merge împreună cu ea. Fetița din *figlie*. Deci și ea primește lecții particulare.

Ce ciudat e să privească această scenă! Parcă se uită în propriul trecut.

Acum el se apropie de fată și Anna Maria simte un junghi de frică în inimă. Oare ce va fura de la această elevă? Ce îi va face?

Profesorul cuprinde obrazul fetei în palmă și își apropie mult prea mult fața de a ei.

— A fost superb, spune el. Superb!

Anna Maria simte cum începe să-i fiarbă sângele în vene. E prea mult. E doar o copilă.

— Mulțumesc, *maestro*, spune fata, uitându-se în sus, la el.

Anna Maria are nevoie de toată puterea voinței să se întoarcă pe călcâie și să plece. „Nu încă”, își spune.

— Ai văzut cum se poartă cu fata cea nouă, aceea mică, din *figlie*? o întreabă Anna Maria pe

Chiara, mușcând dintr-o felie de portocală.

Sunt în refectoriu, unde plutesc în aer miros de ovăz fiert și de pâine, pălăvrăgeala fetelor, trăncănit de cuțite lovite de farfuriile ciobite. E la fel ca întotdeauna și, cu toate astea, i se pare totul diferit. Deodată, mesele par cumva mai mici, zgârieturile și găurile din lemn, mai vizibile.

— Te referi la Anna? Da, am văzut, spune, clătinând din cap. Are numai treisprezece ani.

„*O cheamă Anna? Ce coincidență bizară.*” Dar nu spune asta cu voce tare. În schimb, întreabă:

— De ce face asta?

— Și asta nu e nimic. Ai auzit că o ia de la școală?

— Pentru un concert? spune Anna Maria. Făcea și cu mine la fel.

— Nu, nu pentru un concert. O ia de la școală, ca să meargă în turneu cu el la Viena. Permanent.

Lingura Annei Maria cade zăngănind în castron.

— Pleacă de tot? Și o ia cu el? Chiară dă din cap.

— Peste câteva săptămâni, parcă. Unde te duci? Anna Maria se ridică așa de repede, că se zgâlțâie toată masa. Dar nu-i răspunde Chiarei, fiindcă o ia din nou la fugă.

— Tu ești Anna.

Fata e așezată la fereastra din colț, în cea mai mică sală de muzică. Ține în mână, ca pe o nestemată, o bucată de sacâz cu care freacă arcușul. Părul scurt e băgat sub o basma albă de bumbac, iar sarafanul de membră a *figlie* e prea mare pentru silueta micuță.

Cumva, Anna Maria a știut că avea să o găsească aici. E locul unde venea și ea întotdeauna să exerseze.

— Da, spune, ridicând privirea și oprindu-se. Iar tu ești Anna Maria.

— Exact.

Anna Maria se apropie și rămâne lângă stativul pentru partituri, cu mâna pe el.

— Uite ce e, voiam să vorbesc cu tine. Am auzit că vei fi scoasă de la școală...

— Da, spune ea mândră. Vrea să merg cu el în turneu.

Anna Maria strânge din dinți. Nu îi va vorbi de sus – ea însăși ar fi detestat asta.

— Știu. E foarte măgulitor. Dar... adevărul e că nu poți să ai încredere în el. Nu știi ce poate să-ți facă.

Anna se încruntă și spune:

— Nu e adevărat. E un profesor bun. Poate că nu îl cunoști tu.

Anna Maria vorbește mai repede; încearcă să găsească cuvintele potrivite.

— Ba îl cunosc. Îl cunosc foarte bine. E un interpret scipitor și un mare compozitor. Dar e și un bărbat dificil. E crud și instabil și profită de noi și de ideile noastre.

Anna se apucă iar să-și dea arcușul cu sacâz. Lângă stativ e un scaun și Anna Maria îl trage și ia loc.

— Uite ce e, niciuna dintre noi nu are pe nimeni care să o călăuzească, care să o învețe să deosebească o decizie bună de una proastă. Dar ne avem una pe alta.

Împinge cu blândețe arcușul în jos, obligând-o pe Anna să se uite iar în ochii ei.

— Nu ești obligată să te duci cu el. Poți să rămâi aici, în *figlie*. Poți să îți continui educația.

Cu toate că e doar o copilă, pare exact la fel de sigură pe sine cum era Anna Maria la vârsta ei, poate chiar mai sigură.

— N-am nevoie de ajutorul tău, spune Anna, de-acum enervată. Nu mă cunoști.

— Nu, nu te cunosc. Dar, când eram de vârsta ta, aveam nevoie de o prietenă și nu am avut-o. Așa că aș vrea să fiu acum prietena ta. Nu ești obligată să renunți la școală, nu ești obligată să

trăiești cu el. Ar trebui să se comporte mai respectabil.

Anna scutură din cap.

— Asta e șansa mea să obțin tot ce mi-am dorit de la viață.

Anna Maria lasă cuvintele să plutească câteva clipe în încăperea, dar vede că fata nu are de gând să se răzgândească.

— Bine. Însă... Bine.

Se ridică și face un pas spre ușă.

— Vreau doar să mai știi un lucru înainte să pleci.

Dacă vrei să te răzgândești, poți să o faci. Aceasta e casa ta. E casa noastră, a tuturor.

Atenția Annei se îndreaptă iar asupra perilor arcușului. Dar dă din cap aproape imperceptibil, o singură dată.

Încăperea mică miroase și mai rău azi – un amestec de miasmă împrăștiată de canal, lapte cald și fecale. În timp ce Anna Maria vorbește, Paulina se plimbă în jurul pătuțului cu un bebeluș pe umăr, pe care îl bate pe spate, strâmbându-se.

— E un plan bun, Paulina, știi și tu că e. Trebuie să vii, te va...

Se întrerupe ca să-i facă loc să treacă, lipindu-se cu spatele de perete.

— Te va scăpa de toate astea, îi spune.

Paulina continuă să bată copilul pe spate. Acesta vomită un amestec de lapte și salivă pe o cârpă de muselină de pe umărul ei. Îl șterge la gură.

— Paulina? spune Anna Maria un pic mai tare.

— Nu.

Răspunsul vine iute. E a treia oară când îl rostește pe parcursul acestei conversații.

— Nu vreau să am nimic de-a face cu tine sau cu ideile tale. De ce nu vrei să mă asculți? De ce nu mă lași odată în pace?

Anna Maria nu mai spune nimic. Pune pe masă partiturile pe care le ține în mână, dând deoparte

mormane de scutece de bumbac și ace ca să le facă loc.

— Asta e muzica. Concertul are loc peste trei zile, la Palatul Marcini. La opt fix.

Paulina continuă să se plimbe.

— Mai gândește-te, spune Anna Maria în cele din urmă, cu un nod în gât. Nu pentru mine, ci pentru tine. Gândește-te ce ar putea să însemne pentru tine.

Se sucește și se învârtește, azvârlind de pe ea cearșafurile subțiri de bumbac. Stă întinsă în pat, țeapănă, cu fața în sus. Nu poate să doarmă, dar nu pentru că a fost trezită de coșmarul cu înecul. De când a sărit în lagună, coșmarurile au dispărut complet. Nu poate să doarmă fiindcă sângele îi gonește prin vene și inima îi bubuie să-i spargă pieptul. Trage vioara spre ea și îi ciupește ușurel corzile. Luna pătrunde în încăpere, luminând nuanțele profunde de roșu și auriu ale instrumentului. Se întoarce pe o parte, cuibărend vioara în curba trupului, și se forțează să adoarmă și să viseze la ziua de mâine.

În vârful turnului campaniei, un pescăruș își deschide aripile și se prăbușește în sus, în ceruri.

O albină se ridică în zbor de pe lanurile de iasomie din grădinile Palatului Marcini și urmează aroma dulce ce iese pe ferestrele înalte, până în sala de bal, care zumzăie plină de energie, la fel ca ea. Își găsește destinația: un buchet de trandafiri și iasomie ce se revarsă de pe o masă lungă și îngustă lipită de un perete.

La un capăt al sălii de bal a fost ridicată o scenă, pe care sunt scaune goale, ce așteaptă ca *figlie* să își ocupe locurile. Candelabrul din mijlocul încăperii scoate clinchete blânde, iar lumina lumânărilor licărește reflectată de pereți. Prin mulțime circulă zgomot de râsete, chiot, bârfe și zvonuri.

Anna Maria umblă prin mulțime îmbrăcată într-o rochie neagră de satin, zâmbind larg, făcând reverențe, strângând mâini, privind oamenii lung, drept în ochi. *Bine ați venit, vă mulțumesc că ați venit, mă bucur să vă văd*, spune. O femeie vine la ea cu o pană și o foaie de pergament. Anna Maria își scrie numele de-a curmezișul, cu litere înflorite, iar hârtia hârșie sub peniță. Femeia bate din palme încântată.

— O frântură din tine e un dar de la Dumnezeu! șoptește.

E ceva ce poate duce acasă și arăta vecinilor. Ceva la care se poate uita în toiul nopții, când se trezește în întuneric. Acum își poate reaminti că a cunoscut-o pe Anna Maria della Pietà.

Anna Maria zâmbește amabil și merge mai departe prin mulțimea de elite, cu horbotele și giuvaerurile lor. Îi lasă să o atingă. Îi lasă să o strângă în brațe și să o inhaleze și să o devoreze cu totul. Totul face parte din plan.

Elisabetta arată senzațional, îmbrăcată într-o rochie mov-închis, cu mâneci largi și trenă. Își întâmpină oaspeții la ușă, guvernatori și nobili, filozofi și gânditori, poeți și scriitori de pe tot cuprinsul Europei. Profesorul stă în centrul încăperii, îmbrăcat în pantaloni negri și cămașă albă cu volane, strângând mâini, zâmbind și dând politicos din cap.

Când îl vede, Anna Maria simte un junghi în inimă. Schimbă direcția și se strecoară spre un ungher liniștit, ascuns de fustele ample a trei doamne. Scrutează mulțimea cu privirea. De la conversația de acum trei zile nu a mai primit niciun semn de viață de la Paulina și nici acum nu vede nici urmă de ea. Dar mai e timp. Încă mai poate ajunge.

Chiara traversează încăperea, cu o floare de rodie în păr și alta în mână.

— De la celebrul Casanova, spune zâmbind și punând floarea după urechea Annei Maria.

O să fie îngerul pe care ți-l doresc cu toții.

— Ești gata? întreabă Chiara.

— Aproape. Le aduni tu pe *figlie*, te rog? Și ne vedem în salon în cinci minute.

Traversează sala de bal și se strecoară pe ușile duble, bogat sculptate. Ajunge în capul scărilor late, curbate, de piatră, ce duc către intrarea în curte. Se uită în zare, așteptând.

Timpul se scurge. Prin ușile închise răzbate înăbușit zgomotul conversațiilor surescitate și al paharelor ciocnite. Inima i-o ia razna.

Trebuie să vină. Trebuie.

Anna Maria se ițește peste balustradă. Iedera care o îmbracă dansează în bătaia vântului. Dar nu o vede pe prietena ei urcând scările, cu părul auriu curgându-i pe umeri.

Groaza începe să-i pătrundă încet în inimă. Concertul e pe cale să înceapă. Și, cu toate astea, rămâne acolo. Așteptând.

Dacă nu vine... Anna Maria nici nu vrea să se gândească la asta. Nu vrea să își închipuie ce realitate cumplită ar putea să o aștepte pe Paulina, odată ce îi seacă laptele și corpul ei sleit nu le mai e de folos. Face singurul lucru care îi trece prin cap și o ia la fugă. Coboară scările, fuge spre curte, trece de coloanele de marmură și iese în răcoarea serii. Se oprește la intrare, gâfâind. Se uită în jur, singură, simțind cum speranța i se scurge din trup.

Și, atunci, îi atrage atenția un zgomot. Se uită cu atenție către canal.

Acolo, ajutată de sora Clara să coboare din gondolă, e prietena ei.

Salonul e o încăpere mare, ovală, alăturată sălii de bal. Pereții sunt acoperiți cu panouri late de satin bleu-marin, despărțite de un model auriu cu spirale și săbii, în centru, două canapele curbate sunt așezate față în față. Pe ele sunt așezate unsprezece tinere care au fost alese să cânte în seara asta. Cele mai bune muziciene din toată

orchestra. A douăsprezecea, Paulina, stă pe un scaun într-un colț umbrit, lângă ușă. Arată epuizată și nu se uită la ea, dar e aici. Asta e tot ce contează.

Anna Maria stă în picioare în fața lor, cu o imensă oglindă în spate.

— Înainte să cântăm în seara aceasta, vreau să vă spun ceva. Vreau să ținem minte, toate, un lucru.

Fetele din *figlie* o privesc. Atente, concentrate.

— Fiecare dintre noi e deosebit. Toate avem mai mult talent decât pot visa cei mai mulți oameni. Ne merităm locurile în orchestră. Nu fiindcă suntem îngeri sau miracole ori daruri de la Dumnezeu. Ci pentru că muncim din greu. Pentru că ne pasă.

Fetele dau din cap; Chiara îi zâmbește.

— În cele mai multe locuri din lume, am fi considerate gunoaie, am fi disprețuite, ca ultimele târături. Și totuși iată-ne aici, în cel mai frumos palat din toată Veneția, cu mulțimi căzându-ne la picioare. Atât de mari sunt puterea și influența orchestrei noastre. Gândiți-vă la asta când cântați în seara asta. Acesta e momentul nostru. Aceasta e Republica Muzicii și e a noastră.

Peste public se așterne tăcerea ca o pătură groasă. *Figlie* așteaptă în poziția de scenă. Profesorul e în față, cu pletele roșii revărsate pe umeri.

Anna Maria așteaptă liniștea. Calmul, emoția anticipării. Și, atunci, răsuțește clanța. Mulțimea oftează la unison când intră în sală, urcă treptele și traversează scena.

Profesorul stă în mijloc, în fața scenei, cu spatele la public. Țeapăn, calm, cu un zâmbet stânjenit, gata să înceapă. Anna Maria își ocupă poziția de concertmaistru fără să se uite la el, ci la Paulina, aflată exact în fața ei, în cealaltă parte a scenei.

Își ridică vioara și trece arcușul peste coarda la, îndrumând orchestra în acordarea instrumentelor.

Cu toate că e o singură notă, sunetul e uluitor. În urechi îi răsună sute de ani de inovație muzicală. Aude cutia de rezonanță a rebabului arab, corzile gemene ale lirei bizantine. Aude cum cântă lăuta medievală. Toate instrumentele de altădată. Imaginate, sculptate din copaci, lipite cu clei, adaptate, folosite, adaptate iar. Toate ducând aici. La Anna Maria, cu vioara în mână, trupul ei străbătut de nota lichidă.

Profesorul își ține respirația și așteaptă strângând buzele.

Îl privește și îi face un semn din cap. Scurt, rapid. El ridică brațele. Ele, instrumentele.

Un arabesc roșu se înalță din viori, o spirală aurie, de la violoncele.

Iar chipul lui se descompune pe loc.

Fiindcă nu asta a pregătit. Nu e deloc ce se aștepta să audă.

Bagheta se vântură prin aer cu mișcări smucite, ezitante. Deși brațele continuă să dirijeze, ochii lui sunt fixați neabătut asupra ei. Anna Maria îl sfredelește cu privirea, în timp ce culorile explodează feeric deasupra capului ei.

E o poveste spusă prin muzică. O compoziție nu doar de Anna Maria, ci de *figlie di coro*. O colaborare, schițată pe pergament furat, în mica ei cameră de la Pietà, urzită de cele care, ca și ea, compun de ani întregi în secret, la lumina oarbă a lumânărilor. Cântă despre ce înseamnă să fii fată în această lume – faima și devastarea, frica și euforia, torentul de idei și tăcerea zdrobitoare.

Pe fruntea Annei Maria apar broboane de sudoare, iar brațul începe să îi pulseze dureros.

„Destul”, spune el doar din buze. „Încetează imediat.” Strecoară o privire spre public, oferindu-i un zâmbet pierit, ca să dea de înțeles că el deține controlul.

„Niciodată”, își spune Anna Maria. „Nu am să mă opresc niciodată fiindcă spui tu.”

Se uită în față, la Paulina, ale cărei degete dansează în sus și-n jos pe oboi. Parcă simte că e privită și ridică privirea spre ea. Zâmbește puțin și inima Annei Maria o ia razna. După aceea, Paulina dă pagina și se concentrează iar la muzică. Iar acum, Anna Maria se uită la orchestră.

Fetele din *figlie* sunt ca una. Comunică cu priviri și semne din cap, urmărind îndrumările Annei Maria. Ea stă pe marginea scaunului și însuși spiritul ei dansează, în timp ce degetele gonesc în sus și-n jos pe corzi. Sunetul e mai delicios decât gogoșile pudrate cu zahăr, decât untul topit, decât miera picurată pe pâine.

Ochii lui îi aruncă încă un avertisment. Dar piesa crește și crește. *Figlie* schimbă tempoul așa

de iute, că cineva icnește, cu respirația tăiată.

Și publicul e captivat, ca prins sub o plasă de pescuit. Aproape că nu mai clipește nimeni. Spectatorii sunt suciți și răsuciți prin labirintul propriilor emoții, călăuziți în călătoria lor de sunet.

Sângele năvălește în obrajii profesorului, care strânge buzele așa de tare, că sunt livide. Totuși continuă să dirijeze o piesă pe care nu a auzit-o niciodată. Ce altceva ar putea să facă?

Acum, *figlie* transportă privitorii în întuneric. Îi azvârle într-un hău negru și stacojiu, iar ei se prăvălesc, încercând cu disperare să se prindă de ceva.

Anna Maria începe să zâmbească. A crezut că a pierdut culorile în flăcări, odată cu ideile ei, dar iată-le aici, erupând în mintea ei, aprinse, vii.

Figlie țâșnesc înapoi din întuneric într-un vârtej de rozuri și nuanțe de galben. Anna Maria trebuie să facă un efort conștient să nu se ridice în picioare, să nu le urmeze înălțarea.

Fluturi. Cu sutele, nu, cu miile. Își iau zborul de pe fiecare umăr al celor prezenți și se rotesc prin aer până ce nu mai sunt un roi de ființe separate, ci un singur organism înfloritor, pulsând ca o inimă.

Anna Maria își trece arcușul peste corzi pentru ultima dată. Aerul pare să devină vâscos, secunda de tăcere se prelungește, grea. Apoi vin aplauzele. Publicul e în picioare. Bravo! ovaționează ei. *Maestro, maestro, bravo!*

Retrasă într-o parte, Anna Maria îl privește coborând de pe scenă.

— Magnific, *maestro*, absolut magnific, îi spune o femeie cu o fustă împodobită artistic cu pene.

— Cea mai bună creație a dumneavoastră de până acum, intervine și femeia de lângă ea.

Un bărbat cu nasturi de aur pe rever se strecoară printre ele și îi strânge mâna.

— Cum reușiți să faceți asta de fiecare dată, stimate virtuoz?

Și mai mulți spectatori se înghesuie către el, porumbei flămânzi, ce îl copleșesc cu laude și felicitări, bătaii pe spinare, invitații la alte evenimente și spectacole, oferte de a compune și petreceri.

— Vă mulțumesc, domnule conte, doamnă contesă... înălțimea Voastră! Nu știam că sunteți aici... Nu, sincer, sunt onorat... A fost o nimica toată, spune el. O nimica toată.

Și acum se aude un chicotit venit de la o femeie într-o rochie cu pene. Nu i se adresează lui, ci celorlalți oaspeți din palatul ei. Elisabetta Marcini ridică un pahar înalt din sticlă de Murano, ciocnește cu cercul ei de membri ai elitei și pune o întrebare ce se va răspândi în mulțimile și străzile orașului, arzătoare și vie ca o flacără.

— Suntem siguri că e în stare să țină piept fetelor?

Anna Maria se strecoară pe tăcute în salon și se pregătește pentru ce urmează.

Ușa se dă de perete. Fata se ridică când îl vede intrând.

— Copilă nesăbuită, spune, apucând clanța și închizând ușa. Puteai să distrugi tot programul de muzică cu o asemenea năzbâtie. Ai noroc că am reușit să păstrez aparențele. Și pentru ce? Publicul tot crede că muzica e a mea.

Se oprește, cu mâinile încleștate pe spătarul canapelei din fața ei.

— Aveți dreptate, spune ea. Dar nu asta contează.

Siguranța lui de sine se clatină o clipă.

— Eu știu că e creația noastră. Dumneavoastră știți că e creația noastră. Cine știe, poate că într-o zi va ști și restul lumii. Poate că se va auzi de fetele cu degete lipsă, cu orbite goale, în loc de ochi, cu tenul însemnat de vărsat-de-vânt și P-uri arse cu fierul roșu pe braț. Vor ști că am existat și că am realizat aceste lucruri. Muzica e încununarea

întregii noastre vieți. Eu pot să trăiesc cu acest gând. Dumneavoastră?

— Eu ce?

— Puteți să trăiți cu conștiința faptului că aceste idei nu sunt doar ale dumneavoastră? Că un bărbat nu face istorie de unul singur?

— Nimic nu mai contează, spune el repede. Plec. Mă duc de aici.

Se duce înapoi spre ușă.

— La Viena, continuă ea. Am auzit. Și o luați cu dumneavoastră pe una dintre cele mai tinere și talentate membre ale noastre.

— E o șansă...

— E un scandal. Cum se poate să trăiască cu un profesor, un bărbat care are mai bine de dublul vârstei ei, care e numai de treisprezece ani?! Reputația ei va fi distrusă.

Profesorul răsuțește clanța.

— Spuneți-mi, *maestro*, există ceva ce nu ați fura de la noi?

Se întoarce spre ea.

— Nu sunt obligat să ascult așa ceva. Nu știi cum e. Nu știi nimic despre cum e să fii sărac.

Fata râde. Scurt, aspru, rece.

— În caz că nu ați remarcat, sunt orfană...

— O orfană care e hrănită în fiecare zi și care primește gratuit instrumente și educație. Nu știi nimic des-pre cum e să crești în umbra a cinci frați, cu toate că ești cel mai mare, doar cu un codru de pâine de împărțit la toată lumea. Nu știi cum e să trăiești zdrobit de prezența unui tată virtuos, pentru care nu ești niciodată de ajuns. Refuz să mă întorc în acel loc, cu toți șase în jurul mesei pline de așchii, încercând să hotărâm cine are parte de mâncare în seara asta.

— Vreți să avansați în carieră, înțeleg perfect asta. Dar aici nu e vorba doar de dumneavoastră. E vorba despre fată, despre Anna.

— Nu am de gând să mă întorc de unde am venit.

— Dar nu aceasta e calea.

Expresia de pe chip i se schimbă o clipă. Pare a fi ceva asemănător regretului.

— Întotdeauna m-am recunoscut în tine, Anna Maria. Amândoi credem în excelență mai presus de orice. Oprește-te. Nu strica tot ce am...

— Nu sunt deloc ca dumneavoastră, îi răspunde calmă, sigură. Nu aş face niciodată ce aţi făcut dumneavoastră – scoateţi fete de la şcoală şi le trimiteţi aiurea, le luaţi totul...

— Dar ai făcut deja lucrurile astea, spune el. Ceciliei, Biancăi. Ai reuşit să te ridici pe spinarea fetelor date afară.

I se strânge inima. Îi vine să spună că nu a avut de ales şi că el a avut grijă să fie aşa. Dar nu. Există un grăunte de adevăr în ce spune el. Tăcerea se aşterne peste ea ca un şal.

Crede că va pleca fără să îi mai adreseze vreun cuvânt. Dar el se opreşte o clipă şi se întoarce către ea, pentru ultima dată.

— N-ai decât să mă consideri personajul negativ.

Dar adevărul nu e niciodată aşa de simplu cum credem.

Uşa se închide şi ea e înghiţită de întuneric.

Razele soarelui se strecoară printre crengile copacului din curte şi intră în camera ei. A dormit aşa de adânc, că durează puţin până să audă ţipetele fetelor care aleargă în jurul copacului, trăncănitul cotigilor, strigătele din piaţa de dincolo de ziduri. Oraşul se trezeşte. Când se ridică din pat, se simte mai uşoară, de parcă aerul s-a schimbat, de parcă nu mai are atât de multă putere asupra ei.

Se îmbracă ca prin vis, retrăind momentele din seara dinainte. Publicul hipnotizat, perfecţiunea interpretării, zâmbetul Paulinei. Se duce spre refectoriu, trecându-şi mâna peste pereţi, cu muzica fetelor din *figlie* răsunând în minte. Va

mânca ceva, o va căuta pe fată, pe Anna, și va vorbi iar cu ea. O va convinge să rămână.

Sora Clara e de serviciu – postată la intrare, de unde scrutează încăperea cu ochi mijiți, supraveghind fetele.

— O caut pe Anna, fata cea mică din *figlie*, ați văzut-o?

— Bună dimineața și ție, Anna Maria! spune sora Clara cu și mai multă ostilitate ca de obicei.

Anna Maria așteaptă o clipă, să vadă dacă îi va spune de ce, dar aceea nu mai zice nimic, așa că adaugă:

— Da, bună dimineața!

Sora Clara face o grimasă dezaprobatore.

— Fata de care vorbești a plecat azi-dimineață. La Viena, cu el.

Annei Maria i se face stomacul ghem. Era vorba că nu pleacă decât peste cel puțin o săptămână. După tot ce i-a spus, Anna tot a plecat, tot s-a dus cu el.

— A spus cumva dacă se mai întoarce vreodată?

— Noi nu adăpostim târfe, Anna Maria, doar pe copiii lor. Nu se poate să nu știi asta de-acum.

La masa de dimineață o așteaptă un castron cu piersici și struguri proaspeți. Se așază și începe să mănânce aproape fără să le simtă gustul, fără să simtă textura pielitelor plesnind pe limbă, fără să audă pălăvrăgeala fetelor din jur.

Anna era tânără, dar părea puternică, exact cum era și ea la vârsta ei. Anna Maria speră să fie de ajuns. Trebuie să aibă încredere că va mai apărea o ocazie să o ajute. Că fata îi va da de veste când va fi pregătită.

Mușcă dintr-o piersică și sucul dulce îi curge pe bărbie. Și un gând nou îi răsare în minte. O șansă, ceva la care nici nu s-a gândit vreodată, nu a crezut că e posibil. E în picioare și se duce grăbită la sora Clara, care ridică ochii spre ea.

— Da?

— Postul de director muzical e liber?

— Așa cred, da. Sora Madalena evaluează niște candidați.

Anna Maria urcă scările câte două. Bate tare de trei ori la ușă, aude un „*intră*” din încăpere și năvălește în biroul sorei Madalena.

— Am să vă spun ceva.

Sora Madalena e așezată la birou, aplecată peste mai multe teancuri de foi de hârtie. Ușa se închide scârțâind și Anna Maria își dă seama că nu e singură.

— Ah..., vă rog să mă scuzați, signore, spune ea, dându-se mai în dreapta, ca să îi vadă mai bine silueta masivă.

Îl recunoaște imediat. E oarecum îmbătrânit față de ultima dată când l-a văzut – sprâncenele stufoase sunt acum albe, nu sure, ridurile de pe chip, puțin mai adânci, mai pronunțate.

— Mă scuzați, domnule guvernator Ciuvan, am vrut să spun, se corectează Anna Maria.

Același om care a aplaudat-o la primul concert, același om care a condus comisia la audiția ei pentru *figlie* și a acceptat-o în rândurile lor la doar treisprezece ani.

Are vocea mai răgușită decât își amintește, dar încă mai păstrează tonul nazal.

— *Maestro*, spune el, salutând-o ceremonios cu o înclinare din cap, ridicându-și tricornul.

— Revin mai târziu, spune Anna Maria, dând să plece.

Guvernatorul Ciuvan își ia de pe scaun haina de satin deschis la culoare și se îmbracă cu ea.

— Nu e nevoie. Eram pe picior de plecare. Cum spuneam, se întoarce spre sora Madalena, va fi foarte greu să găsim pe cineva așa din scurt. Te rog să-mi dai lista cu nume mâine-dimineață la prima oră, Madalena, nicio clipă mai târziu.

Sora Madalena dă ușor din cap și ușa se închide după el.

Pe coala de pergament gros de pe birou, Anna Maria citește cu susul în jos liste înguste cu niște

nume de bărbați și câteva detalii despre carierele lor. Sora Madalena se uită la ea de parcă e un câine tăvălit în noroi, care a nimerit de pe stradă la ea în birou.

— Așa, tu ce ziceai că vrei? Are prințesa nevoie de o cuvertură mai scumpă? De o altă oglindă pe care să o spargă? Poate de o mătură, ca să își strângă, de data asta, singură mizeria pe care a făcut-o?

— Postul de director muzical. Îl vreau eu. Sora Madalena începe să râdă.

— Normal că îl vrei.

Anna Maria nici nu clipește. Sora Madalena lasă din mână pana, se sprijină de spătarul scaunului și își încrucișează brațele la piept.

— Ai căzut în cap, fato? Anna Maria nu dă înapoi.

— Nu, n-am căzut.

— E un post pentru bărbați...

— E un post pentru oricine e capabil să-l ocupe.

— Mă rog.

Sora Madalena clatină din cap și îi vorbește ca uneia pe care nu o duce capul.

— Oricum, nu eu decid. Ar trebui să convingi guvernatorii școlii și... Unde te duci?

Nu apucă să termine, că Anna Maria deja a deschis ușa și aleargă pe coridor. Guvernatorul e în capul scărilor în spirală, cu mâna pe balustradă și piciorul întins în față, gata să coboare.

— Domnule guvernator, stați puțin.

O privește surprins.

— Trebuie să vorbesc câteva clipe cu dumneavoastră și sora Madalena. Vă rog, am să vă explic tot.

O urmează înapoi în birou, în foșnetul hainei de satin frecate de cămașă. Își ocupă iar locul din colțul camerei.

Sora Madalena ridică amuzată din sprâncene, așteptând să vadă ce urmează.

— Vreau postul de director muzical, spune Anna Maria, punând palmele pe biroul din fața lor. Am fost cea mai tânără membră din istoria *figlie di coro*, sunt o maestră a viorii, compozitoare și câștig o mulțime de aur pentru Pietà. Dacă vreți ca celebra Anna Maria della Pietà să continue să zâmbească și să cânte, îmi veți da postul. Dumneavoastră aveți mai multă nevoie de mine decât am eu de dumneavoastră.

Sora Madalena aruncă o privire spre guvernatorul Ciuvan, care ascultă și o privește neclintit pe Anna Maria.

Anna Maria continuă:

— Vreau să am acces la banii mei. Veți nota pe o hârtie în ce bancă sunt și orice alte detalii sunt necesare. Și vreau să am libertate absolută asupra programului de muzică. Eu voi alege membrele *figlie*, eu voi decide ce cântăm, când și unde dăm spectacole. Voi oferi fetelor ocazia să compună. Iar în schimb, voi face programul muzical de la Pietà mai celebru și mai important decât vă puteți imagina.

Poate contribuția ei nu va fi recunoscută niciodată. Poate contribuția prietenelor ei nu va fi recunoscută niciodată. Dar e o verigă dintr-un lanț, înțelege acum asta. Poate fi o profesoară mai bună decât el, poate deschide mai multe uși pentru fete decât el. Poate duce mai departe acel lanț, până când, în cele din urmă, ceva se va schimba.

Un moment de tăcere, apoi încă unul.

— O femeie director muzical ar fi ceva nemaiauzit, spune guvernatorul Ciuvan.

— Știu asta, dar sunt mai mult decât calificată și...

Anna Maria se oprește când îl vede clătinând din cap.

— Nu am terminat, spune el. O femeie director muzical ar fi ceva nemaiauzit. Dar pe de altă parte...

Anna Maria își ține respirația.

— ... la Pietà nu s-a mai văzut niciodată un talent ca al tău.

Sora Madalena se holbează la guvernator fără să clipească.

Guvernatorul Ciuvan se ridică, își netezește nădragii și se uită la femeile din încăpere.

— Îmi voi da acordul. Anna Maria respiră ușurată.

— Da? întreabă stupefiată sora Madalena.

— Doar cu titlu de probă. Trei luni. Asta ne rezolvă pe termen scurt problema, nu ți se pare? Va trebui să vedem cum face față la atâta responsabilitate, având în vedere că va trebui și să predea, și să compună. După aceea, vor trebui să își dea acordul și ceilalți guvernatori. Te rog să te ocupi de detalii, Madalena, iar eu mă voi întoarce peste trei săptămâni ca să văd cum merge.

După ce iese din cameră, se așterne o tăcere grea, sufocantă. Sora Madalena arată de parcă a înghițit ceva mare și inconfortabil. Dar Annei Maria nici nu îi vine să creadă când o vede că ia o foaie curată de pergament și scrie pe ea niște cuvinte și numere. Apoi se ridică în picioare, întinde mâna peste birou și i-o strânge pe-a ei.

— Bun-venit, doamnă director muzical! spune. Și acum ieși afară.

Anna Maria aleargă pe coridor și e nevoită să țopăie de vreo două ori ca să se poată opri la balustradă, înainte să o rupă la fugă în jos pe scări. E noul director muzical! E noul director muzical! Există o singură persoană pe lume căreia vrea să îi spună. Fuge la creșă, dar în holul de la intrare se ciocnește de altcineva.

— Elisabetta? Ce faci aici? Scuză-mă... Poftim!

Culege de pe jos o chiflă căzută din coșul pe care îl duce Elisabetta.

— Și tu unde te duci așa grăbită? o întreabă aceea.

Cuvintele îi izbucnesc de pe buze:

— Am primit postul de director muzical! îți mulțumesc pentru tot ajutorul, Elisabetta.

— Ce veste extraordinară, Anna Maria! Mă bucur că ți-am fost de ajutor.

— Alerg să îi spun Paulinei. N-o să-i vină să creadă...

— Paulina nu e aici.

Anna Maria nu prea o aude, căci deja aleargă și tropăitul picioarelor acoperă cuvintele Elisabettei.

— Poftim? spune din celălalt capăt al holului.

— Nu e aici.

— Păi... unde e?

— A decis să plece în zori. Am aranjat să le ia un barcagiu pe ea și pe fetiță. Îmi pare rău, știu că trebuie să fie...

Anna Maria se apropie.

— Să plece? Unde? Când se întoarce?

După o pauză, Elisabetta continuă:

— M-a rugat să nu spun nimănui. Dar nu se mai întoarce.

Anna Maria clipește șocată și se lasă în jos, sprijinită de perete. „*Nu se mai întoarce.*”

Elisabetta mută coșul cu pâine pe șold și pune mâna liberă pe umărul Annei Maria.

— Își va găsi singură calea. Există familii, familii bune, care caută guvernantă. Talentul ei muzical nu va fi irosit, am să mă asigur de asta.

— Nu a vrut să mă vadă? întreabă încet Anna Maria.

— Mă tem că unele răni sunt prea adânci. Nu îți pierde speranța, Anna Maria. A avut libertatea de a alege să plece de aici. Eforturile tale au ajutat-o să-și dea seama de asta.

O pasăre își face cuib pe pervaz. Anna Maria o privește câteva clipe, cu un nod în gât. Apoi spune:

— De ce faci asta?

— Ce fac?

— De ce o ajuți pe Paulina? De ce m-ai ajutat pe mine? Am crezut că mă urăști. Mi s-a părut că...

Elisabetta oftează. Saltă coșul puțin mai sus.

— Nu te uram, Anna Maria. Te găseam..., să zicem, arogantă, fiindcă erai sigură că ți se cuvine atenția mea. Dar nu, nu te uram. Pur și simplu am crezut că ești în siguranță.

Anna Maria se încruntă.

— Ai un talent extraordinar. Încă de când te-am văzut atunci, prima dată. Aveai opt ani și cântai pe scena capelei de parcă însuși Dumnezeu se întrupase în tine.

Am știut pe loc că te așteaptă succesul.

Zâmbește trist.

— Ajut fetele care au nevoie.

De la etajele superioare coboară spre ele, pe scara în spirală, notele înalte ale unor fete care cântă. Anna Maria simte cum îi ciufulesc părul ca o adiere prin frunze.

Elisabetta ridică ochii către ele și spune:

— Sigur, când l-am văzut cu tine atunci, sub boltă, mi-am dat seama că m-am înșelat.

Mintea Annei Maria zboară în urmă, la o siluetă cu glugă. Privind, îndepărtându-se.

— Și apoi erai pe stradă, în fața tavernei, și mi-am dat seama că erai pe cale să pierzi totul și..., ei bine, nu am putut să stau cu mâinile în sân și să permit așa ceva.

Anna Maria răsuflă prelung. Îi vine să dea un pumn în perete, să îi spună că ar fi putut să o salveze, că nu era nevoie să se ajungă aici. A pierdut tot ce iubește cu adevărat, totul, mai puțin vioara ei, iar Elisabetta a stat și s-a uitat.

— Nu ajuți fetele care au nevoie de ajutor, spune aspru, tăios.

Elisabetta mijește ochii, nedumerită.

— Fetele cărora le-ai plătit lecțiile la Pietà, acelea bogate, care așteptau pe hol în mantii de catifea ca să îmi fure din timpul de pregătire. Acelea nu aveau nevoie de ajutorul tău.

— Ești sigură?

Dar Anna Maria nu vrea să o asculte. „Eu aveam nevoie de tine”, își spune, cu pieptul zdrobit de o greutate nevăzută.

— Nu totul e întotdeauna așa cum pare, Anna Maria. Fetele acelea sunt din familii cu bani, așa e, dar familiile mari nu sunt întotdeauna familii bune. Pot să lovească, pot să cauzeze cicatrici. Muzica a fost o cale de a le salva și pe ele.

Dar prin venele Annei Maria nu mai curge decât furie. Emoția se umflă în ea și vorbește în locul ei:

— De ce vrei să salvezi pe toată lumea? șuieră ea.

La ce îți folosește?

Elisabetta se trage înapoi. Deodată pare mai mică, o copilă. Dă încet din cap.

— Ai dreptate, firește. Nimic nu mă mai poate salva.

Are în ochi atâta durere, atâta tristețe, că Anna Maria mai că își ferește privirea.

— Am avut odată o fiică, spune în cele din urmă Elisabetta. Am stat lângă gaura din zid, am pus-o jos și am plecat.

Face eforturi să vorbească; are vocea încordată, pierită.

— A fost un copil din incest, născută din violență. Dacă aș fi apucat să o cunosc, totul ar fi devenit mult prea real. Ani în șir am încercat să nu mă mai gândesc la ea. Dar, când a murit fratele meu – când am ajuns să pricep ce mi s-a întâmplat – ceva s-a schimbat. Mi-am dat seama că nu doream să trăiesc despărțită de ea. Am pregătit totul, eram gata să mă întorc. Dar când... Dar când am venit s-o iau...

Anna Maria se repede să prindă coșul, iar chiflele se rostogolesc pe podea. Elisabetta pune mâna pe perete, ca să își păstreze echilibrul. Lacrimi i se revarsă pe obraji.

— Camera din casa ta, șoptește Anna Maria. Elisabetta dă din cap cu blândețe.

— Da. Trebuia să fie a ei. Anna Maria se apropie.

— N-am... Iartă-mă!

— Știu că nu sunt mamă. Dar în cele din urmă mi-am dat seama că, cu bogăția și statutul meu social, am ocazia să ajut puțin, dacă pot. M-a ajutat să fac față celor întâmplare, de asta sunt sigură. Mi-a dat un motiv să mă scol din pat, să mă îmbrac, să merg mai departe.

Să supraviețuiesc.

Zâmbește, dar e un zâmbet frânt, iar Annei Maria i se strânge inima.

— A devenit munca mea de o viață. Dar, de fapt, numai asta e, supraviețuire. Ce ai tu – vioara ta, compozițiile tale – asta înseamnă să trăiești cu adevărat.

Se îndreaptă de spate și își tamponează cu palmele lacrimile de pe obraji.

— De aceea fac asta. Pentru tine, pentru Paulina, pentru celelalte. Fiindcă am fost și eu cândva o fată care nu avea pe nimeni. Am de gând să las lumea un pic mai plină de viață.

Anna Maria se apleacă, adună chiflele rostogolite pe jos și îi dă înapoi coșul.

Elisabetta îl ia și dă scurt din cap.

Anna Maria se uită în dreapta, la masa goală din fața intrării. Apoi se gândește la florile mov-albastrii livrate aici și la cât de frumoase erau, ca suflate din sticlă. La Elisabetta plângând în hohote pe stradă, strângându-și trupul cu brațele.

— Cum o chema pe fata ta? strigă Anna Maria după ea.

Elisabetta se oprește și se uită înapoi. Zâmbește.

— Iris. O chema Iris.

Dreaptă, puternică, înaltă, iese pe porțile de la Pietà și dispare în orașul de dincolo de ele.

Anna Maria se oprește în capătul coridorului cu săli de muzică și mâinile îi cad moi pe lângă corp.

A crezut din tot sufletul. Chiar a crezut că, întorcându-se, avea să repare lucrurile, că planul avea să o salveze pe Paulina, să îi arate calea înapoi către *figlie*. Dar ea a plecat. S-a dus.

O buclă îi alunecă de după ureche, dar ea nu se mișcă, nu o dă înapoi. Preț de o clipă, crede că se scufundă iar, neputincioasă în fața apei care îi umple plămânii. Dar o înconjoară doar tăcerea... Doar o tristețe tăcută și profundă.

Nu se mai întoarce.

Clipele trec și lumea din jur continuă să zumzăie și să pulseze. Apoi vine altceva. Ceva ce se așterne peste ea lent, calm, ca ceața fină peste Veneția.

Paulina nu se mai întoarce și aceasta e decizia ei. Va trebui să se împace cu asta, ca și cu multe alte lucruri.

Se îndreaptă tăcută spre camera ei și în cea mai mare sală de muzică de la etajul trei le zărește pe Chiara, Lorenza și Angelica, aplecate împreună peste pergamente, notând idei. Scena o face să zâmbească, dar nu intră, nu își face simțită prezența. În acest moment nu vrea să fie decât într-un singur loc.

Închide ușa după ea și lasă tăcerea să o învăluie. Apoi se duce spre pat, dă deoparte păturile, dezvăluind vioara. Se bagă în pat lângă ea și se face covrig în jurul formeii curbate de lemn.

— Am reușit, îi spune încet, strângând-o la piept. Sunt directorul muzical al Pietà.

Prima lumină a zorilor aprinde scânteia. Aceasta ricoșează din suprafața canalului, țâșnește spre Basilica și aprinde un milion de pătrate de sticlă aurie aflate pe acoperiș. Iar acum lumina sare, gonește printre numeroasele insulițe ce peticesc laguna, împreunate de o împletitură de poduri, întrețesute de apă. Țâșnește de pe acoperișuri, licărește pe ferestre, se unduiește peste lagună și se întinde în larg, până în cer.

Anna Maria o privește din pragul Banco della Piazza di Rialto, cu un săculeț de monede de aur zângănitoare în mână și vioara la picioare. O adiere rece îi mângâie obraji. Ridică mâna și bagă în gură ultima bucătică de *frittelle*, savurează frișca mătăsoasă și își linge zahărul de pe degete. Cele două mese pe zi cu orez, paste, fructe proaspete și carne primite în ultimele săptămâni i-au împlinit trupul. Se simte puternică, sănătoasă.

Merge pe străzile întortocheate, strecurându-se prin mulțimea din piață, inhalând mirosul de roșii, pământ și sare. Apoi trece podul spre Piazza San Marco și o ia pe lângă domul auriu de la Basilica, umblând după placul inimii prin oraș, așa cum face în fiecare zi de când și-a ocupat noua funcție.

— Ești cumva Anna Maria? chițăie un copilăș aflat în fața mamei lui, care îl ține ușor de umăr.

— Da, sunt, îi răspunde ea, aplecându-se ca să fie la același nivel cu el.

— Mamă, ea e! Ea e!

— Știu, dragule, spune aceea râzând. Vă rog să ne scuzați! Spune că într-o zi vrea să cânte ca dumneavoastră. Se poate, vă rog?

Scoate un pătrat de pergament din buzunarul pelerinei, întoarce lista de cumpărături pe spate și îi întinde o bucătică de cărbune. Anna Maria își scrie iute numele de-a curmezișul, cu bucle elegante.

— Continuă să exersezi, spune Anna Maria zâmbind și se îndepărtează.

Merge mai departe pe promenadă, admirând sclipirea lagunei, până ce se ridică lângă ea zidul înalt al șantierului naval. Cotește pe o alee lăturalnică, unde deasupra capului flutură cămăși albe de bumbac puse la uscat. Bate la o ușă.

Cu toate că sunt ani buni de când a fost aici ultima dată, totul e exact așa cum își amintește. Holul larg de la intrare, oglinda uriașă cu ramă aurie, viorile ce se leagănă ușor deasupra capului și cele ce licăresc într-o vitrină de sticlă. A fost

primul loc din afara Pietà unde a fost tratată cu bunătate și respect, un loc unde a venit când viața era mai simplă, mai curată. A fost și va fi întotdeauna un loc în care e fericită.

El a îmbătrânit și merge greu, dar ochii îi sunt tot blânzi, iar chipul, brăzdat de riduri cauzate de nenumărate zâmbete.

— Am crezut că nu ai să te mai întorci niciodată, spune Nicolò luând-o de mâini.

O conduce prin atelier către biroul aflat în spate. Fereastra din capătul încăperii e întredeschisă, lăsând să intre muzica orașului. Dar ce îi taie respirația e peretele din spate. Prinse acolo și fluturând în bătaia brizei sunt tăieturi din ziare și bucăți de hârtie, recenzii și reportaje. Fiecare este despre ea. *Gazzetta* de la primul ei spectacol de la Pietà, când avea opt ani, prima ei recenzie, anunțul desemnării ei ca *maestro*. Fiecare moment al carierei sale e prezent aici, în acest loc în care viorile prind viață, adunat și păstrat cu grijă, în onoarea ei.

Stau tăcuți privind peretele. Anna Maria încearcă să-și ștergă lacrimile cu mâneca, dar Nicolò scoate din buzunar o batistă brodată curată și i-o întinde ca să își tamponeze obrazii.

— Am venit să o cumpăr, îi spune, privindu-l.

— Vioara? Dar e deja plătită.

— Vreau să fie a mea, cu adevărat a mea. Am bani. Scoate de sub mantie punga cu aur.

— Poți să te ocupi tu ca profesorul și Pietà să-și primească banii înapoi?

Nicolò zâmbește.

— Așa voi face.

Apoi arată spre cutia viorii, pe care fata o strânge în mână.

— Ai putea să...?

— Bineînțeles, spune ea.

Angajații se adună în salonul atelierului de viori, înghesuindu-se printre scaune, ștergându-și mâinile de șorțurile prăfuite. Anna Maria e în

picioare, în fața lor, cu spatele la vitrină și vioara ridicată sub bărbie. O pauză, o clipă, și apoi notele încep să îi curgă prin trup – arcușul atinge corzile, degetele ating lemnul. Până ce ajunge dincolo de toate și e undeva în văzduh, una cu muzica.

Se întoarce încet, alene, la Pietà, umplându-și plămânii cu aerul sărat al lagunei, simțind în vânt primele șoapte ale toamnei. Vioara – vioara ei – se leagănă în mână. Pe aleea din dreapta se revarsă vocea unui bărbat care cântă operă. I se alătură strigătele gondolierilor, iar acum se amestecă cu ele și incantațiile lustragiilor. Se contopesc toate și dansează în aer. Un oraș al făurarilor și creatorilor, al vizionarilor și visătorilor. Orașul ei. Orașul lor. Republica Muzicii, republica lor.

Iar odată cu acest gând vin și culorile. Le privește cum șerpuiesc pe ferestrele deschise și o înconjoară. Auriu și roșu, tonuri de verde și albastru, o mie de nuanțe, poate și mai multe, fiecare dintre ele, viguroasă, vie și splendidă. Iar ea începe să alerge. Le urmărește prin labirint, către viitorul pe care nu îl cunoaște, nu are cum să îl cunoască. Dar e nesățioasă și e pregătită, așa că aleargă mai iute, tot mai iute, către caietul nou, care o așteaptă pe birou, cu paginile delicios, ispititor de goale.

Trage culorile din aer pe pergament, le lasă să erupă din minte, formând primele note ale unei piese.

Și, la sfârșit, când e gata, când inima îi bubuie în piept și mâinile pătate de cerneală o dor, se oprește, respiră adânc și închide la loc caietul. Ultimele raze de soare ale zilei sclipesc peste literele aurii inscripționate pe copertă.

Anna Maria della Pietà.

Un nume ce licărește în întuneric, pregătit ca într-o zi să fie cunoscut de întreaga lume.

Nota autoarei

Violonista e o operă de ficțiune inspirată de evenimente reale din viața Annei Maria della Pietà. Orfana născută la Veneția în 1696 a ajuns celebră pe plan internațional și unul dintre cei mai mari violoniști ai secolului al XVIII-lea. Cu toate că s-au păstrat foarte puține detalii despre opera și viața Annei Maria, am încercat să includ cât de multe adevăruri am putut despre ea.

Înainte de declinul economic și de căderea în mâinile lui Napoleon, în 1797, Veneția s-a bucurat de secole de stabilitate economică și socială. La conducere era un guvern – un amestec de monarhie, oligarhie și democrație –, în loc de o familie nobilă dominantă sau Biserica. Așa cum scrie Vanessa Tonelli în lucrarea *Women and Music in the Venetian Ospedali*²⁰, „venețienii trăiau în libertate politică și economică, ceea ce le permitea să cultive artele ca nicăieri altundeva”. Deși e vorba despre Veneția secolului al XVIII-lea, Anna Maria și orfanele din orchestră erau, într-un fel, femei moderne: câștigau proprii bani; aveau cariere, educație și visuri.

Annei Maria i-au fost recunoscute abilitățile muzicale în Ospedale della Pietà la vârsta de opt ani și a ajuns în cele din urmă să fie considerată *maestra*, un titlu onorific semnificând respectul acordat de critici și publicul din întreaga lume. Am ales să folosesc termenul *maestro* – un termen, prin tradiție, masculin – pe parcursul întregii cărți fiindcă personajul meu Anna Maria nu se consideră femeie, ci pur și simplu cel mai bun instrumentist.

Cel mai probabil, mama ei a fost prostituată și Anna Maria ar fi fost înecată în canalele venețiene, ca multe nou-născute la acea vreme, dacă nu ar fi existat Pietà. Anna Maria a fost una dintre elevele

preferate ale lui Antonio Vivaldi, care nu doar că i-a cumpărat o vioară, ci a și compus muzică anume pentru ea. Știm că a fost dirigoare și copistă, scriind de mână muzica lui Vivaldi. Dacă Anna Maria a fost și compozitoare, nu s-a păstrat nimic din opera ei. A ajuns să ocupe postul de *Maestra di coro* (director muzical) la Pietà – o funcție pentru orfanele care dădeau dovadă de talent muzical excepțional. A trăit toată viața în instituție și a murit la vârsta de optzeci și șase de ani.

Există dovezi care sugerează că membrele *figlie di coro* au ajutat la crearea muzicii pe care o atribuim lui Antonio Vivaldi, lucru pe care l-am încorporat din plin în povestea Annei Maria din *Violonista*. De exemplu, în carte, Anna Maria e cea care creează *La Stravaganza*, piesă cunoscută ca aparținându-i lui Vivaldi.

În studiul *Women and Music*²¹, Yves Bessieres și Patricia Niedzwiecki descriu Pietà ca fiind „o pepinieră pentru virtuozele care îi furnizau lui Vivaldi «material muzical»”. Lucrarea citează o scrisoare de la o elevă a Pietà pe nume Lavinia și concluzionează: „cantatele, concertele și diverse alte lucrări [ale Laviniei] trebuie să fi fost compuse în secret și imitând stilul lui Vivaldi”. Iată un extras din scrisoarea Laviniei: „Vă rog să înțelegeți... că nu aveam nici o altă alternativă... nu voiau să mă ia în serios, nu mă lăsau niciodată să compun. Muzica altora e ca și cum cineva vorbește cu mine; trebuie să îi răspund și să îmi aud propria voce. Și, cu cât aud mai mult acea voce, cu atât înțeleg mai bine că sunetele și cântecele care sunt ale mele sunt diferite... Vai și amar de mine dacă se află.”

Figlie di coro, celebra orchestră de la Pietà, era considerată de toată lumea cea mai bună din întreaga peninsulă. Fetele și femeile care o alcătuiau primeau șanse extraordinare. De exemplu, *Juditha triumphans* a lui Vivaldi a avut premiera la Pietà în 1716. Piesa a fost creată ca

oratoriu militar, alegorie a luptei venețienilor cu otomanii în Corfu.

Multe dintre *figlie* cântau foarte bine la mai multe instrumente. Cântau la concerte pentru regi și regine și socializau cu membri ai elitelor din întreaga lume, dintre care mulți își trimiteau chiar copiii să petreacă un timp la Pietà și să învețe muzică de la elevele orfane. Membrele *figlie* erau deseori obligate să cânte în balcoanele sălilor, în spatele unui paravan – să fie auzite, dar nu văzute, de teamă să nu excite bărbații și să îi ademenească spre păcat. Este de notorietate faptul că avocatul și învățatul francez Charles de Brosses le-a auzit pe *figlie* cântând în 1739 și într-o scrisoare către un prieten a scris: „Au voci de îngeri, cântă la vioară, flaut, orgă, oboi, violoncel și fagot; pe scurt, nu există instrument, oricât de greu de stăpânit, care să le poată intimida.” Mulți dintre bărbații din Veneția le considerau prea inteligente ca să fie luate de soții.

E bine cunoscut faptul că fetele din *figlie di coro* erau desfigurate și infirme. Filozoful și scriitorul genovez Jean-Jacques Rousseau a scris despre ele în *Confesiuni*, menționând că „rareori vedeai una printre ele fără un cusur substanțial”. Scrie despre fete desfigurate de vărsat-de-vânt și despre una cu un singur ochi sănătos. Alți învățați menționează exemple de fete cărora le lipseau multiple degete de la mâini și picioare.

Giacomo Girolamo Casanova s-a născut la Veneția în 1725 și e foarte probabil să le fi auzit pe *figlie di coro* cântând. Autobiografia lui, *The Story of My Life*, explică multe dintre obiceiurile și normele vieții venețiene în secolul al XVIII-lea. Deși noi îl considerăm un seducător, cartea lui include multe evenimente tulburătoare, printre care participarea la violul în grup al unei femei și faptul că făcea sex cu copii.

Antonio Vivaldi a fost un violonist și compozitor remarcabil. Dar a fost, totodată, un

bărbat stângaci și dificil, cu o claie de păr roșu, care suferea de o boală (probabil astm). S-a bucurat de o perioadă de popularitate în Veneția, însă în cele din urmă a provocat indignare publică, când și-a pus eleva, o fată pe nume Anna, să locuiască cu el. Au continuat să circule zvonuri și speculații despre relațiile lor intime, ajungându-se atât de departe, că Vivaldi însuși a scris, în 1737, o scrisoare prin care nega acuzațiile. Și-a petrecut cea mai mare parte a carierei la Pietà și se spune că în timpul vieții a compus peste șapte sute șaptezeci de piese. Expertii sunt de acord că fără Pietà și *figlie di coro*, o pepinieră de talente perfectă pentru testat idei, muzica lui nu ar exista azi. Putem mulțumi unui grup de orfane infirme și desfigurate pentru cea mai celebră lucrare de muzică clasică din lume: *Anotimpurile*.

Vivaldi a murit în cele din urmă la Viena, singur și sărac lipit pământului. A fost redescoperit la începutul secolului XX, la peste o sută cincizeci de ani de la moartea lui, de către specialiști care au remarcat că muzica lui a influențat un alt muzician celebru – J.S. Bach.

Pe tot parcursul cărții, am folosit nume reale de fete de la orfelinat. Datele exacte ale evenimentelor, precum publicarea compozițiilor lui Vivaldi și Tartini, războaiele și ceremoniile, au fost modificate în scop dramatic.

M-am apucat să scriu *Violonista* fiindcă originea unora dintre cele mai celebre creații muzicale din lume nu e cea pe care o știm. În centrul acestei muzici sunt sute de fete și femei. Sper că această carte te va îndemna să te întrebi ce altceva a mai rămas nedescoperit. Ce geniu nu a primit încă aprecierea meritată? Istoria continuă să fie imaginată. Continuă să fie scrisă.

¹ Clopotul Marangona este un clopot cu totul special, fiind singurul dintre cele cinci clopote originale care a supraviețuit prăbușirii turnului din 14 iulie 1902. Este un clopot antic de origine necunoscută și se pare că are cel mai frumos și armonios sunet. Fiecare dintre cele cinci clopote originale avea nume și erau trase pentru a semnala evenimente specifice. Marangona a semnalat începutul și sfârșitul zilei de lucru și a fost numită după „*marangoni*” - dulgherii, termenul devenind ulterior sinonim cu „muncitorii”. (n. tr.)

² Denumire dată prostituatelor de rând în Veneția sec. XVIII – în it. în orig. (n. tr.).

³ „Mulțumesc” – în it. în orig. (n. tr.).

⁴ Gogoși prăjite în ulei, de obicei, cu stafide sau coajă de portocală ori lămâie – în it. în orig. (n. tr.).

⁵ „Carnavalul” – în it. în orig. (n. tr.).

⁶ *Pianoforte*, denumirea veche a pianului – în it. în orig. (n. r.).

⁷ „*Doctor*” – în it. în orig. (n. tr.).

⁸ Numele dat orfanelor din faimosul cor al Ospedale della Pietà – în it. în orig. (n. tr.).

⁹ „*Infermerie*” – în it. în orig. (n. tr.).

¹⁰ *Il trillo del diavolo* – în it. în orig., (n. tr.).

¹¹ Mațe de piscică (trad. literală). Denumire dată intestinelor de oaie, uneori și de măgar sau cal, prelucrate manual pentru a face corzi de instrumente și fire resorbabile utilizate în chirurgie (n. tr.).

¹² „Copilă dulce” – în it. în orig. (n. tr.).

¹³ „Draga mea” – în it. în orig. (n. tr.).

¹⁴ Prim-violonistul sau instrumentistul unei orchestre care are și rol de coordonare și supraveghere și care îl poate înlocui pe dirijor (n. tr.).

¹⁵ Secțiune din Vechiul Testament despre o văduvă evreică, Iudita, care se folosește de farmecele sale pentru a-l ucide în somn pe generalul Holofern, din armata lui Nabucodonosor, salvând astfel Ierusalimul (n. tr.).

¹⁶ Bazinul San Marco – denumire dată lagunei venețiene din Piazza San Marco (n. tr.).

¹⁷ Glob metalic cu găuri pentru pomezi și arome (n. tr.).

¹⁸ „Extravaganța” – în it. în orig. (n. tr.).

¹⁹ „Piață” – în it. în orig. (n. tr.).

²⁰ „Femeile și muzica în ospedali din Veneția” – în eng. în orig.
(n. tr.).

²¹ „Femeile și muzica” – în eng. în orig. (n. tr.).

Table of Contents

<u>Notă istorică</u>	
<u>UNU</u>	
<u>1</u>	
<u>VENETIA, 1695</u>	
<u>2</u>	
<u>3</u>	
<u>4</u>	
<u>5</u>	
<u>6</u>	
<u>7</u>	
<u>DOI</u>	
	<u>8</u>
	<u>9</u>
	<u>10</u>
	<u>11</u>
	<u>12</u>
	<u>13</u>
	<u>14</u>
	<u>15</u>
	<u>16</u>
<u>TREI</u>	
	<u>17</u>
	<u>18</u>
	<u>19</u>
	<u>20</u>
	<u>21</u>
<u>PATRU</u>	
	<u>22</u>
	<u>23</u>
	<u>24</u>
	<u>25</u>
	<u>26</u>
	<u>27</u>
	<u>Nota autoarei</u>

Table of Contents

Notă istorică	2
UNU	3
1	3
VENETIA, 1695	3
2	13
3	27
4	37
5	51
6	62
7	74
DOI	88
8	88
9	104
10	115
11	131
12	143
13	156
14	171
15	187
16	205
TREI	221
17	221
18	229
19	242
20	253
21	265
PATRU	277
22	277
23	287

24	298
25	314
26	324
27	341
Nota autoarei	359